J. KALLAK, A. LINTS

Matemaatika

III KLASSILE

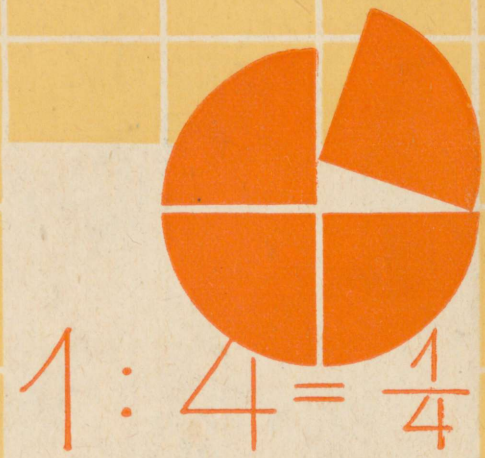

A-25104

J. KALLAK A. LINTS

MATEMAATIKA

III KLASSILE

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1963

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
55372

ARHIIVKOGU

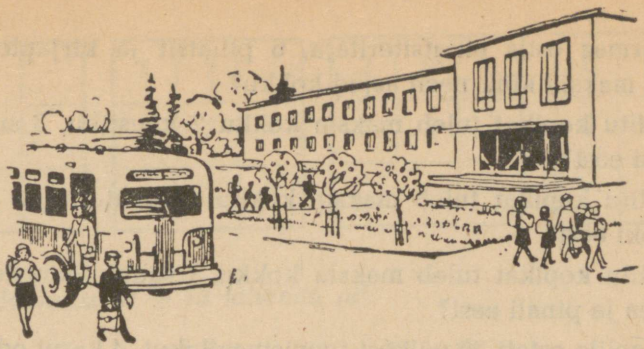

1. KORDAMISEKS.

JÄLLE KOOLIS.

Hinnakiri

Ese	Hind kop.
Pliiats	2
Sulepea	6
Pliiatsiteritaja . . .	18
Väike joonistusvihik	5
Suur joonistusvihik .	8
Kaustik	15
Joonlaud	12
Pinal	16
Kirjaplokk	28
Karp värvipliiatseid (6 pl.)	25
Karp värvipliiatseid (12 pl.)	50

1. Kalle ostis 3 kaustikut ja 8 väikest joonistusvihikut. Mitu kopikat tuli tal maksta? Mitu kopikat sai ta rublast tagasi?

2. Õie ostis 12 pliiatsit, sulepea ja joonlaua. Mitu kopikat tuli Õiel maksta? Mitu kopikat sai ta rublast tagasi?

3. Antsu isa ostis 4 karpi odavamaid ja 2 karpi kallimaid värvipliiatseid. Mitu rubla tuli tal maksta? Mitu rubla sai ta 10-rublalisest tagasi?

4. Juta ema ostis 1 karbi kallimaid ning 2 karpi odavamaid värvipliiatseid ja peale selle veel 10 suurt ning 4 väikest joonistusvihikut. Mitu rubla tuli Juta emal maksta? Mitu rubla sai ta 5-rublalisest tagasi?

5. Urmas ostis pliiatsiteritaja, 6 pliiatsit ja kirjaploki. Mitu kopikat maksid kõik need asjad kokku?

6. Mitu kopikat tuleb maksta kokku 2 kaustiku, 3 sulepea ja 8 pliiatsi eest?

7. Mitu kopikat tuleb maksta kokku pliiatsiteritaja, pinali ja kirjaploki eest?

8. Mitu kopikat tuleb maksta kokku 3 suure joonistusvihiku, 2 sulepea ja pinali eest?

9. Koolile osteti 20 väikest joonistusvihikut, 4 karpi odavamaid ja 2 karpi kallimaid värvipliiatseid. Mitu rubla tuli nende eest kokku maksta?

10. Koosta ülesandeid oma ostudest, mida sa tegid esimestel koolipäevadel.

11. Harjutuste lahendamisel nimeta ainult tulemused.

$5+8+6+7$	$7+8+6+6$	$3+8+5+7$
$3+9+7+5$	$9+4+8+7$	$4+9+7+5$
$2+7+8+6$	$5+3+8+6$	$6+8+4+9$
$9+5+7+2$	$4+9+5+7$	$8+8+9+8$

12. Harjutuste lahendamisel nimeta ainult tulemused.

$12-5+7+8$	$19+4-7+12$	$6+15-8+7$
$9+4-8+6$	$17+8-6+15$	$11-7+9-5$
$5+7-6+9$	$15-9+12+7$	$7+6-9+19$
$13+8+3-7$	$13+5+4-8$	$13-8+17-6$

13.

$23-7+5+15$	$5+27-8+16$	$15+6-4+38$
$36+9-8+12$	$9+16+7-4$	$42-7+8-17$
$52-8+7-6$	$17+6-9+12$	$6+7+9-22$
$41-3+8+11$	$23+5+8-15$	$51-6+7+15$

14. Joonista samasugune ruudustik nagu raamatus ja kirjuta vastavatesse ruutudesse raamatus antud arvud. Siis liida need arvud vasakult paremale ja ülevalt alla ning kirjuta vastused paremal ja all olevatesse tühjadesse ruutudesse. Pärast liida ka saadud vastused vasakult paremale ja ülevalt alla. Saad ühe ja sama arvu. Kirjuta see arv viimasesse tühja ruutu.

1	2	
3	4	

5	7	
3	6	

2	9	
7	5	

6	8	
9	4	

15. *Harjutus 47 + 35 lahenda nii:*

47 + 30 ... 77 + 5 ... 82.
Ütle ainult: 47 ... 77 ... 82.

Liida näidatud viisil:

27 + 36; 54 + 23; 18 + 75.

16. *Harjutus 73 — 45 lahenda nii:*

73 — 40 ... 33 — 5 ... 28.
Ütle ainult: 73 ... 33 ... 28.

Lahuta näidatud viisil: 61 — 27; 74 — 36; 83 — 48.

17.

27 + 35	47 + 26	53 + 37	35 + 47
56 — 28	62 — 45	80 — 42	90 — 36
78 + 15	37 + 36	36 + 55	28 + 45
81 — 37	72 — 24	93 — 65	87 — 28

18.

15 + 27	42 + 25	68 + 17	25 + 45
42 — 18	53 — 34	32 — 15	43 — 25
34 + 47	64 + 16	47 + 38	37 + 26
53 — 26	71 — 45	52 — 24	90 — 47

19.

36 + 45	55 + 37	44 + 56	26 + 54
62 — 14	75 — 56	95 — 38	41 — 16
47 + 33	66 + 16	27 + 59	17 + 35
74 — 28	82 — 35	63 — 17	53 — 24

20.

a) 25	b) 5	d) 48	e) 20	g) 5	h) 56	i) 28	j) 21
· 2	+ 55	— 23	· 4	+ 27	+ 14	+ 28	+ 29
— 15	: 5	· 4	— 35	: 4	: 5	: 8	· 2
: 7	· 4	: 5	: 9	· 7	· 2	· 3	: 4

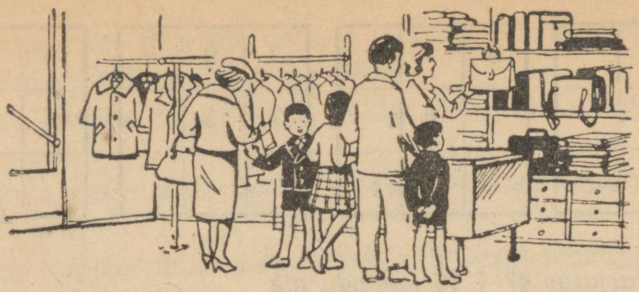

MIDA KOOLIS VEEL VAJA LÄHEB.

Hinnakiri

Ese	Hind rbl.	Hind kop.
Talvemantel . .	32	
Suvemantel . . .	18	
Tütarlaste mantel .	25	
Ülikond	27	
Kleit	24	
Mapp	6	
Ranits	8	
Laste sukad . . .		35
Laste sokid . . .		32
Laste kindad . .		50
Taskurätt . . .		25

21. Arvole osteti uus ülikond ja suvemantel. Mitu rubla tuli nende eest maksta?

Isa andis kassasse kaks 25-rublalist. Mitu rubla sai ta tagasi?

22. Ema ostis Ülole talvemantli ja mapi. Mitu rubla tuli nende eest maksta? Mitu rubla sai ema 100-rublalisest tagasi?

23. Isa ostis oma kahele pojale kummalegi ülikonna ja ranitsa. Mitu rubla kulutas ta kummagi poja jaoks? Mitu rubla kulutas ta kokku?

24. Mitu kopikat tuleb maksta 2 paari sukkade eest? Mitu kopikat tuleb maksta 3 paari sokkide eest? Mitu rubla tuleb maksta kokku 2 paari kinnaste ja 4 taskuräti eest?

25. Merikesele osteti mantel ja kleit. Mitu rubla tuli nende eest maksta?

26. Mitu rubla maksavad kokku talvemantel, ranits ja ülikond?

27. Mitu kopikat maksavad kokku ühed sukad, ühed sokid ja üks taskurätt?

28. Koosta veel ülesandeid ostudest.

29. *Harjutus 24 + 37 + 25 lahenda nii:*

24 + 30 ... 54 + 7 ... 61 + 20 ... 81 + 5 ... 86.
Ütle ainult 24 ... 54 ... 61 ... 81 ... 86.

Liida näidatud viisil 16 + 47 + 24.

30. *Harjutus 52 — 24 + 16 lahenda nii:*

52 — 20 ... 32 — 4 ... 28 + 10 ... 38 + 6 ... 44.
Ütle ainult: 52 ... 32 ... 28 ... 38 ... 44.

Lahenda samal viisil 75 — 37 + 26.

31.	23 + 38 + 16	43 + 28 + 19	56 + 38 — 67
	46 + 18 + 27	37 — 16 + 27	24 + 17 + 35
	25 + 37 + 26	14 + 23 + 38	81 — 13 + 25
	57 + 15 + 18	92 — 75 + 56	54 + 18 + 28
32.	37 + 15 + 29	84 — 46 + 57	28 + 37 + 15
	63 — 24 + 31	18 + 27 + 35	94 — 58 + 36
	48 + 14 + 18	71 — 36 + 48	15 + 27 + 50
	75 + 25 — 98	63 + 28 — 76	35 + 28 — 63
33.	72 + 18 — 47	56 — 28 + 64	24 + 58 + 17
	16 + 34 + 50	42 — 36 + 88	63 — 26 + 58
	81 — 72 + 41	18 + 25 + 37	38 + 47 — 69
	37 + 46 — 25	45 + 48 — 75	14 + 18 + 25
34.	53 + 27 — 45	75 — 28 + 36	44 — 26 + 37
	45 + 22 + 18	52 + 18 — 70	28 + 35 — 49
	83 — 57 + 36	18 + 47 + 35	13 + 28 + 39
	19 + 23 + 48	94 — 75 + 33	92 — 56 + 37

35. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

9	5	2	
7	3	3	
6	8	7	

15	7	9	
8	14	6	
6	5	18	

12	3	15	
4	18	11	
14	7	6	

36. Liida alljärgnevates ruudustikes kõik arvud kolmekaupa vasakult paremale, ülevalt alla ja nurgast nurka. Kirjuta tulemused vihikusse ja võrdle neid omavahel. Mis selgub?

6	5	10
11	7	3
4	9	8

10	5	12
11	9	7
6	13	8

12	11	16
17	13	9
10	15	14

37. Kirjuta alljärgnevates ruudustikes tühjadesse ruutudesse sobivad arvud, nii et liites neid arve kolmekaupa vasakult paremale, ülevalt alla ja nurgast nurka saaksime alati ühe ja sama arvu.

	15	20
		21
		16

20		24
	23	
22		

20	26	32
	29	

38.

a) 28	b) 60	d) 72	e) 80	f) 18	g) 45	h) 30
+ 56	− 28	+ 28	− 32	+ 17	+ 47	− 12
: 7	: 4	: 5	: 3	: 7	: 2	· 2
· 5	· 9	· 4	· 2	· 9	− 16	− 8

KOOLIAIAST.

39. Kooliaias oli käsil saagi koristamine ja arvestamine. Kartuleid «Jõgeva kollane» saadi 2 pangetäit igast vaost. Seda sorti oli maas 3 vagu ja pangetäis on 7 kg. Mitu pangetäit saadi «Jõgeva kollaseid»?

Mitu kilogrammi saadi «Jõgeva kollaseid»?

40. Kartuleid «Talvik» oli maas 4 vagu. Igast vaost saadi 3 pangetäit. Mitu pangetäit saadi «Talvikuid»?

Mitu kilogrammi saadi «Talvikuid», kui pangetäis on 7 kg?

41. Porgandeid saadi kahelt ühesuuruselt peenralt kokku 48 kg. Mitu kilogrammi porgandeid saadi kummaltki peenralt?

Mitu pangetäit porgandeid saadi kummaltki peenralt, kui pangetäis on 6 kg?

42. Söögipeeti saadi kolmelt peenralt kokku 72 kg, igalt peenralt ühepalju. Mitu kilogrammi söögipeeti saadi igalt peenralt?

43. Tomateid oli aias 6 rida, igas reas 8 taime. Mitu tomatitaime oli aias?

Kogu tomatisaak oli 96 kg. Mitu kilogrammi tomateid andis keskmiselt iga taim?

44. Kolmelt õunapuult saadi igaühelt 32 kg õunu. Kõik need õunad pandi 8 kasti, igasse kasti ühepalju. Mitu kilogrammi õunu saadi? Mitu kilogrammi pandi neid igasse kasti?

45.	$2 \cdot 8$	$10 \cdot 6$	$2 \cdot 6$	$2 \cdot 14$
	$30 : 2$	$18 : 9$	$70 : 7$	$57 : 3$
	$3 \cdot 6$	$3 \cdot 12$	$3 \cdot 8$	$18 \cdot 2$
	$27 : 3$	$40 : 2$	$14 : 7$	$50 : 2$
46.	$3 \cdot 2$	$7 \cdot 3$	$5 \cdot 2$	$3 \cdot 17$
	$34 : 2$	$15 : 5$	$72 : 2$	$52 : 2$
	$9 \cdot 10$	$2 \cdot 9$	$3 \cdot 3$	$5 \cdot 10$
	$87 : 3$	$45 : 3$	$20 : 10$	$50 : 2$

47.

2 · 4	3 · 14	4 · 3	2 · 10
78 : 2	48 : 3	32 : 2	21 : 7
10 · 9	3 · 10	2 · 11	10 · 3
54 : 3	51 : 3	38 : 2	26 : 2

48.

13 · 3	2 · 22	3 · 20	12 · 2
18 : 6	54 : 2	66 : 3	68 : 2
10 · 5	3 · 19	10 · 4	32 · 3
94 : 2	81 : 3	100 : 10	64 : 2

49.

10 · 2	23 · 2	28 · 3	4 · 10
80 : 8	50 : 5	99 : 3	90 : 9
3 · 11	2 · 24	2 · 38	31 · 3
36 : 2	75 : 3	74 : 2	90 : 2

50.

10 · 2	2 · 25	2 · 10	2 · 15
42 : 3	72 : 3	84 : 3	24 : 3
2 · 5	7 · 2	3 · 18	21 · 3
56 : 2	60 : 6	78 : 3	58 : 2

51.

30 · 3	3 · 13	8 · 10	3 · 15
40 : 10	60 : 12	36 : 3	80 : 2
2 · 21	2 · 19	2 · 13	10 · 7
70 : 2	66 : 2	96 : 3	98 : 2

52. *Harjutust* $2 \cdot 4 \cdot 3$ *võib lahendada nii:* $2 \cdot 4 = 8$; $8 \cdot 3 = 24$ *või nii:* $4 \cdot 3 = 12$; $2 \cdot 12 = 24$; *või nii:* $2 \cdot 3 = 6$; $4 \cdot 6 = 24$.

Kirjuta nii: $2 \cdot 4 \cdot 3 = 24$.

Lahendada nii, kuidas on lihtsam: $2 \cdot 5 \cdot 7$; $3 \cdot 4 \cdot 5$; $8 \cdot 2 \cdot 5$.

53.

3 · 10 · 2	3 · 6 · 2	4 · 5 · 2	10 · 4 · 2
2 · 9 · 3	2 · 5 · 3	3 · 8 · 2	6 · 3 · 2
3 · 2 · 7	3 · 4 · 2	2 · 2 · 10	7 · 2 · 3
2 · 4 · 10	5 · 3 · 2	10 · 3 · 2	5 · 4 · 2

54.

2 · 29 + 35	3 · 23 + 17	10 · 10 — 42
30 · 2 — 48	38 · 2 — 38	26 · 3 + 15
3 · 31 + 7	2 · 31 + 28	8 · 10 — 56
10 · 10 — 18	10 · 7 — 35	18 · 3 + 38

55. 45 : 3 + 27 3 · 32 — 48 10 · 6 — 25
2 · 27 — 18 69 : 3 + 67 72 : 3 + 28
86 : 2 + 38 16 · 3 — 25 2 · 37 — 17
42 · 2 — 45 60 : 2 + 70 84 : 2 + 36

56. 46 : 2 + 38 10 · 4 + 60 27 · 3 — 16
24 · 3 — 35 34 : 2 + 58 84 : 3 + 37
70 : 2 + 47 19 · 3 — 38 2 · 46 — 54
2 · 34 — 24 2 · 36 — 54 100 : 2 + 32

57. Joonista vihikusse samasugune tabel, nagu on raamatus, ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga ja pärast 3-ga. Kahega korrutades kirjuta vastused teise ritta ja kolmega korrutades kolmandasse ritta selle arvu alla, mida sa korrutad.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
·2			8													
·3		9														

58. Joonista samasugune tabel nagu raamatus ja talita nii, nagu ülesandes 57.

	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
·2			40													
·3																

59. Õpi ülesannete 57 ja 58 lahendamisel saadud tabeleid kasutama ka arvude jagamisel 2-ga ja 3-ga.

60.

a) 16	b) 30	d) 40	e) 84	g) 14	h) 45	i) 60	j) 70
· 3	: 10	+ 16	— 14	+ 16	+ 5	: 3	+ 26
: 2	· 15	: 2	: 10	· 3	· 2	+ 15	: 2
+ 6	— 5	· 3	· 2	: 2	— 40	· 2	: 3

61. Kooliaias oli 5 rida õunapuid, igas reas 8 õunapuud, ja 2 rida ploomipuid, kummaski reas 12 puud. Mitu õunapuud oli kooliaias? Mitu ploomipuud oli kooliaias?

Mitu viljapuud oli kooliaias kokku?

62. Kooliaias oli 4 rida katselappe ravimtaimedega, igas reas 9 katselappi, ja 5 rida katselappe juurviljadega, igas reas 6 katselappi.

Mitu katselappi oli kooliaias ravimtaimedega? juurviljadega?

Mitu katselappi oli kokku?

63. Kooliaias on 80 viljapuud. Pirnipuid on 5. Ploomi- ja kirsipuid on 2 rida, kummaski reas 15 puud, kõik teised on õunapuud. Mitu pirni-, ploomi- ja kirsipuud on kooliaias kokku?

Mitu õunapuud on kooliaias?

Õunapuud on istutatud viide ritta. Mitu õunapuud on igas reas?

64. Kooliaeda istutati 100 maasikataime. Ühele peenrale istutati neid 2 rida, igasse ritta 20 taime. Ülejäänud taimed istutati kõik teisele peenrale. Mitu taime istutati esimesele peenrale? Mitu taime istutati teisele peenrale?

Teisele peenrale istutati taimed viide ritta. Mitu taime istutati igasse ritta?

65. Vabarnate harvendamisel jäetakse igasse põõsasse kasvama 3 vart. Ühel maatükil on vabarnaid 2 rida, kummaski reas 15 põõsast. Mitu vabarnavart jäetakse sel maatükil kasvama kummassegi ritta?

Mitu vabarnavart jääb kasvama mõlemasse ritta kokku?

66. Teisele maatükile jäetakse kasvama kokku 72 vabarnavart. Sellel maatükil on vabarnad istutatud 2 ritta, kummaski reas 9 põõsast. Mitu vabarnavart jäetakse kasvama kummassegi ritta?

Mitu vabarnavart jääb kasvama igasse põõsasse?

67.

$4 \cdot 7$	$8 \cdot 5$	$9 \cdot 4$	$4 \cdot 16$
$90 : 9$	$63 : 3$	$75 : 5$	$90 : 5$
$5 \cdot 12$	$9 \cdot 7$	$3 \cdot 9$	$9 \cdot 9$
$32 : 4$	$65 : 5$	$92 : 4$	$24 : 6$

68.

39 · 2	25 · 4	4 · 15	2 · 35
12 : 4	85 : 5	100 : 5	20 : 5
7 · 5	2 · 9	9 · 4	5 · 14
45 : 9	72 : 8	99 : 9	54 : 9

69.

3 · 29	16 · 5	11 · 9	4 · 13
96 : 4	25 : 5	16 : 4	55 : 5
19 · 5	4 · 19	4 · 18	3 · 28
36 : 4	27 : 9	68 : 4	100 : 4

70.

23 · 4	21 · 4	9 · 8	3 · 25
28 : 7	60 : 5	80 : 4	64 : 4
5 · 17	6 · 9	13 · 5	10 · 9
45 : 5	95 : 5	81 : 9	76 : 4

71.

36 · 2	12 · 4	27 · 3	3 · 32
60 : 4	45 : 5	40 : 8	88 : 4
18 · 5	7 · 9	4 · 24	6 · 5
56 : 4	72 : 4	80 : 5	63 : 7

72.

9 · 1	5 · 3	5 · 4	4 · 11
8 : 4	70 : 5	84 : 4	30 : 5
20 · 5	33 · 3	4 · 17	15 · 5
50 : 5	55 : 5	35 : 7	52 : 4

73.

2 · 49	8 · 9	2 · 48	47 · 2
44 : 4	18 : 2	92 : 2	40 : 4
5 · 9	4 · 8	4 · 4	6 · 4
25 : 5	36 : 4	20 : 5	15 : 3

74.

3 · 4 · 5	7 · 4 · 3	9 · 4 · 2	5 · 3 · 5
5 · 9 · 2	5 · 10 · 2	2 · 12 · 3	8 · 2 · 4
6 · 4 · 3	15 · 2 · 3	4 · 6 · 2	9 · 3 · 3
10 · 2 · 5	6 · 5 · 2	7 · 3 · 4	6 · 3 · 4

75.

9 · 5 · 2	15 · 3 · 2	3 · 12 · 2	25 · 2 · 2
2 · 17 · 2	4 · 7 · 2	9 · 4 · 2	18 · 2 · 2
6 · 4 · 4	9 · 2 · 5	2 · 7 · 5	2 · 35 · 1
2 · 7 · 3	4 · 11 · 2	13 · 2 · 3	2 · 2 · 19

76.

5 · 18 — 37	7 · 4 + 47	4 · 20 — 75
92 : 2 + 25	87 : 3 — 15	100 : 4 + 38
9 · 9 — 23	5 · 15 + 18	19 · 5 — 67
4 · 19 + 24	64 : 4 — 7	17 · 4 + 25

77. 18 · 5 — 32 90 : 5 + 57 8 · 10 — 42
96 : 4 + 58 6 · 9 — 28 96 : 4 + 36
3 · 27 — 24 85 : 5 + 49 18 : 3 — 16
5 · 9 + 32 15 · 4 — 24 85 : 5 + 68

78. 5 · 17 — 24 9 · 9 — 45 24 · 4 — 28
92 : 4 + 69 87 : 3 + 56 99 : 9 + 89
9 · 10 — 43 15 · 5 — 38 9 · 7 — 25
95 : 5 + 74 92 : 4 + 17 85 : 5 + 36

79. Joonista vihikusse samasugune tabel nagu raamatus ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 4-ga ja seejärel 5-ga. Neljaga korrutamisel kirjuta vastused teise ritta ja viiega korrutamisel kolmandasse ritta selle arvu alla, mida sa korrutad.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
· 4			16												
· 5	10														

Õpi seda tabelit kasutama ka arvude jagamisel 4-ga ja 5-ga.

80. Joonista vihikusse samasugune tabel nagu raamatus ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 10-ga ja pärast 9-ga. Kümnega korrutamisel kirjuta vastused teise ritta ja üheksaga korrutamisel kolmandasse ritta selle arvu alla, mida sa korrutad.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
· 10	20									
· 9	18									

Õpi seda tabelit kasutama ka arvude jagamisel 10-ga ja 9-ga.

81.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
17	35	80	90	81	50	90	16
· 5	: 5	: 4	: 5	+ 19	— 5	: 2	· 4
— 15	· 9	· 5	+ 9	: 4	: 9	+ 3	+ 21
: 2	+ 17	— 10	· 3	· 2	· 18	: 3	: 5

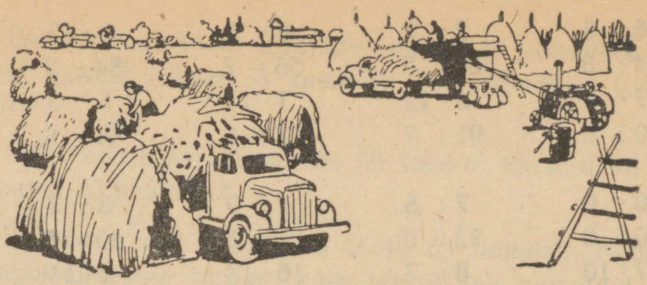

KOLHOOSIPÕLLUL.

82. Kummalgi pool teed oli 48 odrarõuku. Iga autokoormaga veeti viljapeksumasina juurde 4 rõuku. Mitu viljarõuku oli väljal? Mitme koormaga jõudis auto välja tühjaks vedada?

83. Teisel väljal oli 90 odrarõuku. Sealt tõi auto päeva jooksul 18 koormat, iga koormaga 4 rõuku. Mitu rõuku otri tõi auto teiselt väljalt? Mitu rõuku jäi sel päeval veel väljale?

84. Viljapeksumasin andis tunnis 12 kotti puhtaid teri. Mitu kotti puhtaid teri andis peksumasin 8 tunniga?

Kõik need terad veeti 16 ühesuguse hobusekoormaga kuivatisse. Mitu kotti pandi igasse koormasse?

85. Kartulivõtmismasina järelt nopiti kartuleid vakastesse* kastidesse. Kastid tühjendati suurde hobuveoki kasti, kuhu neid mahtus 8. Tunni jooksul toodi kartulikuhja juurde 10 hobuveoki kasti täit kartuleid. Mitu vakka kartuleid võttis masin tunnis?

Mitu vakka kartuleid korjas üks inimene tunnis, kui masina järel töötas 20 inimest?

86. Mitu vakka kartuleid noppis kartulivõtja 8 tunniga, kui ta noppis tunnis 3 vakatäit?

87. Mitu kilogrammi kaalub 2 vakka kartuleid, kui 1 vakk kartuleid kaalub 50 kg?

---

* 1 vakk on ligikaudu 66 liitrit. Vakk kartuleid kaalub ligikaudu 50 kg.

88.	6 · 8	3 · 7	6 · 5	6 · 7
	24 : 8	64 : 8	56 : 7	84 : 7
	7 · 7	8 · 12	7 · 14	6 · 3
	90 : 6	91 : 7	78 : 6	48 : 8
89.	8 · 9	7 · 5	7 · 9	8 · 2
	36 : 6	72 : 6	96 : 6	40 : 8
	7 · 10	8 · 7	6 · 12	8 · 11
	98 : 7	80 : 8	84 : 6	72 : 8
90.	6 · 2	7 · 11	7 · 6	6 · 4
	24 : 6	28 : 4	42 : 7	77 : 7
	8 · 4	8 · 6	8 · 10	8 · 3
	96 : 8	63 : 9	54 : 6	30 : 6
91.	6 · 9	13 · 7	6 · 10	6 · 13
	56 : 7	48 : 6	66 : 6	35 : 7
	7 · 12	6 · 6	8 · 5	15 · 6
	88 : 8	56 : 8	60 : 6	32 : 8
92.	2 · 16	6 · 16	45 · 2	2 · 26
	70 : 7	42 : 7	14 : 2	12 : 2
	7 · 11	8 · 8	3 · 16	3 · 9
	49 : 7	16 : 8	18 : 3	28 : 4
93.	43 · 3	1 · 10	8 · 6	3 · 19
	96 : 2	16 : 2	81 : 3	78 : 2
	9 · 9	8 · 9	6 · 9	4 · 14
	72 : 9	74 : 2	51 : 3	48 : 4
94.	7 · 13	8 · 12	14 · 7	6 · 16
	32 : 16	50 : 25	64 : 16	81 : 27
	6 · 15	3 · 17	5 · 15	5 · 14
	45 : 15	54 : 18	36 : 12	75 : 15
95.	86 : 43	100 : 25	57 : 19	84 : 12
	75 : 25	78 : 13	72 : 24	70 : 14
	96 : 12	84 : 28	95 : 19	92 : 23
	98 : 14	76 : 38	78 : 39	48 : 16

96. Enne lõunat toodi kuhjade juurde 47 hobuveoki kastitäit kartuleid, pärast lõunat 53 kastitäit. Mitu kastitäit toodi päeva jooksul?

97. Mitu kuhja sai ülesandes 96 toodud kartulitest, kui ühte kuhja pandi 25 kastitäit?

98. Kolhoosis tuli hommikul tööle 63 inimest. Neist saadeti 27 viljapeksumasina juurde, kõik teised aga kartuleid noppima. Mitu inimest saadeti kartuleid noppima?

Kartulinoppijad jaotati võrdselt kahe kartulivõtmismasina juurde. Mitu noppijat määrati kummagi masina juurde?

99. Sovhoosis tuli hommikul tööle 99 inimest. Tööle pandi kaks viljapeksumasinat. Kummagi viljapeksumasina juurde saadeti 24 inimest. Mitu inimest saadeti viljapeksumasinate juurde?

Kõik teised töölised saadeti kartuleid noppima. Mitu inimest saadeti kartuleid noppima?

Kartuleid hakati võtma kolme masinaga. Mitu noppijat tuli iga masina kohta?

100. Sovhoos maksab kartulinoppijatele, kes seda soovivad, töötasu ka kartulites: üks vakk kartuleid iga 10 vaka nopitud kartulite kohta. Aino ema noppis päevas 20 vakka kartuleid. Mitu vakka sai ta endale?

Mitu rubla teenis ta päevas, kui vakk kartuleid maksab 3 rubla 50 kopikat?

101.

$3 \cdot 15 \cdot 2$	$7 \cdot 5 \cdot 2$	$5 \cdot 6 \cdot 3$	$8 \cdot 2 \cdot 6$
$7 \cdot 4 \cdot 3$	$8 \cdot 3 \cdot 3$	$4 \cdot 12 \cdot 2$	$3 \cdot 15 \cdot 2$
$2 \cdot 8 \cdot 5$	$6 \cdot 7 \cdot 2$	$9 \cdot 5 \cdot 2$	$4 \cdot 7 \cdot 2$
$4 \cdot 9 \cdot 2$	$3 \cdot 9 \cdot 2$	$7 \cdot 3 \cdot 4$	$3 \cdot 6 \cdot 5$

102.

$3 \cdot 9 \cdot 3$	$8 \cdot 4 \cdot 3$	$2 \cdot 16 \cdot 3$	$5 \cdot 4 \cdot 5$
$5 \cdot 7 \cdot 2$	$3 \cdot 14 \cdot 2$	$5 \cdot 3 \cdot 5$	$7 \cdot 2 \cdot 5$
$2 \cdot 17 \cdot 2$	$15 \cdot 2 \cdot 3$	$9 \cdot 1 \cdot 6$	$5 \cdot 2 \cdot 8$
$4 \cdot 3 \cdot 7$	$3 \cdot 11 \cdot 3$	$6 \cdot 3 \cdot 5$	$8 \cdot 2 \cdot 4$

103.

$7 \cdot 8 - 38$	$8 \cdot 8 - 48$	$75 : 25 + 17$
$94 : 2 + 25$	$92 : 4 + 77$	$87 : 29 + 29$
$6 \cdot 9 - 27$	$6 \cdot 15 - 36$	$84 : 14 + 54$
$87 : 3 + 45$	$72 : 3 + 58$	$95 : 19 + 45$

104.

94 : 47 + 58	72 : 24 + 28	3 · 29 — 17
84 : 28 + 47	84 : 12 — 7	68 : 4 + 56
75 : 15 + 95	76 : 38 + 18	7 · 14 — 23
100 : 25 + 16	51 : 17 — 2	6 · 13 + 15

105.

3 · 25 — 48	16 · 5 — 23	27 · 2 — 15
96 : 3 + 43	90 : 5 + 17	60 : 4 + 45
8 · 9 — 35	9 · 6 — 28	4 · 24 — 58
60 : 5 + 38	65 : 5 + 87	72 : 6 + 38

106. Joonista vihikusse samasugune tabel nagu raamatus ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 6-ga, siis 7-ga ja lõpuks 8-ga. Kuuega korrutamisel kirjuta vastused teise ritta, seitsmega korrutamisel kolmandasse ritta ja kaheksaga korrutamisel neljandasse ritta selle arvu alla, mida sa korrutad.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
· 6		18													
· 7	14														—
· 8			32									—	—	—	—

Õpi seda tabelit kasutama ka arvude jagamisel 6-ga, 7-ga ja 8-ga.

107.

a) 15	b) 8	d) 25	e) 3	g) 4	h) 7	i) 3	j) 5
· 4	· 12	· 3	· 23	· 23	· 14	· 24	· 20
— 4	+ 4	+ 12	— 21	— 8	— 2	+ 8	— 40
: 7	: 4	: 29	: 12	: 12	: 32	: 16	: 4

108. Joonista vihikusse samasugune tabel nagu raamatus ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga, siis 3-ga jne. Kahega korrutamisel kirjuta vastused teise ritta, kolmega korrutamisel kolmandasse ritta jne. selle arvu alla, mida sa korrutad. Õpi seda tabelit kasutama ka jagamisel.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2			8											
3		9												
4				20										
5														
6	12													
7		21												—
8			32									—	—	—
9	18										—	—	—	—
10				50				90		—	—	—	—	—

2. ARVUDE LUGEMINE JA KIRJUTAMINE TUHANDE PIIRIS.

RUBLADE JA KOPIKATE KIRJUTAMINE KOPIKATES.

109. *Üks rubla on 100 kopikat.* Mitu kopikat on 2 rubla? Mitu kopikat on 3 rbl., 4 rbl., 5 rbl., 7 rbl., 9 rbl.?

110. *3 rubla 24 kopikat kirjutatakse kopikates nii:*

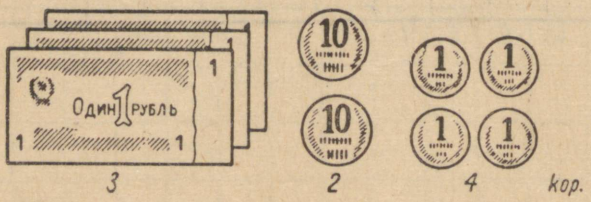

Seda loetakse: **«Kolmsada kakskümmend neli kopikat».** Kirjuta kopikates: 4 rbl. 28 kop.; 5 rbl. 34 kop., 3 rbl. 78 kop., 7 rbl. 46 kop.; 9 rbl. 83 kop., 6 rbl. 57 kop.; 2 rbl. 99 kop.; 8 rbl. 62 kop.; 1 rbl. 75 kop.; 7 rbl. 94 kop.; 5 rbl. 83 kop.; 6 rbl. 19 kop.

K i r j u t a n i i: 8 rbl. 14 kop. = 814 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

111. *3 rubla 20 kopikat kirjutatakse kopikates nii:*

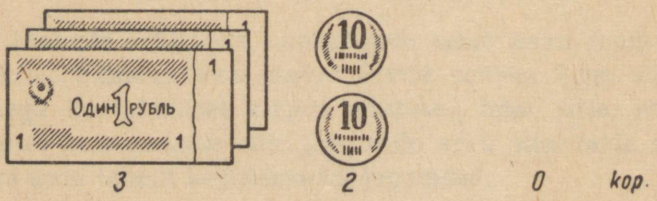

Seda loetakse: **«Kolmsada kakskümmend kopikat».** Miks kirjutatakse ühekopikaliste kohale null? Kirjuta kopikates: 5 rbl. 40 kop.; 7 rbl. 20 kop.; 3 rbl. 50 kop.; 6 rbl. 30 kop.; 2 rbl. 50 kop.; 1 rbl. 60 kop.; 4 rbl. 70 kop.; 8 rbl. 30 kop.; 9 rbl. 80 kop.; 5 rbl. 60 kop.; 3 rbl. 90 kop.; 7 rbl. 50 kop.

K i r j u t a n i i: 3 rbl. 20 kop. = 320 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

112. *3 rbl. 4 kopikat kirjutatakse kopikates nii:*

3 *0*

4 *kop.*

Seda loetakse: **«Kolmsada neli kopikat».** Miks kirjutatakse kümnekopikaliste kohale null? Kirjuta kopikates: 2 rbl. 7 kop.; 8 rbl. 2 kop.; 3 rbl. 6 kop.; 9 rbl. 8 kop.; 7 rbl. 5 kop.; 4 rbl. 8 kop.; 1 rbl. 3 kop.; 5 rbl. 7 kop.; 8 rbl. 1 kop.; 2 rbl. 5 kop.; 6 rbl. 3 kop.; 3 rbl. 8 kop.

K i r j u t a n i i: 9 rbl. 3 kop. = 903 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

MEETRITE, DETSIMEETRITE JA SENTIMEETRITE KIRJUTAMINE SENTIMEETRITES.

113. *Vaata mõõdulindil 1 meeter, 2 meetrit, 3 meetrit. 1 m (meeter) on 100 cm (sentimeetrit).* Mitu sentimeetrit on 2 m? Mitu sentimeetrit on 3 m, 4 m, 6 m, 9 m?

114. *Vaata mõõdulindil 1 detsimeeter. 1 dm (detsimeeter) on 10 cm.* Mitu sentimeetrit on 2 dm? Mitu sentimeetrit on 3 dm, 5 dm, 7 dm, 8 dm?

115. *Rulli mõõdulint 2 m 3 dm 6 cm pikkuselt lahti ja tõmba pingule. Mitu sentimeetrit see on? See pikkus kirjutatakse sentimeetrites nii:*

236 cm

Seda loetakse: **«Kakssada kolmkümmend kuus sentimeetrit».** Mida näitab selles arvus esimene number? Mida näitab teine number? Mida näitab kolmas number?

116. Kirjuta sentimeetrites: 1 m 2 dm 4 cm; 2 m 5 dm 9 cm; 7 m 4 dm 6 cm; 5 m 9 dm 7 cm; 9 m 6 dm 3 cm; 3 m 8 dm 1 cm; 4 m 2 dm 5 cm; 6 m 2 dm 8 cm; 8 m 7 dm 2 cm; 5 m 6 dm 9 cm; 3 m 6 dm 4 cm; 7 m 9 dm 3 cm.

K i r j u t a n i i: 2 m 8 dm 5 cm = 285 cm.

Loe, mis sul on kirjutatud.

117. *Rulli mõõdulint 2 m ja 3 dm pikkuselt lahti ja tõmba pingule. Mitu sentimeetrit see on? See pikkus kirjutatakse sentimeetrites nii:*

230 cm

Seda loetakse: **«Kakssada kolmkümmend sentimeetrit».** Miks kirjutatakse sentimeetrite kohale null?

Kirjuta sentimeetrites: 4 m 8 dm; 7 m 3 dm; 1 m 5 dm; 9 m 2 dm; 3 m 6 dm; 2 m 4 dm; 5 m 1 dm; 6 m 7 dm; 4 m 9 dm; 2 m 3 dm; 8 m 5 dm; 9 m 4 dm.

K i r j u t a n i i: 5 m 2 dm = 520 cm.

Loe, mis sul on kirjutatud.

118. *Rulli mõõdulint 2 m 6 cm pikkuselt lahti ja tõmba pingule. Mitu sentimeetrit see on? See pikkus kirjutatakse sentimeetrites nii:*

206 cm

Seda loetakse: **«Kakssada kuus sentimeetrit».** Miks kirjutatakse detsimeetrite kohale null?

Kirjuta sentimeetrites: 2 m 8 cm; 7 m 3 cm; 1 m 9 cm; 4 m 5 cm; 6 m 7 cm; 3 m 4 cm; 4 m 9 cm; 5 m 6 cm; 9 m 6 cm; 8 m 4 cm; 3 m 1 cm; 6 m 5 cm.

K i r j u t a n i i: 3 m 2 cm = 302 cm.

Loe, mis sul on kirjutatud.

KUIDAS KIRJUTATAKSE SAJALISI, KÜMNELISI JA ÜHELISI.

119. *Arv kolmsada nelikümmend viis kirjutatakse numbritega nii:*

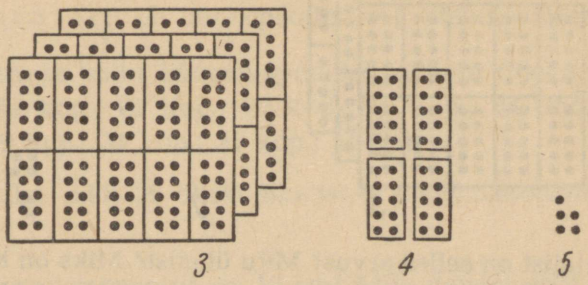

Mitu sajalist on selles arvus? Mitu kümnelist? Mitu ühelist? Mida näitab esimene number? Mida näitab teine number? Mida näitab kolmas number?

120. Kirjuta numbritega ühte ritta: kakssada nelikümmend kaheksa; viissada kuuskümmend kolm; kolmsada seitsekümmend üheksa; kuussada nelikümmend kaks; üheksasada viiskümmend neli; seitsesada kolmkümmend kuus. Arvud eralda üksteisest punktkomaga.

121. *Arv kolmsada nelikümmend kirjutatakse numbritega nii:*

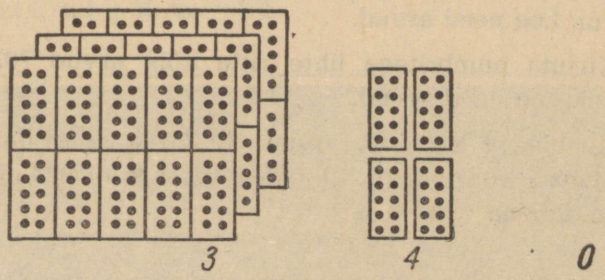

Mitu sajalist on selles arvus? Mitu kümnelist? Miks on üheliste kohale kirjutatud null? Mida näitab esimene number? Mida näitab teine number? Mida näitab kolmas number?

122. Kirjuta numbritega ühte ritta: kuussada nelikümmend; kaheksasada kuuskümmend; ükssada kaheksakümmend; kakssada kümme; seitsesada viiskümmend; kolmsada seitsekümmend. Arvud eralda üksteisest punktkomaga.

123. *Arv kolmsada viis kirjutatakse numbritega nii:*

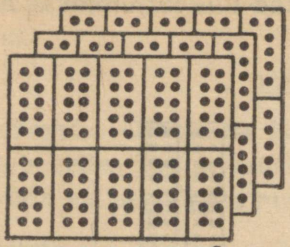

3 0 5

Mitu sajalist on selles arvus? Mitu ühelist? Miks on kümneliste kohale kirjutatud null? Mida näitab esimene number? Mida näitab teine number? Mida näitab kolmas number?

124. Kirjuta numbritega ühte ritta: kakssada seitse; üheksasada kuus; viissada kolm; kolmsada neli; ükssada viis; nelisada kaheksa. Arvud eralda üksteisest punktkomaga.

125. Kirjuta numbritega ühte ritta kõik arvud 348-st edasi kuni 353-ni. Loe need arvud.

126. Kirjuta numbritega ühte ritta kõik arvud 572-st tagasi kuni 567-ni. Loe need arvud.

127. Kirjuta numbritega ühte ritta kõik arvud 497-st edasi kuni 502-ni. Loe need arvud.

128. Kirjuta numbritega ühte ritta kõik arvud 703-st tagasi kuni 698-ni. Loe need arvud.

129. Kirjuta ja loe kõik arvud: 1) 257-st edasi kuni 262-ni; 2) 992-st tagasi kuni 987-ni; 3) 798-st edasi kuni 803-ni; 4) 302-st tagasi kuni 297-ni.

KUIDAS SAAB ÜHELISTEST KÜMNELISI.

130.

Kümme ühekopikalist = üks kümnekopikaline

Kirjuta, mitmeks kümnekopikaliseks saab vahetada 10 ühekopikalist. Kirjuta, mitmeks kümnekopikaliseks saab vahetada 20; 40; 80; 30; 50; 70; 90 kopikalist.

Kirjuta nii: 60 ühekopikalist = 6 kümnekopikalist.

131. Kirjuta, mitu kümnekopikalist ja mitu ühekopikalist on: 58 kop.; 63 kop.; 85 kop.; 72 kop.; 16 kop.; 84 kop.; 45 kop.; 91 kop.; 29 kop.; 34 kop.; 51 kop.; 13 kop.

Kirjuta nii: 26 ühekopikalist = 2 kümnekopikalist 6 ühekopikalist.

132. Mitu detsimeetrit on 10 cm? Mitu detsimeetrit on 20 cm? 50 cm? 90 cm? 30 cm? 60 cm? 80 cm? 40 cm?

Kirjuta nii: 60 cm = 6 dm.

133. Kirjuta, mitu detsimeetrit ja sentimeetrit on: 56 cm; 42 cm; 29 cm; 31 cm; 64 cm; 180 cm; 84 cm; 38 cm; 76 cm; 98 cm; 41 cm; 57 cm.

Kirjuta nii: 64 cm = 6 dm 4 cm.

134. *Mitu kümnelist on 10 ühelist?* Mitu kümnelist on 20 ühelist? 70 ühelist? 90 ühelist? 30 ühelist? 60 ühelist? 40 ühelist?

Kirjuta nii: 80 ü. = 8 k.

Pea meeles:
10 ühelist moodustavad 1 kümnelise.

135. Kirjuta, mitu kümnelist (lühemalt: k.) ja mitu ühelist (lühemalt: ü.) on: 47 ühelist; 68 ühelist; 56 ühelist; 82 ühelist; 73 ühelist; 96 ühelist; 45 ühelist; 18 ühelist; 23 ühelist; 87 ühelist; 39 ühelist; 51 ühelist.

Kirjuta nii: 78 ü. = 7 k. 8 ü.

136.

Kümme kümnekopikalist = *üks rublaline*

Mitu rubla on 10 kümnekopikalist? Mitu rubla on 20; 50; 80; 70; 30; 90; 60 kümnekopikalist?

K i r j u t a n i i: 40 kümnekopikalist = 4 rbl.

137. Kirjuta, mitu rubla ja mitu kümnekopikalist on: 46 kümnekopikalist, 98; 24; 58; 17; 36; 61; 75; 94; 26 kümnekopikalist.

K i r j u t a n i i: 52 kümnekopikalist = 5 rbl. 2 kümnekopikalist.

138. Vaata mõõdulinti ja kirjuta, mitu meetrit on 10 dm. Mitu meetrit on 20 dm; 50 dm; 80 dm; 40 dm; 70 dm; 90 dm; 60 dm?

K i r j u t a nii: 30 dm = 3 m.

139. Kirjuta meetrites ja detsimeetrites: 45 dm; 28 dm; 13 dm; 39 dm; 72 dm; 56 dm; 97 dm; 63 dm; 81 dm; 47 dm; 24 dm; 68 dm.

K i r j u t a n i i: 79 dm = 7 m 9 dm.

140.

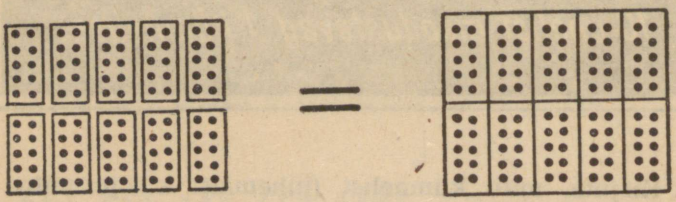

Mitu sajalist on 10 kümnelist? Mitu sajalist on 30; 50; 70; 90; 20; 60; 80 kümnelist?

K i r j u t a n i i: 40 k. = 4 s.

Pea meeles:
10 kümnelist moodustavad 1 sajalise.

141. Kirjuta, mitu sajalist (lühemalt s.) ja mitu kümnelist (lühemalt k.) on: 29 kümnelist; 53 kümnelist; 76 kümnelist; 39 kümnelist; 17 kümnelist; 42 kümnelist; 96 kümnelist; 68 kümnelist; 81 kümnelist; 58 kümnelist; 26 kümnelist; 73 kümnelist.

Kirjuta nii: 87 k. = 8 s. 7 k.

KUIDAS SAAB SAJALISTEST KÜMNELISI.

142.

Mitu kümnekopikalist on 1 rubla?

Mitu kümnekopikalist on 5 rbl.; 8 rbl.; 3 rbl.; 7 rbl.; 2 rbl.; 9 rbl.; 4 rbl.?

Kirjuta nii: 6 rbl. = 60 kümnekopikalist.

143. Vaata mõõdulindil, mitu detsimeetrit on 1 m. Mitu detsimeetrit on 2 m; 5 m; 7 m; 3 m; 9 m; 6 m; 8 m?

Kirjuta nii: 4 m = 40 dm.

144.

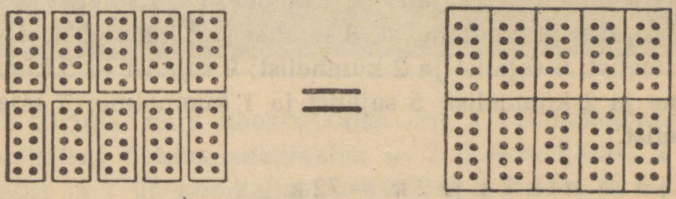

Mitu kümnelist on 1 sajalises?
Mitu kümnelist on 2; 9; 3; 4; 7; 5 sajalises?

K i r j u t a n i i: 6 s. = 60 k.

Pea meeles:
igas sajalises on 10 kümnelist.

145. Kirjuta, mitu kümnekopikalist on 2 rubla ja 3 kümnekopikalist; 3 rubla ja 4 kümnekopikalist; 9 rubla ja 6 kümnekopikalist; 5 rubla ja 9 kümnekopikalist; 4 rubla ja 2 kümnekopikalist; 7 rubla ja 4 kümnekopikalist; 1 rubla ja 5 kümnekopikalist; 6 rubla ja 8 kümnekopikalist; 8 rubla ja 6 kümnekopikalist; 9 rubla ja 9 kümnekopikalist; 3 rubla ja 7 kümnekopikalist; 5 rubla ja 5 kümnekopikalist.

K i r j u t a n i i: 2 rbl. 8 kümnekopikalist = 28 kümnekopikalist.

146. Kirjuta, mitu detsimeetrit on 2 m 7 dm; 9 m 4 dm; 1 m 6 dm; 3 m 2 dm; 6 m 5 dm; 8 m 4 dm; 4 m 5 dm; 3 m 6 dm; 7 m 3 dm; 1 m 1 dm; 6 m 9 dm; 5 m 8 dm.

K i r j u t a n i i: 2 m 3 dm = 23 dm.

147. Kirjuta, mitu kümnelist on 5 sajalist ja 6 kümnelist; 1 sajaline ja 8 kümnelist; 3 sajalist ja 1 kümneline; 7 sajalist ja 4 kümnelist; 2 sajalist ja 6 kümnelist; 8 sajalist ja 3 kümnelist; 4 sajalist ja 9 kümnelist; 6 sajalist ja 2 kümnelist; 9 sajalist ja 5 kümnelist; 1 sajaline ja 2 kümnelist; 5 sajalist ja 1 kümneline; 3 sajalist ja 8 kümnelist.

K i r j u t a n i i: 7 s. ja 2 k. = 72 k.

148.

Üks kümnekopikaline = kümme ühekopikalist

Mitu ühekopikalist on 1 kümnekopikaline?
Mitu ühekopikalist on 2; 5; 3; 7; 4; 9 kümnekopikalist?

Kirjuta nii: 5 kümnekopikalist = 50 ühekopikalist.

149. *Mitu sentimeetrit on 1 dm?*
Mitu sentimeetrit on 5 dm? 3 dm? 7 dm? 2 dm? 4 dm? 9 dm?

Kirjuta nii: 8 dm = 80 cm.

150.

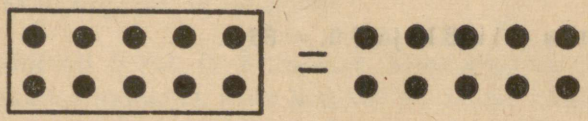

Mitu ühelist on 1 kümneline?
Mitu ühelist on 5; 2; 4; 7; 8 kümnelist?

Kirjuta nii: 6 k. = 60 ü.

Pea meeles:
Igas kümnelises on 10 ühelist.

151. Kirjuta, mitu ühekopikalist on: 3 kümnekopikalist ja 2 ühekopikalist? 5 kümnekopikalist ja 3 ühekopikalist; 2 kümnekopikalist ja 1 ühekopikaline; 1 kümnekopikaline ja 6 ühekopi-

kalist; 4 kümnekopikalist ja 5 ühekopikalist; 6 kümnekopikalist ja 4 ühekopikalist; 8 kümnekopikalist ja 9 ühekopikalist; 9 kümnekopikalist ja 7 ühekopikalist; 7 kümnekopikalist ja 8 ühekopikalist; 2 kümnekopikalist ja 3 ühekopikalist; 4 kümnekopikalist ja 6 ühekopikalist; 3 kümnekopikalist ja 5 ühekopikalist.

Kirjuta nii: 7 kümnekopikalist ja 2 ühekopikalist = 72 ühekopikalist.

152. Kirjuta, mitu sentimeetrit on 3 dm 2 cm; 2 dm 3 cm; 8 dm 1 cm; 6 dm 7 cm; 3 dm 5 cm; 4 dm 8 cm; 8 dm 9 cm; 5 dm 8 cm; 7 dm 4 cm; 1 dm 6 cm; 4 dm 7 cm; 6 dm 3 cm.

Kirjuta nii: 4 dm 5 cm = 45 cm.

153. Kirjuta, mitu ühelist on 3 kümnelist ja 5 ühelist; 5 kümnelist ja 7 ühelist; 2 kümnelist ja 6 ühelist; 4 kümnelist ja 8 ühelist; 6 kümnelist ja 4 ühelist; 8 kümnelist ja 2 ühelist; 3 kümnelist ja 9 ühelist; 9 kümnelist ja 5 ühelist; 7 kümnelist ja 2 ühelist; 1 kümneline ja 3 ühelist; 3 kümnelist ja 6 ühelist; 7 kümnelist ja 4 ühelist.

Kirjuta nii: 8 k. ja 5 ü. = 85 ü.

3. LIITMINE JA LAHUTAMINE TUHANDE PIIRIS.

KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMINE SAJALISTEGA.

VASTAV LAHUTAMINE.

154. Isa ostis ülikonnariiet 3 m 4 dm. Mitu sentimeetrit ostis ta riiet?

155. 580 cm pikkuse laua otsast saeti 8 dm ehk 80 cm pikkune tükk ära. Kui pikk tükk jäi järele?

156. Õiel oli 2 rubla ehk 200 kopikat. Vend andis talle veel 5 kopikat. Mitu kopikat on tal nüüd?

157. Jaanil oli 5 rbl. ja 8 kopikat. Mitu kopikat tal oli? Ta ostis 8-kopikalise joonlaua. Mitu kopikat jäi Jaanil järele?

158. Arvol oli 3 rubla ja 6 kopikat. Mitu kopikat tal oli? Ta ostis sussid, mis maksid 3 rbl. ehk 300 kop. Mitu kopikat jäi Arvol järele?

159. Raamatus on 240 lehekülge. 200 lehekülge on juba loetud. Mitu lehekülge on veel lugeda?

160. Riiulil oli 300 vihikut. Sinna pandi veel juurde 52 vihikut. Mitu vihikut on nüüd riiulil?

161. Riiulil oli 483 vihikut. Neist müüdi päeva jooksul 400 vihikut. Mitu vihikut jäi õhtuks riiulile?

162.

500 + 9	200 + 5	509 — 500
309 — 9	705 — 5	804 — 800
800 + 4	400 + 7	205 — 200
604 — 4	107 — 7	407 — 400

163.

900 + 20	500 + 40	920 — 900
320 — 20	640 — 40	880 — 800
200 + 80	800 + 60	540 — 500
780 — 80	460 — 60	860 — 800

164.

100 + 35	300 + 67	135 — 100
452 — 52	528 — 28	918 — 900
900 + 18	200 + 72	367 — 300
723 — 23	642 — 42	272 — 200

165.

500 + 30	600 + 9	530 — 500
400 + 7	300 + 50	308 — 300
820 — 20	240 — 40	350 — 300
308 — 8	705 — 5	705 — 700

166.

600 + 25	200 + 40	412 — 400
937 — 37	560 — 60	605 — 600
700 + 1	800 + 75	180 — 100
102 — 2	357 — 57	972 — 900

167.

5 + 800	536 — 36	187 — 100
70 + 300	940 — 40	320 — 300
32 + 300	206 — 6	608 — 600
3 + 700	410 — 10	798 — 700

168. Enne alati korruta või jaga, siis alles liida või lahuta.

200 + 3 · 7	608 — 40 : 5	240 — 5 · 8
872 — 8 · 9	400 + 80 : 16	509 — 72 : 8
300 + 2 · 16	925 — 75 : 3	300 + 3 · 18
548 — 6 · 8	700 + 40 : 2	900 + 32 : 4

169.

5 · 6 + 300	514 — 70 : 5	300 + 3 · 18
45 : 9 + 400	212 — 84 : 7	509 — 27 : 3
7 · 4 + 600	817 — 51 : 3	600 + 9 · 6
56 : 7 + 900	719 — 76 : 4	918 — 72 : 4

170.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
17	5	4	29	20	70	84	40
· 4	· 13	· 23	· 2	— 2	: 14	— 9	· 2
+ 12	+ 35	— 5	+ 22	· 3	+ 2	: 15	+ 5
: 16	: 25	: 3	: 4	+ 16	· 12	· 8	: 5

ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE MISTAHES KÜMNE PIIRIS.

171. Koolis oli sügisel 252 õpilast. Hiljem tuli juurde veel 6 õpilast. Mitu õpilast on nüüd koolis?

172. Teises koolis oli 127 õpilast. Neist lahkus aasta jooksul 7 õpilast. Mitu õpilast jäi kooli?

173. Kooliõues on vahetunni ajal 183 õpilast ja 4 korrapidajat-õpetajat. Mitu inimest on vahetunni ajal kooliõues?

174. Kooliõues on vahetunni ajal 215 inimest. Sealhulgas on 3 korrapidajat-õpetajat, teised kõik on õpilased. Mitu õpilast on kooliõues?

175. Kaupluse riiulil on 351 joonelist vihikut, ruudulisi vihikuid aga 8 rohkem. Mitu ruudulist vihikut on riiulil?

176. Riiulil oli 349 valget vihikut. Neist müüdi kahele ostjale kummalegi 4 vihikut. Mitu vihikut müüdi? Mitu valget vihikut jäi riiulile?

177. Karbis oli 118 sulge. Neist müüdi kahele ostjale kummalegi 3 sulge. Mitu sulge müüdi? Mitu sulge jäi karpi?

178. Koosta ülesanne, kus tuleb 103-ga liita 5; 278-st lahutada 4.

179.

132 + 3	264 + 4	905 + 3	631 + 7
359 — 7	718 — 2	379 — 8	848 — 5
471 + 5	523 + 6	524 + 2	192 + 4
687 — 6	846 — 1	257 — 3	786 — 2

180.

281 + 6	152 + 5	463 + 5	154 + 4
539 — 5	796 — 1	729 — 3	576 — 2
863 + 2	644 + 3	282 + 7	315 + 3
378 — 7	927 — 4	647 — 6	837 — 5

181.

462 + 7	385 + 3	845 + 2	383 + 4
639 — 8	728 — 4	658 — 6	749 — 5
374 + 3	967 + 2	491 + 8	931 + 6
897 — 6	539 — 7	278 — 5	679 — 4

182.

562 + 6	291 + 5	425 + 3	817 + 2
488 — 5	848 — 6	973 — 3	468 — 4
760 + 9	136 + 3	640 + 8	782 + 5
687 — 7	755 — 4	325 — 2	174 — 4

183.

953 + 4	473 + 2	827 + 1	194 + 3
238 — 5	798 — 7	769 — 6	827 — 7
460 + 7	582 + 4	395 + 3	380 + 3
396 — 6	283 — 3	548 — 5	947 — 5

184.

253 + 4	482 + 6	374 + 2	541 + 7
396 — 2	628 — 5	883 — 3	724 — 3
130 + 8	845 + 3	490 + 8	194 + 2
291 — 1	557 — 4	762 — 2	329 — 9

185.

775 + 45 : 15	495 + 68 : 17	951 + 98 : 14
528 — 60 : 12	287 — 81 : 27	259 — 90 : 18
334 + 80 : 16	640 + 54 : 18	532 + 92 : 23
152 — 96 : 48	839 — 78 : 13	348 — 57 : 19

186.

620 + 75 : 25	452 + 94 : 47	832 + 84 : 28
176 — 84 : 21	788 — 54 : 18	248 — 91 : 13
511 + 96 : 12	941 + 100 : 25	590 + 68 : 17
237 — 84 : 12	329 — 72 : 24	185 — 60 : 12

187.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
72	56	75	91	72	98	80	100
: 24	: 8	: 15	: 13	: 18	: 14	: 16	: 5
· 15	· 12	· 14	· 5	· 25	· 9	· 15	+ 4
+ 11	— 9	+ 21	+ 37	— 2	+ 17	+ 25	· 3

KÜMNELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE MIS TAHES SAJA PIIRIS.

188. Pioneerilaagris oli 248 pioneeri. Sinna tuli juurde veel 30 pioneeri. Mitu pioneeri on nüüd laagris?

189. Laagris oli 365 pioneeri. Üks 40 pioneerist koosnev rühm sõitis ekskursioonile. Mitu pioneeri jäi laagrisse?

190. Hommikul läks matkale 124 pioneeri. Hiljem järgnes neile veel üks 20 pioneerist koosnev rühm. Mitu pioneeri läks üldse matkama?

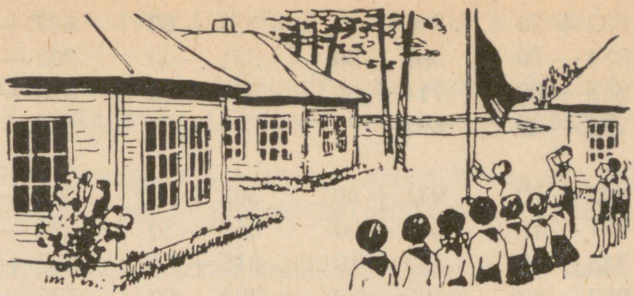

191. 172-st matkale läinud pioneerist jõudsid õhtuks laagrisse tagasi ainult 60. Kõik teised jätkasid matkamist ja ööbisid telkides. Mitu pioneeri ööbis telkides?

192. Asulas oli 253 maja. 5 aasta jooksul ehitati igal aastal 6 maja juurde. Mitu maja ehitati juurde? Mitu maja on nüüd asulas?

193. Asulas on 185 maja. Neist on 20 maja kahekorruselised, teised kõik ühekorruselised. Mitu ühekorruselist maja on asulas?

194. Asulas on 152 puumaja ja 40 kivimaja. Mitu puu- ja kivimaja on kokku?

195. Koosta ülesanne, kus tuleb 415-ga liita 70; 382-st lahutada 50.

196. Kirjuta vihikusse kõik arvud 308-st 10 kaupa edasi kuni 398-ni. Nimeta need arvud.

197. Kirjuta vihikusse kõik arvud 592-st 10-kaupa tagasi kuni 502-ni. Nimeta need arvud.

198. Kirjuta vihikusse kõik arvud 405-st 20 kaupa edasi kuni 485-ni ja 785-st 20-kaupa tagasi kuni 705-ni. Nimeta need arvud.

199. Kirjuta vihikusse kõik arvud 204-st 30-kaupa edasi kuni 294-ni ja 692-st 30-kaupa tagasi kuni 602-ni. Nimeta kõik need arvud.

200.

$258 + 10$	$675 + 10$	$975 + 20$	$309 + 20$
$567 - 10$	$482 - 10$	$253 - 20$	$471 - 20$
$703 + 10$	$174 + 10$	$545 + 20$	$232 + 20$
$345 - 10$	$812 - 10$	$772 - 20$	$125 - 20$

201.

632 + 30	245 + 20	128 + 60	637 + 50
854 — 50	583 — 30	371 — 40	388 — 40
515 + 80	714 + 50	459 + 10	856 + 30
783 — 40	692 — 70	892 — 80	584 — 60

202.

403 + 70	941 + 40	362 + 20	502 + 70
271 — 10	586 — 90	659 — 30	384 — 50
743 + 20	273 + 10	815 + 80	637 + 30
962 — 40	485 — 70	293 — 60	775 — 10

203.

835 + 20	926 + 70	345 + 30	329 + 70
948 — 40	263 — 40	487 — 50	764 — 40
156 + 40	539 + 60	638 + 20	237 + 10
287 — 60	792 — 80	884 — 80	583 — 50

204.

406 + 30	723 + 50	532 + 40	452 + 10
685 — 40	394 — 70	757 — 50	298 — 70
816 + 80	205 + 60	315 + 60	714 + 20
569 — 30	483 — 50	678 — 30	152 — 40

205.

584 + 10	428 + 50	227 + 10	631 + 20
852 — 20	271 — 30	152 — 30	295 — 80
675 + 10	718 + 40	934 + 60	814 + 70
367 — 60	579 — 70	495 — 80	647 — 30

206.

358 + 5 · 4	415 + 16 · 5	718 + 14 · 5
564 — 5 · 12	287 — 80 : 2	381 — 90 : 3
803 + 4 · 15	614 + 3 · 20	515 + 15 · 2
152 — 5 · 8	983 — 100 : 2	875 — 100 : 5

207.

123 + 2 · 25	928 + 60 : 2	821 + 8 : 5
497 — 35 · 2	795 — 2 · 25	184 — 10 · 7
215 + 6 · 10	307 + 10 · 3	432 + 3 · 10
672 — 5 · 14	593 — 6 · 15	263 — 4 · 15

208.

a) 40	b) 3	d) 5	e) 5	g) 5	h) 3	i) 4	j) 4
· 2	· 30	· 20	· 15	· 14	· 25	· 19	· 15
+ 4	— 20	— 15	+ 15	+ 11	+ 17	+ 24	+ 20
: 28	: 14	: 17	: 18	: 27	: 23	: 25	: 2

SAJALISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

209. Hoiukassasse toodi hoiule enne lõunat 585 rubla ja peale lõunat 300 rubla. Mitu rubla toodi sel päeval hoiule?

210. Hoiukassasse toodi päeva jooksul hoiule 975 rubla, kuid välja võeti sama päeva jooksul 200 rubla. Mitu rubla jäi hoiule?

211. Hoiukassasse toodi hoiule ühel päeval 327 rubla ja kahel järgneval päeval kummalgi päeval 300 rubla. Mitu rubla toodi hoiule kokku kolmel päeval?

212. Hoiukassasse toodi päeva jooksul hoiule 982 rubla, kuid välja võeti enne lõunat 100 rubla ja peale lõunat 200 rubla. Mitu rubla võeti kokku välja?

Mitu rubla jäi hoiule?

213. Ema teenis aastas 628 rubla, isa aga 200 rubla rohkem. Mitu rubla teenis isa aastas?

214. Tööline teenis aastas 972 rubla. Ta kulutas sellest 100 rubla korteri, kütte ja valgustuse peale ning 700 rubla kõige muu peale. Ülejäänud raha pani ta hoiukassasse. Mitu rubla tööline aastas kulutas? Mitu rubla pani ta hoiukassasse?

215. Mööblivabrikus valmistati ühel päeval 325 tooli, teisel päeval aga 25 tooli vähem. Mitu tooli valmistati seal teisel päeval?

Mitu tooli valmistati kahel päeval kokku?

216. Mööblivabriku laos oli 645 taburetti. Sealt saadeti müügile ühel päeval 200 taburetti ja järgmisel päeval veel 300 taburetti. Mitu taburetti saadeti kokku müügile?

Mitu taburetti jäi veel lattu?

217. Koosta ülesanne, kus tuleb 587-ga liita 300; 718-st lahutada 500.

218.

271 + 300	642 + 200	584 — 300
515 — 100	725 — 400	250 + 700
756 + 200	468 + 500	942 — 500
987 — 700	895 — 600	675 + 200

219.

469 + 100	352 + 500	635 + 300
832 — 600	814 — 600	961 — 700
185 + 800	200 + 143	400 + 253
723 — 400	597 — 400	726 — 500

220.

156 + 700	297 + 500	295 + 500
875 — 600	961 — 400	573 — 200
300 + 582	100 + 349	600 + 394
632 — 200	724 — 100	945 — 800

221.

467 + 400	265 + 600	800 + 167
739 — 300	931 — 500	823 — 600
638 — 200	300 + 682	245 + 500
814 — 700	475 — 200	516 — 300

222.

400 + 389	764 + 200	489 + 400
935 — 500	547 — 300	984 — 700
725 + 100	100 + 265	293 + 500
832 — 700	945 — 600	754 — 600

223.

552 + 300	542 + 300	475 + 200
897 — 300	918 — 500	589 — 100
139 + 800	400 + 392	983 — 400
652 — 400	636 — 400	182 + 600

224.

500 + 6 · 7 + 200	200 + 100 : 4 + 300
800 + 5 · 15 — 400	600 + 47 · 2 — 100
100 + 92 : 4 + 600	300 + 84 : 3 + 200
700 + 51 : 3 — 500	500 + 76 : 4 — 400

225.

900 + 5 · 17 — 700	500 + 47 · 2 — 300
400 + 72 : 3 + 300	200 + 54 : 3 + 600
600 + 91 : 7 — 100	900 + 12 · 6 — 500
100 + 36 · 2 + 800	700 + 95 : 5 + 200

226.

a) 95	b) 56	d) 100	e) 72	g) 75	h) 98	i) 75	j) 85
: 19	: 8	: 25	: 8	: 15	: 14	: 3	: 17
· 12	· 14	· 13	· 7	· 20	+ 18	· 4	· 20
— 4	+ 2	+ 20	+ 12	— 2	· 3	— 15	— 5

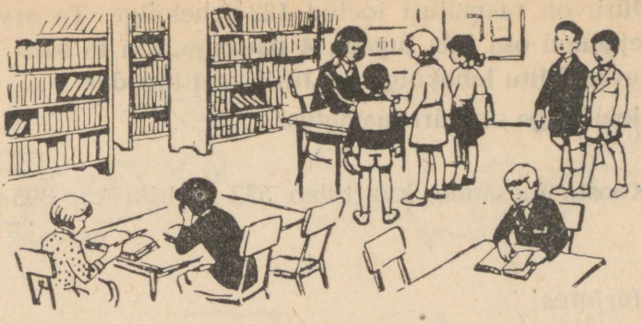

KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE MISTAHES SAJA PIIRIS ÜLEMINEKUTA ÜHEST KÜMNEST TEISE.

227. Käesoleva nädala algul oli lasteraamatukogust raamatuid laenutatud 532 lapsele. Nädala jooksul tuli juurde 43 uut lugejat. Mitu lugejat on raamatukogul nädala lõpul?

228. Kuu algul oli raamatukogus 587 lugejat. Kuu jooksul lõpetasid raamatukogu kasutamise ja tõid lugejakaardid tagasi 35 last. Mitu lugejat oli raamatukogul kuu lõpul, kui sel kuul uusi lugejaid juurde ei tulnud?

229. Nädala jooksul anti raamatukogust välja 423 raamatut. Sama aja jooksul tagastati lugejate poolt 52 raamatut rohkem kui välja anti. Mitu raamatut tagastati?

230. Järgmise nädala jooksul anti välja 498 raamatut. Sama aja jooksul tagastati 65 raamatut vähem kui välja anti. Mitu raamatut tagastati järgmisel nädalal?

231. Raamatus on 176 lehekülge. Mai loeb iga päev 18 lehekülge. Mitu lehekülge loeb ta 3 päevaga? Mitu lehekülge jääb tal siis veel lugeda?

232. Raamatus on 186 lehekülge. Ilmar loeb 27 lehekülge päevas. Mitu lehekülge jõuab ta lugeda 2 päevaga? Mitu lehekülge jääb siis veel lugeda?

233. Helvel on juturaamatust loetud juba 216 lehekülge. Ta arvutas, et ülejäänud osa jõuab ta läbi lugeda 3 päevaga, kui ta loeb 24 lehekülge päevas. Mitu lehekülge on tal veel lugeda?

Mitu lehekülge on selles raamatus?

234. Jüril on raamatust loetud 123 lehekülge. Ta arvutas, et jõuab ülejäänud osa läbi lugeda 4 päevaga, kui ta loeb 18 lehekülge päevas. Mitu lehekülge on Jüril veel lugeda?

Mitu lehekülge on Jüri raamatus?

235. Koosta ülesanne, kus tuleb 572-ga liita 25; 895-st lahutada 83.

236. *Harjutus*

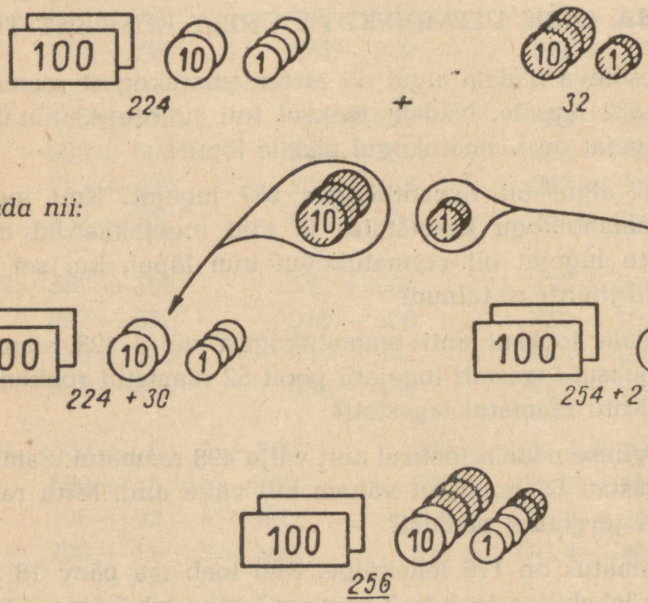

Ütle ainult: 224 . . . 254 . . . 256.

Kirjuta nii: 224 + 32 = 256.

Liida selle näite eeskujul: 523 + 56; 742 + 36.

237. *Harjutus: 256 — 32 lahenda nii:*

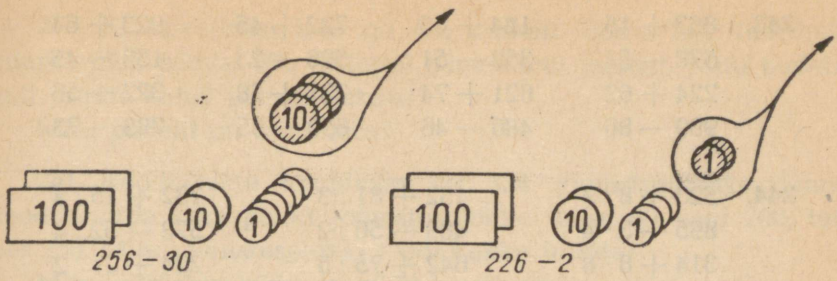

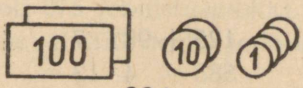

224

Ütle ainult: 256 ... 226 ... 224.
Kirjuta nii: 256 — 32 = 224.
Lahuta selle näite eeskujul: 758 — 36; 579 — 57.

238.	324 + 32	743 + 15	254 + 34	346 + 23
	187 — 53	859 — 37	879 — 56	795 — 52
	432 + 25	221 + 54	138 + 61	421 + 64
	698 — 41	578 — 23	965 — 42	687 — 55
239.	532 + 43	421 + 16	325 + 41	134 + 43
	788 — 56	957 — 35	789 — 54	978 — 52
	365 + 34	241 + 27	542 + 13	254 + 32
	879 — 25	698 — 43	896 — 42	687 — 45
240.	236 + 62	421 + 56	821 + 36	246 + 22
	594 — 83	798 — 35	267 — 35	575 — 54
	327 + 31	815 + 61	542 + 37	724 + 62
	685 — 74	179 — 28	746 — 24	369 — 38
241.	613 + 85	231 + 56	625 + 61	512 + 47
	897 — 75	198 — 75	758 — 52	477 — 35
	742 + 37	423 + 64	362 + 34	232 + 56
	586 — 42	354 — 34	968 — 58	863 — 41
242.	523 + 45	435 + 23	923 + 52	618 + 31
	184 — 54	728 — 13	576 — 21	487 — 52
	325 + 71	215 + 73	113 + 82	734 + 24
	687 — 32	819 — 15	379 — 15	296 — 75

243.

863 + 15	124 + 65	722 + 45	923 + 64
578 — 53	358 — 51	596 — 23	159 — 45
224 + 62	621 + 74	231 + 58	322 + 56
999 — 86	486 — 46	659 — 35	783 — 73

244.

523 + 8 · 7	132 + 81 : 3	732 + 15 · 3
895 — 3 · 4	489 — 56 : 2	578 — 52 : 4
314 + 8 · 8	642 + 75 : 5	234 + 21 · 2
288 — 6 · 7	987 — 56 : 4	868 — 75 : 3

245.

322 + 19 · 3	125 + 98 : 7	912 + 81 : 3
756 — 92 : 4	588 — 4 · 13	378 — 5 · 13
231 + 16 · 2	832 + 92 : 2	724 + 92 : 4
465 — 72 : 3	697 — 5 · 15	289 — 6 · 12

246.

a) 98	b) 75	d) 72	e) 100	g) 92	h) 57	i) 85	j) 64
: 14	: 25	: 12	: 5	— 5	+ 33	+ 7	— 14
+ 8	· 18	+ 19	+ 26	: 29	: 18	: 23	· 2
· 5	+ 18	· 4	· 2	· 19	· 17	· 16	— 2

SAJALISTE JA KÜMNELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE ÜLEMINEKUTA ÜHEST SAJAST TEISE.

247. Klaasivabrikus puhuti pudeleid. Ühel päeval puhuti 254 pudelit, teisel päeval aga 230 pudelit. Mitu pudelit puhuti kahel päeval kokku?

248. Klaasivabrikus puhuti ühel päeval 165 liitrist pudelit, pooleliitriseid pudeleid aga 45 võrra vähem.

Mitu pooleliitrist pudelit puhuti sel päeval?

Kui palju puhuti mõlemaid pudeleid kokku?

249. Klaasivabriku laos oli 987 pudelit. Neist saadeti müügile ühel päeval 350 ja teisel päeval 200 pudelit. Mitu pudelit saadeti müügile kahel päeval kokku?

Mitu pudelit jäi veel lattu?

250. Klaasivabriku laos oli 425 pudelit. Sinna tuli vabrikust juurde ühel päeval 300 ja teisel päeval 240 pudelit. Mitu pudelit tuli juurde kahel päeval kokku?

Mitu pudelit on nüüd laos?

251. Koolitarvete kaupluses oli 324 joonistusplokki. Sinna toodi juurde kaks pakki joonistusplokke: ühes oli neid 200, teises 250. Mitu joonistusplokki toodi kokku juurde?

Mitu joonistusplokki on nüüd kaupluses?

252. Kaupluses oli 675 joonistusplokki. Neist müüdi ühel päeval 100 ja teisel päeval 230. Mitu joonistusplokki müüdi kahel päeval kokku?

Mitu joonistusplokki jäi kauplusse?

253. Koosta ülesanne, kus tuleb 254-ga liita 310; 752-st lahutada 420.

254. *Harjutus*

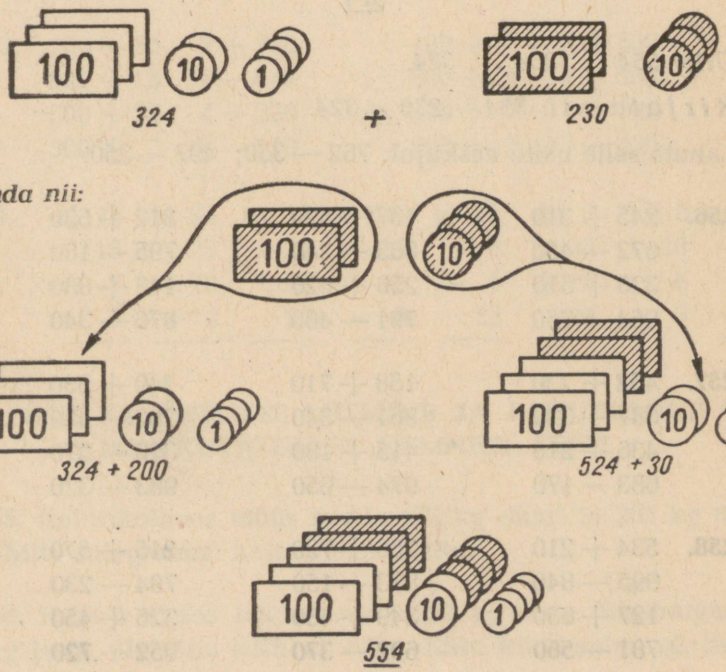

Ütle: 324 . . . 524 . . . 554.

Kirjuta nii: 324 + 230 = 554.

Liida selle näite eeskujul: 735 + 120; 568 + 310.

255. *Harjutus 554 — 230 lahenda nii:*

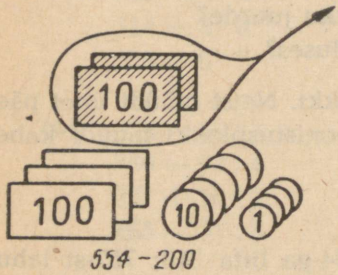

554 - 200

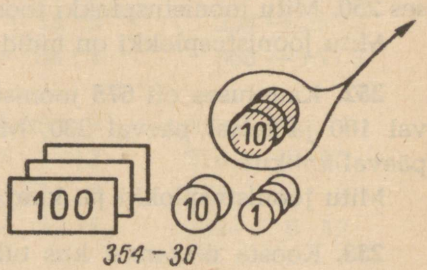

354 - 30

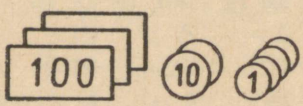

324

Ütle: 554 . . . 354 . . . 324.

Kirjuta nii: 554 — 230 = 324.

Lahuta selle näite eeskujul: 762 — 350; 497 — 250.

256.	245 + 310	137 + 520	312 + 630
	672 — 450	863 — 240	795 — 180
	328 + 510	256 + 620	143 + 830
	964 — 750	791 — 460	876 — 340
257.	452 + 230	158 + 710	249 + 530
	587 — 320	861 — 340	792 — 460
	436 + 210	415 + 180	326 + 270
	683 — 170	974 — 650	983 — 320
258.	534 + 210	256 + 720	215 + 570
	995 — 840	873 — 150	784 — 230
	127 + 630	349 + 430	326 + 450
	781 — 560	692 — 370	952 — 720

259.

439 + 340	234 + 510	364 + 320
673 — 560	498 — 270	572 — 150
527 + 130	156 + 820	149 + 610
861 — 350	785 — 470	687 — 250

260.

512 + 260	124 + 350	625 + 340
785 — 540	495 — 160	387 — 150
323 + 350	218 + 620	523 + 350
897 — 480	951 — 430	772 — 460

261.

224 + 560	335 + 250	236 + 540
992 — 270	578 — 420	758 — 620
124 + 350	623 + 170	138 + 810
856 — 530	561 — 240	975 — 750

262.

300 + 3 · 14 + 230	100 + 87 : 3 + 750
500 + 92 : 2 — 320	700 + 6 · 12 — 460
200 + 4 · 13 + 640	400 + 92 : 4 + 170
800 + 78 : 2 — 510	600 + 7 · 14 — 280

263.

200 + 84 : 3 + 750	100 + 81 : 3 + 630
900 + 5 · 17 — 840	800 + 6 · 14 — 560
500 + 76 : 4 + 320	400 + 75 : 3 + 240
300 + 3 · 18 — 110	600 + 5 · 13 — 420

264.

a) 75	b) 84	d) 93	e) 100	g) 19	h) 3	i) 3	j) 16
: 15	: 28	— 1	— 25	· 4	· 24	· 18	— 8
+ 7	+ 28	: 23	: 3	— 1	+ 15	— 6	· 9
· 7	· 3	· 25	— 6	: 25	: 29	: 3	+ 3

SAJALISTE JA ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE ÜLEMINEKUTA ÜHEST KÜMNEST TEISE.

265. Kalurikolhoos müüs riigile 472 kg räimi ja 205 kg muud kala. Mitu kilogrammi kala müüdi riigile?

266. Kalurikolhoos müüs riigile 958 kg kala. Sealhulgas oli 106 kg lesta, ülejäänu kõik oli räim. Mitu kilogrammi oli räime?

267. Üks mootorpaat tõi randa 583 kg kala, teine aga 204 kg rohkem. Mitu kilogrammi kala tõi randa teine mootorpaat?

268. Kaks mootorpaati püüdsid kokku 987 kg kala. Üks neist püüdis 502 kg. Mitu kilogrammi kala püüdis teine mootorpaat?

269. Üks kalur teenis 423 rubla, teine aga 105 rubla rohkem. Mitu rubla teenis teine kalur?

270. Kaks kalurit, isa ja poeg, teenisid kokku 856 rubla. Poeg teenis üksinda 405 rubla. Mitu rubla teenis isa?

271. Koosta ülesanne, kus tuleb 723-ga liita 205; 648-st lahutada 503.

272. *Harjutus*

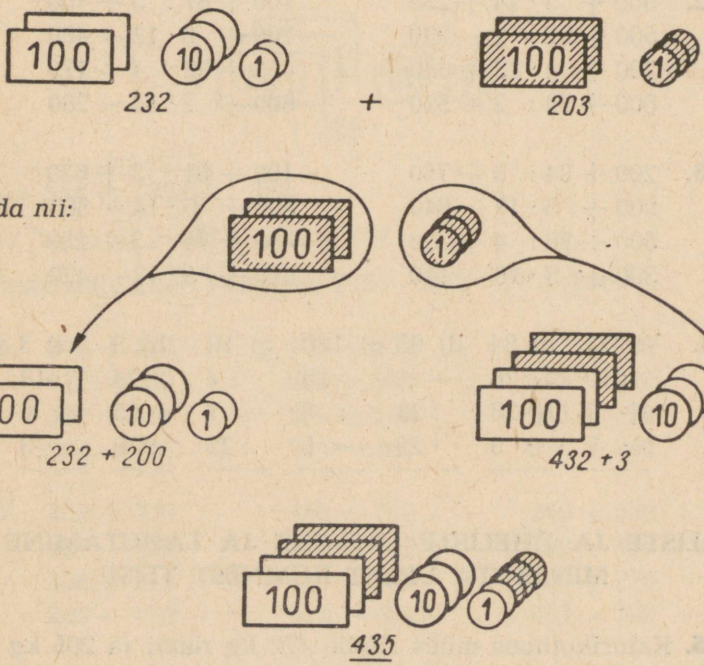

Ütle: 232 ... 432 ... 435.
Kirjuta nii: 232 + 203 = 435.
Liida selle näite eeskujul 738 + 205; 462 + 304.

273. *Harjutus 435 — 203 lahenda nii:*

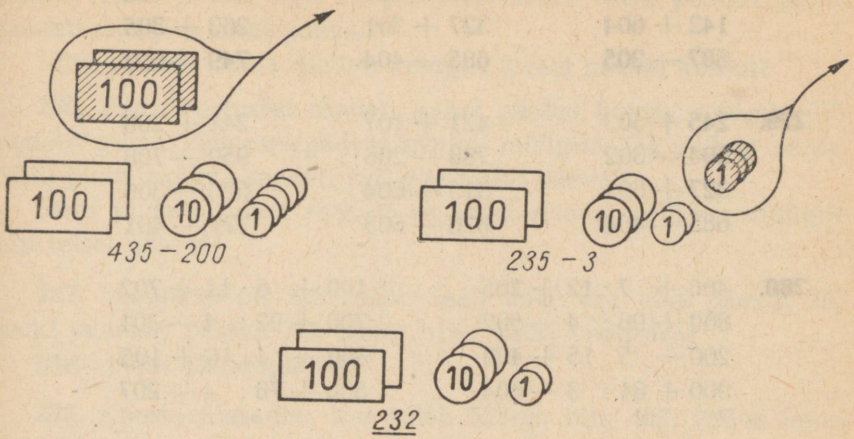

Ütle: 435 . . . 235 . . . 232.

Kirjuta nii: 435 — 203 = 232.

Lahenda selle näite eeskujul: 527 — 205; 846 — 604.

274.	185 + 502	372 + 607	243 + 503
	527 — 306	416 — 203	927 — 601
	261 + 604	651 + 105	176 + 402
	748 — 205	816 — 204	719 — 304
275.	172 + 201	493 + 103	342 + 503
	954 — 303	846 — 304	876 — 601
	231 + 706	562 + 405	153 + 405
	788 — 405	756 — 503	968 — 704
276.	543 + 205	125 + 302	731 + 106
	687 — 402	439 — 109	847 — 605
	275 + 304	654 + 205	231 + 407
	879 — 706	967 — 506	676 — 502
277.	215 + 504	432 + 304	234 + 501
	784 — 203	675 — 503	498 — 205
	326 + 402	521 + 106	156 + 802
	958 — 705	869 — 305	785 — 403

278.

364 + 302	236 + 602	115 + 604
578 — 105	596 — 203	879 — 506
142 + 604	327 + 301	263 + 305
687 — 205	685 — 404	749 — 608

279.

245 + 503	421 + 107	241 + 208
594 — 302	798 — 206	959 — 708
327 + 601	315 + 604	523 + 306
685 — 404	876 — 505	777 — 401

280.

400 + 7 · 12 + 205	100 + 6 · 11 + 702
800 + 96 : 4 — 502	700 + 92 : 4 — 301
200 + 5 · 15 + 403	300 + 4 · 16 + 105
900 + 81 : 3 — 604	500 + 76 : 4 — 207

281.

600 + 6 · 12 + 105	300 + 3 · 24 + 504
400 + 75 : 5 — 302	900 + 87 : 3 — 807
200 + 7 · 13 + 607	500 + 2 · 47 + 203
800 + 72 : 4 — 406	700 + 85 : 5 — 102

282.

a) 75	b) 72	d) 95	e) 68	g) 75	h) 100	i) 72	j) 81
: 15	: 24	— 3	+ 16	+ 1	: 20	: 18	: 27
+ 3	+ 16	: 23	: 28	: 19	· 17	· 24	+ 12
· 9	· 5	· 17	· 25	· 25	— 13	— 15	· 5

SAJALISTE, KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE ÜLEMINEKUTA ÜHEST SAJAST VÕI KÜMNEST TEISE.

283. Võitööstuses valmistati ühel päeval 332 kg võid, teisel päeval aga 123 kg rohkem. Mitu kilogrammi võid valmistati teisel päeval?

Mitu kilogrammi võid valmistati kahel päeval kokku?

284. Võitööstuses valmistati ühel päeval 465 kg võid, järgmisel päeval aga 34 kg vähem. Mitu kilogrammi võid valmistati teisel päeval?

Mitu kilogrammi võid valmistati mõlemal päeval kokku?

285. Piimatööstusest saadeti müügile ühel päeval 345 pudelit piima, teisel päeval aga 23 pudelit vähem. Mitu pudelit piima saadeti müügile teisel päeval?

Mitu pudelit piima saadeti müügile kahel päeval kokku?

286. Piimatööstusest saadeti kahel päeval kokku müügile 687 pudelit piima. Esimesel päeval saadeti müügile 374 pudelit piima. Mitu pudelit piima saadeti müügile teisel päeval?

Mitu pudelit piima saadeti esimesel päeval rohkem müügile kui teisel päeval?

287. Laoplatsil oli 789 palki. Sealt veeti ära ühel päeval 223 palki ja teisel päeval 241 palki. Mitu palki veeti ära?

Mitu palki jäi laoplatsile?

288. Koosta ülesanne, kus tuleb 523-ga liita 462; 786-st lahutada 531.

289. *Harjutus*

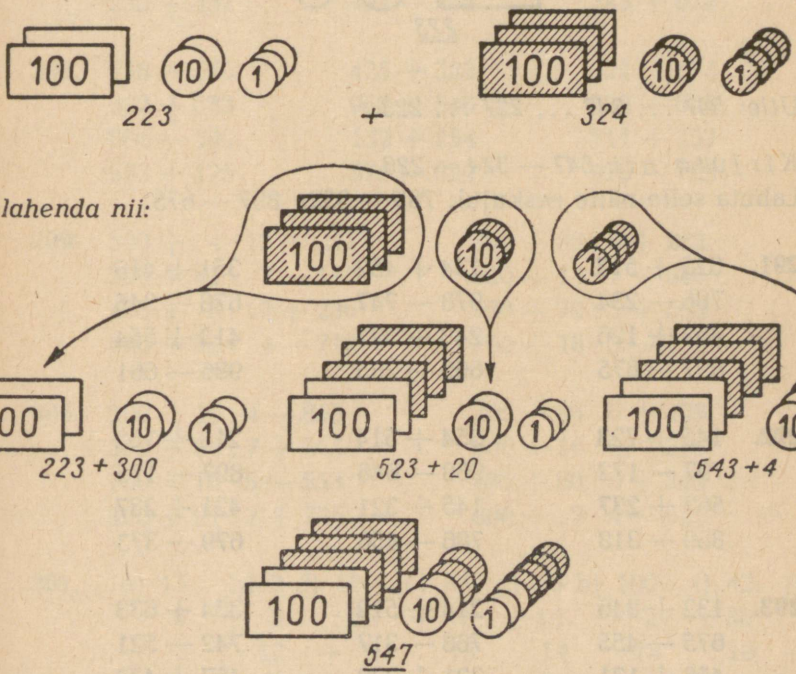

Ütle: 223 ... 523 ... 543 ... 547.

Kirjuta nii: 223 + 324 = 547.

Liida selle näite eeskujul: 356 + 213; 425 + 353.

290. *Harjutus 547 — 324 lahenda nii:*

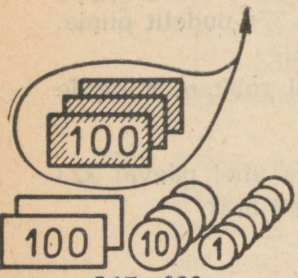

547 − 300

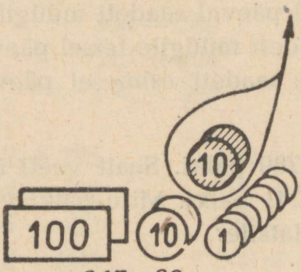

247 − 20

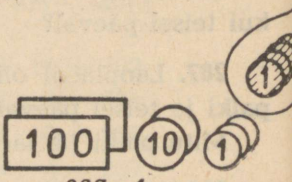

227 − 4

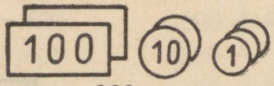

223

Ütle: 547 ... 247 ... 227 ... 223.

Kirjuta nii: 547 — 324 = 223.

Lahuta selle näite eeskujul: 785 — 352; 897 — 675.

291.	325 + 513	134 + 452	351 + 416
	786 — 234	978 — 747	678 — 345
	452 + 126	243 + 321	413 + 554
	897 — 675	669 — 265	986 — 661
292.	145 + 723	354 + 514	213 + 762
	797 — 172	968 — 646	897 — 175
	562 + 237	145 + 321	421 + 237
	869 — 318	786 — 456	679 — 373
293.	132 + 846	214 + 572	354 + 633
	675 — 455	768 — 317	742 — 521
	456 + 131	321 + 228	467 + 432
	987 — 764	899 — 683	648 — 327

294. Laoplatsil oli 899 latti. Sealt veeti ära esimesel päeval 323 latti ja teisel päeval 234 latti. Mitu latti veeti kokku ära?
Mitu latti jäi laoplatsile?

295. Kolmes asulas on kokku 986 elanikku. Esimeses neist on 342 elanikku, teises 221 elanikku. Mitu elanikku on esimeses ja teises asulas kokku?
Mitu elanikku on kolmandas asulas?

296.

276 + 613	326 + 572	468 — 357
854 — 532	483 — 371	283 + 716
571 + 328	268 + 731	896 — 774
867 — 634	946 — 635	638 + 341

297.

797 — 586	623 + 352	985 — 752
186 + 711	895 — 724	142 + 354
576 — 325	331 + 547	586 — 275
235 + 452	497 — 285	243 + 624

298.

758 — 546	425 + 323	621 + 174
312 + 683	968 — 546	889 — 665
864 — 342	132 + 254	711 + 157
653 + 125	575 — 322	978 — 753

299.

500 + 4 · 12 + 341	300 + 85 : 5 + 252
200 + 81 : 3 — 115	600 + 14 · 7 — 547
400 + 3 · 17 + 236	100 + 70 : 5 + 663
800 + 92 : 4 — 712	700 + 18 · 3 — 431

300.

900 + 19 · 4 — 853	200 + 84 : 6 + 453
300 + 84 : 7 + 265	600 + 16 · 6 — 375
700 + 15 · 5 — 553	400 + 80 : 5 + 243
100 + 91 : 7 + 765	800 + 7 · 4 — 625

301.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
15	3	100	84	56	100	42	12
· 6	+ 5	: 25	+ 7	+ 14	— 2	+ 30	· 7
— 3	· 12	+ 8	: 13	: 14	: 14	: 18	— 9
: 29	+ 4	· 7	· 8	· 20	· 6	+ 8	: 5

TRÜ Raamatukogu

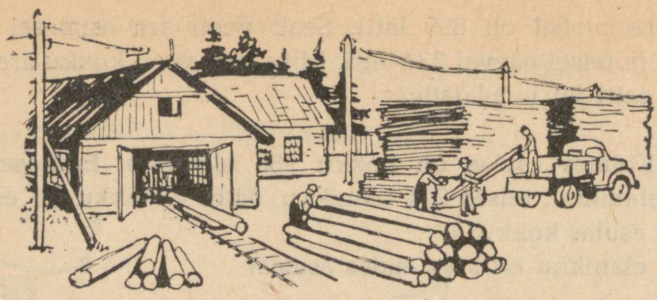

ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE MISTAHES SAJA PIIRIS ÜLEMINEKUGA ÜHEST KÜMNEST TEISE.

302. Lauavirnas oli 287 lauda. Sinna pandi veel 8 lauda juurde. Mitu lauda on nüüd lauavirnas?

303. Riidas oli 132 lauda. Sealt müüdi ära 7 lauda. Mitu lauda jäi lauavirna?

304. Ühes riidas on 235 lauda, teises riidas aga 7 lauda rohkem. Mitu lauda on teises riidas?

Mitu lauda on mõlemas riidas kokku?

305. Ühes riidas on 242 lauda, teises riidas aga 6 lauda vähem. Mitu lauda on teises riidas?

Mitu lauda on mõlemas riidas kokku?

*

306. Vabrikus töötab 125 meest, naisi aga 8 võrra rohkem. Mitu naist töötab selles vabrikus?

Kui palju on mehi ja naisi kokku?

307. Vabrikus töötas 456 töölist. Sinna palgati juurde 7 töölist. Mitu töölist töötab nüüd selles vabrikus?

Tööliste hulgas on 211 meest, ülejäänud aga naised. Mitu naist töötab selles vabrikus?

308. Vabrikus on üldse 382 töölist. Haiguse tõttu puudub aga 8 töölist. Mitu töölist on tööl?

309. Koosta ülesanne, kus 578-ga tuleb liita 9; 253-st lahutada 7.

310.

258 + 8	273 + 9	758 + 8	627 + 5
471 — 3	581 — 4	794 — 7	615 — 8
639 + 2	538 + 6	489 + 3	845 + 7
823 — 6	373 — 5	462 — 6	251 — 3

311.

364 + 8	167 + 7	715 + 9	386 + 8
326 — 9	982 — 4	571 — 6	813 — 5
916 + 6	346 + 8	649 + 3	758 + 7
134 — 8	594 — 5	462 — 4	937 — 9

312.

453 + 9	829 + 3	767 + 6	965 + 9
681 — 7	162 — 4	251 — 3	292 — 7
378 + 6	546 + 9	679 + 5	548 + 4
234 — 5	915 — 7	483 — 8	136 — 8

313.

736 — 9	473 — 5	765 — 7	515 + 9
345 + 7	946 + 6	183 + 9	166 — 7
842 — 6	674 — 8	314 + 8	938 + 8
239 + 8	239 + 6	873 — 6	767 — 9

314.

416 + 6	187 + 6	919 + 7	757 + 6
275 — 6	351 — 4	521 — 8	192 — 7
568 + 9	837 + 5	347 + 5	486 + 9
754 — 6	623 — 8	293 — 9	651 — 4

315.

548 + 5	239 + 5	967 + 7	856 + 9
931 — 4	471 — 8	183 — 5	442 — 5
387 + 6	618 + 7	528 + 4	668 + 7
872 — 8	752 — 6	392 — 6	243 — 8

316.

300 + 4 · 7 + 9	200 + 7 · 7 + 3
500 + 84 : 2 — 7	700 + 42 : 3 — 7
100 + 6 · 8 + 5	400 + 8 · 9 + 9
600 + 62 : 2 — 4	800 + 75 : 5 — 8

317.

900 + 7 · 8 + 7	200 + 9 · 6 + 8
100 + 92 : 4 — 8	500 + 78 : 6 — 5
400 + 5 · 7 + 6	700 + 8 · 8 + 9
800 + 75 : 5 — 9	300 + 72 : 6 — 4

318.

a) 95	b) 75	d) 81	e) 56	g) 85	h) 54	i) 100	j) 91
: 5	: 25	: 3	: 7	+ 2	+ 22	: 20	: 13
— 4	+ 6	· 2	+ 9	: 29	: 19	· 19	· 14
· 5	· 9	+ 2	· 5	· 18	· 25	— 4	— 3
____	____	____	____	____	____	____	____

UUE SAJALISE TEKKIMINE ÜHELISTE LIITMISEL. VASTAV LAHUTAMINE.

319. Heinol oli 1 rublaline ja 96 kopikat. Isa andis talle veel 4 kopikat. Kui palju on tal nüüd kopikaid? Millise raha vastu võib ta need vahetada? Mitu rublalist on tal nüüd kokku? Mitu kopikat see on?

320. Õiel oli 3 rublalist. Ta ostis 5-kopikase kaustiku. Mitu kopikat sai ta rublalisest tagasi? Mitu rublalist ja kui palju kopikaid jäi tal järele? Mitu kopikat see on?

321. Isal oli 396 raamatut. Ta ostis juurde 4 uut raamatut. Mitu raamatut on nüüd isal?

322. Onul oli 500 raamatut. 3 raamatut kinkis ta ära. Mitu raamatut on nüüd onul?

323. Koosta ülesanne, kus tuleb 591-ga liita 9; 700-st lahutada 2.

324. *Harjutus*

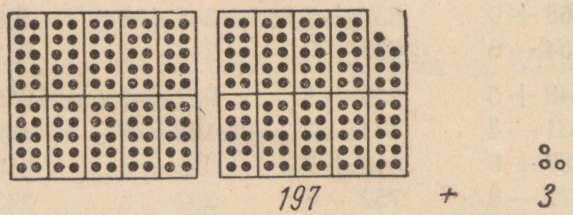

lahenda nii:

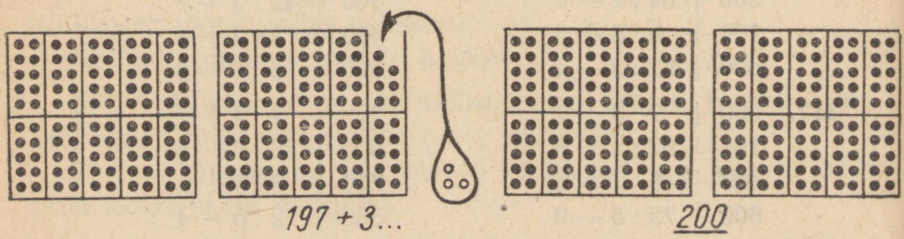

Ütle: 197 . . . 200.

Kirjuta nii: $197 + 3 = 200$.

Liida selle näite eeskujul: $194 + 6$; $598 + 2$; $691 + 9$.

325. *Harjutus*

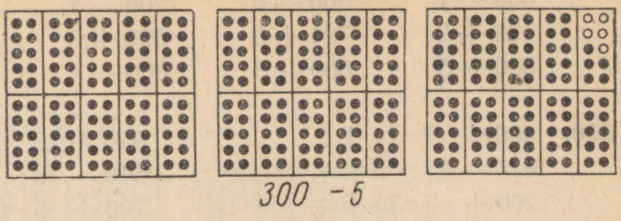

lahenda nii:

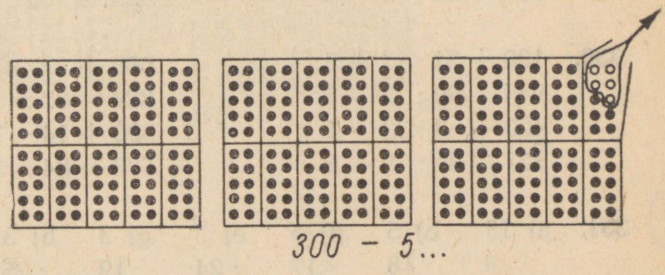

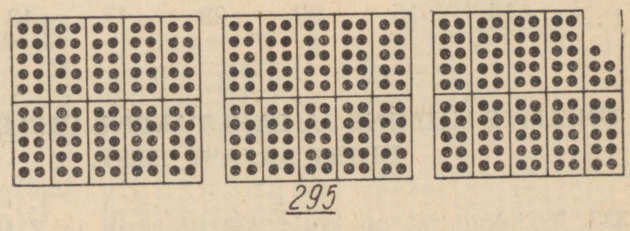

Ütle: 300 . . . 295.

Kirjuta nii: 300 — 5 = 295.

Lahuta selle näite eeskujul: 300 — 7; 500 — 9; 200 — 4.

326.	397 + 3	599 + 1	493 + 7	892 + 8
	700 — 1	400 — 5	800 — 6	500 — 3
	295 + 5	796 + 4	195 + 5	799 + 1
	600 — 8	900 — 2	300 — 8	600 — 7
327.	799 + 1	997 + 3	793 + 7	592 + 8
	200 — 1	300 — 7	500 — 3	300 — 5
	995 + 5	493 + 7	297 + 3	796 + 4
	200 — 9	400 — 2	900 — 4	600 — 9

328.

493 + 7	992 + 8	394 + 6	595 + 5
800 — 1	500 — 8	200 — 7	300 — 1
198 + 2	791 + 9	592 + 8	796 + 4
800 — 5	600 — 3	800 — 4	900 — 3

329.

400 + 7 · 14 + 2	800 + 13 · 7 + 9
815 — 75 : 5 — 7	519 — 76 : 4 — 3
200 + 3 · 32 + 4	700 + 5 · 19 + 5
627 — 81 : 3 — 5	425 — 100 : 4 — 6

330.

100 + 31 · 3 + 7	600 + 2 · 47 + 6
945 — 90 : 2 — 8	824 — 72 : 3 — 3
400 + 3 · 33 + 1	300 + 14 · 7 + 2
227 — 81 : 3 — 5	528 — 84 : 3 — 8

331.

a) 18	b) 5	d) 5	e) 3	g) 3	h) 3	i) 7	j) 5
· 3	· 18	· 17	· 24	· 19	· 25	· 14	· 20
+ 16	— 15	+ 2	+ 12	— 6	+ 16	— 3	— 10
: 14	: 15	: 29	: 28	: 17	: 13	: 19	: 5

ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE ÜLEMINEKUGA ÜHEST SAJAST TEISE.

332. Kirjakandjal on kotis 298 lihtkirja ja 7 tähtkirja. Mitu kirja on kokku?

333. Kirjakandjal on kotis 203 kirja, neist 6 tähtkirja. Mitu lihtkirja on tal laiali kanda?

334. Kirjakandjal on laiali kanda 195 ajalehte ja 9 ajakirja. Mitu ajalehte ja ajakirja on kirjakandjal kokku laiali kanda?

335. Kirjakandjal on laiali kanda 302 ajalehte ja ajakirja. Ajakirju on 8. Mitu ajalehte on kirjakandjal laiali kanda?

336. Ühel kirjakandjal on kotis 194 kirja, teisel aga 7 kirja rohkem. Mitu kirja on teisel kirjakandjal?
Mitu kirja tuleb laiali kanda mõlemal kirjakandjal kokku?

337. Koosta ülesanne, kus tuleb 897-ga liita 5; 901-st lahutada 6.

338. *Harjutus*

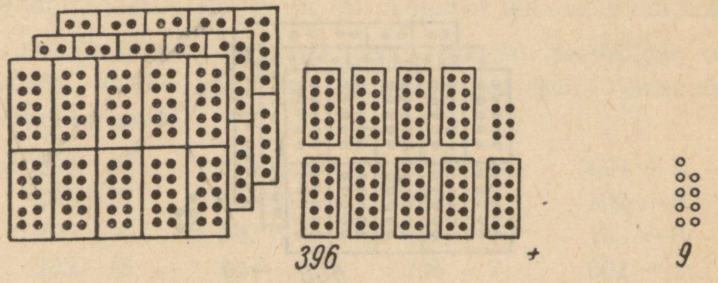

lahenda nii:

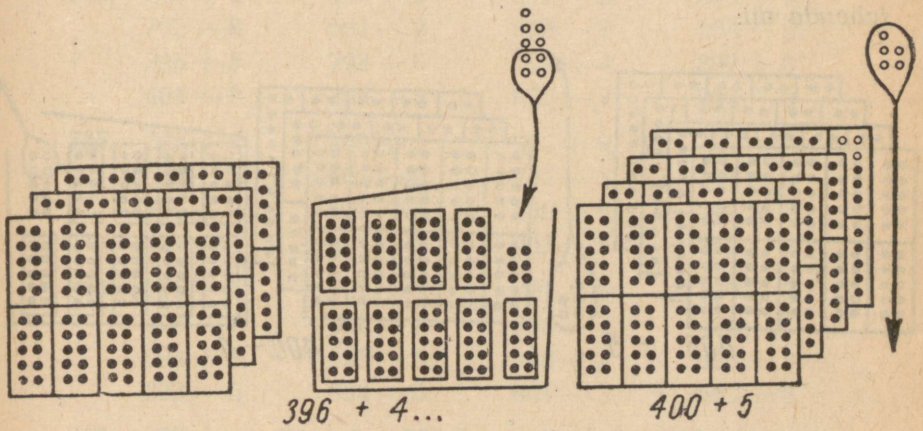

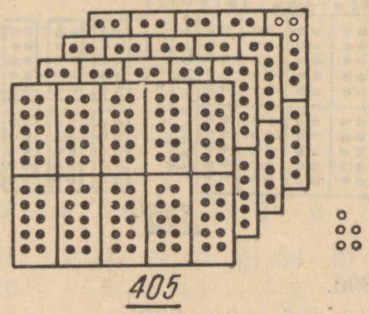

Ütle: 396 ... 405.

Kirjuta nii: 396 + 9 = 405.
Liida selle näite eeskujul: 293 + 9; 598 + 6; 796 + 8.

339. *Harjutus*

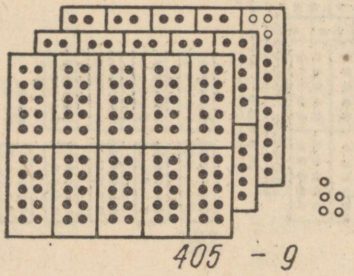

lahenda nii:

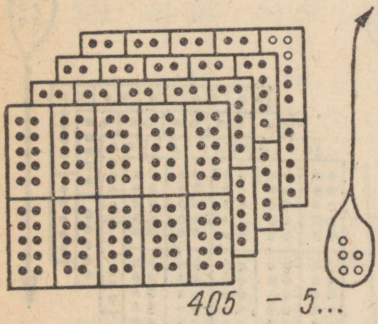

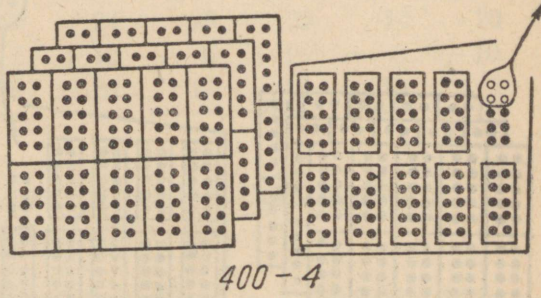

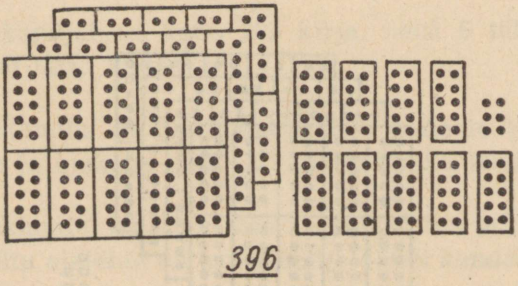

Ütle: 405 . . . 396.
Kirjuta nii: 405 — 9 = 396.
Lahuta selle näite eeskujul: 501 — 4; 303 — 5; 704 — 7.

340. Ühel kirjakandjal on laiali kanda 203 kirja, teisel aga 8 kirja vähem. Mitu kirja tuleb laiali kanda teisel kirjakandjal? Mitu kirja tuleb laiali kanda mõlemal kirjakandjal kokku?

341. Sidejaoskonda tuli hommikuse postiga 598 lihtpostisaadetist ja 8 tähtsaadetist. Kui palju tuli mõlemat liiki saadetisi kokku?

342. Sidejaoskonda tuli 703 postisaadetist. Sealhulgas oli 9 tähtsaadetist, teised kõik aga lihtsaadetised. Mitu lihtsaadetist tuli postkontorisse?

343.

395 + 7	893 + 8	298 + 4	694 + 9
201 — 7	405 — 8	802 — 9	302 — 8
799 + 6	597 + 6	495 + 7	193 + 8
903 — 5	104 — 6	506 — 7	601 — 5

344.

298 + 6	497 + 5	599 + 4	396 + 9
702 — 8	601 — 3	903 — 7	504 — 8
296 + 5	798 + 6	599 + 4	897 + 8
401 — 9	304 — 8	605 — 7	902 — 3

345.

395 + 9	299 + 3	395 + 9	798 + 4
502 — 5	601 — 6	201 — 3	504 — 8
798 + 8	197 + 8	496 + 6	299 + 5
403 — 7	804 — 7	903 — 5	802 — 7

346.

796 + 9	499 + 3	297 + 8	199 + 7
305 — 7	602 — 4	905 — 7	402 — 6
894 + 8	198 + 5	398 + 4	898 + 8
203 — 5	504 — 6	601 — 3	503 — 9

347.

600 + 3 · 32 + 8	523 + 4 · 19 + 3	245 + 6 · 9 + 2
507 — 60 : 12 — 5	835 — 64 : 2 — 7	918 — 72 : 6 — 8
300 + 5 · 19 + 7	157 + 6 · 7 + 4	630 + 3 · 23 + 3
722 — 63 : 3 — 4	428 — 96 : 4 — 9	715 — 84 : 7 — 6

348.

523 + 3 · 25 + 8	432 + 13 · 5 + 5	672 + 5 · 5 + 9
311 — 76 : 19 — 9	228 — 75 : 3 — 7	827 — 100 : 4 — 3
152 + 5 · 9 + 6	650 + 16 · 3 + 3	335 + 12 · 5 + 7
829 — 84 : 3 — 4	948 — 72 : 2 — 8	536 — 99 : 3 — 6

349.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
72	81	20	75	54	84	15	17
: 3	+ 10	· 5	: 15	+ 2	+ 14	· 6	· 3
+ 3	: 13	: 4	+ 13	: 2	: 14	— 5	— 15
· 3	+ 13	· 3	· 3	· 3	+ 8	: 5	· 2
___	___	___	___	___	___	___	___

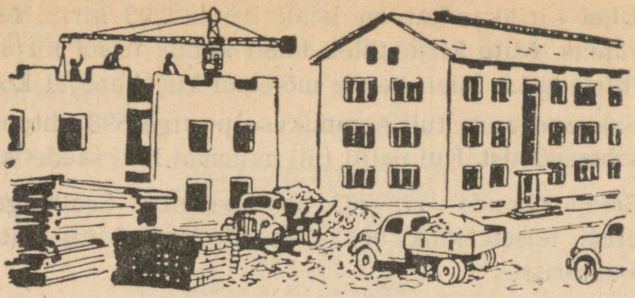

UUE SAJALISE TEKKIMINE KÜMNELISTE LIITMISEL. VASTAV LAHUTAMINE.

350. Ehituse juures on ühes hunnikus 240 tellist, teises hunnikus aga 60 tellist rohkem. Mitu tellist on teises hunnikus?

Mitu tellist on mõlemas hunnikus kokku?

351. Ühes hunnikus on 400 tellist, teises hunnikus aga 50 tellist vähem. Mitu tellist on teises hunnikus?

Mitu tellist on mõlemas hunnikus kokku?

352. Ühes riidas on 180 põrandalauda, teises riidas aga 20 lauda rohkem. Mitu lauda on teises riidas?

Mitu lauda on mõlemas riidas kokku?

353. Ühes riidas on 300 lauda, teises riidas aga 30 lauda vähem. Mitu lauda on teises riidas?

Mitu lauda on mõlemas riidas kokku?

354. Ühe autokoormaga toodi ehituse juurde 370 ahjupotti, teise koormaga aga 30 ahjupotti rohkem. Mitu ahjupotti toodi ehituse juurde teise autokoormaga?

Mitu ahjupotti toodi mõlema koormaga kokku?

355. Ühe koormaga toodi ehituse juurde 460 ahjupotti, teise koormaga aga 40 ahjupotti rohkem. Mitu ahjupotti toodi kohale teise koormaga?

Mitu ahjupotti toodi kohale mõlema koormaga kokku?

356. Koosta ülesanne, kus tuleb 530-ga liita 70; 800-st lahutada 90.

357. Asulas oli 185 ühekorruselist ja 20 kahekorruselist maja. Kui palju oli selles asulas üldse maju?

358. Asulas oli kokku 208 maja. 50 neist olid kivimajad, teised kõik aga puumajad. Mitu puumaja oli selles asulas?

359. Koosta ülesanne, kus tuleb 375-ga liita 30; 905-st lahutada 50.

360. *Harjutus*

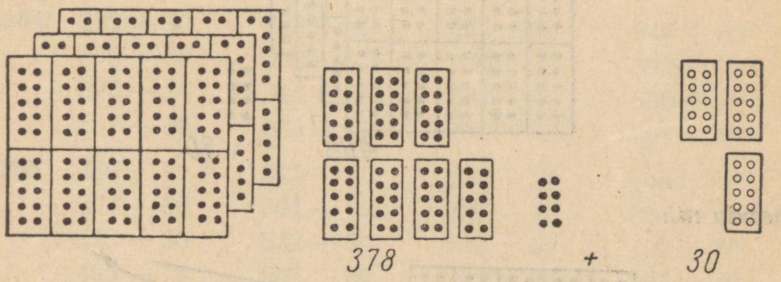

lahenda nii:

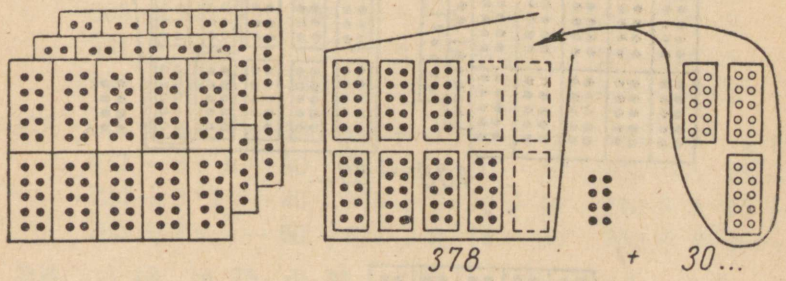

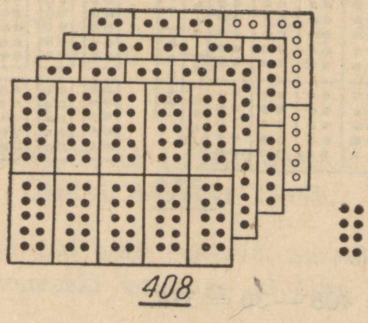

Ütle: 378 . . . 408.

Kirjuta nii: 378 + 30 = 408.

Liida selle näite eeskujul: 392 + 10; 582 + 20; 140 + 60.

361. *Harjutus*

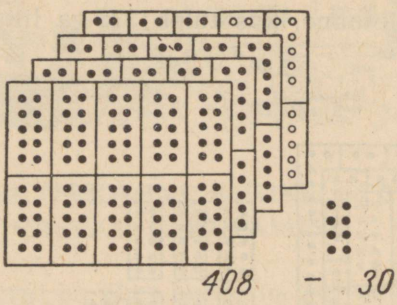

lahenda nii:

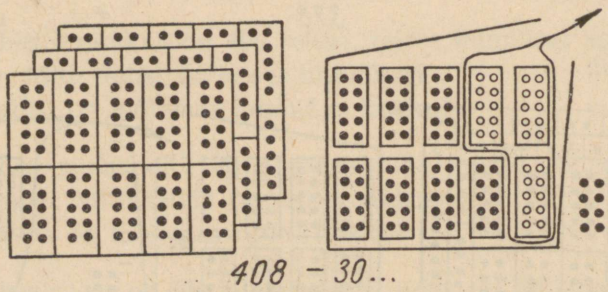

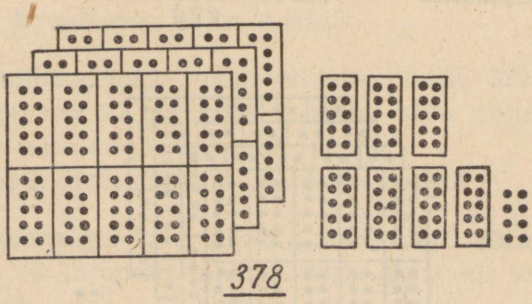

Ütle: 408 ... 378.

Kirjuta nii: 408 — 30 = 378.

Lahuta selle näite eeskujul: 805 — 50; 200 — 40; 302 — 90.

362.

670 + 30	260 + 40	810 + 90	750 + 50
600 — 30	400 — 60	900 — 70	900 — 20
790 + 10	430 + 70	380 + 20	170 + 30
700 — 20	500 — 80	500 — 90	200 — 60

363.

430 + 70	360 + 40	240 + 60	640 + 60
600 — 40	700 — 10	400 — 30	500 — 20
570 + 30	180 + 20	850 + 50	560 + 40
900 — 90	600 — 50	700 — 80	700 — 50

364.

373 + 30	268 + 40	625 + 80	845 + 60
405 — 80	402 — 10	908 — 40	302 — 20
375 + 30	315 + 90	593 + 10	538 + 70
501 — 90	806 — 30	707 — 30	403 — 50

365.

739 + 70	825 + 80	453 + 50	648 + 60
204 — 90	901 — 60	209 — 10	807 — 30
573 + 30	632 + 70	756 + 50	159 + 50
405 — 10	507 — 80	302 — 20	903 — 40

366.

752 + 10 · 5	620 + 4 · 12 + 40	175 + 6 · 5
308 — 14 · 5	236 — 6 · 5 — 80	803 — 8 · 5
587 + 4 · 5	710 + 9 · 8 + 20	329 + 16 · 5
904 — 18 · 5	468 — 12 · 5 — 60	505 — 18 · 5

367.

610 + 4 · 17 + 30	120 + 3 · 17 + 30	439 + 5 · 8 + 30
472 + 5 · 6 — 80	354 + 5 · 10 — 70	618 + 5 · 18 — 50
720 + 3 · 14 + 40	830 + 2 · 18 + 40	210 + 3 · 15 + 50
285 + 5 · 4 — 60	521 + 5 · 16 — 20	765 + 4 · 10 — 90

368.

a) 18	b) 75	d) 81	e) 90	g) 18	h) 4	i) 3	j) 5
· 5	: 15	: 27	+ 8	· 5	· 17	· 24	· 20
: 2	· 16	+ 12	: 14	+ 2	+ 16	+ 13	: 4
+ 30	+ 1	· 6	+ 11	: 23	: 28	: 17	— 7

KÜMNELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE ÜLEMINEKUGA ÜHEST SAJAST TEISE.

369. Viljalaos oli 285 kotti rukkeid. Sinna toodi juurde veel 2 autokoormat, kummaski koormas 40 kotti. Mitu kotti toodi juurde?

Mitu kotti on nüüd viljalaos rukkeid?

370. Vagunis oli 215 kotti nisu. Sealt viidi ära 3 autokoormat nisu, iga koormaga 30 kotti. Mitu kotti nisu viidi ära?

Mitu kotti nisu jäi vagunisse?

371. Viljalaos oli 348 kotti nisu. Sinna toodi juurde 2 autokoormat nisu, kummagi koormaga 45 kotti. Mitu kotti nisu toodi juurde?

Mitu kotti nisu on nüüd viljalaos?

372. Viljalaos oli 627 kotti rukkeid. Sealt saadeti veskisse 2 autokoormat rukkeid, kummagi koormaga 35 kotti. Mitu koormat rukkeid saadeti veskisse?

Mitu kotti rukkeid jäi veel viljalattu?

373. Veskist veeti kahe autoga leivatööstusse jahu. Esimene auto käis 3 voori ja viis iga kord 32 kotti, teine auto käis 2 voori ja viis kummagi korraga 35 kotti.

Mitu kotti jahu vedas leivatööstusse esimene auto? teine auto?

Mitu kotti vedasid mõlemad autod kokku?

374. Leivatööstusel on vaja 225 kotti jahu. Sinna on juba toodud 2 autokoormat jahu, kummagi koormaga 45 kotti. Mitu kotti jahu on leivatööstusesse juba toodud?

Mitu kotti jahu on vaja veel tuua?

375. Koosta ülesanne, kus tuleb 758-ga liita 80; 627-st lahutada 50.

376. *Harjutus*

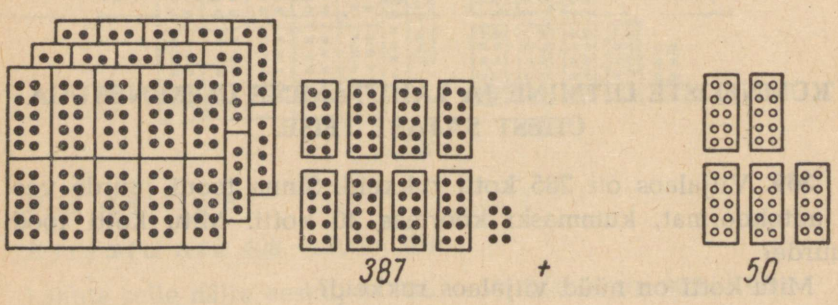

lahenda nii:

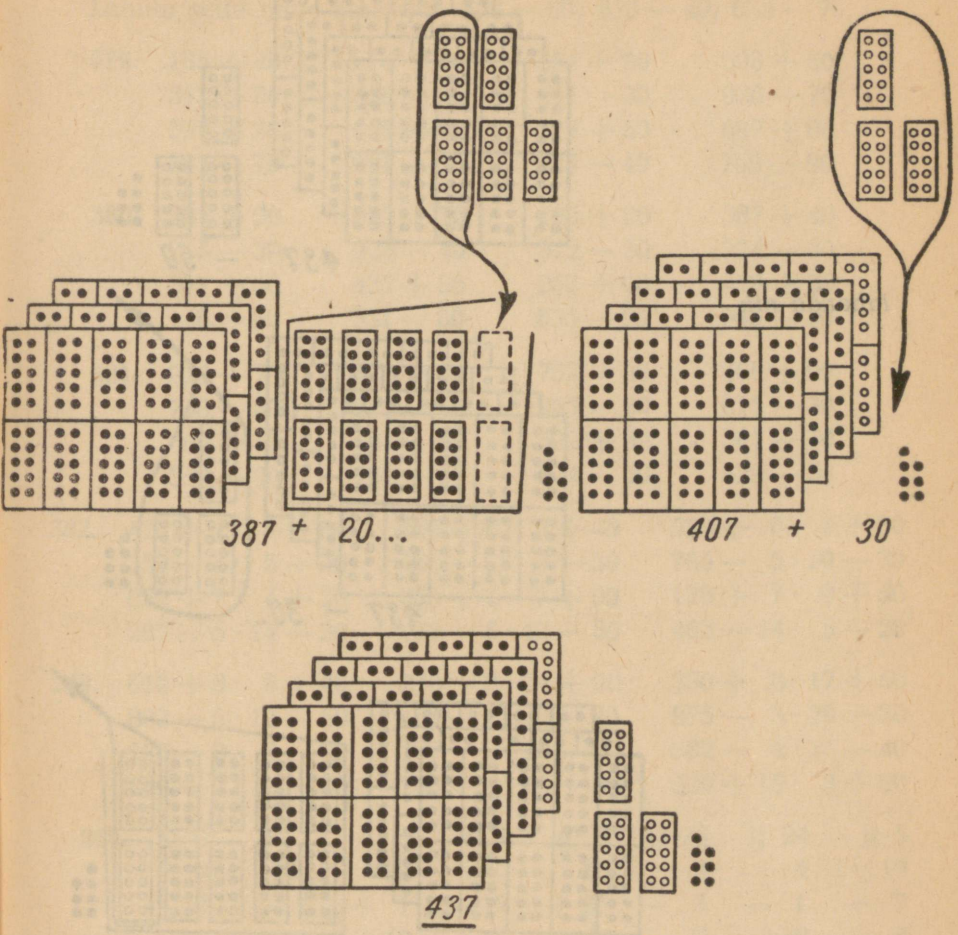

Ütle: 387 ... 407 ... 437.

Kirjuta nii: 387 + 50 = 437.
Liita selle näite eeskujul: 568 + 80; 795 + 40; 342 + 80.

377.

293 + 30	361 + 90	172 + 50	645 + 80
315 — 50	539 — 40	158 — 80	624 — 50
582 + 70	754 + 80	436 + 90	186 + 40
246 — 90	427 — 70	713 — 30	842 — 60

378. *Harjutus*

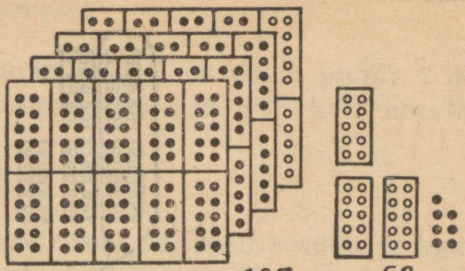

lahenda nii:

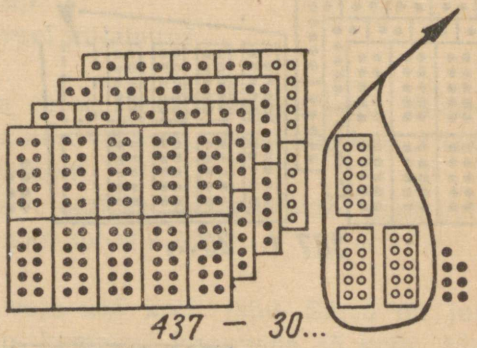

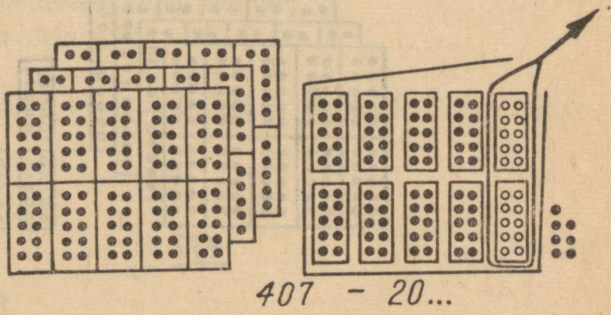

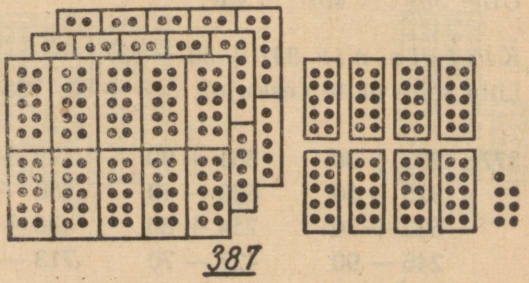

Ütle: 437 ... 407 ... 387.
Kirjuta nii: 437 — 50 = 387.
Lahuta selle näite eeskujul: 528 — 60; 823 — 40; 635 — 70.

379.

185 + 40	274 + 50	254 + 90	593 + 60
513 — 80	456 — 90	411 — 30	936 — 70
397 + 20	689 + 60	178 + 50	687 + 80
762 — 70	921 — 30	825 — 40	749 — 90

380.

267 + 90	692 + 70	195 + 20	387 + 40
715 — 30	924 — 40	512 — 30	724 — 30
571 + 60	433 + 80	266 + 60	479 + 80
146 — 50	351 — 60	635 — 90	945 — 70

381.

926 + 70	486 + 40	752 + 80	268 + 90
758 — 80	815 — 60	963 — 70	815 — 30
669 + 50	184 + 50	592 + 30	361 + 70
356 — 60	232 — 70	634 — 50	429 — 80

382.

420 + 7 · 8 + 80	160 + 8 · 3 + 40	530 + 6 · 7 + 80
352 — 4 · 5 — 70	468 — 6 · 9 — 50	765 — 5 · 10 — 30
850 + 7 · 4 + 50	650 + 4 · 6 + 90	120 + 7 · 9 + 50
287 — 5 · 14 — 30	876 — 5 · 12 — 80	482 — 14 · 5 — 20

383.

610 + 9 · 8 + 40	210 + 3 · 24 + 90	350 + 2 · 17 + 50
883 — 6 · 10 — 50	456 — 2 · 20 — 70	875 — 3 · 20 — 30
936 — 8 · 5 — 60	187 — 2 · 25 — 60	682 — 4 · 15 — 40
540 + 3 · 12 + 80	730 + 4 · 12 + 50	520 + 15 · 3 + 80

384.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
9	3	5	7	5	25	24	5
· 9	· 24	· 18	· 9	· 15	· 3	· 4	· 13
+ 3	+ 3	+ 1	+ 17	+ 25	— 3	— 1	+ 7
: 28	: 15	: 13	: 16	: 4	: 3	: 19	: 8

KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMINE JA LAHUTAMINE MISTAHES SAJA PIIRIS ÜLEMINEKUGA ÜHEST KÜMNEST TEISE.

385. Küttelaos oli 438 ruumimeetrit kasepuid. Sinna toodi juurde 3 autokoormat kasepuid, iga koormaga 8 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit kasepuid toodi juurde? Mitu ruumimeetrit kasepuid on nüüd küttelaos?

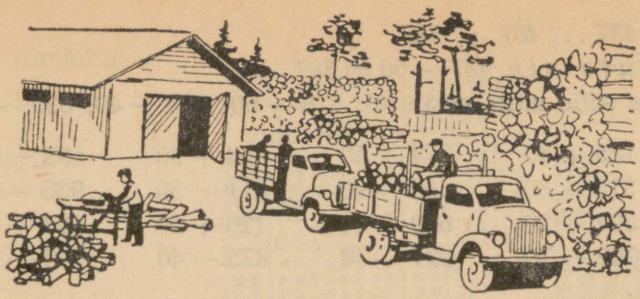

386. Kuusepuid oli küttelaos 582 ruumimeetrit. Neist müüdi neljale ostjale igaühele 6 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit kuusepuid müüdi ära?

Mitu ruumimeetrit kuusepuid jäi veel lattu?

387. Lepapuid on küttelaos 352 ruumimeetrit, haavapuid aga 36 ruumimeetrit vähem. Mitu ruumimeetrit on küttelaos haavapuid?

Mitu ruumimeetrit on haava- ja lepapuid kokku?

388. Metsas saeti küttelao jaoks 316 ruumimeetrit kasepuid, segapuid aga 25 ruumimeetrit rohkem. Mitu ruumimeetrit saeti segapuid?

Mitu ruumimeetrit saeti küttelao jaoks kase- ja segapuid kokku?

389. Ühes pikas riidas oli 126 ruumimeetrit küttepuid. Sinna pandi juurde veel 6 autokoormat puid, igas koormas 8 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit küttepuid pandi sellesse riita juurde?

Mitu ruumimeetrit on selles riidas nüüd küttepuid?

390. Riidas oli 182 ruumimeetrit küttepuid. Sealt veeti ära 7 autokoormat, iga koormaga 8 ruumimeetrit. Mitu ruumimeetrit küttepuid veeti sellest riidast ära?

Mitu ruumimeetrit küttepuid jäi sellesse riita järele?

391. *Harjutus 528 + 35 lahenda nii:*
528 + 30 ... 558 + 5 ... 563.
Ütle: 528 ... 558 ... 563.
Kirjuta nii: 528 + 35 = 563.
Liida selle näite eeskujul: 338 + 45; 547 + 36; 817 + 58.

392. *Harjutus 682 — 57 lahenda nii:*
682 — 50 ... 632 — 7 ... 625.
Ütle: 682 ... 632 ... 625.
Kirjuta nii: 682 — 57 = 625.
Lahuta selle näite eeskujul: 752 — 25; 374 — 56; 963 — 38.

393.

845 + 38	739 + 55	825 + 46	515 + 77
362 — 46	269 + 29	446 + 27	391 — 56
538 + 53	218 + 39	532 + 49	878 + 19
473 — 47	573 — 58	971 — 35	453 — 38

394.

664 + 27	256 + 19	457 + 36	269 + 23
941 — 29	492 — 75	564 — 26	786 — 59
358 + 35	618 + 66	658 + 17	573 + 18
852 — 38	961 — 15	845 — 16	381 — 64

395.

236 + 57	317 + 35	354 + 28	259 + 16
482 — 44	581 — 73	791 — 63	872 — 54
628 + 65	248 + 16	682 — 46	181 — 56
451 — 28	463 — 27	425 + 57	515 + 78

396.

928 + 35	452 + 19	818 + 54	627 + 58
371 — 43	291 — 74	383 — 35	493 — 36
725 + 58	125 + 39	624 + 58	818 + 65
654 — 16	842 — 17	991 — 73	284 — 48

397.

136 + 57	225 + 17	547 + 28	315 + 58
875 — 48	691 — 64	795 — 69	971 — 36
317 + 66	438 + 56	128 + 56	658 + 15
982 —35	852 — 25	863 — 45	472 — 48

398.

236 + 36	137 + 45	618 + 75	325 + 58
745 — 18	891 — 58	272 — 54	192 — 67
429 + 47	337 + 15	485 — 69	837 + 48
582 — 25	962 — 38	727 + 48	538 + 26

399.

245 + 3 · 13	438 + 19 · 3	827 + 16 · 4
981 — 92 : 4	673 — 75 : 3	253 — 100 : 4
318 + 25 · 3	146 + 18 · 2	528 + 17 · 4
593 — 80 : 5	763 — 84 : 3	362 — 94 : 2

400.

$139 + 5 \cdot 9$	$700 + 8 \cdot 7 + 28$	$347 + 9 \cdot 5$
$485 - 76 : 2$	$500 + 9 \cdot 9 - 75$	$192 - 2 \cdot 28$
$867 + 14 \cdot 2$	$200 + 8 \cdot 6 + 36$	$536 + 76 : 2$
$694 - 96 : 2$	$900 + 4 \cdot 8 - 18$	$864 - 87 : 3$

401.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
5	23	7	5	49	72	54	51
$\cdot 17$	$+ 5$	$\cdot 8$	$+ 2$	$+ 26$	$+ 15$	$- 9$	$+ 49$
$+ 7$	$\cdot 3$	$+ 9$	$\cdot 14$	$: 25$	$: 29$	$: 15$	$: 4$
$: 4$	$: 12$	$: 13$	$: 2$	$\cdot 24$	$\cdot 18$	$\cdot 17$	$: 5$

KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMINE SAJALISTE JA KÜMNELISTEGA ÜLEMINEKUGA ÜHEST SAJAST TEISE. VASTAV LAHUTAMINE.

402. Sööklas käis ühel päeval 270 inimest, teisel päeval aga 48 inimest rohkem. Mitu inimest käis sööklas teisel päeval?

Mitu inimest käis sööklas kahel nimetatud päeval kokku?

403. Sööklas lõunatas ühel päeval 425 inimest, teisel päeval aga 85 inimest vähem. Mitu inimest lõunatas sööklas teisel päeval?

Mitu inimest lõunatas sööklas kahel päeval kokku?

404. Sööklas kulus ühel nädalal 160 kg kartuleid, järgmisel nädalal aga 65 kg rohkem. Mitu kilogrammi kartuleid kulus sööklas järgmisel nädalal?

Mitu kilogrammi kartuleid kulus selles sööklas kahel nädalal kokku?

405. Sööklas tarvitati 3 nädalaga 337 liitrit piima. Esimesel nädalal tarvitati 130 liitrit piima, teisel nädalal aga 95 liitrit. Mitu liitrit piima tarvitati sööklas esimesel ja teisel nädalal kokku?

Mitu liitrit piima tarvitati sööklas kolmandal nädalal?

406. Sööklas tarvitati 3 nädalaga 562 liitrit piima. Esimesel nädalal tarvitati seda 150 liitrit, teisel nädalal 62 liitrit rohkem. Mitu liitrit piima tarvitati sööklas teisel nädalal?

Mitu liitrit piima tarvitati esimesel ja teisel nädalal kokku?

Mitu liitrit piima tarvitati kolmandal nädalal?

407. Linna kolme sööklat külastas päevas kokku 490 inimest. Esimest sööklat külastas 215 inimest, teist sööklat aga 65 inimest vähem. Mitu inimest külastas sel päeval linna teist sööklat?

Mitu inimest külastas sel päeval esimest ja teist sööklat kokku?

Mitu inimest külastas kolmandat sööklat?

408. Koosta ülesanne, kus tuleb 370-ga liita 82; 425-st lahutada 55.

409. *Harjutus 580 + 72 lahenda nii:*

580 + 70 . . . 650 + 2 . . . 652.

Ütle: 580 . . . 650 . . . 652.

Kirjuta nii: 580 + 72 = 652.

Liida selle näite eeskujul: 370 + 52; 790 + 65; 570 + 84.

410. *Harjutus 652 — 72 lahenda nii:*

652 — 70 . . . 582 — 2 . . . 580.

Ütle: 652 . . . 582 . . . 580.

Kirjuta nii: 652 — 72 = 580.

Lahuta selle näite eeskujul: 357 — 87; 932 — 62; 756 — 96.

411.	580 + 62	290 + 38	560 + 86	860 + 83
	435 — 75	739 — 59	927 — 57	625 — 75
	850 + 84	170 + 43	390 + 32	250 + 82
	327 — 67	613 — 93	425 — 75	715 — 25
412.	180 + 93	480 + 85	850 + 82	390 + 57
	345 — 85	832 — 82	635 — 95	536 — 96
	570 + 57	570 + 48	280 + 74	150 + 72
	934 — 74	323 — 63	728 — 88	928 — 68
413.	360 + 75	690 + 25	350 + 75	520 + 93
	642 — 62	332 — 82	422 — 32	213 — 43
	260 + 67	550 + 74	870 + 57	680 + 59
	934 — 84	943 — 83	646 — 86	328 — 38
414.	850 + 72	270 + 59	560 + 64	490 + 56
	527 — 87	413 — 63	923 — 53	218 — 78
	390 + 58	190 + 24	370 + 85	530 + 91
	760 + 93	625 — 35	831 — 71	753 — 83

415.

860 + 68	640 + 88	260 + 63	860 + 74
222 — 72	354 — 74	638 — 48	627 — 57
440 + 96	540 + 95	750 + 82	260 + 85
647 — 57	932 — 82	565 — 85	473 — 93

416.

390 + 32	650 + 85	560 + 53	180 + 72
519 — 49	436 — 56	327 — 67	618 — 88
780 + 63	270 + 91	770 + 85	490 + 29
924 — 74	842 — 82	946 — 96	254 — 94

417.

370 + 7 · 12	690 + 5 · 15	150 + 7 · 14
527 — 94 : 2	226 — 72 : 2	932 — 84 : 2
780 + 4 · 17	860 + 6 · 16	580 + 9 · 8
415 — 90 : 2	314 — 96 : 4	718 — 76 : 2

418.

600 + 5 · 14 + 82	150 + 3 · 28	800 + 2 · 25 + 92
200 + 4 · 7 — 68	314 — 96 : 4	300 + 7 · 5 — 85
500 + 2 · 15 + 92	580 + 7 · 13	600 + 4 · 15 + 74
400 + 6 · 4 — 74	728 — 96 : 2	900 + 3 · 8 — 64

419.

a) 8	b) 20	d) 9	e) 5	g) 4	h) 75	i) 81	j) 35
· 12	+ 4	· 9	+ 7	+ 9	: 25	+ 10	· 2
+ 4	· 3	+ 9	· 5	· 6	· 9	: 13	+ 2
: 5	: 8	: 18	: 15	— 3	· 3	· 5	: 9

UUE SAJALISE TEKKIMINE KÜMNELISTE JA ÜHELISTE LIITMISEL. VASTAV LAHUTAMINE.

420. Leivaauto tõi leivakauplusse 472 leiba. Eelmisest päevast oli järel 28 leiba. Mitu leiba on kaupluses kokku?

Neist jäi õhtuks müümata 24 leiba. Mitu leiba müüdi sel päeval?

421. Kaupluses jäi eelmisel päeval müümata 32 sepikut. Juurde toodi 268 sepikut. Mitu sepikut on kaupluses kokku?

Mitu sepikut müüdi sel päeval, kui õhtul oli järel 18 sepikut?

422. Peenleiba müüdi reedel 257 pätsi, laupäeval aga 43 pätsi rohkem. Mitu peenleiba müüdi laupäeval?

Mitu peenleiba müüdi reedel ja laupäeval kokku?

423. Väiksemaid saiu müüdi laupäeval 300, suuremaid aga 72 tükki vähem. Mitu suuremat saia müüdi laupäeval?
Mitu suuremat ja väiksemat saia müüdi kokku?

424. Rosinasaia müüdi reedel 152 pätsi, laupäeval aga 48 pätsi rohkem. Mitu pätsi rosinasaia müüdi laupäeval?
Mitu rosinasaia müüdi reedel ja laupäeval kokku?

425. Koosta ülesanne, kus tuleb 768-ga liita 32; 800-st lahutada 48.

426. *Harjutus 574 + 26 lahenda nii:*

574 + 20 ... 594 + 6 ... 600.

Ütle: 574 ... 594 ... 600.

Kirjuta nii: 574 + 26 = 600.

Liida selle näite eeskujul: 362 + 38; 575 + 25; 841 + 59.

427. *Harjutus 800 — 42 lahenda nii:*

800 — 40 ... 760 — 2 ... 758.

Ütle: 800 ... 760 ... 758.

Kirjuta nii: 800 — 42 = 758.

Lahuta selle näite eeskujul: 600 — 56; 900 — 82; 700 — 38.

428.	582 + 18	172 + 28	565 + 35	183 + 17
	500 — 23	200 — 63	900 — 73	600 — 58
	754 + 46	431 + 69	364 + 36	245 + 55
	900 — 37	600 — 45	700 — 15	400 — 36
429.	858 + 47	563 + 37	375 + 25	318 + 82
	700 — 78	700 — 59	500 — 42	800 — 38
	648 + 52	378 + 22	267 + 33	624 + 76
	500 — 25	400 — 85	400 — 18	900 — 45
430.	128 + 72	835 + 65	316 + 84	751 + 49
	700 — 56	600 — 84	800 — 37	400 — 25
	487 + 13	242 + 58	532 + 68	183 + 17
	500 — 48	900 — 24	200 — 45	300 — 58
431.	648 + 52	825 + 75	715 + 85	585 + 15
	200 — 16	400 — 56	900 — 38	800 — 56
	981 + 19	137 + 63	272 + 28	473 + 27
	500 — 65	372 + 28	600 — 41	300 — 82

432.

184 + 16	655 + 45	374 + 26	155 + 45
700 — 25	400 — 38	900 — 85	600 — 17
238 + 62	869 + 31	782 + 18	463 + 37
900 — 34	500 — 52	200 — 79	800 — 52

433.

533 + 67	248 + 52	382 + 18	444 + 56
300 — 72	400 — 36	900 — 82	600 — 83
969 + 31	625 + 75	785 + 15	522 + 78
700 — 43	500 — 24	200 — 35	300 — 65

434.

558 + 84 : 2	373 + 81 : 3	176 + 96 : 4
700 — 17 · 5	600 — 27 · 2	800 — 15 · 5
275 + 100 : 4	481 + 95 : 5	675 + 75 : 3
900 — 28 · 3	700 — 18 · 4	200 — 18 · 3

435.

783 + 85 : 5	871 + 87 : 3	124 + 38 · 2
500 — 17 · 4	400 — 24 · 3	900 — 75 : 3
977 + 92 : 4	664 + 72 : 2	322 + 39 · 2
300 — 19 · 4	700 — 13 · 6	800 — 75 : 3

436.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
13	25	3	7	5	3	63	100
· 7	· 3	· 18	· 14	· 19	· 28	+ 12	— 2
+ 9	+ 6	+ 37	+ 2	— 23	: 12	: 3	: 14
: 4	: 27	: 13	: 20	: 24	· 9	· 4	+ 6

ARVUTAMIST LIHTSUSTAVAID VÕTTEID.

437. Vabrikus töötab 328 naist ja 297 meest. Mitu töölist töötab selles vabrikus?

438. Vabrikus töötab 732 töölist. Nendest on 398 naised, teised aga mehed. Mitu meest töötab selles vabrikus?

439. Vabriku kolmes osakonnas töötab kokku 754 töölist. Esimeses osakonnas töötab 299 töölist, teises 232 töölist. Mitu töölist töötab esimeses ja teises osakonnas kokku?

Mitu töölist töötab kolmandas osakonnas?

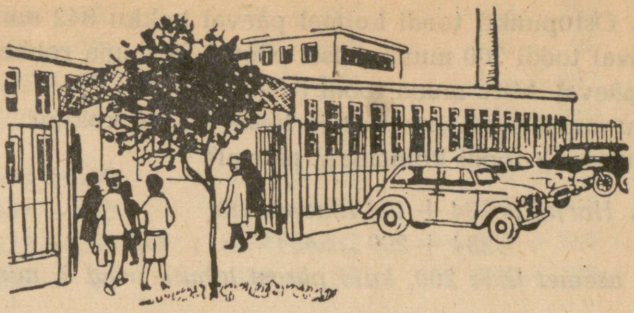

440. Vabriku ühes osakonnas töötab 323 töölist, teises osakonnas aga 198 töölist rohkem. Mitu töölist töötab teises osakonnas?

Mitu töölist töötab mõlemas osakonnas kokku?

441. Vabriku ühes osakonnas töötab 432 töölist, teises osakonnas aga 197 töölist vähem. Mitu töölist töötab vabriku teises osakonnas?

Mitu töölist töötab vabriku mõlemas osakonnas kokku?

442. Pioneerid sõitsid autobussiga ekskursioonile. Esimesel päeval sõitsid nad 198 km, teisel päeval 37 km rohkem. Mitu kilomeetrit sõitsid nad teisel päeval?

Mitu kilomeetrit sõitsid nad kahel päeval kokku?

443. Kauplus varus ehitushooajaks 845 kasti naelu. Neist müüdi esimesel nädalal 198 kasti, teisel nädalal aga 25 kasti rohkem. Mitu kasti naelu müüdi teisel nädalal?

Mitu kasti naelu müüdi esimesel ja teisel nädalal kokku?

Mitu kasti naelu jäi veel müüa?

444. Asulas on kaks kooli. Ühes koolis on 298 õpilast, teises koolis aga 23 õpilast vähem. Mitu õpilast on teises koolis?

Mitu õpilast on mõlemas koolis kokku?

445. Kahes koolis on kokku 525 õpilast. Ühes koolis on 298 õpilast. Mitu õpilast on teises koolis?

Mitu õpilast on suuremas koolis rohkem kui väiksemas?

446. Ostupunkti toodi kolmel päeval kokku 842 muna. Esimesel päeval toodi 200 muna, teisel päeval 99 muna rohkem kui esimesel päeval. Mitu muna toodi teisel päeval?

Mitu muna toodi esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu muna toodi kolmandal päeval?

447. *Harjutus 234 + 198 lahenda nii:*

234 + 200 . . . 434 — 2 . . . 432.

198 asemel liida 200, kuid pärast lahuta need 2, mis sa ülearu liitsid.

Ütle: 234 . . .434 . . . 432.

Kirjuta nii: 234 + 198 = 432.

Liida selle näite eeskujul: 273 + 399; 197 + 173; 536 + 298.

448. *Harjutus 532 — 297 lahenda nii:*

532 — 300 . . . 232 + 3 . . . 235.

297 asemel lahuta 300, kuid pärast liida need 3, mis sa ülearu lahutasid.

Ütle: 532 . . . 232 . . . 235.

Kirjuta nii: 532 — 297 = 235.

Lahuta selle näite eeskujul: 726 — 299; 542 — 197; 835 — 598.

449.	499 + 347	423 + 198	297 + 599
	671 — 399	654 — 197	932 — 397
	397 + 274	167 + 599	259 + 398
	936 — 697	717 — 498	832 — 599
450.	478 + 298	423 + 499	386 + 299
	641 — 497	315 — 299	954 — 798
	198 + 586	267 + 99	139 + 597
	367 — 199	871 — 697	793 — 499
451.	99 + 548	297 + 537	367 + 499
	625 — 397	823 — 99	682 — 398
	368 + 499	456 + 398	758 + 99
	971 — 797	645 — 197	843 — 697
452.	199 + 689	97 + 126	475 + 298
	742 — 598	753 — 298	983 — 599
	245 + 397	568 + 98	645 + 297
	934 — 799	524 — 397	198 + 358

453.

99 + 827	398 + 275	573 + 298
758 — 296	956 — 495	345 — 99
599 + 178	237 + 198	483 + 197
625 — 297	564 — 299	924 — 399

454.

563 + 199	623 + 299	99 + 563
847 — 598	957 — 798	852 — 698
672 + 299	364 + 597	637 + 297
438 — 98	486 — 99	584 — 199

455.

500 + 4 · 16 + 198	300 + 7 · 14 + 246
700 + 96 : 3 — 599	600 + 81 : 3 — 199
400 + 5 · 17 + 297	100 + 3 · 33 + 354
200 + 54 : 3 — 98	600 + 22 · 4 — 599

456.

800 + 3 · 33 + 48	200 + 12 · 7 + 397
500 + 75 : 3 — 197	600 + 78 : 3 — 197
700 + 4 · 24 + 158	400 + 14 · 6 + 299
400 + 95 : 5 — 297	900 + 92 : 2 — 798

457.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
24	25	7	75	52	54	98	52
· 4	· 2	· 12	+ 3	+ 35	+ 2	— 7	— 4
+ 4	— 1	: 28	: 3	: 29	: 8	: 7	: 12
: 4	: 7	· 25	· 2	· 18	· 14	· 4	· 6

MITMESUGUSEID ÜLESANDEID PEASTARVUTAMISEKS.

458. Kaupluses oli hommikul 200 kg suhkrut. Sellest oli õhtul veel järel 110 kg. Mitu kilo suhkrut müüdi päeva jooksul?

Mitmele ostjale müüdi suhkrut, kui igaüks ostis 2 kg?

459. Teetööliste brigaad pidi korrastama 178 m tänavat. Kolmel esimesel päeval korrastasid nad iga päev 24 m. Mitu meetrit tänavat korrastasid nad kolmel esimesel päeval kokku?

Mitu meetrit tänavat jäi veel korrastada?

460. Emal oli turule minnes kaasas 17 rubla. Ta ostis 3 kg sibulaid, makstes 60 kop. kilogrammist, ja 1 rubla 20 kop. eest liha. Mitu rubla maksid sibulad?

Mitu rubla maksid sibulad ja liha kokku?

Mitu rubla jäi emal raha järele?

461. Ema ostis 3 m riiet, mis maksis 27 rubla meeter, ja 2 m riiet, mis maksis 25 rubla meeter. Mitu rubla maksis kallim riie?

Mitu rubla maksis odavam riie?

Mitu rubla maksis riie kokku?

Mitu rubla sai ema 150 rublast tagasi?

462. Kaupluses on ühel riiulil 125 konservikarpi, teisel riiulil 50 karpi vähem ja kolmandal riiulil 25 karpi rohkem kui esimesel. Mitu konservikarpi on teisel riiulil?

Mitu konservikarpi on kolmandal riiulil?

Mitu konservikarpi on kolmel riiulil kokku?

463. Kaupluses on kolmel riiulil kokku 315 konservikarpi. Esimesel riiulil on neid 120, teisel riiulil aga 40 karpi vähem kui esimesel.

Mitu konservikarpi on teisel riiulil?

Mitu konservikarpi on esimesel ja teisel riiulil kokku?

Mitu konservikarpi on kolmandal riiulil?

464. Kauplusse toodi 450 kg viinamarju. Neist müüdi esimesel päeval 175 kg, teisel päeval aga 50 kg rohkem.

Mitu kilogrammi viinamarju müüdi teisel päeval?

Mitu kilogrammi viinamarju müüdi esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu kilogrammi viinamarju jäi veel müüa?

465. Kauplusse toodi 720 kg mandariine. Neist müüdi esimesel päeval 210 kg, teisel päeval aga 20 kg vähem kui esimesel päeval. Mitu kilogrammi mandariine müüdi teisel päeval?

Mitu kilogrammi mandariine müüdi esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu kilogrammi mandariine jäi müümata?

466. Tehases valmistati jaanuaris 352 tööpinki, veebruaris aga 72 tööpinki vähem. Mitu tööpinki valmistati veebruaris?

Mitu tööpinki valmistati tehases jaanuaris ja veebruaris kokku?

467. Reisija sõitis raudteel 215 km, laevaga aga 45 km vähem. Mitu kilomeetrit sõitis reisija laevaga?

Mitu kilomeetrit sõitis reisija kokku?

468.

348 + 37	672 + 28	187 + 60	487 + 20
572 − 25	800 − 65	543 − 80	805 − 70
724 + 58	918 + 82	396 + 30	256 + 50
481 − 63	200 − 47	624 − 50	908 − 40

469.

270 + 52	580 + 20	498 + 7	823 + 242
523 − 72	800 − 50	603 − 8	978 − 523
360 + 85	170 + 30	299 + 3	151 + 425
758 − 78	700 − 10	505 − 9	786 − 154

470.

398 + 2	185 + 302	823 + 56	618 + 82
500 − 5	987 − 504	378 − 42	900 − 37
258 + 7	425 + 230	567 + 50	175 + 30
691 − 6	793 − 450	293 − 27	456 − 86

471.

782 + 90	157 + 35	856 + 44	138 + 27
356 − 70	453 − 83	582 − 107	485 − 250
518 + 240	290 + 47	345 + 35	234 + 503
925 − 710	685 − 28	736 − 28	600 − 82

472.

584 + 60	324 + 32	743 + 105	257 + 320
325 − 50	187 − 53	954 − 230	879 − 150
846 + 38	432 + 240	261 + 506	138 + 610
473 − 47	698 − 150	570 − 210	965 − 705

473.

346 + 54	532 + 43	428 + 150	325 + 423
793 − 560	783 − 540	957 − 32	719 − 504
421 + 62	365 + 27	248 + 52	542 + 36
680 − 250	879 − 25	694 − 420	800 − 25

474.

253 + 4 · 10	132 + 3 · 16	828 + 3 · 18
671 − 81 : 9	387 − 92 : 4	287 − 72 : 3
430 + 5 · 13	513 + 4 · 17	631 + 2 · 19
675 − 72 : 2	792 − 91 : 7	405 − 5 · 15

475.

128 + 4 · 18	708 + 5 · 14	342 + 7 · 8
984 − 98 : 2	265 − 87 : 3	956 − 75 : 3
345 + 2 · 17	628 + 3 · 17	141 + 8 · 6
503 − 92 : 4	458 − 51 : 3	587 − 96 : 4

476.

a) 19	b) 7	d) 4	e) 7	g) 4	h) 57	i) 96	j) 74
· 5	· 8	· 25	· 9	· 18	+ 18	+ 4	+ 26
− 4	+ 1	− 2	+ 5	: 24	: 25	: 50	− 5
: 13	: 19	: 14	: 17	· 19	· 32	· 37	: 5

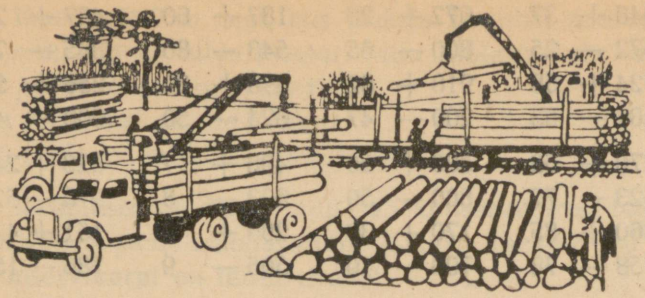

KUI PEASTARVUTAMINE LÄHEB RASKEKS.

477. Laoplatsil oli 458 palki. Sinna veeti juurde 217 palki. Mitu palki on nüüd laoplatsil?

478. *Harjutuse 527 + 345 võib lahendada nii:*

527 + 300 ... 827 + 40 ... 867 + 5 ... 872.

Ütle: 527 ... 827 ... 867 ... 872.

Kirjuta nii: 527 + 345 = 872.

Liida selle näite eeskujul: 258 + 327; 526 + 137; 349 + 235.

479. *Sama harjutuse (527 + 345) võib lahendada aga ka kirjalikult nii:*

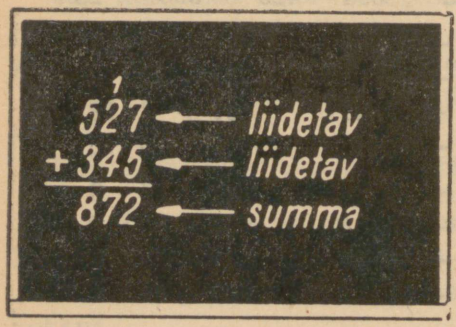

Kirjuta mõlemad arvud ehk liidetavad teineteise alla nii, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Algul liida ühelised. Saad 12 ühelist. See on 1 kümneline ja 2 ühelist. 2 ühelist kirjuta üheliste alla, 1 kümneline aga üles kümneliste kohale ja liida koos kümnelistega. Saad 7 kümnelist. Need kirjuta kümneliste alla. Seejärel liida sajalised. Saad 8 sajalist. Need kirjuta sajaliste alla. Kokku saad seega 872.

480. Raamatukapis oli 248 raamatut, kuna lugejate käes oli sellest kapist 127 raamatut. Mitu raamatut on selles kapis, kui kõik raamatud on kohal?

481. Riiulil on 236 valget vihikut ja 318 joonelist vihikut. Kui palju on mõlemaid vihikuid kokku?

482. Kirjutustarvete kauplus müüs ühel nädalal 237 sulge ja järgmisel nädalal 225 sulge. Mitu sulge müüs kauplus mõlemal nädalal kokku?

483. Ühes asulas on 318 elanikku, teises asulas aga 127 elanikku rohkem.

Mitu elanikku on teises asulas?

Mitu elanikku on mõlemas asulas kokku?

484.

247 + 328	155 + 126	318 + 268
536 + 149	264 + 216	539 + 127
329 + 517	348 + 439	256 + 419
418 + 235	427 + 345	127 + 636

485.

445 + 345	349 + 126	564 + 218
238 + 508	427 + 238	36 + 827
357 + 239	256 + 506	359 + 136
416 + 176	127 + 754	625 + 49

486.

409 + 238	48 + 229	526 + 347
567 + 325	172 + 508	138 + 255
48 + 427	426 + 57	445 + 308
715 + 168	227 + 349	278 + 215

487. Laoplatsil oli 872 palki. Sealt veeti ära 217 palki. Mitu palki jäi laoplatsile?

488. *Harjutuse 954 — 328 võib lahendada nii:*

954 — 300 ... 654 — 20 ... 634 — 8 ... 626.

Ütle: 954 ... 654 ... 634 ... 626.

Kirjuta nii: 954 — 328 = 626.

Lahuta selle näite eeskujul: 583 — 327; 754 — 228; 475 — 139.

489. *Sama harjutuse (954 — 328) võib lahendada ka kirjalikult nii.*

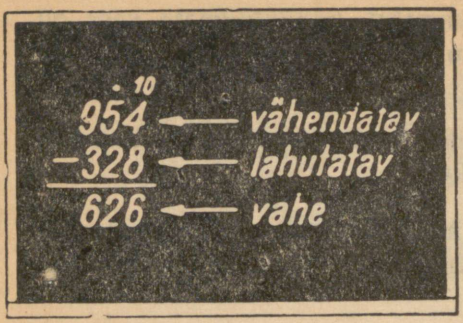

Kirjuta väiksem arv ehk lahutatav suurema arvu ehk vähendatava alla nii, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Alusta lahutamist ühelistest. Et 4 ühelisest ei saa lahutada 8 ühelist, siis võta kümneliste juurest 1 kümneline ja tee ühelisteks. Nii saad kokku 14 ühelist. Kümneliste kohale pane punkt märgiks, et seal on nüüd 1 kümneline vähem. Nüüd lahuta 14 ühelisest 8 ühelist. Saadud 6 ühelist kirjuta üheliste alla. Seejärel lahuta 4 kümnelisest 2 kümnelist ja lõpuks 9 sajalisest 3 sajalist. Nii leiad vahe, mis on 626.

Lahuta selle näite eeskujul: 572 — 238; 571 — 146; 863 — 329.

490. Raamatukogus oli 752 raamatut. Neist oli lugejate käes 236 raamatut, teised kõik olid kapis. Mitu raamatut oli kapis?

491. Riiulil on 483 vihikut. Ruudulisi vihikuid on seal 135, teised kõik on valged. Mitu valget vihikut on riiulil?

492. Koolitarvete kauplusest müüdi kahel päeval kokku 382 vihikut. Neist müüdi esimesel päeval 127 vihikut. Mitu vihikut müüdi teisel päeval?

493. Koolis on 272 õpilast. Tütarlapsi on 145. Mitu poissi on selles koolis?

494. Kolmes asulas on kokku 983 elanikku. Esimeses neist on 432 elanikku, teises aga 15 elanikku vähem.

Mitu elanikku on teises asulas?

Mitu elanikku on esimeses ja teises asulas kokku?

Mitu elanikku on kolmandas asulas?

495.

983 — 517	695 — 419	763 — 247
652 — 235	872 — 326	956 — 518
871 — 654	594 — 158	472 — 136
783 — 326	681 — 432	843 — 625

496.

583 — 359	456 — 128	683 — 435
693 — 237	874 — 326	981 — 107
951 — 785	552 — 205	273 — 56
782 — 403	391 — 157	741 — 315

497.

273 — 156	386 — 147	954 — 728
741 — 305	857 — 228	396 — 269
182 — 38	472 — 105	454 — 125
694 — 479	563 — 316	683 — 436

498. Kanafarmis on 456 noort kana ja 283 vanemat kana. Mitu kana on farmis?

499. *Harjutuse 372 + 253 võib lahendada nii:*

372 + 200 . . . 572 + 50 . . . 622 + 3 . . . 625.

Ütle: 372 . . . 572 . . . 622 . . . 625.

Kirjuta nii: 372 + 253 = 625.

Liida selle näite eeskujul: 673 + 142; 173 + 362; 361 + 485.

500. *Sama harjutuse (372 + 253) võib lahendada kirjalikult nii.*

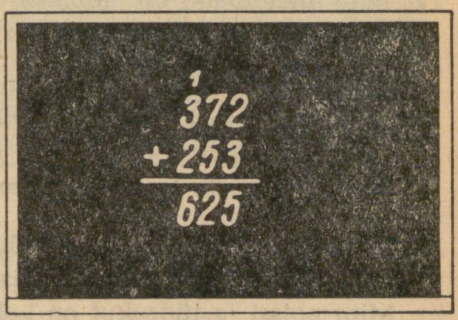

Kirjuta mõlemad liidetavad teineteise alla nii, et ühelised oleksid üheliste all; kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Esiteks liida ühelised. Saad 5 ühelist. Need kirjuta üheliste alla. Siis liida kümnelised. Saad 12 kümnelist, see on 1 sajaline ja 2 kümnelist. 2 kümnelist kirjuta kümneliste alla, 1 sajaline aga sajaliste kohale ja liida koos sajalistega. Saad 6 sajalist. Need kirjuta sajaliste kohale. Nii leiad summa, mis on 625.

Liida selle näite eeskujul: 284 + 563; 693 + 234; 694 + 271.

501. Mööblitööstuses valmistatakse nädala jooksul 362 tooli. Järgmisel nädalal tuleb plaani järgi valmistada 30 tooli rohkem. Mitu tooli valmistatakse mööblivabrikus järgmisel nädalal? Mitu tooli valmistatakse mõlemal nädalal kokku?

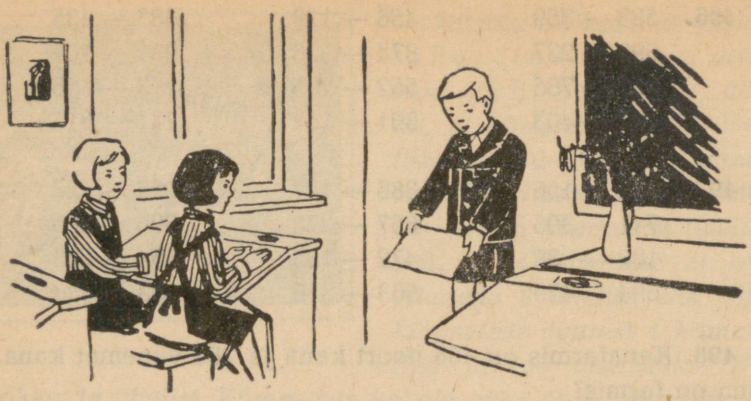

502. Klaasivabrikus puhuti esmaspäeval 273 pudelit. Teisipäeval aga puhuti väikese töötakistuse tõttu 20 pudelit vähem.
Mitu pudelit puhuti teisipäeval?
Mitu pudelit puhuti esmaspäeval ja teisipäeval kokku?

503. Laoplatsil on 352 kuusepalki, männipalke aga 23 tükki rohkem.
Mitu männipalki on laoplatsil?
Mitu kuuse- ja männipalki on kokku?

504. Naelavabrikus valmistati ühel päeval plaani kohaselt 352 kg naelu, teisel päeval aga toodeti 30 kg naelu üle plaani.
Mitu kilo naelu toodeti teisel päeval?
Mitu kilo naelu toodeti mõlemal päeval kokku?

505. Koolis õpib 173 poissi, tüdrukuid aga 20 võrra rohkem.
Mitu tüdrukut on selles koolis?
Mitu poissi ja tüdrukut on kokku?

506.	472 + 185	194 + 632	452 + 284
	251 + 382	583 + 345	364 + 571
	463 + 154	264 + 473	182 + 643
	375 + 263	271 + 196	553 + 354
507.	291 + 465	173 + 544	781 + 94
	486 + 250	547 + 290	86 + 242
	653 + 175	73 + 456	293 + 480
	395 + 382	156 + 173	867 + 51

508.

342 + 584	563 + 265	87 + 852
653 + 285	162 + 360	672 + 250
464 + 173	385 + 52	387 + 161
92 + 250	253 + 284	564 + 382

509. Kanafarmis on 728 kana. 475 neist on tänavuaastased, teised on vanemad. Mitu vanemat kana on farmis?

510. *Harjutuse 628 — 356 võib lahendada nii:*

628 — 300 ... 328 — 50 ... 278 — 6 ... 272.

Ütle: 628 ... 328 ... 278 ... 272.

Kirjuta nii: 628 — 356 = 272.

Lahuta selle näite eeskujul: 637 — 253; 748 — 591; 916 — 672.

511. *Sama harjutuse (628 — 356) võib kirjalikult lahendada nii.*

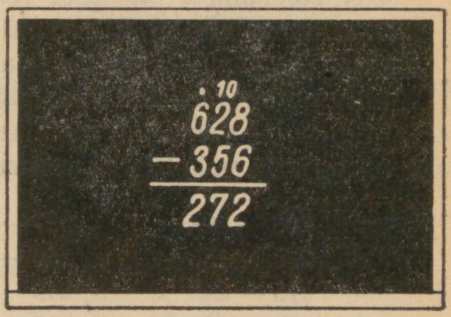

Kirjuta lahutatav vähendatava alla nii, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Esiteks lahuta 8 ühelisest 6 ühelist ja kirjuta saadud 2 ühelist üheliste alla. Et 2 kümnelisest ei saa lahutada 5 kümnelist, siis võta 1 sajaline ja tee kümnelisteks. Nii saad kokku 12 kümnelist. Sajaliste peale pane punkt, mis tähendab, et seal on nüüd 1 sajaline vähem. Nüüd lahuta 12 kümnelisest 5 kümnelist. Saad 7 kümnelist. Need kirjuta kümneliste alla. Lõpuks lahuta 5 sajalisest 3 sajalist ja kirjuta saadud 2 sajaliste alla. Nii leiad vahe, mis on 272.

Lahuta selle näite eeskujul: 437 — 184; 859 — 465; 517 — 342.

512. Jalatsitööstus kohustus kahe nädalaga valmistama 728 paari jalatseid. Esimesel nädalal jõuti valmistada 375 paari. Mitu paari tuleb teha järgmisel nädalal?

513. Jalatsitööstus valmistas kolme nädalaga 827 paari jalatseid. Esimesel nädalal valmistati neid 323 paari, teisel nädalal aga 72 paari vähem.

Mitu paari jalatseid valmistas tööstus teisel nädalal?

Mitu paari jalatseid valmistas tööstus esimesel ja teisel nädalal kokku?

Mitu paari jalatseid valmistas tööstus kolmandal nädalal?

514. Kalevivabrikus valmistati kahel päeval kokku 825 m riiet. Esimesel päeval valmistati 432 m riiet. Mitu meetrit riiet valmistati teisel päeval?

515. Riidevabrikus valmistati kolme päevaga kokku 938 m riiet. Esimesel päeval valmistati 315 m riiet, teisel päeval 43 m vähem.

Mitu meetrit riiet valmistati teisel päeval?

Mitu meetrit riiet valmistati esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu meetrit riiet valmistati kolmandal päeval?

516. Toiduainete tööstuses valmistati 729 purki keedist. Maasikakeedist valmistati 212 purki, vabarnakeedist aga 42 purki rohkem. Ülejäänu oli karusmarjakeedis.

Mitu purki valmistati vabarnakeedist?

Mitu purki valmistati maasika- ja vabarnakeedist kokku?

Mitu purki valmistati karusmarjakeedist?

517.

768 — 294	937 — 582	312 — 151
926 — 153	756 — 371	628 — 257
615 — 243	549 — 184	437 — 185
428 — 165	866 — 696	959 — 764

518.

778 — 590	328 — 73	615 — 234
546 — 273	936 — 552	736 — 360
835 — 351	528 — 76	847 — 485
619 — 425	469 — 182	359 — 84

519.

978 — 582	869 — 95	472 — 282
516 — 53	748 — 256	615 — 93
425 — 160	857 — 180	538 — 180
634 — 371	529 — 347	912 — 351

520. Ühte vagunisse laaditi 478 jahukotti, teise vagunisse 256 jahukotti. Mitu jahukotti laaditi mõlemasse vagunisse kokku?

Harjutus 478 + 256 lahenda kirjalikult nii.

Esiteks liida ühelised. Saad 14 ühelist. See on 1 kümneline ja 4 ühelist. 4 ühelist kirjuta üheliste alla, 1 kümneline aga kirjuta kümneliste kohale ja liida koos kümnelistega. Kümneliste liitmisel saad 13 kümnelist. See on 3 kümnelist ja 1 sajaline. 3 kümnelist kirjuta kümneliste alla, 1 sajaline kirjuta sajaliste kohale ja liida koos sajalistega. Sajaliste liitmisel saad 7 sajalist. Need kirjuta sajaliste alla. Nii leiad summa: 734.

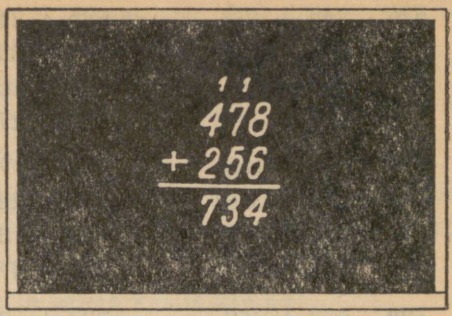

Liida selle näite eeskujul: 376 + 287; 724 + 189; 567 + 379.

521. Ühte vagunisse laaditi 356 kotti jahu, teise vagunisse aga 32 kotti rohkem.

Mitu kotti jahu laaditi teise vagunisse?

Mitu kotti jahu laaditi mõlemasse vagunisse kokku?

522. Ühte vagunisse laaditi 378 kotti jahu, teise vagunisse aga 13 kotti vähem.

Mitu kotti jahu laaditi teise vagunisse?

Mitu kotti jahu laaditi mõlemasse vagunisse kokku?

523. Kanafarmis saadi ühel päeval 489 muna, järgmisel päeval aga 34 muna vähem.

Mitu muna saadi kanafarmis järgmisel päeval?

Mitu muna saadi mõlemal päeval kokku?

524. Kanafarmis saadi esmaspäeval 387 muna, teisipäeval aga 58 muna rohkem.

Mitu muna saadi teisipäeval?

Mitu muna saadi esmaspäeval ja teisipäeval kokku?

525. Kolmes kastis on kokku 487 muna. Ühes kastis on 164 muna, teises kastis aga 6 muna vähem.

Mitu muna on teises kastis?

Mitu muna on esimeses ja teises kastis kokku?

Mitu muna on kolmandas kastis?

526.

245 + 466	685 + 248	468 + 473
689 + 254	275 + 358	159 + 764
496 + 135	684 + 168	337 + 595
157 + 643	596 + 275	768 + 56

527.

695 + 168	868 + 76	467 + 153
476 + 359	543 + 297	476 + 197
187 + 645	754 + 89	85 + 866
369 + 247	238 + 476	269 + 548

528.

657 + 259	724 + 96	176 + 368
388 + 375	285 + 179	487 + 54
148 + 636	658 + 284	538 + 277
76 + 764	364 + 385	86 + 549

529. Kahes vagunis on kokku 724 kotti jahu. Ühes vagunis oli 268 kotti. Mitu kotti on teises vagunis?

Harjutus 724 — 268 lahenda kirjalikult nii.

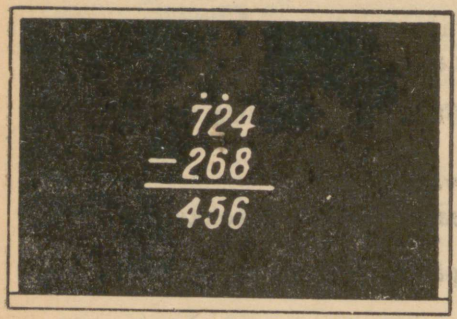

Et 4 ühelisest ei saa lahutada 8 ühelist, siis võta 1 kümneline ja tee ühelisteks. Nii saad kokku 14 ühelist. Kümneliste kohale pane punkt (milleks?). 14 ühelisest lahuta 8 ühelist, saad 6 ühelist. Need kirjuta üheliste alla. Et 1 järelejäänud kümnelisest ei saa lahutada 6 kümnelist, siis võta 1 sajaline ja tee kümnelisteks. Nii saad kokku 11 kümnelist. Sajaliste kohale aga pane punkt (milleks?). 11 kümnelisest lahuta 6 kümnelist. Saad 5 kümnelist. Need kirjuta kümneliste alla. Lõpuks lahuta 6 järelejäänud sajalisest 2 sajalist, saad 4 sajalist. Need kirjuta sajaliste alla. Nii leiad vahe: 456.

Lahuta selle näite eeskujul: 623 — 357; 812 — 269; 951 — 785.

530. Kanafarmis saadi 3 päevaga 962 muna. Esimesel päeval saadi 354 muna, teisel päeval aga 30 muna vähem.

Mitu muna saadi kanafarmis teisel päeval?

Mitu muna saadi esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu muna saadi kolmandal päeval?

531. Kolmes kapis on kokku 925 raamatut. Ühes kapis on 365 raamatut, teises kapis aga 83 raamatut vähem.

Mitu raamatut on teises kapis?

Mitu raamatut on esimeses ja teises kapis kokku?

Mitu raamatut on kolmandas kapis?

532. Rahvamaja raamatukogu sai kolm kastitäit raamatuid, kokku 725 raamatut. Ühes kastis oli 253 raamatut, teises kastis 225 raamatut.

Mitu raamatut oli esimeses ja teises kastis kokku?

Mitu raamatut oli kolmandas kastis?

533. Köitekoda lubas köita kolme päevaga 625 raamatut. Esimesel päeval köideti 215 raamatut, teisel päeval aga 48 raamatut rohkem.

Mitu raamatut köitis köitekoda teisel päeval?

Mitu raamatut köitis köitekoda esimesel ja teisel päeval kokku?

Mitu raamatut jäi köita kolmandaks päevaks?

534. Köitekoda köitis esimesel päeval 324 raamatut, järgmisel päeval aga 126 raamatut vähem.

Mitu raamatut köitis köitekoda teisel päeval?

Mitu raamatut köitis köitekoda kahel päeval kokku?

535.	735 — 178	912 — 539	756 — 489
	546 — 298	615 — 347	923 — 235
	823 — 446	831 — 578	460 — 196
	631 — 185	542 — 194	672 — 488
536.	830 — 669	823 — 645	455 — 97
	513 — 357	641 — 363	340 — 162
	912 — 734	524 — 186	524 — 256
	731 — 492	953 — 279	912 — 87
537.	635 — 396	634 — 468	423 — 255
	453 — 85	820 — 176	630 — 489
	422 — 148	743 — 367	314 — 158
	813 — 574	552 — 194	835 — 597

538. Õmblusvabrik saatis müügile 527 odavamat ja 373 kallimat meesteülikonda. Mitu meesteülikonda saatis vabrik müügile?

539. *Harjutuse 548 + 352 võib peast lahendada nii:*

548 + 300 ... 848 + 50 ... 898 + 2 ... 900.

Ütle: 548 ... 848 ... 898 ... 900.

Kirjuta nii: 548 + 352 = 900.

Liida selle näite eeskujul: 384 + 116; 756 + 144; 126 + 474.

540. *Sama harjutuse (548 + 352) võib kirjalikult lahendada järgmiselt.*

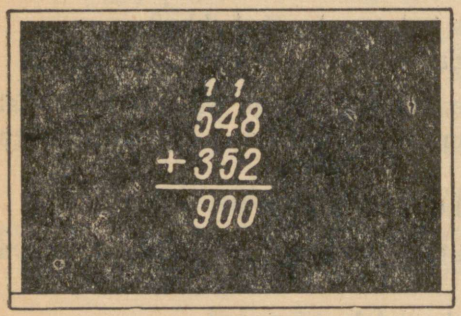

Esiteks liida ühelised. Saad 10 ühelist. See on 0 ühelist ja 1 kümneline. 0 kirjuta üheliste alla, 1 kümneline aga kirjuta kümneliste kohale ja liida koos kümnelistega. Kümneliste liitmisel saad 10 kümnelist. See on 0 kümnelist ja 1 sajaline. 0 kirjuta kümneliste alla, 1 sajaline aga kirjuta sajaliste kohale ja liida koos sajalistega. Lõpuks liida sajalised. Saad 9 sajalist ja kirjuta need sajaliste alla. Summa on seega 900.

Liida selle näite eeskujul: 528 + 372; 638 + 162; 243 + 457.

541. Õmblusvabrikus valmistati ühel päeval 148 ülikonda, teisel päeval aga 4 ülikonda rohkem.

Mitu ülikonda valmistati õmblusvabrikus teisel päeval?

Mitu ülikonda valmistati mõlemal päeval kokku?

542. Õmblusvabrikus valmistati nädala jooksul 357 meeste vihmamantlit, naiste vihmamantleid aga 114 vähem.

Mitu naiste vihmamantlit valmistati õmblusvabrikus?

Mitu naiste ja meeste vihmamantlit valmistati kokku?

543. Rõivakaupluses müüdi nädala jooksul 172 odavamat tööülikonda, kallimaid tööülikondi aga 44 vähem.

Mitu kallimat tööülikonda müüdi?

Mitu tööülikonda müüdi kokku?

544. Rõivakauplusse toodi müügile 512 kallimat talvemantlit, odavamaid mantleid aga 124 tükki vähem.

Mitu odavamat mantlit toodi rõivakauplusse?

Mitu mantlit toodi kokku?

545. Koosta ülesanne, kus tuleb 568-ga liita 232.

546.

172 + 328	239 + 161	424 + 376
457 + 243	684 + 216	138 + 562
864 + 136	375 + 125	341 + 259
582 + 218	752 + 248	885 + 115

547.

268 + 432	188 + 612	537 + 163
523 + 177	748 + 152	375 + 525
316 + 484	486 + 214	684 + 216
639 + 216	222 + 378	465 + 135

548. Õmblusvabrik saatis müügile 800 meesteülikonda. Sealhulgas oli kallimaid ülikondi 256. Kõik teised olid odavamad. Mitu odavamat ülikonda saadeti müügile?

549. *Harjutuse 600 — 347 võib lahendada nii:*

600 — 300 ... 300 — 40 ... 260 — 7 ... 253.

Ütle: 600 ... 300 ... 260 ... 253.

Kirjuta nii: 600 — 347 = 253.

Lahuta selle näite eeskujul: 700 — 183; 500 — 237; 800 — 525.

550. *Sama harjutuse (600 — 347) võib kirjalikult lahendada nii.*

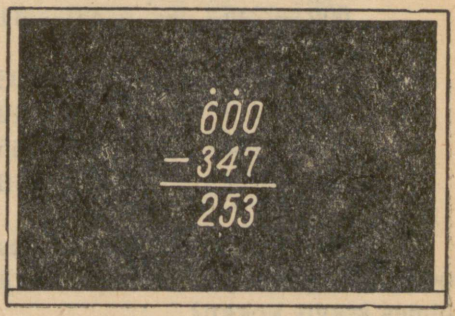

Et vähendatavas ühelisi ja kümnelisi ei ole, siis võta 1 sajaline ja tee kümnelisteks. Sajaliste kohale pane punkt. Edasi võta 1 kümneline ja tee ühelisteks. Kümneliste kohale pane punkt. (Mitu kümnelist jäi nüüd kümneliste kohale?) Nüüd lahuta järjekorras esiteks ühelised, siis kümnelised ja lõpuks sajalised. Ühelised kirjuta üheliste alla, kümnelised kümneliste alla ja sajalised sajaliste alla. Nii leiad, et vahe on 253.

Lahuta selle näite eeskujul: 500 — 127; 800 — 345; 400 — 238.

551. Kaupluses on müügil 400 õpilaste vormimütsi. Neist on 175 tütarlaste vormibaretid ja kõik ülejäänud poiste vormimütsid. Mitu poiste vormimütsi on müügil?

552. Kauplusse tuli müügile 600 õpilaste vormimütsi. Neist müüdi esimesel nädalal 148, järgmisel nädalal aga müüdi 75 mütsi rohkem kui esimesel nädalal.

Mitu mütsi müüdi järgmisel nädalal?

Mitu mütsi müüdi esimesel ja teisel nädalal kokku?

Mitu mütsi jäi siis veel müüa?

553. Poiste vormiülikondi tuli kauplusse müügile 400. Neist müüdi esimesel nädalal 124, järgmisel nädalal aga 35 ülikonda vähem.

Mitu ülikonda müüdi järgmisel nädalal?

Mitu ülikonda müüdi kahel esimesel nädalal kokku?

Mitu ülikonda jäi veel müüa?

554. Tütarlaste vormikleite tuli müügile 500. Neist müüdi esimesel nädalal 145, järgmisel nädalal aga 28 kleiti rohkem. Mitu vormikleiti jäi veel müüa?

555. Koosta ülesanne, kus tuleb 800-st lahutada 358.

556.

900 — 378	800 — 687	500 — 285
500 — 123	300 — 154	700 — 378
700 — 536	1000 — 862	300 — 146
600 — 245	200 — 115	600 — 427

557.

1000 — 595	500 — 333	600 — 263
800 — 412	200 — 126	800 — 642
400 — 284	700 — 452	400 — 178
900 — 672	300 — 183	900 — 554

558. Linnas on kolm kooli. Ühes koolis on 278 õpilast, teises koolis 345 õpilast ja kolmandas koolis 376 õpilast. Mitu õpilast on kolmes koolis kokku?

559. *Kui on vaja korraga liita kolm või rohkem arvu, siis talita järgmiselt.*

Kirjuta kõik arvud üksteise alla nii, et ühelised oleksid üheliste all, kümnelised kümneliste all ja sajalised sajaliste all. Siis liida ühelised ühelistega, kümnelised kümnelistega ja sajalised sajalistega, nii nagu tegid kahe arvu liitmiselgi.

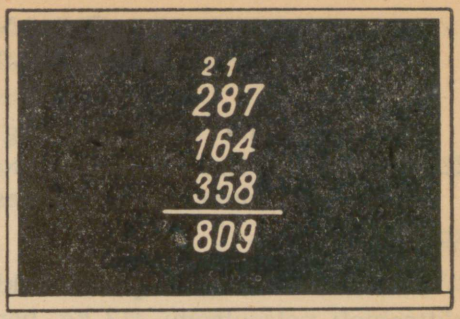

Liida selle näite eeskujul:

$528 + 314 + 87$; $128 + 257 + 175$; $236 + 349 + 287$.

560. Kaupluses müüdi leivajahu ühel päeval 226 kg, teisel päeval 368 kg ja kolmandal päeval 137 kg. Mitu kilogrammi leivajahu müüdi nendel kolmel päeval kokku?

561. Kaupluses müüdi suhkrut ühel päeval 128 kg, teisel päeval 147 kg ja kolmandal päeval 156 kg. Mitu kilogrammi suhkrut müüdi selles kaupluses kolme päevaga kokku?

562. Kaevurite brigaad teenis ühel nädalal 328 rubla, teisel nädalal 336 rubla ja kolmandal nädalal 284 rubla. Mitu rubla teenis see brigaad kolme nädalaga?

563. Riiulil oli 158 valget vihikut, 235 joonelist vihikut ja 187 ruudulist vihikut. Kui palju oli riiulil vihikuid kokku?

564. Koosta ülesanne, kus tuleb liita 368, 256 ja 187.

565.
$247 + 164 + 52$ $\quad$ $478 + 159 + 284$
$695 + 87 + 149$ $\quad$ $69 + 576 + 395$
$356 + 95 + 478$ $\quad$ $143 + 698 + 67$

566.
$574 + 75 + 168$ $\quad$ $293 + 358 + 86$
$248 + 156 + 43$ $\quad$ $78 + 645 + 124$
$474 + 58 + 265$ $\quad$ $537 + 284 + 63$

567.
$234 + 358 + 176$ $\quad$ $756 + 89 + 118$
$356 + 283 + 273$ $\quad$ $189 + 234 + 394$
$258 + 87 + 158$ $\quad$ $358 + 75 + 278$

MITMESUGUSEID ÜLESANDEID KIRJALIKUKS LAHENDAMISEKS.

568. Sovhoosile toodi 385 kg bensiini, petrooleumi aga 225 kg rohkem. Mitu kilogrammi toodi sovhoosile petrooleumi?

Mitu kilogrammi toodi sovhoosile mõlemat vedelkütteainet kokku?

569. Kolhoosil on laoplatsil kokku 987 kg kolme liiki vedelkütteainet: petrooleumi 413 kg, bensiini 145 kg vähem kui petrooleumi ja peale selle veel naftat.

Mitu kilogrammi on kolhoosil bensiini?

Mitu kilogrammi on petrooleumi ja bensiini kokku?

Mitu kilogrammi on naftat?

570. Kolhoosil on laoplatsil kokku 942 kg vedelkütteainet. Petrooleumi on 387 kg, bensiini aga 48 kg rohkem. Kõik muu on nafta.

Mitu kilogrammi on laoplatsil bensiini?

Mitu kilogrammi on petrooleumi ja bensiini kokku?

Mitu kilogrammi on naftat?

571. Kolhoosis on kokku 648 veist. Mullikaid on 125, vasikaid aga 38 võrra vähem kui mullikaid. Kõik ülejäänud on lüpsilehmad.

Mitu vasikat on kolhoosis?

Mitu vasikat ja mullikat on kolhoosis kokku?

Mitu lüpsilehma on kolhoosis?

572. Sovhoosis on mullikaid, vasikaid ja lüpsilehmi kokku 627. Lüpsilehmi on 374, mullikaid aga 236 võrra vähem. Kõik ülejäänud on vasikad.

Mitu mullikat on sovhoosis?

Mitu mullikat ja lüpsilehma on sovhoosis kokku?

Mitu vasikat on sovhoosis?

573. Sovhoosi linnufarmis on kanu, parte ja hanesid kokku 975. Kanu on 623, parte aga 487 võrra vähem.

Mitu parti on linnufarmis?

Mitu kana ja parti on farmis kokku?

Mitu hane on farmis?

574. Kolhoosi linnufarmis on 423 kana. Hanesid on 185 võrra, parte 278 võrra ja kalkuneid 286 võrra vähem kui kanu.

Mitu hane on kolhoosi linnufarmis?

Mitu parti on farmis?

Mitu kalkunit on farmis?

Mitu lindu on kolhoosi linnufarmis üldse?

575. Kolhoosi linnufarmis on 182 parti, kalkuneid 15 võrra vähem kui parte, hanesid aga 73 võrra ja kanu 241 võrra rohkem kui parte.

Mitu lindu on üldse?

576. Laoruumis on alumisel riiulil 196 konservikarpi. Keskmisel riiulil on 18 karpi vähem ja ülemisel 27 karpi rohkem kui alumisel riiulil.

Mitu karpi on keskmisel riiulil?

Mitu karpi on ülemisel riiulil?

Mitu karpi on kolmel riiulil kokku?

577. Ülemisel riiulil on 235 pakki küpsiseid. Keskmisel riiulil on 48 pakki vähem ja alumisel 87 pakki rohkem kui ülemisel riiulil.

Mitu pakki on kolmel riiulil kokku?

578.	368 + 274	485 + 398	465 + 257
	713 — 165	824 — 489	912 — 334
	269 + 547	179 + 653	379 + 158
	931 — 756	557 — 268	821 — 469
579.	297 + 645	265 + 337	398 + 542
	734 — 174	924 — 215	731 — 678
	157 + 794	87 + 459	673 + 87
	646 — 354	816 — 128	542 — 273
580.	376 + 128	96 + 617	387 + 565
	923 — 579	851 — 246	822 — 468
	287 + 493	468 + 332	279 + 354
	710 — 381	649 — 55	900 — 687

581. 128 + 47 + 569 284 + 356 + 76

86 + 137 + 286 468 + 73 + 275

284 + 319 + 93 59 + 584 + 176

582. Aseta raamatulehele tulpade alla pabeririba ja kirjuta arvutamise tulemused sellele ribale.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
128	47	569	284	356	76	157	583
86	137	286	469	73	275	384	137
284	319	93	59	484	176	298	59

583.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
475	58	167	365	187	82	237	94
73	148	528	348	83	156	185	528
379	267	83	68	459	285	368	235

584.

$7 \cdot 12 + 456$	$72 + 2 + 569$	$324 - 8 \cdot 12$
$6 \cdot 16 + 278$	$81 : 3 + 683$	$732 - 7 \cdot 14$
$4 \cdot 17 + 574$	$92 : 4 + 789$	$513 - 2 \cdot 48$
$3 \cdot 28 + 683$	$78 + 2 + 492$	$823 - 3 \cdot 29$

585. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

84	48	152	
56	167	85	
86	37	52	

125	36	93	
47	118	75	
68	53	138	

57	68	117	
34	178	64	
135	29	48	

586. Kirjuta alljärgnevates ruudustikes tühjadesse ruutudesse sobivad arvud nii, et liites neid kolmekaupa vasakult paremale, ülevalt alla ja nurgast nurka saaksime alati ühe ja sama arvu.

148		152
	149	
146		

308		
408	328	
		348

218		
293	233	173

587.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
17	7	39	75	84	75	92	48
· 5	· 9	+ 45	+ 21	+ 12	: 25	: 23	: 16
+ 6	+ 15	: 28	: 16	· 8	· 29	· 15	· 7
: 13	: 2	· 25	· 14	+ 63	+ 5	− 12	− 4

AASTA, KUU, KALENDER.

588. Mida tead sa jutustada aastast? Millal algab aasta? Millal lõpeb aasta? Mitu kuud on aastas?

589. Kirjuta kalendrist oma vihikusse kõikide kuude nimed ja iga kuu nimetuse järel päevade arv selles kuus. Arvuta, mitu päeva on aastas.

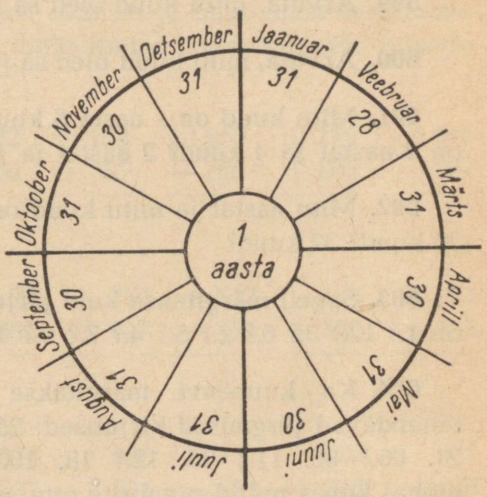

590. Vaata kalendrist järele, millistel kuudel suvel õppetööd pole. Mitu päeva kestab suvevaheaeg?

591. Vaata kalendrist järele, millistel kuudel aasta jooksul toimub õppetöö. Arvuta, mitu päeva on kõikides nendes kuudes kokku?

592. Milline kuu tuleb pärast augusti? pärast septembrit? pärast oktoobrit? pärast maid? pärast juunit? pärast novembrit? pärast veebruari? Missugune on aasta esimene kuu? aasta viimane kuu?

593. Milline kuu on aprilli ees? detsembri ees? mai ees? septembri ees? augusti ees? novembri ees? oktoobri ees? veebruari ees? märtsi ees?

594. Nimeta kõik kuud, kus on 30 päeva.

595. Nimeta kõik kuud, kus on 31 päeva.

596. Jutusta, mida sa tead veebruarikuu päevade kohta.

597. Arvuta, mitu päeva on aasta esimeses kuues kuus ja mitu päeva on aasta teise poole kuues kuus?

598. Juta väike vend on 1 aasta ja 4 kuud vana. Mitu kuud on Juta väike vend vana?

599. Arvuta, mitu kuud oled sa ise vana.

600. Arvuta, mitu kuud oled sa juba koolis käinud.

601. Mitu kuud on 1 aasta 5 kuud? 1 aasta 8 kuud? Mitu kuud on 2 aastat ja 4 kuud? 2 aastat ja 10 kuud?

602. Mitu aastat ja mitu kuud on 18 kuud? 20 kuud? 23 kuud? 30 kuud? 32 kuud?

603. Sageli märgitakse kuid järjekorranumbritega. Milline kuu on 1.? 12.? 3.? 6.? 2.? 5.? 4.? 7.? 8.? 11.? 9.? 10.?

604. Ka kuupäevi märgitakse järjekorranumbritega. Mida tähendavad järgmised kirjutised: 25. 01.? 23. 02.? 08. 03.? 01. 05.? 21. 06.? 06. 11.? 05. 12.? 18. 10.? 28. 12.? Miks kirjutatakse mõnes kohas nullid numbrite ette, näiteks 01. 05.?

605. Vaata kalendrist, mitu kuud on 15. novembrist 15. detsembrini. Mitu kuud on 25. septembrist 25. novembrini? Mitu kuud on 3. septembrist 3. detsembrini?

606. Mis kuupäev on täna? Mis kuupäev on kuu aja pärast? Mis kuupäev on 2 kuu pärast? 3 kuu pärast? 5 kuu pärast?

607. Millal on sinu sünnipäev? Mitu kuud on möödunud sinu eelmisest sünnipäevast? Mitu kuud on aga sinu järgmise sünnipäevani?

608. Mitu kuud on käesoleva aasta 12. septembrist kuni tuleva aasta 12. aprillini? Mitu kuud on käesoleva aasta 25. augustist kuni tuleva aasta 25. juunini?

609.

1 a. 4 k. = ... k.	18 k. = ... a. ... k.
3 a. 8 k. = ... k.	15 k. = ... a. ... k.
2 a. 10 k. = ... k.	30 k. = ... a. ... k.
4 a. 5 k. = ... k.	50 k. = ... a. ... k.

610.

19 k. = ... a. ... k.	2 a. 3 k. = ... k.
28 k. = ... a. ... k.	4 a. 10 k. = ... k.
32 k. = ... a. ... k.	3 a. 6 k. = ... k.
40 k. = ... a. ... k.	1 a. 8 k. = ... k.

611. Nende ja ka järgnevate liitmise ja lahutamise harjutuste tegemisel arvuta paberiribal, mille asetad raamatulehele tulpade alla.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
357	713	678	532	154	953	275	415
+ 286	− 438	+ 185	− 86	+ 387	− 785	+ 593	− 167

612.

624	367	832	75	755	543	194	961
− 87	+ 258	− 593	+ 688	+ 187	− 355	+ 438	− 668

613.

256	1000	476	974	358	811	586	723
+ 375	− 783	+ 287	− 687	+ 534	− 534	+ 347	− 168

614.

936	187	612	268	403	387	825	547
− 257	+ 513	− 337	+ 435	− 84	+ 513	− 688	+ 383

615.

758	901	254	653	156	835	568	373
+ 175	− 527	+ 146	− 287	+ 674	− 478	+ 74	− 196

616.

1000	485	725	226	903	638	823	128
− 861	+ 378	− 268	+ 578	− 457	+ 175	− 695	+ 375

617.

854	555	384	412	764	935	695	805
+ 146	− 478	+ 256	− 283	+ 88	− 568	+ 395	− 487

618.

900	178	723	236	625	456	503	376
− 752	+ 356	− 387	+ 595	− 346	+ 347	− 287	+ 525

619.

75	801	152	912	284	705	393	524
+ 489	− 395	+ 687	− 735	+ 578	− 296	+ 458	− 387

620.

433	637	835	83	796	175	937	248
− 258	+ 275	− 458	+ 577	− 487	+ 386	− 158	− 67

621.

158	587	243	329	758	475	683	288
375	75	618	458	67	136	78	459
284	184	97	175	128	354	153	176

622.

437	183	85	735	547	378	687	256
276	67	356	158	289	157	58	175
183	539	278	48	178	264	294	349

623. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

76	115	87	
93	84	124	
137	58	47	

54	108	63	
152	68	73	
83	95	124	

135	58	37	
68	127	98	
85	47	116	

624. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 787.

146		174
	153	
		160

		271
	247	
223		255

302		326
332		
290		

625.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
25	3	5	5	10	7	7	6
· 3	· 19	· 14	· 19	· 9	· 14	· 12	· 15
+ 9	− 2	+ 15	+ 5	: 18	− 7	− 6	+ 10
: 28	: 11	: 17	: 10	+ 2	: 13	: 13	: 4

TUND. MINUT. SEKUND.

626. Mitu tundi on möödunud ööpäeva algusest kella 5-ni hommikul? kella 8-ni hommikul? kella 1-ni päeval? kella 7-ni õhtul? kella 10-ni õhtul?

627. Mis on kell, kui ööpäeva algusest on möödunud 8 tundi? 11 tundi? 15 tundi? 18 tundi? 20 tundi? 23 tundi?

628. Mis on kell 24-tunnise kellaaja järgi, kui hariliku kellaaja järgi öeldakse: «Kell 1 päeval?» «Kell 5 pärast lõunat?» «Kell 8 õhtul?» «Kell 10 õhtul?»

629. Mis on kell, kui ööpäeva algusest on möödunud 7 tundi 30 minutit? 10 tundi 15 minutit? 13 tundi 45 minutit? 16 tundi 20 minutit? 18 tundi 50 minutit? 20 tundi 40 minutit?

630. Mitu tundi ja mitu minutit on möödunud ööpäeva algusest järgnevate kellaaegadeni: 8.15; 10.25; 13.45; 14.20; 15.50; 16.40; 20.30; 22.05?

631. Rong väljub Tallinnast Tartu poole kell 7.10 ja on teel 3 tundi 18 minutit. Mis kellaajal jõuab ta Tartu?

Arutle nii:

Ööpäeva algusest rongi väljumiseni Tallinnast on möödunud *7 t. 10 min.*
Rong on teel *+ 3 t. 18 min.*
Siis ta jõuab Tartu *10 t. 28 min.*

pärast ööpäeva algust. Seega on kell rongi saabumisel 10.28.

Kirjuta nii:

Mis on kell rongi saabumisel Tartu?

7 t. 10 min.
+ 3 t. 18 min.
10 t. 28 min.

Vastus: Rongi saabumisel Tartu on kell 10.28.

Arvuta selle näite eeskujul, mis kellaajal jõudis rong Tartu siis, kui ta väljus Tallinnast kell 7.15 ja oli teel 5 tundi 27 minutit.

632. Rong väljub Tallinnast Pihkva poole kell 1.35 ja on teel 13 tundi 20 min. Mis kellaajal jõuab rong Pihkvasse?

633. Tallinn—Pihkva rongil, mis väljub Tallinnast kell 1.35, kulub Võrru jõudmiseks 10 t. 21 min. Mis kellaajal jõuab rong Võrru?

634. *Harjutus 5 t. 28 min. + 3 t. 35 min. lahenda nii.*

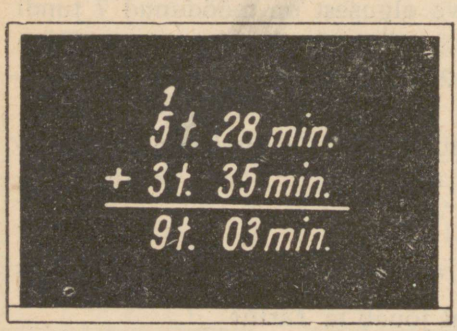

Esiteks liida minutid. Saad 63 min. See on 1 tund ja 3 min. 3 min. kirjuta minutite alla, 1 tund aga tundide kohale ja liida koos tundidega. Saad 9 tundi. Seega on summa 9 t. 3 min.

Liida selle näite eeskujul: 5 t. 37 min. + 8 t. 45 min.; 7 t. 48 min. + 6 t. 55 min.; 4 t. 39 min. + 10 t. 46 min.

635. Tallinn—Pihkva rong väljub Tallinnast kell 1.35. Valka jõudmiseks kulub rongil 8 tundi 35 min. Mis kellaajal jõuab rong Valka?

636. Tallinn—Leningradi rong väljub Tallinnast kell 15.45 ja jõuab Narva 3 tunni 19 minutiga. Mis kellaajal jõuab see rong Narva?

637. Isa lahkus kodust kell 7.15 ja oli ära 8 tundi 50 min. Mis kellaajal jõudis ta koju tagasi?

638. Aurik väljus sadamast kell 4.50 ja jõudis teise sadamasse 15 tunni 45 minuti pärast. Mis kellaajal jõudis ta teise sadamasse?

639. Kolhoosnik lahkus kodunt kell 5.45, et linna sõita. Tal kulus selleks sõiduks 13 tundi 30 minutit. Mis kellaajal jõudis ta koju tagasi?

640. Tallinn—Tartu rong jõuab Tartu kell 10.28. Mis kellaajal peab ta Tallinnast väljuma, kui ta sõidab seda maad 3 tundi 18 minutit?

Arutle nii:

Ööpäeva algusest rongi saabumiseni
Tartu on möödunud *10 t. 28 min.*
Rong oli teel *— 3 t. 18 min.*

Siis pidi ta Tallinnast väljuma *7 t. 10 min.*
pärast ööpäeva algust. Seega oli kell rongi väljumisel 7.10.

Kirjuta nii:

Mis oli kell rongi väljumisel Tallinnast?

$$\begin{array}{r} 10\ t.\ 28\ min. \\ -\ 3\ t.\ 18\ min. \\ \hline 7\ t.\ 10\ min. \end{array}$$

Vastus: Rongi väljumisel Tallinnast oli kell 7.10.

Arvuta selle näite eeskujul, mis kellaajal väljus rong Tallinnast, kui ta jõudis Tartu kell 12.42 ja oli teel 5 tundi 27 min.?

641. Tallinn—Pihkva rong kulutab Tallinnast Pihkvasse sõitmiseks 13 tundi 20 min. ja jõuab Pihkvasse kell 14.55. Mis kella ajal väljub rong Tallinnast?

642. Seesama Tallinn—Pihkva rong kulutab Tallinnast Võrru sõitmiseks 10 tundi 21 minutit ja jõuab Võrru kell 11.56. Mis kellaajal väljub ta Tallinnast?

643. *Harjutus 12 t. 15 min. — 5 t. 48 min. lahenda nii.*

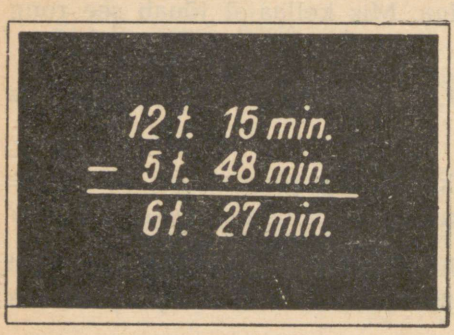

Et 15 minutist ei saa lahutada 48 minutit, siis võta tundide juurest 1 tund ja tee minutiteks. Saad kokku 75 minutit. Nüüd lahuta 75 minutist 48 minutit ja 11 tunnist 5 tundi. Saad 6 t. 27 min.

Lahuta selle näite eeskujul: 7 t. 12 min. — 2 t. 25 min.; 13 t. 08 min. — 6 t. 15 min.; 19 t. 23 min. — 15 t. 45 min.

644. Tallinn—Narva rong kulutas Tallinnast Narva sõitmiseks 5 tundi 38 minutit ja jõudis Narva kell 14.13. Mis kellaajal väljus rong Tallinnast?

645. Tallinn—Narva rong kulutab Narvast Tallinna sõitmiseks 5 tundi 32 minutit. Rong jõudis Tallinna kell 23.02. Mis kellaajal väljus ta Narvast?

646. Ema jõudis koju tagasi kell 10.45. Mis kellaajal lahkus ta kodust, kui ta oli ära 1 tund ja 50 minutit?

647. Lennuk maandus kell 12.45. Mis kellaajal ta startis, kui ta viibis õhus 2 tundi 30 min?

648. Kolhoosnik jõudis linnast koju tagasi kell 19.30. Tal kulus selleks linnasõiduks üldse 12 tundi 45 minutit. Mis kellaajal ta kodust lahkus?

649. Tallinn—Tartu rong väljub Tallinnast kell 7.10 ja jõuab Tartu kell 10.28. Kui kaua on ta teel?

Arutle nii:

Ööpäeva algusest rongi saabumiseni Tartu oli möödunud	*10 t. 28 min.*
Ööpäeva algusest rongi väljumiseni Tallinnast oli möödunud	*— 7 t. 10 min.*
Seega pidi rong olema teel	*3 t. 18 min.*

Kirjuta nii:

Kui kaua oli rong teel?

10 t. 28 min.
— 7 t. 10 min.
3 t. 18 min.

Vastus: Rong oli teel 3 t. 18 min.

Arvuta selle näite eeskujul, kui kaua oli see rong teel siis, kui ta väljus Tallinnast kell 7.15 ja jõudis Tartu kell 12.42.

650. Tallinn—Pihkva rong väljub Tallinnast kell 1.35 ja jõuab Pihkvasse kell 14.55. Kui kaua on ta teel?

651. Seesama Tallinn—Pihkva rong, väljudes Tallinnast kell 1.35, jõuab Võrru kell 11.56. Kui kaua kulub aega selle rongiga Tallinnast Võrru sõitmiseks?

652. Tallinn—Haapsalu rong väljub Tallinnast kell 9.40 ja jõuab Haapsallu kell 12.33. Kui kaua on rong teel?

653. Tallinn—Paldiski rong väljub Tallinnast kell 4.40 ja jõuab Paldiskisse kell 6.10. Kui kaua läheb aega selle rongiga Tallinnast Paldiskisse sõitmiseks?

654. Tallinn—Leningradi rong väljub Tallinnast kell 15.45 ja jõuab Leningradi kell 22.00. Kui kaua läheb aega selle rongiga Tallinnast Leningradi sõitmiseks?

655. Jaak läks suusatama kell 10.50 ja jõudis koju tagasi kell 12.20. Kui kaua ta suusatas?

656. Tööline sõitis autoga randa puhkepäeva veetma. Ta lahkus kodust kell 7.45 ja jõudis koju tagasi kell 20.10. Kui kaua oli tööline kodust ära?

*

657. Osa taskukelli on varustatud sekundiosutiga. Mitmeks osaks on jaotatud ringjoon, millel liigub sekundiosuti ots? Vaatle, kui palju jõuab minutiosuti edasi selle ajaga, millega sekundiosuti teeb terve ringi.

658. Loe: «1 sekund, 2 sekundit, 3 sekundit» jne. ning kontrolli sekundiosuti abil, kui palju jõuad sa lugeda 1 minuti jooksul; 30 sekundi jooksul; 40 sekundi jooksul.

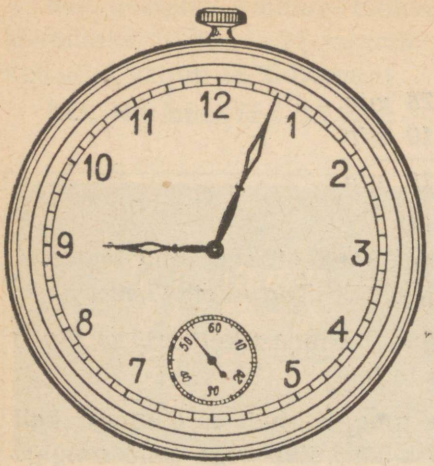

659. 1 minut on 60 sekundit. Otsi üles oma pulss ja loenda, mitu korda lööb ta 30 sekundiga. Arvuta selle järgi, mitu korda lööb ta minutis?

660. Reinu pulss lõi 30 sekundiga 42 korda. Mitu korda lõi ta minutis?

661. Mitu korda minutis lööb Reinu isa pulss, kui ta 20 sekundiga lööb 25 korda?

662. Arvo tuli 200 m jooksus 36 sekundiga esimesele kohale, Ilmar aga jäi 43 sekundiga teisele kohale. Mitu sekundit jäi Ilmar Arvost maha?

663. Kalev ja Olev lahendasid võidu ülesandeid. Kalev tegi ülesande valmis 1 minuti ja 55 sekundiga, Olevil aga kulus selleks 2 minutit 30 sekundit. Mitu sekundit kulus Olevil ülesande lahendamiseks rohkem aega kui Kalevil?

664. Teise ülesande lahendas Olev 3 minuti 25 sekundiga, Kalev aga sai sama ülesande 40 sekundit varem valmis. Kui palju aega kulus Kalevil selle ülesande lahendamiseks?

665. a) 1 min. 15 sek. = ... sek.
1 min. 30 sek. = ... sek.
1 min. 57 sek. = ... sek.

b) 78 sek. = ... min. ... sek.
95 sek. = ... min. ... sek.
118 sek. = ... min. ... sek.

666. Selle ja järgnevate liitmis- ja lahutamisharjutuste tegemisel kirjuta vastused paberiribale, mille asetad raamatulehele tulpade alla.

3 t. 55 min.	12 t. 13 min.	9 t. 28 min.	15 t. 22 min.
+ 7 t. 28 min.	— 8 t. 37 min.	— 5 t. 36 min.	— 6 t. 46 min.

667.

16 t. 49 min	15 t. 00 min.	19 t. 55 min.	23 t. 03 min.
+ 8 t. 52 min.	— 12 t. 50 min.	+ 1 t. 58 min.	— 15 t. 48 min.

668.

15 t. 36 min.	20 t. 10 min.	5 t. 47 min.	10 t. 00 min.
+ 3 t. 54 min.	— 17 t. 25 min.	+ 13 t. 53 min.	— 8 t. 23 min.

669.

3 min. 55 sek.	1. min. 15 sek.	1 min. 08 sek.	2 min. 10 sek.
+ 2 min. 35 sek.	— 45 sek.	+ 2 min. 52 sek.	— 1 min. 25 sek.

670.

287	520	354	900	158	702	465	610
+ 356	— 146	+ 586	— 683	+ 742	— 485	+ 278	— 385

671.

384	803	256	530	665	700	187	413
+ 58	— 567	+ 674	— 384	+ 384	— 425	+ 813	— 156

672.

293	945	375	623	459	830	135	524
+ 179	— 687	+ 525	— 247	+ 375	— 475	+ 865	— 287

673.

758	324	258	950	167	240	568	835
+ 187	— 96	+ 386	— 783	+ 584	— 235	+ 185	— 658

674.

608	930	356	742	266	532	483	803
+ 294	— 507	+ 378	— 485	+ 658	— 154	+ 279	— 625

675.

146	325	605	925	767	256	568	835
+ 557	— 178	+ 295	— 367	+ 184	— 87	+ 432	— 678

676.

438	645	356	724	187	932	238	523
383	— 188	+ 587	— 467	+ 265	— 658	+ 365	— 115

677.

884	423	655	335	775	920	138	580
+ 78	− 165	+ 345	− 274	+ 187	− 518	+ 468	− 275

678.

285	837	476	600	364	723	567	916
+ 715	− 568	+ 385	− 275	+ 488	− 567	+ 385	− 758

679.

167	413	258	810	645	923	358	576
+ 583	− 275	+ 485	− 625	+ 355	− 754	+ 574	− 388

680.

237	425	643	549	174	58	727	337
528	358	185	267	185	394	86	456
196	87	176	75	396	257	115	185

681.

528	156	418	258	628	94	156	256
287	378	85	267	75	268	78	478
68	245	392	375	167	395	357	184

682. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

58	118	87	
46	98	125	
138	63	78	

136	75	56	
87	158	29	
68	94	128	

86	98	126	
67	148	54	
175	36	78	

683. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 586.

124	121	136
118		

		277
	259	
241		265

268		
	272	
260		276

684. a) 45 · 2 + 1 : 13

b) 7 + 8 · 5 + 10

d) 85 : 17 · 20 : 25

e) 4 · 24 : 2 : 16

g) 3 · 27 − 5 : 19

h) 4 · 23 − 17 : 15

i) 5 · 13 + 25 : 18

j) 5 · 16 + 10 : 2

4. KORRUTAMINE JA JAGAMINE TUHANDE PIIRIS.

SAJALISTE KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

685. Perekonnal kulus valgustuseks keskmiselt 3 rubla kuus. Mitu kopikat see on? Mitu rubla kulus perekonnal valgustuseks 2 kuuga? 3 kuuga? Mitu kopikat see on?

686. Müüdi 3 televiisorit ja saadi nende eest 600 rubla. Mitu sajarublalist see on? Mitu sajarublalist maksti ühe televiisori eest? Mitu rubla see on?

687. Lastekodul kulus toitlustamiseks 400 rubla kuus. Mitu sajarublalist see on? Mitu sajarublalist kulus sel lastekodul toitlustamiseks 2 kuuga? Mitu rubla see on?

688. Kahe ühehinnalise motorolleri eest maksti 600 rubla ehk 6 sajarublalist. Mitu sajarublalist maksti ühe motorolleri eest? Mitu rubla see on?

689. Klaveri eest maksti 500 rubla ehk 5 sajarublalist. Mitu sajarublalist tuleb maksta 2 niisuguse klaveri eest? Mitu rubla see on?

690. Kahe ühehinnalise mootorratta eest maksti 800 rubla ehk 8 sajarublalist. Mitu sajarublalist tuleb maksta ühe niisuguse mootorratta eest? Mitu rubla see on?

691. *Harjutus 4 · 200 lahenda nii: 4 korda 2 sajalist on 8 sajalist ehk 800.*

Kirjuta nii: 4 · 200 = 800.

Korruta selle näite eeskujul: 5 · 200; 3 · 300; 2 · 400.

692. *Harjutus 800 : 4 lahenda nii: 8 sajalist jagada 4-ga on 2 sajalist ehk 200.*

Kirjuta nii: 800 : 4 = 200.
Jaga selle näite eeskujul: 900 : 3; 600 : 2; 1000 : 5.

693.

1 · 500	500 : 5	3 · 200	600 : 6
3 · 300	1000 : 2	2 · 300	800 : 2
2 · 400	600 : 3	1 · 900	1000 : 5
1 · 700	800 : 4	2 · 500	900 : 3

694.

3 · 100	400 : 2	5 · 200	200 : 2
4 · 200	300 : 3	1 · 400	600 : 2
1 · 600	600 : 2	4 · 100	800 : 4
2 · 200	700 : 7	2 · 400	900 : 9

695.

1 · 1000	800 : 2	3 · 200	600 : 3
2 · 100	1000 : 10	5 · 100	400 : 2
4 · 200	900 : 3	2 · 500	800 : 8
3 · 300	400 : 2	1 · 800	1000 : 2

696.

1 · 800	400 : 4	5 · 100	800 : 4
2 · 500	600 : 3	4 · 200	1000 : 2
5 · 200	800 : 2	2 · 400	900 : 3
3 · 300	1000 : 5	3 · 300	600 : 2

697.

1000 : 5 + 7 · 8	3 · 200 + 92 : 4	800 : 4 + 3 · 24
900 : 3 — 6 · 9	2 · 400 — 87 : 3	600 : 3 — 4 · 17
800 : 2 + 9 · 7	3 · 300 + 98 : 7	1000 : 2 + 6 · 12
400 : 2 — 8 · 8	5 · 200 — 81 : 3	600 : 2 — 2 · 38

698.

7 · 100 + 75 : 25	1000 : 10 + 5 · 17	2 · 400 + 54 : 3
4 · 200 — 96 : 24	400 : 2 — 7 · 13	10 · 100 — 68 : 4
8 · 100 + 87 : 29	800 : 8 + 9 · 11	5 · 100 + 91 : 7
2 · 300 — 76 : 19	500 : 5 — 8 · 12	3 · 200 — 84 : 3

699.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
200	100	700	1000	4	500	5	800
· 3	— 2	+ 100	: 10	· 200	: 5	· 20	: 2
— 100	: 14	: 4	— 24	+ 200	— 15	+ 100	+ 600
: 5	· 100	+ 800	: 19	: 2	: 17	· 4	: 5

700. Söögilaud maksis 40 rubla ehk 4 kümnerublalist. Mitu kümnerublalist tuleks maksta 3 niisuguse laua eest? Mitu rubla see on?

Mitu kümnerublalist tuleb maksta 4; 6; 8 niisuguse söögilaua eest? Mitu rubla see on?

701. Kauplusest müüdi 4 ühehinnalist õmblusmasinat 240 rubla ehk 24 kümnerublalise eest. Mitu kümnerublalist saadi ühe niisuguse õmblusmasina eest? Mitu rubla see on?

702. Raadiovastuvõtja maksis 90 rubla ehk 9 kümnerublalist. Mitu kümnerublalist tuleb maksta 4 niisuguse vastuvõtja eest? Mitu rubla see on?

703. Paar kingi maksis 30 rubla ehk 3 kümnerublalist. Mitu kümnerublalist tuleb maksta 4 paari niisuguste kingade eest? Mitu rubla see on?

704. *Harjutus 4 · 80 lahenda nii: 4 korda 8 kümnelist on 32 kümnelist ehk 320.*

Kirjuta nii: 4 · 80 = 320.

705. *Harjutus 480 : 6 lahenda nii: 48 kümnelist jagada 6-ga on 8 kümnelist ehk 80.*

Kirjuta nii: 480 : 6 = 80.

Jaga selle näite eeskujul: 540 : 9; 720 : 8; 560 : 7.

706. Mootorrattur sõitis esimese 3 tunniga 60 km tunnis ja ülejäänud 4 tunniga 50 km tunnis.

Mitu kilomeetrit jõudis ta edasi esimese 3 tunniga?

Mitu kilomeetrit jõudis ta edasi ülejäänud 4 tunniga?

Mitu kilomeetrit jõudis ta üldse edasi?

707. Mootorratturil oli sõita 450 km. Esimese 3 tunniga sõitis ta 70 km tunnis. Ülejäänud maa sõitmiseks kulus tal veel 4 tundi.

Mitu kilomeetrit jõudis ta edasi esimese 3 tunniga?

Mitu kilomeetrit jäi tal siis veel sõita?

Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis hiljem?

708. 1 tund on 60 minutit. Mitu minutit on 2 tundi? Mitu minutit on 3 tundi? 4 tundi? 5 tundi? 7 tundi? 9 tundi? Mitu minutit on 3 tundi 20 minutit? 4 tundi 50 minutit? 8 tundi 30 minutit?

709.

$3 \cdot 90$	$120 : 6$	$3 \cdot 80$	$280 : 7$
$8 \cdot 30$	$450 : 9$	$8 \cdot 50$	$320 : 4$
$7 \cdot 20$	$240 : 4$	$6 \cdot 30$	$630 : 9$
$9 \cdot 80$	$640 : 8$	$4 \cdot 70$	$240 : 8$

710.

$3 \cdot 40$	$120 : 3$	$5 \cdot 30$	$180 : 2$
$2 \cdot 60$	$160 : 4$	$3 \cdot 70$	$120 : 4$
$4 \cdot 60$	$240 : 3$	$4 \cdot 40$	$350 : 5$
$2 \cdot 80$	$150 : 5$	$5 \cdot 50$	$160 : 2$

711.

$7 \cdot 60$	$180 : 9$	$3 \cdot 70$	$420 : 6$
$9 \cdot 70$	$450 : 5$	$7 \cdot 80$	$630 : 7$
$5 \cdot 80$	$420 : 7$	$9 \cdot 40$	$300 : 5$
$6 \cdot 40$	$400 : 8$	$3 \cdot 50$	$810 : 9$

712.

$9 \cdot 60$	$560 : 8$	$9 \cdot 30$	$540 : 6$
$4 \cdot 80$	$240 : 6$	$7 \cdot 90$	$360 : 4$
$7 \cdot 70$	$350 : 7$	$2 \cdot 90$	$270 : 9$
$7 \cdot 40$	$400 : 5$	$7 \cdot 50$	$540 : 9$

713.

$6 \cdot 60$	$480 : 8$	$8 \cdot 90$	$320 : 8$
$6 \cdot 90$	$300 : 6$	$4 \cdot 80$	$720 : 9$
$8 \cdot 60$	$720 : 9$	$6 \cdot 70$	$360 : 9$
$5 \cdot 60$	$350 : 5$	$8 \cdot 70$	$560 : 7$

714.

$2 \cdot 70$	$150 : 3$	$9 \cdot 50$	$360 : 6$
$3 \cdot 60$	$200 : 5$	$8 \cdot 80$	$490 : 7$
$4 \cdot 90$	$210 : 7$	$9 \cdot 90$	$180 : 6$
$6 \cdot 80$	$720 : 8$	$8 \cdot 40$	$320 : 8$

715.

$4 \cdot 30 + 250$	$270 : 3 + 560$	$5 \cdot 40 - 72$
$5 \cdot 90 - 180$	$480 : 6 - 80$	$6 \cdot 50 - 128$
$7 \cdot 30 + 390$	$250 : 5 + 460$	$5 \cdot 70 + 150$
$4 \cdot 50 - 87$	$280 : 4 - 45$	$7 \cdot 30 + 390$

716.

$120 : 2 + 78$	$6 \cdot 20 + 180$	$360 : 6 + 75$
$240 : 3 - 46$	$4 \cdot 90 - 150$	$560 : 8 - 38$
$140 : 7 + 65$	$8 \cdot 60 + 240$	$350 : 7 + 84$
$210 : 3 - 32$	$7 \cdot 80 - 420$	$630 : 9 - 45$

717. Joonista samasugune tabel, nagu on raamatus, ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga, siis 3-ga jne. Tulemused kirjuta 2-ga korrutamisel teise ritta, 3-ga korrutamisel kolmandasse ritta jne. selle arvu alla, mida sa korrutad.

	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
2		40								
3			90							
4					200					
5				200						
6		120								
7			210							
8		160								
9					450					
10	100									

Õpi seda tabelit kasutama ka jagamisel.

718.

a) 70	b) 30	d) 540	e) 60	g) 90	h) 50	i) 90	j) 270
· 3	+ 50	: 6	· 7	· 4	· 7	— 10	: 3
+ 30	· 7	: 2	+ 30	+ 40	+ 10	· 4	+ 50
: 8	— 20	+ 15	: 5	: 8	: 4	— 50	: 2

KÜMNELISTE JA ÜHELISTE KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

719. Autobuss sõidab tunnis keskmiselt 38 km. Mitu kilomeetrit sõidab autobuss 3 tunniga? 4 tunniga? 6 tunniga?

720. Autobuss sõitis 5 tunniga 215 km. Mitu kilomeetrit sõitis autobuss keskmiselt tunnis?

721. *Harjutus* $4 \cdot 87$ *lahenda nii:*

$4 \cdot 80 = 320;\ 4 \cdot 7 = 28;\ 320 + 28 = 348.$

Kirjuta nii: $4 \cdot 87 = 348.$

Korruta selle näite eeskujul: $5 \cdot 45$; $6 \cdot 37$; $4 \cdot 75$.

722. *Harjutus 270 : 6 lahenda nii:*

$$240 : 6 = 40;\ 30 : 6 = 5;\ 40 + 5 = 45.$$

Kirjuta nii: $270 : 6 = 45.$

Jaga selle näite eeskujul: 185 : 5; 168 : 6; 224 : 7.

723. Auto sõidab kiirusega 45 km tunnis. Mitu kilomeetrit sõidab see auto 6 tunniga?

724. Auto sõidab 4 tunniga 224 km. Mitu kilomeetrit sõidab see auto keskmiselt tunnis?

725. Auto sõitis esimese 2 tunniga keskmiselt 64 km tunnis ja järgmise 3 tunniga keskmiselt 58 km tunnis.

Mitu kilomeetrit sõitis auto esimese 2 tunniga?

Mitu kilomeetrit sõitis auto järgmise 3 tunniga?

Mitu kilomeetrit sõitis auto üldse?

726. Autoga tuli sõita 493 km. Esimesel 3 tunnil sõideti keskmiselt 75 km tunnis. Ülejäänud maa sõitmiseks kulus veel 4 tundi.

Mitu kilomeetrit sõideti esimese 3 tunniga?

Mitu kilomeetrit jäi pärast seda veel sõita?

Mitu kilomeetrit sõideti tunnis hiljem?

727. Auto sõitis ühest linnast teise 5 tunniga, sõites keskmiselt 60 km tunnis. Tagasi tulles sõitis ta selle maa ära 4 tunniga.

Mitu kilomeetrit on ühest linnast teise?

Mitu kilomeetrit sõitis auto tagasiteel tunnis?

728. Autobuss sõitis ühest linnast teise 3 tunniga kiirusega 48 km tunnis. Tagasi sõitis autobuss pimedal ajal ja kulutas selle maa sõitmiseks seepärast 4 tundi.

Mitu kilomeetrit on linnade vahemaa?

Mitu kilomeetrit sõitis autobuss tagasiteel tunnis?

729. Koosta ülesanne, kus 84 tuleb korrutada 4-ga; 288 jagada 6-ga.

730.

$7 \cdot 24$	$172 : 2$	$5 \cdot 37$	$265 : 5$
$3 \cdot 86$	$336 : 4$	$8 \cdot 32$	$496 : 8$
$2 \cdot 75$	$324 : 6$	$6 \cdot 74$	$378 : 9$
$4 \cdot 63$	$171 : 3$	$9 \cdot 42$	$364 : 7$

731.

$2 \cdot 74$	$365 : 5$	$5 \cdot 43$	$128 : 4$
$4 \cdot 84$	$186 : 2$	$8 \cdot 62$	$420 : 5$
$7 \cdot 35$	$292 : 4$	$6 \cdot 54$	$294 : 7$
$3 \cdot 56$	$258 : 6$	$9 \cdot 43$	$192 : 3$

732.

$8 \cdot 24$	$282 : 3$	$6 \cdot 42$	$432 : 8$
$6 \cdot 65$	$376 : 4$	$5 \cdot 65$	$558 : 9$
$4 \cdot 47$	$648 : 9$	$7 \cdot 13$	$168 : 4$
$2 \cdot 96$	$465 : 5$	$3 \cdot 94$	$255 : 3$

733.

$5 \cdot 38$	$384 : 4$	$7 \cdot 93$	$595 : 7$
$4 \cdot 75$	$468 : 6$	$2 \cdot 89$	$207 : 3$
$6 \cdot 83$	$285 : 5$	$8 \cdot 56$	$243 : 9$
$3 \cdot 97$	$344 : 8$	$5 \cdot 78$	$190 : 2$

734.

$9 \cdot 15$	$420 : 5$	$8 \cdot 27$	$192 : 8$
$3 \cdot 48$	$135 : 3$	$4 \cdot 59$	$354 : 6$
$5 \cdot 63$	$136 : 2$	$2 \cdot 86$	$266 : 7$
$7 \cdot 36$	$162 : 9$	$6 \cdot 73$	$388 : 4$

735.

$4 \cdot 97$	$413 : 7$	$7 \cdot 29$	$512 : 8$
$2 \cdot 76$	$282 : 3$	$9 \cdot 42$	$174 : 2$
$6 \cdot 68$	$365 : 5$	$3 \cdot 95$	$228 : 6$
$8 \cdot 54$	$243 : 9$	$5 \cdot 38$	$264 : 4$

736.

$5 \cdot 47 + 32$	$288 : 8 + 56$	$8 \cdot 16 + 32$
$7 \cdot 58 - 75$	$365 : 5 - 47$	$2 \cdot 98 - 65$
$3 \cdot 85 + 43$	$126 : 7 + 75$	$4 \cdot 73 + 18$
$9 \cdot 64 - 54$	$228 : 4 - 38$	$6 \cdot 27 - 44$

737.

$384 : 4 - 58$	$7 \cdot 93 + 19$	$504 : 9 + 47$
$456 : 8 + 37$	$2 \cdot 75 - 27$	$204 : 3 - 29$
$168 : 2 - 68$	$9 \cdot 18 + 35$	$570 : 6 + 75$
$468 : 6 + 22$	$6 \cdot 83 - 53$	$576 : 8 - 18$

738. Joonista samasugune tabel, nagu on raamatus, ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga, siis 3-ga jne. Tulemused kirjuta 2-ga korrutamisel teise ritta, 3-ga korrutamisel kolmandasse ritta jne. selle arvu alla, mida sa korrutad.

	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
2		184								
3			279							
4	364									
5				470						
6					570					
7		644								
8				752						
9						864				
10			930							

739. a) $45 \cdot 4 + 20 \cdot 5$ b) $1000 : 5 - 50 : 2$ d) $75 \cdot 3 + 15 : 6$ e) $40 + 35 \cdot 4 - 20$ g) $280 : 7 + 20 \cdot 9 : 8 + 340$ h) $700 + 20 : 8 \cdot 4 - 10$ i) $80 + 5 \cdot 4 + 60$ j) $400 : 8 + 40 : 2$

SAJALISTE JA KÜMNELISTE KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

740. Mitu õuna mahub 4 kasti, kui igasse kasti pakkida 120 õuna? Mitu õuna mahub 3; 5; 7 niisama suurde kasti?

741. Kahte kasti on pakitud 280 õuna, mõlemasse ühepalju. Mitu õuna on pakitud kummassegi kasti?

742. *Harjutus* $3 \cdot 250$ *lahenda nii:*

$3 \cdot 200 = 600;\ 3 \cdot 50 = 150;\ 600 + 150 = 750.$

Kirjuta nii: $3 \cdot 250 = 750.$

Korruta selle näite eeskujul: $4 \cdot 180$; $3 \cdot 240$; $5 \cdot 130$.

743. *Harjutus* $720 : 3$ *lahenda nii:*

$600 : 3 = 200;\ 120 : 3 = 40;\ 200 + 40 = 240.$

Kirjuta nii: $720 : 3 = 240.$

Jaga selle näite eeskujul: $480 : 3$; $560 : 2$; $520 : 4$.

744. Kahte kasti on pakitud kummassegi 130 õuna ja kolme kasti igaühte 140 õuna.

Mitu õuna on pakitud kahte kasti?

Mitu õuna on pakitud kolme kasti?

Mitu õuna on pakitud viide kasti kokku?

745. Seitsmesse kasti on pakitud kokku 900 õuna. 3 kasti on pakitud igaühte 140 õuna. Kõik ülejäänud õunad on pakitud võrdselt 4 kasti.

Mitu õuna on pakitud 3 kasti?

Mitu õuna on pakitud 4 kasti?

Mitu õuna on pakitud igaühte nendest neljast kastist?

746. Kahte suuremasse kasti on pakitud kummassegi 160 õuna ja nelja väiksemasse kasti igaühte 130 õuna.

Mitu õuna on pakitud kahte suuremasse kasti?

Mitu õuna on pakitud nelja väiksemasse kasti?

Mitu õuna on pakitud nendesse kastidesse kokku?

747. Kastidesse on pakitud 960 õuna. 180 õuna on pakitud ühte suuremasse kasti. Kõik ülejäänud õunad on pakitud 6 väiksemasse kasti, igasse kasti ühepalju.

Mitu õuna on pakitud 6 väiksemasse kasti?

Mitu õuna on pakitud igasse kuuest väiksemast kastist?

748. Kolmes vagunis on igaühes 240 kotti tsementi, neljandas vagunis aga 280 kotti.

Mitu kotti tsementi on kolmes vagunis kokku?

Mitu kotti tsementi on neljas vagunis kokku?

749. Neljas vagunis on kokku 990 kotti tsementi. Ühes vagunis on 240 kotti, kolmes ülejäänud vagunis aga on igaühes ühepalju.

Mitu kotti tsementi on kolmes ülejäänud vagunis kokku?

Mitu kotti tsementi on igaühes kolmes ülejäänud vagunis?

750. Koosta ülesanne, kus tuleb 280 korrutada 3-ga; 720 jagada 2-ga.

751.

$5 \cdot 120$	$480 : 2$	$4 \cdot 130$	$960 : 2$
$9 \cdot 110$	$360 : 3$	$6 \cdot 120$	$450 : 3$
$3 \cdot 230$	$520 : 4$	$5 \cdot 150$	$720 : 6$
$2 \cdot 440$	$750 : 5$	$7 \cdot 110$	$920 : 4$

752.

$2 \cdot 260$	$320 : 2$	$2 \cdot 290$	$840 : 6$
$4 \cdot 180$	$420 : 3$	$5 \cdot 170$	$420 : 2$
$3 \cdot 240$	$560 : 4$	$3 \cdot 250$	$760 : 4$
$5 \cdot 130$	$780 : 6$	$6 \cdot 130$	$990 : 9$

753.

$5 \cdot 140$	$630 : 3$	$4 \cdot 160$	$960 : 8$
$3 \cdot 260$	$960 : 4$	$3 \cdot 310$	$540 : 3$
$6 \cdot 150$	$680 : 2$	$6 \cdot 140$	$600 : 5$
$2 \cdot 380$	$850 : 5$	$2 \cdot 450$	$860 : 2$

754.

$2 \cdot 230$	$570 : 3$	$5 \cdot 190$	$990 : 3$
$5 \cdot 180$	$880 : 8$	$3 \cdot 270$	$840 : 7$
$3 \cdot 320$	$650 : 5$	$7 \cdot 120$	$900 : 6$
$4 \cdot 230$	$840 : 2$	$4 \cdot 250$	$500 : 2$

755.

$4 \cdot 120$	$680 : 4$	$5 \cdot 160$	$720 : 3$
$3 \cdot 170$	$900 : 5$	$2 \cdot 250$	$700 : 5$
$2 \cdot 290$	$980 : 7$	$3 \cdot 280$	$640 : 4$
$4 \cdot 240$	$810 : 3$	$2 \cdot 370$	$910 : 7$

756.

$8 \cdot 120$	$540 : 2$	$3 \cdot 160$	$780 : 2$
$3 \cdot 140$	$950 : 5$	$7 \cdot 130$	$900 : 6$
$2 \cdot 350$	$510 : 3$	$4 \cdot 190$	$720 : 4$
$4 \cdot 170$	$910 : 7$	$2 \cdot 360$	$750 : 3$

757.

$7 \cdot 140 - 320$	$560 : 2 + 320$	$6 \cdot 160 - 450$
$4 \cdot 150 + 180$	$880 : 4 - 160$	$2 \cdot 170 + 340$
$3 \cdot 190 - 230$	$870 : 3 + 430$	$4 \cdot 140 - 280$
$2 \cdot 470 + 60$	$950 : 5 - 72$	$3 \cdot 290 + 130$

758.

$1000 : 4 + 320$	$2 \cdot 460 - 750$	$340 : 2 + 230$
$780 : 3 - 120$	$3 \cdot 180 + 460$	$960 : 6 - 90$
$980 : 2 + 310$	$4 \cdot 220 - 320$	$480 : 3 + 150$
$900 : 5 - 270$	$5 \cdot 150 + 180$	$380 : 2 - 120$

759. Joonista samasugune tabel, nagu on raamatus, ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga, siis 3-ga jne. Vastused kirjuta 2-ga korrutamisel teise ritta, 3-ga korrutamisel kolmandasse ritta jne. vastava arvu alla.

	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200
2	220									
3		360								
4			520							
5				700						

760. a) $250 \cdot 3 + 150 : 5$ b) $180 - 30 \cdot 4 + 250$ d) $850 : 5 + 70 \cdot 3$ e) $720 + 80 : 5 \cdot 3$ g) $480 : 2 + 80 : 2$ h) $160 + 90 \cdot 4 - 60$ i) $940 : 2 - 20 : 3$ j) $150 \cdot 4 + 150 : 3$

SAJALISTE JA ÜHELISTE KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

761. Asfalteerijate brigaad asfalteeris 3 päeva jooksul iga päev 206 m teed. Mitu meetrit teed asfalteeris ta 3 päevaga?

762. Asfalteerijad asfalteerisid 4 päevaga kokku 824 m teed. Mitu meetrit teed asfalteerisid nad keskmiselt päevas?

763. *Harjutus* $4 \cdot 208$ *lahenda nii:*

$4 \cdot 200 = 800;\ 4 \cdot 8 = 32;\ 800 + 32 = 832.$

Kirjuta nii: $4 \cdot 208 = 832.$

Korruta selle näite eeskujul: $3 \cdot 107$; $4 \cdot 207$; $5 \cdot 109$.

764. *Harjutus* $416 : 2$ *lahenda nii:*

$400 : 2 = 200;\ 16 : 2 = 8;\ 200 + 8 = 208.$

Kirjuta nii: $416 : 2 = 208.$

Jaga selle näite eeskujul: $927 : 3$; $832 : 4$; $535 : 5$.

765. Maantee asfalteerijad asfalteerisid nädala 2 esimesel päeval iga päev 107 m maanteed ja ülejäänud 4 päeval iga päev 108 m.

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad 2 päevaga?

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad 4 päevaga?

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad nädala jooksul?

766. Maantee asfalteerijad asfalteerisid nädala jooksul 652 m maanteed. Esimesel 2 päeval asfalteerisid nad 108 m päevas.

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad esimese 2 päevaga?

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad ülejäänud 4 päevaga?

Mitu meetrit maanteed asfalteerisid nad ülejäänud 4 päeval keskmiselt päevas?

*

767. Vankri tagumise ratta rautamiseks kulub 306 cm vitsrauda. Mitu sentimeetrit vitsrauda kulub mõlema tagumise ratta rautamiseks?

768. Vankri esimese ratta rautamiseks läheb 204 cm vitsrauda. Mitu sentimeetrit vitsrauda läheb mõlema esimese ratta rautamiseks?

Mitu sentimeetrit vitsrauda kulub 2 vankri esimeste rataste rautamiseks?

769. Sepp tegi 740 cm pikkusest vitsrauast ühe 125 cm pikkuse tünnivitsa ja ülejäänud rauast 3 ühesugust tõrrevitsa.

Kui palju vitsrauda jäi 3 tõrrevitsa jaoks?

Mitu sentimeetrit vitsrauda jäi iga tõrrevitsa jaoks?

770. Õie tõi raamatukogust kaks raamatut: ühes oli 347 lehekülge, teises 409 lehekülge. Ta luges mõlemad raamatud läbi 7 päevaga.

Mitu lehekülge luges Õie 7 päevaga?

Mitu lehekülge luges Õie keskmiselt päevas?

771. Koosta ülesanne, kus tuleb 305 korrutada 3-ga; 836 jagada 4-ga.

772.	$2 \cdot 304$	$416 : 2$	$4 \cdot 206$	$612 : 6$
	$2 \cdot 408$	$530 : 5$	$7 \cdot 105$	$816 : 8$
	$6 \cdot 107$	$618 : 3$	$5 \cdot 103$	$927 : 9$
	$8 \cdot 102$	$824 : 8$	$9 \cdot 104$	$735 : 7$
773.	$2 \cdot 209$	$624 : 6$	$5 \cdot 108$	$972 : 9$
	$5 \cdot 107$	$412 : 2$	$2 \cdot 307$	$642 : 6$
	$3 \cdot 205$	$820 : 4$	$9 \cdot 107$	$721 : 7$
	$6 \cdot 103$	$918 : 3$	$4 \cdot 209$	$924 : 3$
774.	$2 \cdot 308$	$848 : 8$	$6 \cdot 104$	$520 : 5$
	$4 \cdot 106$	$615 : 8$	$9 \cdot 109$	$824 : 4$
	$2 \cdot 406$	$525 : 5$	$2 \cdot 405$	$742 : 7$
	$7 \cdot 108$	$818 : 2$	$4 \cdot 208$	$627 : 3$
775.	$2 \cdot 203$	$416 : 4$	$6 \cdot 106$	$624 : 3$
	$4 \cdot 207$	$814 : 2$	$3 \cdot 302$	$828 : 4$
	$5 \cdot 104$	$945 : 9$	$8 \cdot 104$	$981 : 9$
	$3 \cdot 308$	$618 : 2$	$4 \cdot 203$	$816 : 2$
776.	$6 \cdot 108$	$707 : 7$	$5 \cdot 109$	$812 : 4$
	$7 \cdot 109$	$832 : 4$	$4 \cdot 205$	$915 : 3$
	$8 \cdot 106$	$614 : 2$	$2 \cdot 306$	$856 : 8$
	$3 \cdot 209$	$840 : 8$	$8 \cdot 109$	$954 : 9$
777.	$2 \cdot 206$	$545 : 5$	$3 \cdot 309$	$927 : 3$
	$3 \cdot 108$	$603 : 3$	$3 \cdot 208$	$535 : 5$
	$9 \cdot 106$	$812 : 2$	$2 \cdot 409$	$836 : 4$
	$8 \cdot 107$	$936 : 9$	$5 \cdot 105$	$749 : 7$

778.

$6 \cdot 109 + 230$	$963 : 9 + 93$	$2 \cdot 309 + 82$
$4 \cdot 108 - 150$	$624 : 6 - 72$	$4 \cdot 204 - 45$
$3 \cdot 206 + 380$	$832 : 8 + 38$	$7 \cdot 107 + 23$
$9 \cdot 108 - 430$	$621 : 3 - 65$	$5 \cdot 106 - 70$

779.

$864 : 8 + 240$	$8 \cdot 108 + 28$	$654 : 6 + 87$
$816 : 4 - 160$	$4 \cdot 109 - 17$	$921 : 3 - 43$
$763 : 7 + 350$	$7 \cdot 106 + 35$	$756 : 7 + 64$
$540 : 5 - 63$	$3 \cdot 204 - 52$	$428 : 4 - 55$

780. Joonesta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja korruta kõik esimeses reas antud arvud esiteks 2-ga, siis 3-ga jne. Vastused kirjuta 2-ga korrutamisel teise ritta, 3-ga korrutamisel kolmandasse ritta jne. vastava arvu alla.

	101	102	103	104	105	106	107	108	109
2		204							
3			309						
4				416					
5					525				
6						636			
7							749		
8								864	
9									981

781.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
108	107	309	107	630	832	624	208
$\cdot 7$	$\cdot 9$	$\cdot 2$	$+101$	$: 6$	$: 8$	$+300$	$\cdot 4$
$+100$	-36	$+24$	$\cdot 4$	$+103$	$+104$	$: 3$	$+140$
$: 8$	$: 3$	$: 6$	-202	$\cdot 4$	$\cdot 3$	-100	$: 9$

782. Autotehases valmistatakse keskmiselt 69 sõiduautot päevas. Mitu sõiduautot laseb see tehas välja 6 päevaga?

783. *Harjutus* $4 \cdot 89$ *lahenda nii:*

$$4 \cdot 90 = 360;\ 360 - 4 = 356.$$

4 · 89 asemel võta 4 · 90, kuid pärast lahuta need 4 ühelist, mis sa ülearu võtsid.

Kirjuta nii: $4 \cdot 89 = 356$.

Korruta selle näite eeskujul: $5 \cdot 49$; $7 \cdot 29$; $3 \cdot 89$.

784. Õmblusmasina valmistamine läks tehasel endal maksma 30 rubla. Mitu rubla läks tehasel maksma 3 niisuguse õmblusmasina valmistamine?

785. *Harjutus* $2 \cdot 399$ *lahenda nii:*

$$2 \cdot 400 = 800;\ 800 - 2 = 798.$$

2 · 399 asemel võta 2 · 400, kuid pärast lahuta need 2 ühelist, mis sa ülearu võtsid.

Kirjuta nii: $2 \cdot 399 = 798$.

Korruta selle näite eeskujul: $5 \cdot 199$; $2 \cdot 499$; $3 \cdot 299$.

786. Tööline teenis keskmiselt 89 rubla kuus. Mitu rubla teenis ta 6 kuuga?

787. Mitu rubla teenib eesrindlik kaevur 4 kuuga, kui ta kuus teenib keskmiselt 199 rubla?

788. Jahiselts ostis 4 jahipüssi hinnaga 59 rubla püss. Arve tasumiseks anti kassasse 2 sajarublalist ja 1 viiekümnerublaline.

Mitu rubla maksid püssid?

Mitu rubla anti kassasse arve tasumiseks?

Mitu rubla saadi tagasi?

789. Käitis ostis eesrindlike töötajate premeerimiseks 3 käekella hinnaga 29 rubla iga kell. Mitu rubla jäi veel raha järele, kui preemiateks oli ette nähtud 100 rubla?

790.

$2 \cdot 79$	$3 \cdot 59$	$2 \cdot 49$	$6 \cdot 49$
$4 \cdot 59$	$5 \cdot 29$	$3 \cdot 39$	$8 \cdot 39$
$6 \cdot 39$	$7 \cdot 49$	$5 \cdot 59$	$2 \cdot 99$
$8 \cdot 29$	$9 \cdot 39$	$7 \cdot 29$	$9 \cdot 29$

791.

$2 \cdot 89$	$3 \cdot 79$	$4 \cdot 39$	$6 \cdot 79$
$4 \cdot 49$	$5 \cdot 39$	$3 \cdot 29$	$9 \cdot 49$
$6 \cdot 29$	$8 \cdot 49$	$5 \cdot 69$	$7 \cdot 39$
$7 \cdot 59$	$9 \cdot 69$	$2 \cdot 59$	$8 \cdot 59$

792.

$4 \cdot 89$	$9 \cdot 99$	$3 \cdot 89$	$3 \cdot 99$
$6 \cdot 59$	$7 \cdot 89$	$7 \cdot 69$	$6 \cdot 69$
$7 \cdot 69$	$5 \cdot 49$	$9 \cdot 59$	$7 \cdot 59$
$9 \cdot 79$	$7 \cdot 79$	$2 \cdot 39$	$9 \cdot 89$

793.

$2 \cdot 199$	$5 \cdot 199$	$8 \cdot 79$	$2 \cdot 499$
$4 \cdot 79$	$9 \cdot 19$	$5 \cdot 99$	$4 \cdot 199$
$3 \cdot 299$	$7 \cdot 89$	$3 \cdot 69$	$5 \cdot 89$
$7 \cdot 99$	$2 \cdot 299$	$6 \cdot 89$	$7 \cdot 29$

794.

$2 \cdot 399$	$8 \cdot 69$	$3 \cdot 199$	$3 \cdot 299$
$4 \cdot 99$	$5 \cdot 79$	$8 \cdot 99$	$2 \cdot 29$
$8 \cdot 89$	$4 \cdot 29$	$6 \cdot 19$	$4 \cdot 19$
$2 \cdot 199$	$7 \cdot 39$	$4 \cdot 69$	$7 \cdot 49$

795.

$2 \cdot 69$	$4 \cdot 199$	$9 \cdot 99$	$5 \cdot 69$
$6 \cdot 19$	$2 \cdot 499$	$8 \cdot 19$	$6 \cdot 79$
$6 \cdot 99$	$3 \cdot 299$	$5 \cdot 99$	$8 \cdot 99$
$3 \cdot 49$	$4 \cdot 99$	$7 \cdot 19$	$4 \cdot 89$

796.

$9 \cdot 89 + 59$	$2 \cdot 499 - 520$	$6 \cdot 59 + 250$
$7 \cdot 99 - 47$	$4 \cdot 199 + 104$	$7 \cdot 99 - 420$
$3 \cdot 99 + 56$	$3 \cdot 299 - 450$	$9 \cdot 59 + 129$
$8 \cdot 89 - 72$	$2 \cdot 399 + 120$	$5 \cdot 99 - 305$

797.

$6 \cdot 89 + 206$	$5 \cdot 199 - 405$	$2 \cdot 89 + 92$
$9 \cdot 99 - 590$	$2 \cdot 299 + 102$	$5 \cdot 99 - 78$
$4 \cdot 69 + 104$	$3 \cdot 199 - 350$	$8 \cdot 59 + 63$
$8 \cdot 49 - 240$	$6 \cdot 99 + 206$	$6 \cdot 49 - 58$

798.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
99	105	756	891	79	103	630	597
$\cdot 5$	$+94$	$:7$	-51	$\cdot 8$	-14	$:6$	-57
-75	$\cdot 4$	-9	$:8$	-14	$\cdot 7$	$+94$	$:5$
$:4$	-40	$\cdot 9$	-26	$:6$	$+7$	$\cdot 3$	-9

JAGAMINE JÄÄGIGA.

799. Isal oli 14 vihikut. Ta jaotas need võrdselt oma 3 lapsele. Mitu vihikut sai iga laps ja mitu vihikut jäi järele?

800. *Harjutus 19 : 5 lahenda nii:*

$$3 \cdot 5 = 15;\quad 19 - 15 = 4.$$

Ütle nii: 19 jagada 5-ga on 3, jääk 4.

Kirjuta nii: 19 : 5 = 3, jääk 4.

Jaga selle näite eeskujul 20 : 6; 37 : 7; 20 : 8.

801. Õpetajal on 54 vihikut. Ta jaotab need võrdselt 25 õpilase vahel. Mitu vihikut saab iga õpilane ja mitu vihikut jääb üle?

802. Metsast on vaja välja vedada 34 palki. Mitu täit koormat neist saab ja mitu palki jääb siis veel metsa, kui koormasse panna 6 palki?

803. Mitmeks päevaks piisab perekonnale 25 munast ja mitu muna jääb siis veel järele, kui päevas tarvitatakse 4 muna?

804. Mitu paari pesu saab 38 rubla eest ja mitu rubla jääb siis veel järele, kui üks paar pesu maksab 7 rubla?

805. 53 kg jahu kaaluti 5 kg kaupa kottidesse. Mitu kotti jahu sai ja mitu kilogrammi jahu jäi veel järele?

806. Mitu 10 m pikkust nööritükki saame lõigata 42 m pikkusest nöörist ja mitu meetrit nööri jääb järele?

807. Mitme akna klaasimiseks piisab 50 valmislõigatud aknaruudust ja mitu ruutu jääb järele, kui igale aknale läheb 6 ruutu?

808. Mitu täit rida saab 75 õpilasest ja mitu õpilast jääb viimasesse poolikusse ritta, kui igasse ritta panna 8 õpilast?

809. Mitu telki saab 70 m riidest ja mitu meetrit riiet jääb järele, kui iga telgi jaoks läheb 9 m riiet?

810. Mitu päeva saab turist läbi 80 rublaga ja mitu rubla jääb tal veel järele, kui ta kulutab päevas 7 rubla?

811. 100 kg kuivatatud õunu pakitakse kastidesse. Igasse kasti pannakse täpselt 16 kg. Mitu kasti neist õuntest saab ja mitu kilogrammi jääb neid veel järele?

812. Mitu nädalat saab lastekodu läbi 100 kg suhkruga ja mitu kilogrammi jääb seda siis veel järele, kui nädalas kulub 18 kg suhkrut?

813. Mitu meetrit riiet saab 100 rubla eest ja mitu rubla jääb siis veel järele, kui meeter maksab 32 rubla?

814. Jaga 3-ga kõik arvud 30-st kuni 40-ni. Kirjuta vihikusse ainult vastused.

Kirjuta nii: 10; 10, jääk 1; jne.

Milline on suurim jääk 3-ga jagamisel?

815. Jaga 6-ga kõik arvud 60-st kuni 80-ni. Kirjuta vihikusse ainult vastused. Milline on suurim jääk 6-ga jagamisel?

816. Jaga 9-ga kõik arvud 45-st kuni 65-ni. Vihikusse kirjuta ainult vastused. Milline on suurim jääk 9-ga jagamisel?

817.

35 : 4	95 : 9	40 : 9	34 : 6
58 : 6	15 : 2	19 : 2	13 : 3
50 : 7	60 : 8	26 : 4	48 : 5
32 : 3	28 : 5	70 : 8	75 : 9

818.

29 : 3	38 : 7	43 : 4	75 : 7
41 : 6	60 : 9	24 : 9	50 : 9
35 : 8	38 : 5	60 : 7	18 : 4
21 : 2	23 : 3	27 : 6	17 : 3

819.

7 : 2	65 : 6	53 : 5	46 : 8
39 : 4	30 : 7	75 : 8	20 : 3
68 : 7	25 : 3	47 : 6	67 : 9
32 : 9	88 : 9	17 : 2	52 : 6

820. 85 : 8 11 : 3 23 : 6 11 : 2
20 : 7 9 : 2 22 : 5 8 : 3
13 : 5 54 : 8 11 : 4 22 : 4
15 : 6 25 : 7 45 : 7 20 : 8

821. 30 : 4 43 : 5 58 : 8 35 : 4
30 : 8 13 : 2 47 : 5 68 : 7
34 : 5 85 : 9 41 : 6 43 : 8
15 : 4 44 : 6 75 : 8 18 : 5

822. 70 : 9 52 : 7 59 : 6 93 : 9
28 : 3 36 : 8 72 : 7 44 : 5
37 : 5 34 : 5 25 : 4 50 : 9
60 : 7 25 : 3 69 : 8 32 : 7

823. *Harjutus 68 : 15 lahenda nii, et proovi, mitu korda 15 on 68. Proovimisel selgub, et* $4 \cdot 15 = 60$; $68 - 60 = 8$. *Seega siis* $68 : 15 = 4$, *jääk 8.*

Kirjuta nii: 68 : 15 = 4, jääk 8.

Jaga selle näite eeskujul: 28 : 12; 45 : 13; 50 : 16.

824. 28 : 14 76 : 19 48 : 16 65 : 13
35 : 14 80 : 19 56 : 16 72 : 13
60 : 15 30 : 15 60 : 12 70 : 14
72 : 15 37 : 15 70 : 12 75 : 14

825. 78 : 13 36 : 12 90 : 10 45 : 15
85 : 13 40 : 12 100 : 18 52 : 15
64 : 16 60 : 15 51 : 17 42 : 14
70 : 16 70 : 15 62 : 17 50 : 14

826. 78 : 13 90 : 18 95 : 19 91 : 13
85 : 13 100 : 18 100 : 19 100 : 13
84 : 14 57 : 19 85 : 17 75 : 15
90 : 14 62 : 19 95 : 17 82 : 15

827. *Harjutus 90 : 24 lahenda nii: proovi, mitu korda 24 on 90. Proovimisel selgub, et* $3 \cdot 24 = 72$; $90 - 72 = 18$. *Kui jäägi leidmine peast teeb raskusi, võid kirjutada nii:*

$$\begin{array}{l} 90 : 24 = 3 \\ \underline{72} \\ 18 \end{array}$$

Jaga selle näite eeskujul: 65 : 29; 84 : 25; 65 : 29.

828.

85 : 37	65 : 20	72 : 27	71 : 28
68 : 23	81 : 24	93 : 25	92 : 27
82 : 32	100 : 32	82 : 26	86 : 35
93 : 21	53 : 24	54 : 23	100 : 30

829.

91 : 25	56 : 20	75 : 23	55 : 24
75 : 20	100 : 24	72 : 22	95 : 29
90 : 28	71 : 32	71 : 28	97 : 46
63 : 50	98 : 45	83 : 38	100 : 21

830.

85 : 32	68 : 27	62 : 26	100 : 43
70 : 22	85 : 26	93 : 29	59 : 17
80 : 39	58 : 23	100 : 23	95 : 18
92 : 47	90 : 49	72 : 31	87 : 24

831.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
92	108	107	560	945	85	432	5
: 23	· 5	— 16	— 35	+ 15	: 17	: 8	· 70
· 25	+ 102	: 13	: 5	: 8	· 90	+ 16	+ 18
+ 8	: 6	· 80	· 9	— 35	— 18	: 14	: 4

SAJALISTE, KÜMNELISTE JA ÜHELISTE KORRUTAMINE JA JAGAMINE.

832. Spordiriistade vabrik pidi plaani järgi valmistama 132 kelku päevas. Mitu kelku pidi vabrik valmistama 3 päevaga?

833. *Harjutus 3 · 231 lahenda nii: korruta esiteks sajalised, siis kümnelised ja lõpuks ühelised. Vastus ütle korraga peast selles järjekorras, kuidas sa korrutad.*

Kirjuta nii: 3 · 231 = 693.

Korruta selle näite eeskujul: 2 · 243; 3 · 123; 4 · 212.

834. Tegelikult valmistati spordiriistade vabrikus 3 päevaga 639 kelku. Mitu kelku valmistati keskmiselt päevas?

Mitu kelku valmistati päevas üle plaani, kui plaanis oli ette nähtud 132 kelku päeva kohta?

835. *Harjutus 864 : 2 lahenda nii: jaga esiteks sajalised, siis kümnelised ja lõpuks ühelised. Vastus ütle korraga peast selles järjekorras, kuidas sa jagad.*

Kirjuta nii: 864 : 2 = 432.

Jaga selle näite eeskujul: 426 : 2; 636 : 3; 884 : 4.

836. Suuski pidi plaani järgi valmistatama 111 paari päevas. Mitu paari suuski pidi plaani järgi valmistatama 6 päevaga?

837. Tegelikult valmistati suuski nädala 3 esimese päevaga kokku 369 paari ja nädala 3 viimase päevaga 393 paari.

Mitu paari suuski valmistati nädala esimesel poolel keskmiselt päevas?

Mitu paari suuski valmistati nädala teisel poolel päevas?

Mitu paari suuski valmistati nädala esimesel poolel üle plaani, kui plaanis oli ette nähtud 111 paari päeva kohta?

Mitu paari suuski valmistati nädala teisel poolel päevas üle plaani?

Mitu paari suuski valmistati nädalas üle plaani?

838. Uiske valmistati nädala 3 esimese päevaga iga päev 212 paari. Mitu paari valmistati neid 3 päevaga kokku?

839. Nädala 3 viimase päevaga valmistati kokku 669 paari uiske. Mitu paari uiske valmistati nüüd päevas?

840. Kaupluses müüdi päeva jooksul 124 kg põrandaleiba, vormileiba aga 2 korda niipalju.

Mitu kilogrammi müüdi kaupluses vormileiba?

Mitu kilogrammi müüdi mõlemaid leivaliike kokku?

841. Kaupluses müüdi 3 päevaga 696 kg vormileiba ja 339 kg põrandaleiba.

Mitu kilogrammi müüdi päevas vormileiba?

Mitu kilogrammi müüdi päevas põrandaleiba?

Mitu kilogrammi müüdi päevas vormileiba rohkem kui põrandaleiba?

842. Koosta ülesanne, kus tuleb 423 korrutada 2-ga; 848 jagada 4-ga.

843.

2 · 113	482 : 2	2 · 424	844 : 4
3 · 231	777 : 7	3 · 213	448 : 2
2 · 324	886 : 2	5 · 111	636 : 3
9 · 111	993 : 3	2 · 142	248 : 2

844.

2 · 313	888 : 8	2 · 114	484 : 4
4 · 222	369 : 3	3 · 212	666 : 6
6 · 111	622 : 2	2 · 244	466 : 2
3 · 321	488 : 4	4 · 111	699 : 3

845.

2 · 422	268 : 2	4 · 212	888 : 4
7 · 111	999 : 9	2 · 121	646 : 2
2 · 132	628 : 2	8 · 111	969 : 3
2 · 224	399 : 3	2 · 222	864 : 2

846.

2 · 322	448 : 4	2 · 342	555 : 5
4 · 121	846 : 2	4 · 211	246 : 2
2 · 223	933 : 3	2 · 434	966 : 3
3 · 313	268 : 2	3 · 333	442 : 2

847.

2 · 344	486 : 2	4 · 122	848 : 4
4 · 221	666 : 3	2 · 441	822 : 2
2 · 443	264 : 2	3 · 113	939 : 3
3 · 323	884 : 4	2 · 321	868 : 2

848.

3 · 232	484 : 2	3 · 331	633 : 3
2 · 234	444 : 4	2 · 242	668 : 2
4 · 112	826 : 2	3 · 233	999 : 3
2 · 432	963 : 3	2 · 414	884 : 2

849.

2 · 421 — 230	686 : 2 + 231	3 · 322 — 520
3 · 233 + 152	393 : 3 — 65	2 · 444 + 112
2 · 314 — 170	888 : 2 + 556	3 · 312 — 240
3 · 112 + 280	696 : 3 — 115	2 · 431 + 78

850.

462 : 2 + 254	3 · 311 — 180	824 : 2 + 320
693 : 3 — 71	2 · 442 + 116	644 : 2 — 140
396 : 3 + 353	3 · 211 — 250	366 : 3 + 218
866 : 2 — 160	2 · 213 + 320	669 : 3 — 150

851.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
112	109	648	848	540	413	206	270
· 3	+ 115	: 6	: 8	: 9	· 2	+ 34	· 2
+ 100	· 2	+ 104	· 5	· 7	— 2	: 8	— 204
: 4	+ 200	· 4	+ 10	— 7	: 4	· 9	: 3

KUI PEAST ARVUTAMINE RASKEKS LÄHEB.

852. Silla ehitamiseks on juba kulunud 148 kotti tsementi. Insener arvutas, et ehituse lõpetamiseks kulub veel 3 korda niipalju tsementi.

Mitu kotti tsementi kulub veel?

Mitu kotti tsementi kulub üldse?

853. *Harjutus 3 · 246 lahenda peast nii:*

3 · 200 = 600; 3 · 40 = 120; 3 · 6 = 18; 600 + 120 + 18 = 738.

Ütle nii: 600 . . . 720 . . . 738.

Kirjuta nii: 3 · 246 = 738.

854. *Kui peast korrutamine on raske, siis võib sama harjutuse 3 · 246 lahendada kirjalikult nii:*

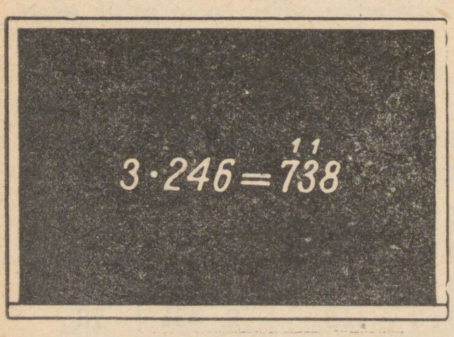

Esiteks korruta ühelised. Saad 18 ühelist. See on 8 ühelist ja 1 kümneline. 8 ühelist kirjuta võrdusmärgi järele, jättes ette kümneliste ja sajaliste jaoks ruumi, 1 kümneline kirjuta kümneliste kohale ja liida pärast kümnelistega. Edasi korruta kümnelised. Saad kokku selle 1 kümnelisega, mis

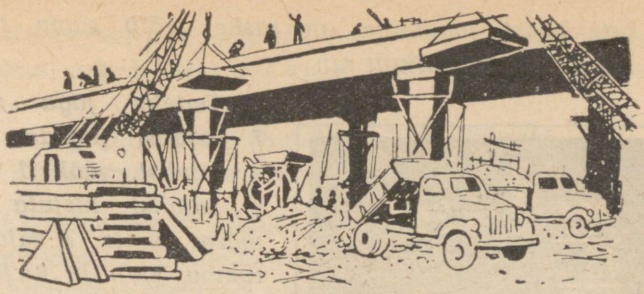

enne oli, 13 kümnelist. See on 3 kümnelist ja 1 sajaline. 3 kümnelist kirjuta võrdusmärgi järele üheliste ette, 1 sajaline aga sajaliste kohale ja liida pärast sajalistega. Lõpuks korruta sajalised. Saad kokku selle 1 sajalisega, mis sa said kümneliste korrutamisel, 7 sajalist. Kokku saad seega 738.

Korruta selle näite eeskujul: $2 \cdot 378$; $3 \cdot 258$; $5 \cdot 137$.

855. *Korrutamisel on arvudel alljärgnevad nimetused. Pea need meeles:*

tegur		**tegur**		
3	·	157	=	471
korrutaja		**korrutatav**		**korrutis**

Leia korrutis, kui üks tegur (korrutaja) on 7, teine tegur (korrutatav) 135.

856.

$2 \cdot 378$	$4 \cdot 236$	$2 \cdot 296$	$4 \cdot 223$
$3 \cdot 256$	$6 \cdot 124$	$4 \cdot 153$	$6 \cdot 128$
$5 \cdot 137$	$3 \cdot 194$	$7 \cdot 132$	$8 \cdot 124$
$7 \cdot 123$	$2 \cdot 268$	$5 \cdot 143$	$4 \cdot 235$

857. Kolme ühesuuruse silla ehitamiseks kulub kokku 852 kotti tsementi. Mitu kotti tsementi kulub ühe niisuguse silla ehitamiseks?

858. *Harjutus 735 : 3 lahenda peast nii:*
600 : 3 = 200; 120 : 3 = 40; 15 : 3 = 5; 200 + 40 + 5 = 245.
Ütle: 200 . . . 40 . . . 5 . . . 245.
Kirjuta nii: 735 : 3 = 245.

859. *Kui peast jagamine on raske, võib sama harjutuse (735 : 3) lahendada kirjalikult nii:*

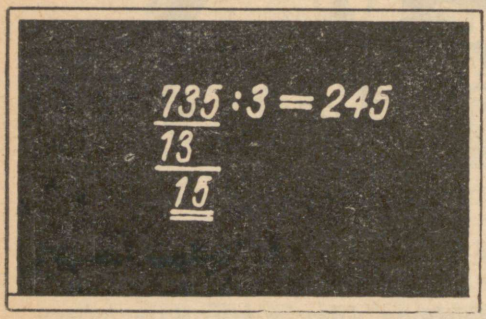

Esiteks jaga sajalised. 7 sajalist jagada 3-ga on 2 sajalist, jääk 1 sajaline. 2 sajalist kirjuta võrdusmärgi järele. 7 sajalise alla tõmba joon ja kirjuta selle alla jääk. Edasi tee jääk kümnelisteks ja kirjuta sinna juurde ka need 3 kümnelist, mis meil enne oli. Saad kokku 13 kümnelist. Nüüd jaga kümnelised. 13 kümnelist jagada 3-ga on 4 kümnelist, jääk 1 kümneline. 4 kümnelist kirjuta 2 sajalise järele. 13 kümnelise alla tõmba joon ja kirjuta selle alla jääk. Seejärel tee jääk ühelisteks ja kirjuta sinna juurde ka need 5 ühelist, mis meil enne oli. Saad kokku 15 ühelist. 15 ühelist jagada 3 on 5 ühelist. Need 5 ühelist kirjuta 4 kümnelise järele. Said kokku 245.

Jaga selle näite eeskujul: 758 : 2; 532 : 4; 645 : 5.

860. *Jagamisel on arvudel alljärgnevad nimetused. Pea need meeles:*

348 : 3 = 116
jagatav jagaja jagatis

Leia jagatis, kui jagatav on 756 ja jagaja 2.

861.

532 : 4	792 : 6	574 : 2	725 : 5
794 : 2	984 : 8	616 : 4	931 : 7
645 : 5	576 : 2	768 : 6	924 : 4
474 : 3	752 : 4	735 : 5	984 : 8

862. Kaupluses oli 4 vaati petrooleumi, igas vaadis 126 kg. Nädala jooksul müüdi ära 178 kg petrooleumi.

Mitu kilogrammi petrooleumi oli kaupluses?

Mitu kilogrammi petrooleumi jäi nädala lõpul veel kauplusse?

863. Kauplusse toodi nädala alguses 5 vaati petrooleumi. Nädala jooksul müüdi seda 467 kg ja nädala lõpul oli veel järel 148 kg.

Mitu kilogrammi petrooleumi toodi kauplusse?

Mitu kilogrammi petrooleumi oli igas vaadis?

864. Klaasivabrikus valmistatakse päeva jooksul 175 kallimat teeklaasi. Odavamaid teeklaase tehakse 3 korda rohkem.

Mitu odavamat teeklaasi tehakse?

Mitu teeklaasi tehakse kokku?

865. Klaasivabrikus tehakse päeva jooksul 645 pooleliitrilist pudelit. Liitrilisi pudeleid tehakse 5 korda vähem.

Mitu liitrilist pudelit tehakse?

Mitu liitrilist ja pooleliitrilist pudelit tehakse kokku?

866. Jalatsitööstuses tehti nädala kahel esimesel päeval iga päev 128 paari jalatseid, ülejäänud 4 päeval aga iga päev 136 paari.

Mitu paari jalatseid tehti nädala 2 esimesel päeval kokku?

Mitu paari jalatseid tehti kokku nädala neljal ülejäänud päeval?

Mitu paari jalatseid tehti nädala jooksul?

867. Jalatsitööstuses tehti nädala jooksul 825 paari jalatseid. Nädala kolmel esimesel päeval tehti 139 paari päevas.

Mitu paari jalatseid tehti kokku nädala kolmel esimesel päeval?

Mitu paari jalatseid tehti kokku nädala kolmel ülejäänud päeval?

Mitu paari jalatseid tehti nädala kolmel ülejäänud päeval keskmiselt päevas?

868. Metsas saeti nädala kolmel esimesel päeval maha iga päev 148 puud, ülejäänud kolmel päeval aga iga päev 136 puud.

Mitu puud saeti maha nädala kolmel esimesel päeval?

Mitu puud saeti maha nädala kolmel ülejäänud päeval?

Mitu puud saeti maha nädala jooksul?

869. Metsatöölised kohustusid saagima nädala jooksul 900 ruumimeetrit küttepuid. Neljal esimesel päeval saagisid nad päevas 147 ruumimeetrit.

Mitu ruumimeetrit saagisid metsatöölised neljal esimesel päeval?

Mitu ruumimeetrit pidid nad saagima kahel ülejäänud päeval?

Mitu ruumimeetrit pidid nad saagima kummalgi ülejäänud päeval?

870. Koosta ülesanne, kus tuleb 248 korrutada 3-ga; 825 jagada 3-ga.

871.	$2 \cdot 287$	$612 : 4$	$5 \cdot 145$	$715 : 5$
	$4 \cdot 233$	$592 : 2$	$8 \cdot 123$	$976 : 8$
	$7 \cdot 128$	$744 : 6$	$6 \cdot 139$	$872 : 2$
	$3 \cdot 269$	$771 : 3$	$2 \cdot 458$	$924 : 7$
872.	$3 \cdot 176$	$912 : 4$	$5 \cdot 153$	$812 : 7$
	$6 \cdot 123$	$538 : 2$	$7 \cdot 118$	$765 : 5$
	$2 \cdot 438$	$768 : 6$	$3 \cdot 164$	$882 : 9$
	$4 \cdot 163$	$555 : 3$	$8 \cdot 124$	$758 : 2$
873.	$5 \cdot 172$	$975 : 5$	$4 \cdot 248$	$538 : 2$
	$4 \cdot 239$	$576 : 2$	$5 \cdot 196$	$964 : 4$
	$2 \cdot 359$	$556 : 4$	$8 \cdot 114$	$792 : 6$
	$5 \cdot 184$	$715 : 5$	$2 \cdot 492$	$640 : 5$
874.	$2 \cdot 345$	$904 : 2$	$2 \cdot 378$	$854 : 7$
	$3 \cdot 296$	$876 : 6$	$3 \cdot 175$	$936 : 8$
	$7 \cdot 124$	$695 : 5$	$4 \cdot 236$	$765 : 3$
	$4 \cdot 197$	$570 : 2$	$3 \cdot 265$	$815 : 5$
875.	$3 \cdot 198$	$548 : 4$	$4 \cdot 237$	$936 : 8$
	$4 \cdot 228$	$561 : 3$	$3 \cdot 325$	$396 : 2$
	$5 \cdot 162$	$625 : 5$	$5 \cdot 183$	$635 : 5$
	$2 \cdot 448$	$750 : 2$	$6 \cdot 146$	$468 : 3$
876.	$6 \cdot 165$	$660 : 5$	$8 \cdot 125$	$952 : 2$
	$4 \cdot 193$	$558 : 2$	$2 \cdot 487$	$675 : 5$
	$3 \cdot 285$	$712 : 4$	$4 \cdot 243$	$702 : 3$
	$5 \cdot 157$	$966 : 7$	$7 \cdot 125$	$888 : 6$

877. *Harjutus* $2 \cdot 458 - 658$ *lahenda kirjalikult kahe tehtega. Kirjuta nii:* 1) $2 \cdot 458 = 916$; 2) $916 - 658 = 258$

Lahenda selle näite eeskujul: $4 \cdot 185 - 287$; $2 \cdot 387 - 586$; $6 \cdot 157 - 285$.

878.

$3 \cdot 275 - 487$	$4 \cdot 183 - 165$	$8 \cdot 118 - 785$
$6 \cdot 135 - 228$	$7 \cdot 142 - 658$	$3 \cdot 258 - 478$
$2 \cdot 497 - 546$	$5 \cdot 149 - 377$	$6 \cdot 129 - 287$

879. *Harjutus* $774 : 3 + 586$ *lahenda kirjalikult nii:*

1) $774 : 3 = 258$; 2) $258 + 586 = 844$

Lahenda selle näite eeskujul: $672 : 4 + 574$; $750 : 2 + 567$; $948 : 6 + 265$.

880.

$795 : 5 + 483$	$959 : 7 + 684$	$825 : 3 + 525$
$771 : 3 + 365$	$912 : 2 + 258$	$735 : 5 + 685$
$882 : 6 + 576$	$700 : 4 + 347$	$868 : 7 + 376$

881.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
125	200	840	640	756	480	840	960
$\cdot 3$	$+ 5$	$: 7$	$: 4$	$- 36$	$: 3$	$: 8$	$+ 40$
$+ 25$	$\cdot 4$	$\cdot 5$	$- 52$	$: 9$	$\cdot 5$	$\cdot 9$	$: 4$
$: 2$	$+ 20$	$+ 40$	$\cdot 7$	$\cdot 6$	$+ 40$	$+ 15$	$: 2$

KORRUTAMINE JA JAGAMINE KÜMNEGA.

882. Jüri ostis 10 pliiatsit. Mitu kopikat tuli tal maksta (vaata hinnakiri lk. 138)? Mitu kümnekopikalist see on?

883. Mitu kopikat tuleb maksta 10 joonlaua eest? Mitu kümnekopikalist see on?

884. Mitu kopikat tuleb maksta 10 sulepea eest? Mitu kümnekopikalist see on?

Hinnakiri.

Ese	Hind kop.
Pliiats	3
Joonlaud	5
Sulepea	8
Kirjaplokk	15
Meelespea	12
Pliiatsiteritaja	16
Karp vesivärve	25
Karp värvipliiatseid	45
Kaustik	17

885. Mitu kopikat tuleb maksta 10 kirjaploki eest? Mitu rubla ja mitu kümnekopikalist see on?

886. Mitu kopikat tuleb maksta 10 meelespea eest? 10 pliiatsiteritaja eest? Mitu rubla ja mitu kopikat see on?

887. Mitu kopikat tuleb maksta 10 karbi vesivärvide eest? 10 karbi värvipliiatsite eest? 10 kaustiku eest? Mitu rubla ja mitu kopikat see on?

888. Koosta samasugune arve, nagu on raamatus, täida see ja arvuta, kui palju tuleb selle arve järele maksta. Pane tähele, milleks muutuvad kopikad, kui me neid korrutame 10-ga. Milleks muutuvad 10-kopikalised, kui me neid korrutame 10-ga?

Arve.

Kauba nimetus	Hind		Kokku	
	Rbl.	Kop.	Rbl.	Kop.
10 pliiatsit	—	3	—	30
10 joonlauda	—	5	—	
10 sulepead	—	8		
10 kirjaplokki	—	15	1	50
10 meelespead	—	12		
10 pliiatsiteritajat	—	16		
10 karpi vesivärve	—	25		
10 karpi värvipliiatseid	—	45		
10 kaustikut	—	17		

889. Võta mõõtpaelal 10 korda 5 cm ja vaata, mitu sentimeetrit sa saad. Mitu detsimeetrit see on?

890. Võta mõõtpaelal 10 korda 1 dm ja vaata, mitu detsimeetrit sa saad. Mitu meetrit see on?

891. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see. Korrutis arvuta esiteks sentimeetrites, aga vihikusse kirjuta meetrites ja detsimeetrites. Pane tähele, milleks muutuvad sentimeetrid, kui me neid korrutame 10-ga. Milleks muutuvad detsimeetrid, kui me neid korrutame 10-ga?

Korrutaja	Korrutatav	Korrutis	
	cm	m	dm
10	8	...	...
10	20	...	...
10	15	...	...
10	25	...	...
10	36	...	...
10	58	...	...

892. Mitu kopikat maksab 1 sulepea, kui 10 sulepea eest maksti 40 kopikat?

893. Mitu kopikat maksab 1 nööp, kui 10 nööbi eest maksti 1 rubla?

894. Mitu kopikat maksab 1 kg suhkrut, kui 10 kg eest maksti 7 rubla 80 kopikat?

895. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see. Jagatav teisenda enne jagamist mõttes kopikateks. Pane tähele, milleks muutuvad rublad, kui me neid jagame 10-ga. Milleks muutuvad kümnekopikalised, kui me neid jagame 10-ga?

Jagatav		Jagaja	Jagatis
Rbl.	Kop.		Kop.
—	60	10	...
1	20	10	...
2	50	10	...
4	80	10	...
7	50	10	...

896. Vaata mõõtpaelal, mis me saame, kui jaotame 1 dm kümneks võrdseks osaks. Mis me saame, kui jaotame 1 m kümneks võrdseks osaks?

897. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see. Enne jagamist teisenda jagatav mõttes sentimeetriteks. Pane tähele, milleks muutuvad meetrid, kui me neid jagame 10-ga. Milleks muutuvad detsimeetrid, kui me neid jagame 10-ga?

Jagatav		Jagaja	Jagatis
m	dm		cm
	8	10	...
1	2	10	...
2	4	10	...
3	5	10	...
4	8	10	...
5	6	10	...

898. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see (s. tähendab sajalised, k. — kümnelised, ü. — ühelised). Pane tähele, milleks muutuvad ühelised ja milleks muutuvad kümnelised, kui me neid korrutame 10-ga. Mis tuleb teha arvuga, et teda 10-ga korrutada?

k.	ü.		s.	k.	ü.
10 ·	8	=	...	...	...
10 ·	12	=	1	2	0
10 ·	24	=	...	...	...
10 ·	36	=	...	...	...
10 ·	48	=	...	...	...
10 ·	53	=	...	...	...,

899. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see. Pane tähele, milleks muutuvad sajalised ja milleks muutuvad kümnelised, kui me jagame neid 10-ga. Mis tuleb arvuga teha, et teda 10-ga jagada?

s.	k.	ü.		k.	ü.
5	4	0 : 10	=	...	...
2	8	0 : 10	=	...	...
7	5	0 : 10	=	...	...
	6	0 : 10	=	...	...,
	2	0 : 10	=	...	...

Pea meeles! **Et arvu 10-ga korrutada, kirjuta talle null järele. Et arvu 10-ga jagada, jäta tal lõpust null ära.**

900. Mitu nööpi saab 58 kopika eest ja mitu kopikat jääb järele, kui nööp maksab 10 kopikat?

901. Mitu meelespead saab 1 rbl. 25 kop. eest ja mitu kopikat jääb järele, kui meelespea maksab 10 kopikat?

902. Koosta samasugune tabel, nagu on raamatus, ja täida see. Pane tähele, mida näitab arvu viimane number, kui me oleme selle jaganud 10-ga.

s.	k.	ü.		k.	ü.	jääk
	7	2 : 10	=	7		2
1	8	4 : 10	=	1	8	4
2	8	6 : 10	=	...		...
4	8	7 : 10	=	...		...
	6	3 : 10	=	...		...
5	4	5 : 10	=	...		...

Pea meeles! **Et jagada 10-ga arvu, mis ei lõpe nulliga, jäta tal lõpust viimane number ära. See viimane number näitab jääki.**

903.

$10 \cdot 7$	$80 : 10$	$10 \cdot 48$	$450 : 10$
$10 \cdot 15$	$180 : 10$	$10 \cdot 35$	$372 : 10$
$10 \cdot 18$	$92 : 10$	$10 \cdot 8$	$90 : 10$
$10 \cdot 24$	$167 : 10$	$10 \cdot 83$	$108 : 10$

904.

$10 \cdot 5$	$70 : 10$	$10 \cdot 54$	$670 : 10$
$10 \cdot 7$	$400 : 10$	$10 \cdot 67$	$830 : 10$
$10 \cdot 90$	$700 : 10$	$10 \cdot 94$	$580 : 10$
$10 \cdot 60$	$800 : 10$	$10 \cdot 36$	$940 : 10$

905.

$10 \cdot 12$	$63 : 10$	$10 \cdot 82$	$587 : 10$
$10 \cdot 25$	$120 : 10$	$10 \cdot 31$	$64 : 10$
$10 \cdot 56$	$185 : 10$	$10 \cdot 45$	$238 : 10$
$10 \cdot 72$	$260 : 10$	$10 \cdot 86$	$756 : 10$

906.

$10 \cdot 38$	$540 : 10$	$10 \cdot 7$	$800 : 10$
$10 \cdot 84$	$83 : 10$	$10 \cdot 15$	$50 : 10$
$10 \cdot 59$	$398 : 10$	$10 \cdot 83$	$602 : 10$
$10 \cdot 18$	$90 : 10$	$10 \cdot 68$	$75 : 10$

907.

$10 \cdot 83 - 350$	$960 : 10 + 78$	$10 \cdot 63 - 280$
$10 \cdot 18 + 270$	$750 : 10 + 63$	$10 \cdot 39 + 360$
$10 \cdot 45 - 180$	$580 : 10 + 47$	$10 \cdot 72 - 450$
$10 \cdot 23 + 590$	$320 : 10 + 56$	$10 \cdot 56 + 170$

908.

$850 : 10 + 56$	$10 \cdot 10 + 280$	$480 : 10 + 95$
$350 : 10 + 28$	$10 \cdot 42 - 150$	$190 : 10 + 67$
$930 : 10 + 42$	$10 \cdot 86 + 140$	$520 : 10 - 24$
$240 : 10 + 76$	$10 \cdot 97 - 420$	$610 : 10 - 36$

909.

a) 75	b) 105	d) 56	e) 20	g) 864	h) 400	i) 360	j) 60
$\cdot 10$	$+35$	$\cdot 3$	$\cdot 9$	-240	$:10$	$\cdot 2$	$\cdot 7$
-15	$\cdot 4$	$+32$	$+28$	$:6$	$+5$	$:10$	$:10$
$:7$	$:10$	$:10$	$\cdot 4$	$+296$	$\cdot 8$	-12	$+33$

ARVUTAMIST HÕLBUSTAVAID VÕTTEID.

910. Kalle ja Vello korraldasid arvutamisvõistluse. Kalle tundis igasuguseid kiirarvutamise võtteid ja õpetas neid ka Vellole. *«Et korrutada 5-ga, korruta 10-ga ja jaga korrutis 2-ga,»* ütles Kalle. Korruta Kalle moodi 5-ga 12; 65; 94. Proovi harilikul viisil korrutades, kas vastused on õiged.

911. *«Nii saab tõepoolest kiiresti,»* nõustus Vello. *«Aga kas pole veel parem jagada arv enne 2-ga ja korrutada jagatist 10-ga?»* Korruta Vello moodi 5-ga 36; 68; 82. Proovi, kas vastused on õiged.

912. *«Kui arv 2-ga jagub, siis on kindlasti parem enne 2-ga jagada, aga kui ei jagu, siis peab ikka enne korrutama,»* arvas Kalle. Korruta nii 5-ga 35; 28; 47; 56. Kontrolli vastuseid.

913.

$5 \cdot 77$	$5 \cdot 34$	$5 \cdot 85$	$5 \cdot 45$
$5 \cdot 66$	$5 \cdot 93$	$5 \cdot 26$	$5 \cdot 28$
$5 \cdot 48$	$5 \cdot 58$	$5 \cdot 92$	$5 \cdot 37$
$5 \cdot 25$	$5 \cdot 63$	$5 \cdot 74$	$5 \cdot 59$

914.

$5 \cdot 124$	$5 \cdot 97$	$5 \cdot 156$	$5 \cdot 38$
$5 \cdot 148$	$5 \cdot 64$	$5 \cdot 182$	$5 \cdot 54$
$5 \cdot 118$	$5 \cdot 29$	$5 \cdot 164$	$5 \cdot 86$
$5 \cdot 184$	$5 \cdot 47$	$5 \cdot 196$	$5 \cdot 65$

915. *«Viiega jagada saab hästi ruttu nii, et enne korruta 2-ga ja siis jaga 10-ga,»* õpetas Kalle. Mõtle järele, miks nii võib teha. Jaga Kalle moodi 5-ga 215; 340; 145. Proovi harilikul viisil jagades, kas vastused on õiged.

916. *«Võib ka enne 10-ga jagada ja pärast 2-ga korrutada,»* täiendas Vello. *«Jah, kui jagub,»* nõustus Kalle. Mõtle järele, miks nii võib teha. Jaga 5-ga nii, kuidas on hõlpsam: 520; 315; 470; 205. Proovi, kas vastused on õiged.

917.

$980 : 5$	$630 : 5$	$840 : 5$	$780 : 5$
$245 : 5$	$355 : 5$	$425 : 5$	$950 : 5$
$750 : 5$	$580 : 5$	$630 : 5$	$670 : 5$
$185 : 5$	$175 : 5$	$265 : 5$	$325 : 5$

918.

520 : 5	335 : 5	1000 : 5	245 : 5
135 : 5	680 : 5	600 : 5	710 : 5
295 : 5	930 : 5	800 : 5	430 : 5
465 : 5	720 : 5	300 : 5	65 : 5

919. Siis hakati 15-ga korrutama. *«Seda saab hõlpsasti nii teha,»* seletas Kalle, *«et enne korruta 10-ga, siis 5-ga ja pärast liida mõlemad korrutised. Seega: 15 · 28 lahenda nii:*

$$10 \cdot 28 = 280;\ 5 \cdot 28 = 140;\ 280 + 140 = 420.»$$

Korruta Kalle moodi 15-ga arvud 42; 64; 36.

920.

15 · 12	15 · 52	15 · 15	15 · 19
15 · 18	15 · 14	15 · 13	15 · 55
15 · 24	15 · 44	15 · 25	15 · 63
15 · 26	15 · 62	15 · 37	15 · 45

921.

15 · 16	15 · 17	15 · 35	15 · 28
15 · 21	15 · 22	15 · 48	15 · 35
15 · 32	15 · 31	15 · 23	15 · 58
15 · 41	15 · 46	15 · 34	15 · 43

922. *«Üheteistkümnega on hõlpus nii korrutada, et enne võta 10 korda ja siis liida veel 1 kord,»* seletas Kalle edasi. *«Nii et 11 · 27 lahenda nii:*

$$10 \cdot 27 = 270;\quad 270 + 27 = 297.»$$

Korruta selle õpetuse järgi 11-ga 24; 36; 42.

923. *«Eriti hõlpus on 11-ga korrutada neid arve, mille kümneliste ja üheliste summa on väiksem kui 10. Siin pole muud, kui liida kümnelised ja ühelised ning pista see summa kümneliste ja üheliste vahele,»* jätkas Kalle. *«Nii et 11 · 35 lahenda nii:*

$$3 + 5 = 8 \ldots 385.»$$

Mõtle järele, miks me saame nii õige vastuse, ja korruta selle õpetuse järgi 11-ga arvud 18; 24; 42.

924.

11 · 11	11 · 13	11 · 36	11 · 71
11 · 52	11 · 25	11 · 31	11 · 12
11 · 34	11 · 43	11 · 54	11 · 23
11 · 62	11 · 72	11 · 81	11 · 35

925.

$11 \cdot 19$	$11 \cdot 85$	$11 \cdot 37$	$11 \cdot 68$
$11 \cdot 38$	$11 \cdot 17$	$11 \cdot 56$	$11 \cdot 41$
$11 \cdot 45$	$11 \cdot 65$	$11 \cdot 74$	$11 \cdot 75$
$11 \cdot 78$	$11 \cdot 48$	$11 \cdot 28$	$11 \cdot 39$

926. *«Et korrutada 9-ga, võta esiteks 10 korda ja siis lahuta 1 kord,»* jätkas Kalle Vello õpetamist. *«Nii et $9 \cdot 45$ lahenda nii:*

$$10 \cdot 45 = 450 \ldots 450 - 45 = 405.»$$

Korruta selle õpetuse järgi 9-ga 24; 36; 78. Mõtle järele, miks saame selliselt toimides õiged vastused.

927.

$9 \cdot 25$	$9 \cdot 57$	$9 \cdot 78$	$9 \cdot 24$
$9 \cdot 46$	$9 \cdot 15$	$9 \cdot 28$	$9 \cdot 56$
$9 \cdot 17$	$9 \cdot 67$	$9 \cdot 48$	$9 \cdot 68$
$9 \cdot 36$	$9 \cdot 28$	$9 \cdot 19$	$9 \cdot 34$

928.

$9 \cdot 16$	$9 \cdot 72$	$9 \cdot 66$	$9 \cdot 82$
$9 \cdot 29$	$9 \cdot 39$	$9 \cdot 44$	$9 \cdot 64$
$9 \cdot 32$	$9 \cdot 55$	$9 \cdot 38$	$9 \cdot 47$
$9 \cdot 85$	$9 \cdot 22$	$9 \cdot 97$	$9 \cdot 21$

929. Naistemantli eest maksti 52 rubla. Mitu rubla tuleb maksta 15; 11; 9 niisuguse mantli eest?

930. Mesindustarvete kauplusest müüdi 180 rubla eest 5 taru. Mitu rubla maksab 1 niisugune taru?

Mitu rubla tuleks maksta 15; 11; 9 niisuguse taru eest?

931. 5 vihmamantli eest maksti 140 rubla. Mitu rubla tuleks maksta ühe niisuguse vihmamantli eest?

Mitu rubla tuleks maksta 15; 11; 9 niisuguse vihmamantli eest?

932. 5 tolmuimeja eest maksti 225 rubla. Mitu rubla maksab üks niisugune tolmuimeja?

Mitu rubla tuleks maksta 15; 11; 9 niisuguse tolmuimeja eest?

933. Koosta ülesanne, kus 580 tuleb jagada 5-ga; kus 56 tuleb korrutada 15-ga; 11-ga; 9-ga.

934. Lahenda võimalikult peast. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

	$9 \cdot 45$	$11 \cdot 52$	$5 \cdot 84$	$15 \cdot 62$
	$5 \cdot 42$	$9 \cdot 37$	$9 \cdot 49$	$5 \cdot 24$
	$11 \cdot 36$	$5 \cdot 76$	$15 \cdot 18$	$11 \cdot 45$
	$15 \cdot 24$	$15 \cdot 48$	$11 \cdot 64$	$9 \cdot 42$
935.	$11 \cdot 27$	$9 \cdot 84$	$15 \cdot 19$	$140 : 5$
	$5 \cdot 63$	$11 \cdot 75$	$11 \cdot 18$	$360 : 5$
	$15 \cdot 32$	$15 \cdot 56$	$5 \cdot 56$	$265 : 5$
	$9 \cdot 51$	$5 \cdot 32$	$9 \cdot 75$	$345 : 5$
936.	$5 \cdot 124$	$9 \cdot 76$	$430 : 5$	$11 \cdot 72$
	$11 \cdot 82$	$15 \cdot 42$	$180 : 5$	$9 \cdot 95$
	$9 \cdot 94$	$11 \cdot 48$	$245 : 5$	$5 \cdot 132$
	$15 \cdot 28$	$5 \cdot 112$	$580 : 5$	$15 \cdot 36$
937.	$11 \cdot 37$	$15 \cdot 64$	$5 \cdot 168$	$9 \cdot 77$
	$9 \cdot 89$	$11 \cdot 28$	$15 \cdot 16$	$15 \cdot 45$
	$5 \cdot 148$	$5 \cdot 156$	$9 \cdot 79$	$5 \cdot 176$
	$15 \cdot 51$	$9 \cdot 35$	$11 \cdot 53$	$11 \cdot 63$
938.	$630 : 5$	$11 \cdot 85$	$15 \cdot 29$	$5 \cdot 79$
	$720 : 5$	$9 \cdot 26$	$5 \cdot 192$	$11 \cdot 32$
	$820 : 5$	$15 \cdot 38$	$11 \cdot 16$	$9 \cdot 86$
	$670 : 5$	$5 \cdot 184$	$9 \cdot 98$	$15 \cdot 54$
939.	$9 \cdot 59$	$790 : 5$	$11 \cdot 42$	$5 \cdot 118$
	$5 \cdot 46$	$325 : 5$	$9 \cdot 87$	$11 \cdot 27$
	$11 \cdot 68$	$390 : 5$	$5 \cdot 59$	$15 \cdot 48$
	$15 \cdot 35$	$860 : 5$	$15 \cdot 66$	$9 \cdot 58$
940.	$9 \cdot 69 + 39$	$430 : 5 + 14$		$15 \cdot 58 - 450$
	$15 \cdot 12 + 46$	$940 : 5 + 52$		$5 \cdot 128 - 380$
	$5 \cdot 38 - 53$	$145 : 5 + 121$		$11 \cdot 73 + 197$
	$11 \cdot 51 - 28$	$340 : 5 + 132$		$9 \cdot 92 + 132$
941.	$9 \cdot 18 + 58$	$5 \cdot 37 + 215$		$11 \cdot 54 - 72$
	$15 \cdot 61 - 215$	$11 \cdot 19 - 59$		$9 \cdot 77 + 107$
	$5 \cdot 48 + 160$	$9 \cdot 65 + 45$		$5 \cdot 69 - 140$
	$11 \cdot 34 - 104$	$15 \cdot 23 - 150$		$15 \cdot 34 + 290$

942.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
15	100	800	40	41	164	900	270
· 32	— 28	: 5	+ 9	· 5	: 2	: 5	: 3
: 5	· 11	· 2	· 9	· 4	· 11	: 10	— 15
+ 4	+ 8	: 8	— 400	: 5	— 2	· 15	: 5

KORRUTAMINE ARVUDEGA 11—19 JA VASTAV JAGAMINE.

943. «Mis tähendab inventuur?» küsis Mati isalt. «Inventuuri puhul loendatakse kõik kaubad üle ja arvutatakse, mis see kõik maksab,» seletas isa. Ta küsis: «Kui kaupluses on 13 käekella ja üks niisugune käekell maksab 36 rubla, mida siis arvutatakse?» Arvuta sinagi.

944. *Harjutuse 14 · 48 võib peast lahendada nii: 10 · 48 = 480 ... 4 · 40 = 160 ... 480 + 160 = 640 ... 4 · 8 = 32 ... 640 + 32 = 672.*

Ütle: 480 ... 160 ... 640 ... 32 ... 672.

Kirjuta nii: 14 · 48 = 672.

Korruta selle näite eeskujul: 13 · 24; 16 · 32; 18 · 43.

945. *Kui peast korrutamine läheb raskeks, siis võid sama harjutuse (14 · 48) lahendada kirjalikult järgmiselt.*

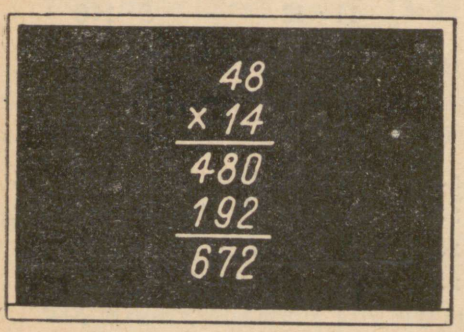

Kirjuta mõlemad tegurid teineteise alla ja tõmba nende alla joon. Korrutamismärgina kasuta kaldristi, mis on paremini näha kui punkt. Esiteks võta 10 korda 48, saad 480. See on esimene osakorrutis. Kirjuta ta joone alla. Siis võta 4 · 48, saad 192. See on teine osakorrutis. Kirjuta ta esimese osakorrutise alla ja tõmba nende alla joon. Lõpuks liida mõlemad osakorrutised. Saad 672.

Korruta selle näite eeskujul: 14 · 78; 16 · 57; 18 · 43.

946. Kaupluses tehti inventuuri. Kallimaid käekelli oli 15 ja odavamaid 18.

Mitu rubla maksid kallimad käekellad?

Mitu rubla maksid odavamad käekellad?

Mitu rubla maksid kõik käekellad kokku?

Hinnakiri

Ese	Hind rbl.
Kallim käekell	36
Odavam käekell	24
Seinakell	27
Äratuskell	8
Kallim fotoaparaat	90
Odavam fotoaparaat	11
Tolmuimeja	45
Raadiovastuvõtja	48
Grammofon	25

947. Seinakelli oli 14, äratuskelli 16. Mitu rubla maksid seinakellad?

Mitu rubla maksid äratuskellad?

Mitu rubla maksid seinakellad ja äratuskellad kokku?

948. Kallimaid fotoaparaate oli 12, odavamaid fotoaparaate 15.

Mitme rubla eest oli kallimaid fotoaparaate?

Mitme rubla eest oli odavamaid fotoaparaate?

Mitme rubla eest oli kallimaid fotoaparaate rohkem kui odavamaid?

949. Tolmuimejaid oli 19. Mitme rubla eest oli tolmuimejaid?

950. Raadiovastuvõtjaid oli 14, grammofone 13.

Mitme rubla eest oli raadiovastuvõtjaid?

Mitme rubla eest oli grammofone?

Mitme rubla eest oli mõlemaid kokku?

951.

$12 \cdot 37$	$13 \cdot 59$	$13 \cdot 46$	$18 \cdot 47$
$16 \cdot 48$	$19 \cdot 24$	$19 \cdot 38$	$12 \cdot 82$
$18 \cdot 32$	$17 \cdot 53$	$14 \cdot 59$	$17 \cdot 46$
$14 \cdot 63$	$12 \cdot 74$	$16 \cdot 61$	$14 \cdot 38$

952.

$13 \cdot 25$	$14 \cdot 23$	$19 \cdot 47$	$17 \cdot 28$
$18 \cdot 54$	$17 \cdot 39$	$16 \cdot 19$	$19 \cdot 35$
$12 \cdot 79$	$19 \cdot 18$	$13 \cdot 68$	$13 \cdot 39$
$16 \cdot 37$	$13 \cdot 75$	$18 \cdot 17$	$18 \cdot 48$

953. 336 rubla lisatasu jaotati võrdselt 28 töötaja vahel. Mitu rubla sai iga töötaja?

Et seda ülesannet lahendada, tuleb

336 : 28.

Seda tehakse kirjalikult järgmiselt:

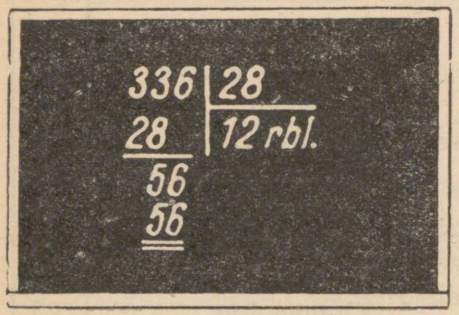

Jagamismärgina kasutatakse niisugust nurka: |——. Jagaja kirjutatakse selle nurga sisse, jagatis joone alla, nagu on näidatud kõrvalolevas näites.

Oletame, et meil on 3 sajarublalist, 3 kümnerublalist ja 6 üherublalist. Et 3 sajarublalist ei saa jaotada võrdselt 28 töötaja vahel, siis vahetame need kümnerublalisteks. Saame kokku selle 3 kümnerublalisega, mis meil enne oli, 33 kümnerublalist.

Jaotades 33 kümnerublalist 28 töötaja vahel, saame anda igale töötajale 1 kümnerublalise. Selle 1 kümnerublalise kirjutame joone alla ja peame meeles, et see on kümnerublaline.

Edasi arvutame, mitu kümnerublalist on nüüd jaotatud. Selleks korrutame 1 kümnerublalise 28-ga, saame 28 kümnerublalist. Need 28 kümnerublalist kirjutame nende 33 kümnerublalise alla, mis meil oli.

Nüüd arvutame, mitu kümnerublalist on veel jaotamata. Selleks lahutame 33 kümnerublalisest 28 kümnerublalist, saame 5 kümnerublalist. Tõmbame 28 kümnerublalise alla joone ja kirjutame sinna alla jaotamata jäänud 5 kümnerublalist, mida me nimetame jäägiks.

Selle jäägi, 5 kümnerublalist, vahetame rublalisteks. Saame kokku nende 6 rublalisega, mis meil enne oli, 56 rublalist.

Jaotades 56 rublalist 28 töötaja vahel, saame anda igale töötajale 2 rubla. Need 2 rubla kirjutame joone alla 1 kümnerublalise järele. Et teada saada,

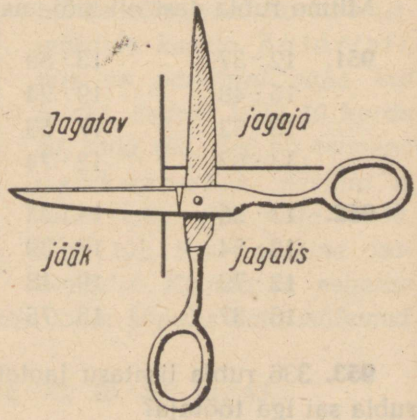

mitu rubla on nüüd jaotatud, korrutame 2 rubla 28-ga, saame 56 rubla. Need 56 rubla kirjutame selle 56 rubla alla, mis meil oli, ja näeme, et kõik raha on jaotatud ja et iga töötaja sai 12 rubla.

Jaga selle näite eeskujul 720 rbl. 48-ga; 756 rbl. 54-ga; 416 rbl. 32-ga.

954. Kaupluses tehti inventuuri. Kallimaid käekelli oli 468 rubla eest. Mitu kallimat käekella oli kaupluses järel? (Hind vaata hinnakirjast lk. 147.)

955. Seinakelli oli kaupluses 378 rubla eest. Mitu seinakella oli kaupluses? (Hind vaata hinnakirjast lk. 147.)

956. Tolmuimejaid oli 540 rubla eest. Mitu tolmuimejat oli kaupluses? (Hind vaata hinnakirjast.)

957. Raadiovastuvõtjaid ja grammofone oli kaupluses kokku 997 rubla eest. Grammofone oli 13.

Mitme rubla eest oli grammofone?

Mitme rubla eest oli raadiovastuvõtjaid?

Mitu raadiovastuvõtjat oli kaupluses?

958. Kallimaid fotoaparaate oli kaupluses 15 rubla eest rohkem kui odavamaid. Odavamaid oli 15 (hind vaata hinnakirjast).

Mitme rubla eest oli odavamaid fotoaparaate?

Mitme rubla eest oli kallimaid fotoaparaate?

Mitu kallimat fotoaparaati oli kaupluses? (Hind vaata hinnakirjast.)

959. Kallimaid ja odavamaid käekelli oli kaupluses kokku 804 rubla eest. Kallimaid käekelli oli 13. Mitme rubla eest oli kallimaid käekelli?

Mitme rubla eest oli odavamaid käekelli?

Mitu oli odavamaid käekelli? (Hind vaata hinnakirjast.)

960.

759 : 69	608 : 32	864 : 72	391 : 23
570 : 38	957 : 87	324 : 27	816 : 68
513 : 27	975 : 75	748 : 44	544 : 34
924 : 66	360 : 24	624 : 52	765 : 45

961.

594 : 33	425 : 25	935 : 85	705 : 47
644 : 46	819 : 63	705 : 47	912 : 57
840 : 56	952 : 56	544 : 32	684 : 38
637 : 49	392 : 28	312 : 26	945 : 63

962. Mööblikauplusest müüdi 15 söögilauda ja 15 öökappi, kokku 720 rubla eest. Söögilaud maksis 36 rubla.

Mitu rubla maksid 15 söögilauda?

Mitu rubla maksid 15 öökappi?

Mitu rubla maksis 1 öökapp?

963. Mööblikauplusest müüdi söögilaudu ja raamaturiiuleid kokku 620 rubla eest. Söögilaudu müüdi 16 hinnaga 23 rubla laud. Raamaturiiuli hind oli 18 rubla.

Mitme rubla eest müüdi söögilaudu?

Mitme rubla eest müüdi raamaturiiuleid?

Mitu raamaturiiulit müüdi?

964. Kauplusest müüdi mantleid ja poisikese ülikondi kokku 981 rubla eest. Mantleid müüdi 12 hinnaga 48 rubla mantel. Poisikese ülikonna hind oli 27 rubla.

Mitme rubla eest müüdi mantleid?

Mitme rubla eest müüdi ülikondi?

Mitu ülikonda müüdi?

965. Lastekodule osteti suuremaid ja väiksemaid ülikondi kokku 702 rubla eest. Suuremaid ülikondi osteti 18 hinnaga 23 rubla ülikond. Väiksemaid ülikondi osteti 16.

Mitme rubla eest osteti suuremaid ülikondi?

Mitme rubla eest osteti väiksemaid ülikondi?

Mitu rubla maksis üks väiksem ülikond?

966. Kaupluses oli kallimat ja odavamat riiet kokku 655 rubla eest. Kallimat riiet oli 17 m hinnaga 24 rubla meeter. Odavamat riiet oli 13 m.

Mitme rubla eest oli kallimat riiet?

Mitme rubla eest oli odavamat riiet?

Mitu rubla maksis odavama riide meeter?

967.

12 · 53	432 : 36	14 · 37	494 : 38
15 · 27	986 : 58	17 · 43	902 : 82
19 · 44	702 : 39	13 · 38	702 : 54
12 · 82	975 : 65	16 · 23	336 : 21

968.

$13 \cdot 58$	$847 : 77$	$18 \cdot 51$	$308 : 28$
$14 \cdot 55$	$574 : 41$	$14 \cdot 62$	$675 : 45$
$15 \cdot 38$	$896 : 64$	$16 \cdot 33$	$828 : 46$
$17 \cdot 23$	$352 : 22$	$12 \cdot 66$	$400 : 25$

969.

$14 \cdot 45$	$840 : 56$	$14 \cdot 36$	$540 : 45$
$17 \cdot 39$	$507 : 39$	$18 \cdot 42$	$936 : 78$
$13 \cdot 47$	$806 : 62$	$14 \cdot 64$	$731 : 43$
$17 \cdot 28$	$418 : 38$	$12 \cdot 78$	$468 : 39$

970.

$18 \cdot 49$	$658 : 47$	$16 \cdot 53$	$338 : 26$
$12 \cdot 36$	$406 : 29$	$13 \cdot 54$	$996 : 83$
$15 \cdot 65$	$845 : 65$	$17 \cdot 26$	$672 : 48$
$12 \cdot 81$	$518 : 37$	$19 \cdot 29$	$432 : 36$

971.

$16 \cdot 57$	$770 : 55$	$16 \cdot 34$	$686 : 49$
$13 \cdot 39$	$396 : 22$	$13 \cdot 67$	$912 : 57$
$18 \cdot 42$	$871 : 67$	$12 \cdot 26$	$732 : 61$
$16 \cdot 49$	$551 : 29$	$14 \cdot 39$	$595 : 35$

972.

$18 \cdot 27$	$611 : 47$	$16 \cdot 28$	$572 : 52$
$16 \cdot 58$	$936 : 78$	$13 \cdot 57$	$645 : 43$
$14 \cdot 36$	$312 : 26$	$14 \cdot 36$	$540 : 45$
$15 \cdot 43$	$836 : 44$	$17 \cdot 35$	$646 : 38$

973. Lahenda peast. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

$8 \cdot 69$	$598 + 276$	$5 \cdot 199$	$1000 - 798$
$4 \cdot 39$	$815 - 399$	$3 \cdot 298$	$396 + 276$
$7 \cdot 89$	$367 + 297$	$2 \cdot 399$	$903 - 599$
$5 \cdot 48$	$783 - 198$	$4 \cdot 198$	$199 + 347$

974.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
199	120	150	170	500	810	350	105
$+ 326$	$\cdot 7$	$- 99$	$\cdot 4$	$: 10$	$: 3$	$+ 299$	$\cdot 4$
$: 5$	$: 5$	$: 3$	$- 199$	$\cdot 15$	$- 200$	$- 19$	$: 2$
$+ 15$	$- 18$	$\cdot 10$	$+ 19$	$+ 60$	$\cdot 5$	$: 6$	$- 11$

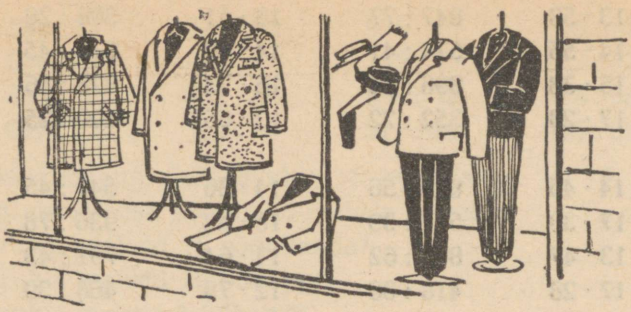

KORRUTAMINE KÜMNELISTEGA JA VASTAV JAGAMINE.

Hinnakiri

Ese	Hind rbl.
Odavam vihmamantel .	27
Kallim vihmamantel . .	32
Meestemantel	45
Naistemantel	36
Poisteülikond	18
Tütarlastekleit	14

975. Kauplusse toodi 30 odavamat vihmamantlit. Mitme rubla eest toodi odavamaid vihmamantleid (vaata hinnakiri)?

976. *Et lahendada harjutust* $40 \cdot 24$, *arutleme nii:* $40 \cdot 24$ *tähendab* $24 + 24 + 24 + 24$ *jne., kokku 40 korda. Kui kirjutame kõik need liidetavad neljakaupa tulpadesse, saame 10 tulpa. Ühe tulba summa on* $4 \cdot 24 = 96$, *kõikide tulpade summa seega* $10 \cdot 96 = 960$.

Seepärast arvuta nii: $4 \cdot 24 = 96 \ldots 10 \cdot 96 = 960$.

Ütle: $96 \ldots 960$.

Kirjuta nii: $40 \cdot 24 = 960$.

Korruta selle näite eeskujul: $30 \cdot 28$; $40 \cdot 23$; $20 \cdot 48$.

977. Peale odavamate vihmamantlite toodi veel 30 kallimat vihmamantlit. Mitme rubla eest toodi kallimaid vihmamantleid (vt. hinnakiri)?

978. Naistemantleid toodi 20. Mitme rubla eest toodi naistemantleid (vt. hinnakiri)?

979. Meestemantleid toodi 20. Mitme rubla eest toodi meestemantleid (vt. hinnakiri)?

980. Poisteülikondi toodi 30 ja tütarlastekleite 40.
Mitme rubla eest toodi poisteülikondi?
Mitme rubla eest toodi tütarlastekleite?
Mitme rubla eest toodi mõlemaid kokku?

981. Toidukaupade lattu toodi 30 suuremat ja 40 väiksemat kasti kuivatatud puuviljaga. Igas suuremas kastis oli 15 kg kuivatatud õunu ja igas väiksemas kastis 12 kg kuivatatud ploome.
Mitu kilogrammi toodi kuivatatud õunu?
Mitu kilogrammi toodi kuivatatud ploome?
Mitu kilogrammi toodi mõlemaid kokku?

982. Toidukaupade lattu toodi 20 suuremat ja 30 väiksemat kasti õunu. Igas suuremas kastis oli neid 18 kg ja igas väiksemas kastis 16 kg.
Mitu kilogrammi õunu oli 20 suuremas kastis?
Mitu kilogrammi õunu oli 30 väiksemas kastis?
Mitu kilogrammi õunu toodi üldse?

983.

$20 \cdot 48$	$60 \cdot 16$	$30 \cdot 24$	$50 \cdot 13$
$50 \cdot 19$	$40 \cdot 17$	$20 \cdot 36$	$20 \cdot 39$
$20 \cdot 28$	$20 \cdot 23$	$40 \cdot 22$	$40 \cdot 14$
$30 \cdot 33$	$60 \cdot 13$	$70 \cdot 12$	$20 \cdot 19$

984.

$80 \cdot 12$	$20 \cdot 49$	$50 \cdot 14$	$60 \cdot 15$
$30 \cdot 28$	$40 \cdot 23$	$30 \cdot 16$	$40 \cdot 19$
$20 \cdot 34$	$70 \cdot 14$	$20 \cdot 32$	$90 \cdot 11$
$50 \cdot 17$	$60 \cdot 13$	$30 \cdot 17$	$40 \cdot 25$

985. Kauplusse toodi uut kaupa. Odavamaid vihmamantleid toodi 540 rubla eest. Mitu odavamat vihmamantlit toodi (vt. hinnakiri lk. 152)?

986. *Harjutus 720 : 18 lahenda nii:*
72 : 18 = 4 . . . 720 : 18 = 40.
Arutle nii: 72 kümmet jagada 18 on 4 kümmet ehk 40.
Kirjuta nii: 720 : 18 = 40.
Jaga selle näite eeskujul: 510 : 17; 320 : 16; 480 : 12.

987. Peale odavamate vihmamantlite toodi veel 720 rubla eest naistemantleid ja 640 rubla eest kallimaid vihmamantleid (hinnad võta hinnakirjast).

Mitu naistemantlit toodi?
Mitu kallimat vihmamantlit toodi?

988. Meestemantleid toodi 900 rubla eest, poisteülikondi 720 rubla eest ja tütarlastekleite 420 rubla eest (hinnad võta hinnakirjast).
Mitu meesteülikonda toodi?
Mitu poisteülikonda toodi?
Mitu tütarlastekleiti toodi?

989. Lattu toodi kastides 960 kg kuivatatud puuvilja. Kuivatatud õunu oli 40 kasti, igas kastis 15 kg. Ülejäänud kastides olid kuivatatud ploomid, igas kastis 12 kg.
Mitu kilogrammi toodi kuivatatud õunu?
Mitu kilogrammi toodi kuivatatud ploome?

990. Lattu toodi kastides 860 kg õunu. Kastid olid kahesugused: suuremad ja väiksemad. Igas suuremas kastis oli 18 kg ja igas väiksemas kastis 16 kg õunu. Suuremaid kaste oli 30.
Mitu kilogrammi õunu oli 30 suuremas kastis?
Mitu kilogrammi õunu oli väiksemates kastides?
Mitu väiksemat kasti toodi lattu?

991.	840 : 12	390 : 13	640 : 16	720 : 24
	570 : 19	560 : 28	700 : 35	900 : 15
	740 : 37	700 : 14	850 : 17	880 : 44
	920 : 23	980 : 49	960 : 32	640 : 32
992.	960 : 12	960 : 48	660 : 11	840 : 28
	480 : 24	870 : 29	840 : 42	950 : 19
	510 : 17	840 : 14	600 : 12	780 : 39
	960 : 24	720 : 36	680 : 34	910 : 13

993. Kauplusse toodi uut kaupa. Vihmamantleid toodi 30, kokku 810 rubla eest. Mitu rubla maksis üks vihmamantel?

Et leida ühe vihmamantli hinda, tuleb 810 : 30. Seda teeme nii: 810 : 10 = 81 ... 81 : 3 = 27.

Jagades 810 kümnega, leiame 3 vihmamantli hinna, see on 81 rubla. Et leida 1 vihmamantli hinda, peame 81 rubla jagama 3-ga, saame 27 rubla.

Arvuta peast. Ütle nii: 81 ... 27.
Kirjuta nii: 810 : 30 = 27.
Jaga selle näite eeskujul 720 : 40; 320 : 20; 510 : 30.

994. Peale vihmamantlite toodi kauplusse veel 20 naistemantlit kokku 720 rubla eest. Mitu rubla maksis üks naistemantel?

995. Mitu rubla maksab üks tütarlastekleit, kui 50 niisuguse kleidi eest maksti 700 rubla?

996. Kauplusse toodi 30 üheraskust kasti kuivatatud ploome, kokku 360 kg. Mitu kilogrammi ploome oli igas kastis.

997. 30 vagunis oli kokku 540 suurt kaubakasti. Mitu kaubakasti oli igas vagunis?

998. 50 kasti kuivatatud õunu kaalusid kokku 600 kg. Mitu kilogrammi kaalus 1 niisugune kast?

999. Kangas oli 20 m riiet koguväärtusega 560 rubla. Mitu rubla maksis 1 m seda riiet?

1000. Koosta ülesanne, kus tuleb 450 jagada 30-ga.

1001.

720 : 40	540 : 30	700 : 20	540 : 20
840 : 60	480 : 40	550 : 50	520 : 40
460 : 20	880 : 20	600 : 40	740 : 20
750 : 50	960 : 60	810 : 30	1000 : 50

1002.

640 : 40	720 : 60	650 : 50	500 : 20
580 : 20	700 : 50	480 : 30	950 : 50
660 : 30	870 : 30	380 : 20	420 : 20
840 : 40	440 : 20	990 : 30	680 : 40

1003. Kaupluses on 20 m kallimat ja 30 m odavamat riiet, kokku 790 rubla eest. Kallima riide meeter maksab 17 rubla.
Mitme rubla eest on kaupluses kallimat riiet?
Mitme rubla eest on kaupluses odavamat riiet?
Mitu rubla maksab odavama riide meeter?

1004. Laos on kahesuguse suurusega kastides kokku 680 kg sibulaid. Igas suuremas kastis on 16 kg ja igas väiksemas kastis 12 kg sibulaid. Suuremaid kaste on 20.

Mitu kilogrammi sibulaid on 20 suuremas kastis?
Mitu kilogrammi sibulaid on väiksemates kastides?
Mitu väiksemat kasti on laos?

1005. Kaupluses oli 30 kallimat ja 40 odavamat lauakella, kokku 990 rubla väärtuses. Odavam lauakell maksab 12 rubla.
Mitme rubla eest oli kaupluses odavamaid lauakelli?
Mitme rubla eest oli kaupluses kallimaid lauakelli?
Mitu rubla maksab 1 kallim lauakell?

1006. Kaupluses oli kallimaid ja odavamaid lauakelli kokku 920 rubla eest. Odavam lauakell maksab 12 rubla ja kallim lauakell 17 rubla. Odavamaid lauakelli oli 20.
Mitme rubla eest oli kaupluses odavamaid lauakelli?
Mitme rubla eest oli kallimaid lauakelli?
Mitu kallimat lauakella oli kaupluses?

1007. Sügisel saadi 15 väiksemalt ja 13 suuremalt sibulõunapuult kokku 690 kg õunu. Igalt väiksemalt puult saadi keskmiselt 20 kg.
Mitu kilogrammi õunu saadi 15 väiksemalt puult?
Mitu kilogrammi õunu saadi 13 suuremalt puult?
Mitu kilogrammi õunu saadi keskmiselt ühelt suuremalt puult?

1008.	$20 \cdot 17$	$480 : 16$	$30 \cdot 21$	$850 : 50$
	$30 \cdot 26$	$860 : 43$	$20 \cdot 30$	$920 : 20$
	$60 \cdot 12$	$750 : 15$	$50 \cdot 15$	$960 : 80$
	$20 \cdot 42$	$940 : 47$	$30 \cdot 31$	$340 : 20$
1009.	$20 \cdot 46$	$580 : 29$	$40 \cdot 18$	$720 : 30$
	$40 \cdot 24$	$780 : 13$	$20 \cdot 45$	$980 : 70$
	$30 \cdot 25$	$620 : 31$	$50 \cdot 18$	$900 : 50$
	$20 \cdot 47$	$520 : 26$	$30 \cdot 29$	$600 : 20$
1010.	$20 \cdot 27$	$840 : 14$	$40 \cdot 20$	$910 : 70$
	$40 \cdot 18$	$750 : 25$	$20 \cdot 45$	$1000 : 40$
	$70 \cdot 13$	$480 : 12$	$60 \cdot 14$	$360 : 20$
	$30 \cdot 27$	$540 : 18$	$30 \cdot 19$	$780 : 60$

1011.

$50 \cdot 16$	$770 : 11$	$30 \cdot 30$	$800 : 50$
$70 \cdot 14$	$900 : 45$	$50 \cdot 15$	$560 : 40$
$20 \cdot 20$	$540 : 18$	$20 \cdot 35$	$570 : 30$
$40 \cdot 16$	$880 : 22$	$40 \cdot 13$	$760 : 20$

1012.

$50 \cdot 12$	$810 : 27$	$20 \cdot 25$	$960 : 40$
$20 \cdot 40$	$380 : 19$	$40 \cdot 15$	$900 : 60$
$30 \cdot 32$	$900 : 18$	$20 \cdot 50$	$510 : 30$
$60 \cdot 16$	$800 : 16$	$60 \cdot 16$	$840 : 70$

1013.

$30 \cdot 18$	$960 : 16$	$20 \cdot 26$	$800 : 40$
$70 \cdot 14$	$650 : 13$	$40 \cdot 21$	$600 : 50$
$40 \cdot 12$	$760 : 19$	$70 \cdot 13$	$920 : 40$
$50 \cdot 19$	$420 : 14$	$20 \cdot 18$	$840 : 30$

1014.

$11 \cdot 24$	$9 \cdot 78$	$15 \cdot 18$	$7 \cdot 59$
$11 \cdot 32$	$9 \cdot 27$	$15 \cdot 42$	$4 \cdot 38$
$11 \cdot 48$	$9 \cdot 47$	$15 \cdot 24$	$6 \cdot 99$
$11 \cdot 53$	$9 \cdot 54$	$15 \cdot 56$	$3 \cdot 78$

1015.

$5 \cdot 78$	$670 : 5$	$11 \cdot 42$	$9 \cdot 45$
$5 \cdot 64$	$780 : 5$	$15 \cdot 36$	$15 \cdot 62$
$5 \cdot 37$	$345 : 5$	$9 \cdot 78$	$5 \cdot 36$
$5 \cdot 49$	$435 : 5$	$5 \cdot 64$	$11 \cdot 64$

1016.

$3 \cdot 199 + 43$	$199 + 5 \cdot 107$	$9 \cdot 33 + 285$
$4 \cdot 98 - 52$	$728 - 3 \cdot 33$	$11 \cdot 27 + 388$
$2 \cdot 299 + 72$	$317 + 11 \cdot 18$	$15 \cdot 36 + 460$
$5 \cdot 99 - 45$	$528 - 3 \cdot 133$	$5 \cdot 98 - 150$

1017.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
299	105	980	720	654	972	480	750
$\cdot 3$	$+95$	$:14$	$:6$	$+102$	-12	$:60$	$:50$
-57	$\cdot 5$	$\cdot 11$	-11	$:7$	$:16$	$\cdot 90$	$\cdot 20$
$:8$	-20	-50	$\cdot 6$	$\cdot 9$	$\cdot 8$	$+30$	-1

KORRUTAMINE JA JAGAMINE KÜMNELISTE JA ÜHELISTEGA.

Hinnakiri

Ese	Hind rbl.
Kallim voodivaip . . .	28
Odavam voodivaip . .	24
Kallim põrandavaip . .	27
Odavam põrandavaip .	23
Laiem madrats	18
Kitsam madrats . . .	14

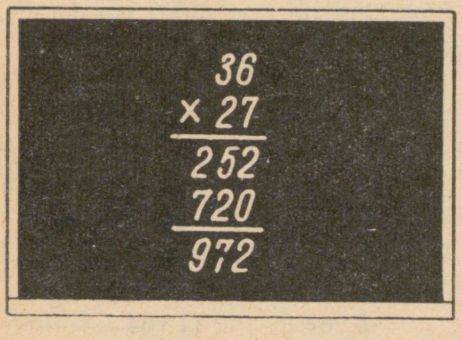

1018. Kauplusse toodi 32 kallimat voodivaipa. Mitu rubla maksis see kaup (hind vaata hinnakirjast)?

1019. *Harjutus 27 · 36 lahenda nii.*

Kirjuta tegurid teineteise alla, nagu on näha kõrvaloleval näitel, ja tõmba nende alla joon. Siis võta 7 · 36, saad 252. See kirjuta joone alla. Edasi võta 20 · 36, saad 720. See kirjuta 252 alla. Lõpuks liida mõlemad osakorrutised. Saad 972.

Korruta selle näite eeskujul: 23 · 34; 28 · 27; 32 · 28.

1020. Kauplusse toodi 23 kallimat ja 26 odavamat põrandavaipa.

Mitme rubla eest toodi kallimaid põrandavaipu?

Mitme rubla eest toodi odavamaid põrandavaipu?

Mitme rubla eest toodi kallimaid põrandavaipu rohkem kui odavamaid?

1021. Odavamaid voodivaipu toodi 34. Mitme rubla eest toodi odavamaid voodivaipu?

1022. Kauplusest müüdi nädala jooksul 24 laiemat ja 32 kitsamat madratsit.

Mitme rubla eest müüdi laiemaid madratseid?

Mitme rubla eest müüdi kitsamaid madratseid?

Mitme rubla eest müüdi mõlemaid madratseid kokku?

1023. Mesindustarvete kauplusest müüdi suve jooksul 54 meevurri hinnaga 18 rbl. meevurr. Mitme rubla eest müüdi suve jooksul meevurre?

1024. Kolhoosi karjafarmis on 28 lehma, kes annavad päevas üle 30 kg piima. Mitu kilogrammi piima saab päevas kõikidelt nendelt lehmadelt kokku, kui iga lehm annab keskmiselt 32 kg piima päevas?

1025. Üle 25 kg piima päevas annavad kolhoosi karjafarmis 36 lehma. Mitu kilogrammi piima saadakse päevas nendelt lehmadelt kokku, kui iga lehm annab keskmiselt 27 kg piima päevas?

1026. Köitekojas köidetakse kaustikuid. Ühte kaustikusse pannakse 24 poognat paberit. Mitu poognat paberit kulub 32 niisuguse kaustiku köitmiseks?

1027.

$27 \cdot 28$	$23 \cdot 27$	$26 \cdot 38$	$23 \cdot 37$
$33 \cdot 24$	$33 \cdot 22$	$23 \cdot 43$	$36 \cdot 25$
$29 \cdot 22$	$37 \cdot 26$	$26 \cdot 36$	$42 \cdot 23$
$36 \cdot 23$	$22 \cdot 38$	$34 \cdot 29$	$24 \cdot 41$

1028.

$28 \cdot 34$	$21 \cdot 47$	$27 \cdot 37$	$28 \cdot 32$
$39 \cdot 25$	$39 \cdot 22$	$35 \cdot 26$	$45 \cdot 21$
$23 \cdot 32$	$25 \cdot 33$	$21 \cdot 43$	$26 \cdot 34$
$42 \cdot 22$	$44 \cdot 21$	$39 \cdot 24$	$41 \cdot 22$

1029. Kauplusest müüdi 980 rubla eest kallimaid voodivaipu. Mitu kallimat voodivaipa müüdi (hind vaata hinnakirjast lk. 158)?

1030. *Harjutus 972 : 27 lahenda nii.*

Esiteks jaga 97 kümnelist 27-ga, saad 3 kümnelist. Need 3 kümnelist kirjuta jagatise kohale joone alla ja pea meeles, et need on kümnelised. Seega on juba jagatud $3 \cdot 27 = 81$ kümnelist. Need 81 kümnelist kirjuta nende 97 kümnelise alla, mis meil oli, ja tõmba sinna alla joon. Edasi arvuta, mitu kümnelist

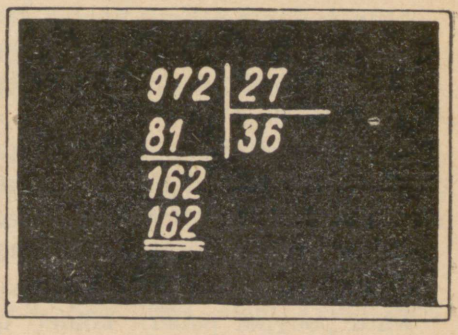

jäi jagamata. Selleks lahuta 97 kümnelisest 81 kümnelist, saad 16 kümnelist. See jääk, 16 kümnelist, tee ühelisteks. Saad kokku nende 2 ühelisega, mis meil enne oli, 162 ühelist. Jagades 162 ühelist 26-ga, leiame jagatise peast proovimise teel. See on 6 ühelist. Need 6 ühelist kirjuta joone alla jagatise kohale 3 kümnelise järele. Nüüd arvuta, mitu ühelist on jagatud: 6 · 27 = 162 ühelist. Need 162 ühelist kirjuta nende 162 ühelise alla, mis meil jagada oli. Selgub, et kõik ühelised on jagatud ja jagatis on 36.

Jaga selle näite eeskujul: 672 : 28; 667 : 23; 950 : 38.

1031. Kauplusest müüdi nädala jooksul 860 rubla eest laiemaid ja kitsamaid madratseid (hinnad vaata hinnakirjast lk. 158). Laiemaid madratseid müüdi 26.

Mitme rubla eest müüdi laiemaid madratseid?

Mitme rubla eest müüdi kitsamaid madratseid?

Mitu kitsamat madratsit müüdi?

1032. Kauplusest müüdi kallimaid ja odavamaid põrandavaipu kokku 984 rubla eest (hinnad vaata hinnakirjast). Kallimaid põrandavaipu müüdi 16.

Mitme rubla eest müüdi kallimaid põrandavaipu?

Mitme rubla eest müüdi odavamaid põrandavaipu?

Mitu odavamat põrandavaipa müüdi?

*

1033. Köitekojas köideti 834 poognast paberist kahesuguseid kaustikuid. Paksemaid kaustikuid köideti 16 ja igasse kaustikusse pandi 24 poognat paberit. Igasse õhemasse kaustikusse pandi 18 poognat paberit.

Mitu poognat paberit köideti 16 paksemasse kaustikusse?

Mitu poognat paberit köideti õhematesse kaustikutesse?

Mitu õhemat kaustikut köideti?

*

1034. Köitekojas köideti 732 poognast paberist kahesuguseid kaustikuid. Õhemaid kaustikuid köideti 32 ja igasse kaustikusse pandi 12 poognat paberit. Paksemaid kaustikuid köideti 28.

Mitu poognat paberit köideti 32 õhemasse kaustikusse?

Mitu poognat paberit köideti paksematesse kaustikutesse?

Mitu poognat paberit köideti igasse paksemasse kaustikusse?

1035. Kolhoosi karjafarmis saadi 28 parimalt lehmalt kokku 952 kg piima päevas. Mitu kilogrammi piima saadi keskmiselt igalt lehmalt?

1036. Kolhoosi linnufarmis saadi 35 parimalt kanalt kokku 980 muna kuus. Mitu muna saadi keskmiselt igalt kanalt?

1037.

713 : 31	576 : 24	924 : 42	851 : 23
840 : 35	676 : 26	928 : 29	968 : 44
912 : 24	897 : 39	806 : 31	528 : 22
945 : 35	675 : 25	957 : 29	736 : 32

1038.

702 : 27	957 : 29	682 : 31	754 : 26
575 : 25	625 : 25	696 : 29	616 : 28
966 : 42	984 : 41	768 : 24	999 : 37
924 : 33	759 : 23	975 : 39	832 : 26

1039. Ekskursioon tegi autobussiga kahel päeval kokku 964 km pikkuse sõidu. Esimesel päeval sõitis autobuss 12 tundi keskmise kiirusega 36 km tunnis. Teisel päeval sõideti 14 tundi.
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss esimesel päeval?
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss teisel päeval?
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss teisel päeval tunnis?

1040. Ekskursioon sõitis autobussiga esimesel päeval 442 km, teisel päeval aga 86 km vähem. Autobussi keskmine kiirus sellel sõidul oli 42 km tunnis.
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss teisel päeval?
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss kahel päeval kokku?
Mitu tundi kulutati sõitmiseks?

1041. Ekskursioon sõitis autobussiga esimesel päeval 300 km, teisel päeval 12 km rohkem ja kolmandal päeval niisama palju kui esimesel päeval. Kokku kulus sõitmiseks 24 tundi.
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss teisel päeval?
Mitu kilomeetrit sõitis autobuss 3 päevaga kokku?
Mitu kilomeetrit sõideti keskmiselt tunnis?

1042. Õmblusvabrikust saadeti kauplusse 1000 rubla eest

kaupa: 21 paari pükse hinnaga 17 rubla paar, 211 rubla eest päevasärke ja peale selle veel mantleid hinnaga 24 rubla mantel.

Mitme rubla eest saadeti kauplusse pükse?

Mitme rubla eest saadeti kauplusse pükse ja päevasärke kokku?

Mitme rubla eest saadeti kauplusse mantleid?

Mitu mantlit saadeti kauplusse?

1043. Mesindustarvete kauplusest müüdi 1000 rubla eest mitmesugust mesindusinventari. Sealhulgas oli 16 meevurri hinnaga 18 rubla meevurr, 244 rubla eest mitmesugust muud inventari ja peale selle veel 13 taru.

Mitme rubla eest müüdi meevurre?

Mitme rubla eest müüdi meevurre ja muud inventari kokku?

Mitme rubla eest müüdi tarusid?

Mitu rubla maksis üks taru?

1044. Mootorlaeva kapten arvestas, et kui ta sõidab kiirusega 24 km tunnis, siis jõuab ta sihtsadamasse 37 tunniga. Tegelikult sai ta ettenähtud kiirusega sõita 23 tundi, siis vähenes kiirus tugeva vastutuule ja suure lainetuse tõttu, nii et laeval kulus ülejäänud maa sõitmiseks veel 16 tundi.

Mitu kilomeetrit oli laeval üldse sõita?

Mitu kilomeetrit jõudis laev edasi 23 tunniga?

Mitu kilomeetrit jäi laeval siis veel sõita?

Missuguse tunnikiirusega sõitis laev ülejäänud maa?

1045.	32 · 29	805 : 35	27 · 34	783 : 27
	22 · 45	594 : 22	38 · 23	837 : 31
	25 · 23	700 : 28	46 · 21	986 : 29
	37 · 25	980 : 35	29 · 33	888 : 24
1046.	25 · 29	800 : 32	34 · 25	725 : 25
	33 · 26	598 : 26	21 · 37	792 : 36
	42 · 21	770 : 35	41 · 23	988 : 38
	25 · 35	814 : 37	35 · 27	729 : 27
1047.	25 · 31	864 : 32	26 · 29	576 : 18
	33 · 29	891 : 33	32 · 26	812 : 29
	24 · 27	918 : 27	28 · 33	646 : 19
	44 · 22	648 : 24	36 · 24	816 : 34

1048.

31 · 32	961 : 31	26 · 28	825 : 33
36 · 27	544 : 17	22 · 34	972 : 27
41 · 21	600 : 25	39 · 23	609 : 29
24 · 38	775 : 31	43 · 22	989 : 43

1049.

34 · 21	884 : 34	22 · 32	798 : 38
25 · 38	650 : 26	31 · 26	759 : 23
37 · 22	704 : 32	28 · 29	910 : 35
24 · 34	864 : 24	39 · 21	990 : 22

1050.

26 · 27	946 : 43	25 · 27	874 : 38
38 · 21	987 : 21	28 · 23	900 : 25
28 · 35	925 : 37	24 · 32	966 : 46
37 · 24	952 : 28	38 · 26	992 : 32

1051. Lahenda peast.

5 · 90	91 : 13	4 · 206	480 : 80
9 · 58	840 : 28	5 · 198	750 : 50
6 · 79	760 : 19	7 · 120	320 : 4
5 · 46	980 : 14	3 · 150	560 : 7

1052. Lahenda peast.

5 · 58	9 · 78	7 · 99	4 · 198
9 · 68	11 · 43	3 · 48	2 · 399
11 · 72	15 · 32	6 · 29	3 · 298
15 · 36	5 · 27	8 · 59	2 · 499

1053.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
99	320	954	360	350	600	756	450
· 7	— 2	+ 6	: 9	: 5	— 60	— 6	· 2
— 53	: 3	: 32	· 7	+ 80	: 5	: 15	+ 90
: 2	· 9	· 12	+ 70	· 4	· 7	· 9	: 10

1054. Mitme tunniga jõuab lennuk lennata 750 km, kui ta tunnis lendab 250 km?

1055. *Harjutus 720 : 240 lahenda nii:*
720 : 10 = 72 ... 72 : 24 = 3.
Jaga esiteks 10-ga ja siis saadud jagatis veel 24-ga.
Ütle: 72 ... 3.
Kirjuta nii: 720 : 240 = 3.
Jaga selle näite eeskujul: 480 : 160; 750 : 150; 840 : 120.

1056. Mitme tunniga lendab lennuk 960 km, kui ta tunnis lendab 320 km? 480 km?

1057. Mitme päevaga toodab põllutööriistade tehas 480 atra, kui ta päevas toodab 120 atra? 240 atra?

1058. Mitme päevaga toodab jalatsite vabrik 640 paari kingi, kui ta päevas toodab neid 160 paari?

1059. Sovhoos saatis turule 960 kg sealiha. Mitu siga tuli selleks tappa, kui ühe sea keskmine tapakaal oli 120 kg?

1060.

540 : 270	850 : 170	750 : 150
920 : 230	960 : 240	540 : 180
700 : 350	570 : 190	960 : 480
680 : 170	720 : 240	520 : 130

1061.

910 : 130	780 : 390	720 : 360
700 : 140	980 : 140	810 : 270
980 : 490	760 : 190	1000 : 250
570 : 190	600 : 150	650 : 130

1062. Raamatus on 324 lehekülge. Mitme päevaga jõuab Jüri selle raamatu läbi lugeda, kui ta loeb päevas keskmiselt 108 lehekülge?

1063. *Harjutuse 436 : 109 lahendamisel proovi korrutamise teel, mitu korda 109 on 436.*
Kirjuta nii: 436 : 109 = 4.
Jaga selle näite eeskujul: 510 : 102; 900 : 300; 832 : 208.

1064. Mitme päevaga jõuab Raivo läbi lugeda 212 leheküljepaksuse raamatu, kui ta loeb päevas 106 leheküljega?

1065. Sepikojas kulub vankri iga tagumise ratta rehvi valmistamiseks 306 cm pikkune tükk lattrauda. Mitu rehvi saab 918 cm pikkusest lattrauast?

1066. Vankri esimese ratta rehviks kulus 208 cm lattrauda. Mitu esimese ratta rehvi saab 832 cm pikkusest lattrauast?

1067. Mitu toobrivitsa saab 912 cm pikkusest vitsrauast, kui iga vitsa peale kulub 304 cm vitsa?

1068. Mitu pütivitsa saab 872 cm pikkusest vitsrauast, kui ühe pütivitsa peale kulub 109 cm vitsa?

1069.

763 : 109	924 : 308	824 : 206
321 : 107	836 : 209	545 : 109
630 : 105	921 : 307	963 : 107
800 : 400	810 : 405	832 : 208

1070.

864 : 108	540 : 108	820 : 205
836 : 209	927 : 309	600 : 300
912 : 304	828 : 207	816 : 408
814 : 407	1000 : 500	756 : 108

1071. Mitu taraposti saab 675 cm pikkusest palgist, kui posti pikkus peab olema 225 cm?

1072. *Harjutus 956 : 234 lahenda kirjalikult nii.*

Proovi, mitu korda pead võtma 234, et saad 956. Esiteks korruta peast. Korrutis ei tohi olla jagatavast suurem (miks?). Kui korrutis tuleb jagatavast suurem, siis tuleb jagatis võtta väiksem. Kui oled leidnud sobiva arvu, käesolevas näites on see 4, siis kirjuta see jagatise kohale joone alla. Nüüd võta

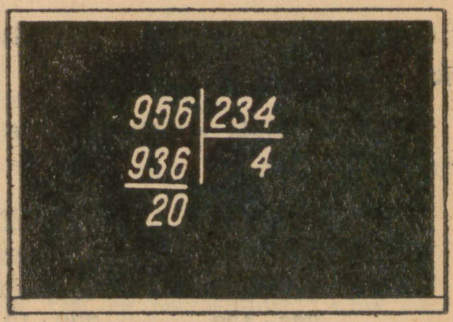

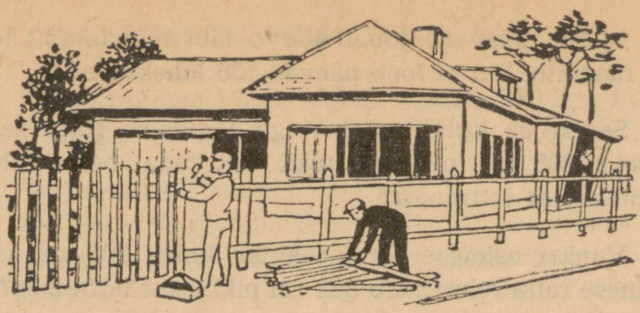

4 korda 234 ja kirjuta korrutis jagatava alla. Kui korrutis tuleb jagatavast väiksem, siis lahuta ta jagatavast, saad jäägi. Jääk ei tohi olla kunagi suurem kui jagaja (miks?). Kui ta on suurem, siis tuleb jagatis võtta suurem.

Jaga selle näite eeskujul: 896 : 224; 984 : 492; 441 : 147.

1073. Töölised jõudsid päevas saagida ja hööveldada 215 taralauda. Mitu päeva peavad nad töötama, et valmistada 860 niisugust lauda?

1074. 675 cm pikkune laud lõigatakse 135 cm pikkusteks tükkideks. Mitu niisugust tükki saab ühest lauast? 36 niisama pikast lauast?

1075. Mitu päeva kulub 725 taralaua valmistamiseks, kui päevas jõuab neid valmistada 145?

1076. Mitme päevaga jõuab metsatööliste brigaad saagida ja lõhkuda 712 ruumimeetrit küttepuid, kui ta päevas jõuab valmistada 178 ruumimeetrit puid?

1077. Mitu televiisorit saab 512 rubla eest, kui 1 televiisor maksab 128 rubla?

1078. Lahenda kirjalikult. Kus jagamine lõpeb jäägiga, seal arvuta ka jääk.

318 : 159	854 : 427	964 : 241
769 : 324	569 : 228	1000 : 250
916 : 229	652 : 326	363 : 121
686 : 138	776 : 194	992 : 246

1079.

987 : 329	908 : 227	588 : 294
975 : 325	531 : 177	950 : 225
932 : 466	492 : 123	951 : 317
864 : 216	864 : 382	798 : 236

1080. Metsatööliste brigaad kohustus saagima 900 ruumimeetrit küttepuid. Esimesel 3 päeval saagis ta iga päev 148 ruumimeetrit, siis aga otsustati tempot tõsta ja saagida iga päev 152 ruumimeetrit.

Mitu ruumimeetrit saagisid metsatöölised esimese 3 päevaga?

Mitu ruumimeetrit jäi siis veel saagida?

Mitme päevaga saagisid nad ülejäänud puud?

1081. Sovhoos saatis nädala jooksul turule 5 siga keskmise tapakaaluga 150 kg igaüks. Järgmisel nädalal kavatseti turule saata niisama palju sealiha, kuid sigade keskmine tapakaal oli sel nädalal sea kohta 25 kg väiksem.

Mitu kilogrammi sealiha saatis sovhoos esimesel nädalal turule?

Mitu kilogrammi oli sea keskmine tapakaal järgmisel nädalal?

Mitu siga pidi sovhoos järgmisel nädalal turule saatma?

1082. Jalatsitööstus pidi valmistama 900 paari jalatseid. Esimesel kahel päeval valmistati 138 paari päevas, siis aga otsustati tööviljakust tõsta ja valmistada päevas 156 paari.

Mitu paari jalatseid valmistati esimese kahe päevaga?

Mitu paari jalatseid jäi siis veel valmistada?

Mitme päevaga valmistati ülejäänud jalatsid?

1083. Kaupluses oli kahehinnalisi raadiovastuvõtjaid kokku 947 rubla väärtuses. Odavamaid aparaate oli 4, hinnaga 128 rubla iga aparaat. Kallima aparaadi hind oli 145 rubla.

Mitme rubla eest oli odavamaid raadioaparaate?

Mitme rubla eest oli kallimaid raadioaparaate?

Mitu kallimat raadioaparaati oli kaupluses?

1084. Kaupluses müüdi nädala jooksul 758 kg petrooleumi. Nädala lõpul oli kaupluses järel 178 kg petrooleumi. Kõik see petrooleum toodi kauplusse nädala algul, 156 kg igas vaadis.

Mitu kilogrammi petrooleumi toodi kauplusse nädala algul? Mitmes vaadis toodi see petrooleum?

1085. Lahenda peast. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

620 : 310	816 : 204	750 : 250
535 : 107	840 : 140	856 : 107
600 : 200	900 : 450	836 : 209
900 : 150	800 : 200	972 : 108

1086. Lahenda peast. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

756 : 108	950 : 190	818 : 409
840 : 120	812 : 203	1000 : 500
627 : 209	560 : 140	960 : 160
720 : 180	954 : 106	749 : 107

1087. Lahenda kirjalikult.

972 : 324	534 : 267	915 : 183
985 : 197	952 : 238	992 : 124
978 : 489	768 : 256	942 : 157
876 : 146	959 : 137	578 : 289

1088.

952 : 199	973 : 139	936 : 117
720 : 356	882 : 294	936 : 229
872 : 218	895 : 179	882 : 126
888 : 148	950 : 475	834 : 278

1089.

792 : 296	972 : 243	735 : 147
984 : 123	845 : 169	474 : 158
954 : 159	545 : 175	868 : 124
936 : 468	994 : 142	984 : 246

1090.

976 : 122	822 : 274	556 : 278
954 : 159	903 : 129	954 : 113
514 : 257	732 : 183	558 : 126
865 : 173	762 : 127	695 : 139

1091. Lahenda peast. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

$4 \cdot 60 - 80$	$420 + 2 \cdot 80$	$640 : 8 + 190$
$8 \cdot 70 + 60$	$960 - 7 \cdot 50$	$420 : 7 + 250$
$6 \cdot 90 - 50$	$530 + 3 \cdot 70$	$810 : 9 + 330$
$9 \cdot 50 + 70$	$800 - 5 \cdot 30$	$240 : 4 + 490$

1092.

$15 \cdot 64 + 120$	$3 \cdot 120 + 80$	$7 \cdot 109 - 45$
$11 \cdot 42 + 18$	$5 \cdot 150 - 70$	$3 \cdot 208 + 52$
$5 \cdot 39 - 80$	$4 \cdot 110 + 90$	$5 \cdot 109 - 27$
$9 \cdot 78 + 98$	$2 \cdot 480 - 80$	$4 \cdot 206 + 36$

1093.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
900	648	960	50	3	618	240	432
: 300	: 6	: 320	· 7	· 90	: 206	: 60	: 108
· 208	· 9	· 150	− 26	+ 39	· 75	· 120	· 250
+ 24	− 12	: 9	: 108	· 2	+ 15	− 48	− 100

MILLIMEETER.

1094. *Vaatle millimeetriteks jaotatud sentimeetrit ja loenda, mitu millimeetrit on 1 cm. Mitu millimeetrit on 1 dm? 1 m?*

1095. Millimeeter kirjutatakse lühendatult **mm.** Mitu millimeetrit on 2 cm? 7 cm? 3 dm? 8 dm? 4 dm 5 cm? 6 dm 9 cm?

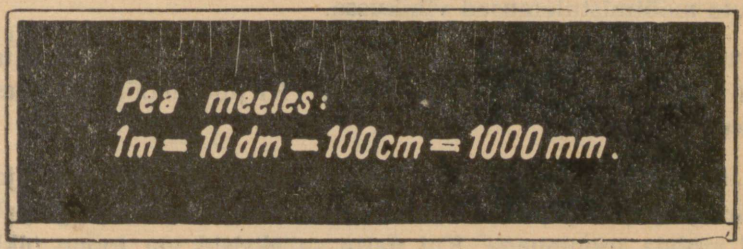

1096. Ehitusmaterjalide kaupluses oli välja pandud müügil olevate naelte hinnakiri. Müügil oli järgnevates pikkustes naelu: 30 mm; 40 mm; 50 mm; 60 mm; 70 mm; 80 mm; 90 mm; 100 mm; 150 mm; 200 mm. Kirjuta need pikkused sentimeetrites.

Kirjuta nii: 20 mm = 2 cm.

Miks on naelte pikkused antud millimeetrites?

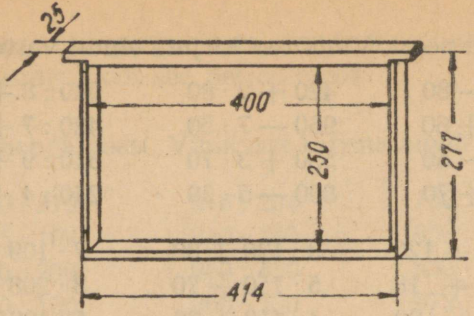

1097. Ülaloleval joonisel on kujutatud eesti taru pesaraam (millesse mesilased kärjed ehitavad). Mõõtmed on antud millimeetrites. Kirjuta need sentimeetrites ja millimeetrites. Mõtle järele, miks need on antud millimeetrites.

1098. Arvuta eelmise ülesande joonisel antud mõõtmete järgi kummagi külgliistu paksus. Kui paks on alumine liist, kui pealmise liistu paksus on 18 mm?

1099. Raamatust «Eesti NSV linnud» (lk. 256) leiame, et isase merikotka tiiva pikkus võib olla 650—715 mm. Kirjuta need arvud detsimeetrites, sentimeetrites ja millimeetrites. Miks need on antud millimeetrites?

1100. Mõõda millimeetrites tikutoosi pikkus, laius ja paksus. Kirjuta mõõtmistulemused vihikusse.

1101. Mõõda millimeetrites pliiatsi pikkus; vihiku pikkus ja laius; pinali pikkus, laius ja paksus. Kirjuta mõõtmistulemused vihikusse.

1102. Tõmba vihikusse joonlauaga kolm eri pikkusega joont, hinda iga joone pikkus millimeetrites esiteks silma järgi ja seejärel mõõda joonlauaga. Kui palju sa eksisid iga joone pikkuse hindamisel silma järgi?

1103.

5 dm 3 cm 8 mm = ... mm	843 mm = ... dm ... cm ... mm
3 dm 8 cm 6 mm = ... mm	568 mm = ... dm ... cm ... mm
1 dm 5 cm 0 mm = ... mm	307 mm = ... dm ... cm ... mm
7 dm 0 cm 5 mm = ... mm	680 mm = ... dm ... cm ... mm

1104.

$2 \cdot 400$	$1000 : 5$	$2 \cdot 200$	$1000 : 500$
$3 \cdot 300$	$400 : 2$	$3 \cdot 200$	$900 : 300$
$4 \cdot 200$	$900 : 3$	$5 \cdot 200$	$800 : 200$
$2 \cdot 500$	$600 : 2$	$2 \cdot 300$	$600 : 200$

1105.

$4 \cdot 80$	$320 : 8$	$4 \cdot 70$	$350 : 7$
$9 \cdot 50$	$720 : 9$	$8 \cdot 40$	$400 : 8$
$2 \cdot 70$	$400 : 5$	$6 \cdot 90$	$180 : 9$
$5 \cdot 60$	$150 : 3$	$7 \cdot 60$	$240 : 3$

1106.

$4 \cdot 63$	$258 : 6$	$8 \cdot 32$	$292 : 4$
$9 \cdot 42$	$186 : 2$	$5 \cdot 37$	$365 : 5$
$2 \cdot 75$	$294 : 7$	$3 \cdot 46$	$192 : 3$
$6 \cdot 34$	$128 : 4$	$7 \cdot 24$	$420 : 5$

1107.

$5 \cdot 127$	$774 ; 3$	$5 \cdot 135$	$786 : 6$
$4 \cdot 239$	$916 : 4$	$2 \cdot 357$	$635 : 5$
$2 \cdot 395$	$538 : 2$	$6 \cdot 129$	$861 : 7$
$5 \cdot 148$	$750 : 6$	$8 \cdot 117$	$928 : 8$

1108.

$3 \cdot 50 + 75$	$450 : 9 + 370$	$5 \cdot 70 - 120$
$7 \cdot 30 - 42$	$560 : 7 + 540$	$7 \cdot 80 + 140$
$2 \cdot 90 + 56$	$720 : 9 - 42$	$4 \cdot 90 - 250$
$4 \cdot 80 - 84$	$480 : 6 - 56$	$8 \cdot 60 + 360$

1109.

$180 : 3 + 75$	$3 \cdot 60 + 250$	$420 : 6 + 83$
$450 : 5 - 68$	$5 \cdot 80 - 170$	$720 : 8 - 52$
$360 : 9 + 87$	$2 \cdot 90 + 340$	$490 : 7 + 92$
$640 : 8 - 36$	$6 \cdot 50 - 120$	$630 : 9 - 35$

1110.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
630	408	2	350	540	980	480	545
$: 9$	$\cdot 2$	$\cdot 340$	$: 7$	$: 270$	$: 14$	$: 60$	$: 5$
$\cdot 6$	$+ 4$	$+ 20$	$+ 10$	$\cdot 500$	$\cdot 6$	$\cdot 70$	$- 4$
$- 12$	$: 410$	$: 2$	$\cdot 9$	$- 20$	$+ 60$	$- 15$	$\cdot 6$

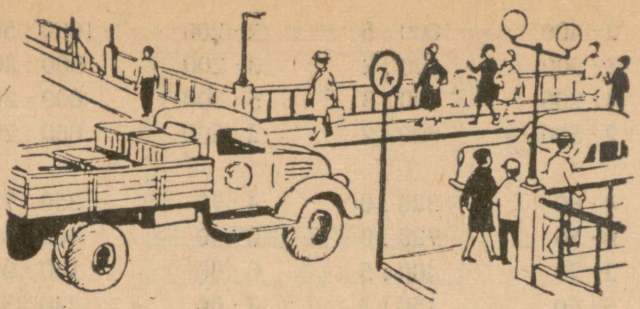

TONN.

1111. Silla ees olevale osutusmärgile on kirjutatud «7 t». Mida see tähendab?

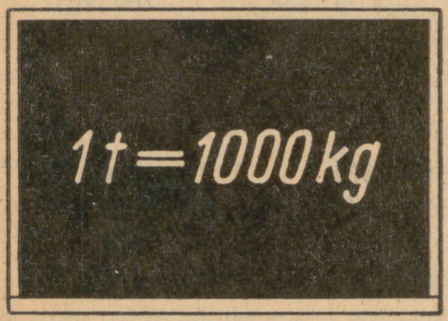

1112. Tonn kirjutatakse lühendatult «t».

Tugev hobune jaksab heal teel vedada 500 kg raskust koormat. Mitu hobusekoormat saab ühest tonnist?

1113. Tugev mees jaksab 100 kg raskust kotti mõnikümmend meetrit seljas kanda. Mitu nii rasket kotti on 1 tonnis?

1114. Mitu kilogrammi leiba tarvitab inimene aastas, kui ta sööks iga päev 1 kg leiba? Mitu aastat ja mitu päeva saaks ta läbi 1 t leivaga?

1115. Keskmine hobune kaalub 500 kg. Mitu niisugust hobust kaaluvad 1 tonni? Mitu tonni kaaluvad 20 niisugust hobust? 50 hobust? 100 hobust?

1116. Mitu tonni kaupa võib ära vedada 25 autokoormaga, kui koormasse panna 4 t?

1117. Mitu tonni kaupa viib edasi 40 vagunist koosnev rong, kui igas vagunis on keskmiselt 20 t kaupa?

1118. Autobussis on 60 inimest. Mitu tonni on autobussi koorem kokku, kui oletada, et 15 inimest koos riietusega kaaluvad 1 tonn?

1119.

2 · 160	360 : 2	3 · 240	4 · 250
4 · 190	840 : 7	2 · 380	2 · 470
6 · 120	210 : 3	4 · 230	5 · 190
3 · 180	600 : 5	6 · 140	3 · 280

1120.

2 · 409	530 : 5	4 · 209	812 : 2
4 · 107	742 : 7	7 · 108	545 : 5
6 · 105	915 : 3	3 · 207	927 : 3
3 · 208	654 : 6	5 · 105	832 : 4

1121.

3 · 170	872 : 8	4 · 207	780 : 3
4 · 109	560 : 4	2 · 280	525 : 5
2 · 480	763 : 7	6 · 108	880 : 4
5 · 107	650 : 5	3 · 290	945 : 9

1122.

3 · 59	3 · 199	8 · 39	3 · 299
2 · 79	2 · 299	7 · 59	5 · 199
5 · 89	5 · 99	6 · 49	6 · 99
4 · 69	4 · 199	3 · 89	2 · 499

1123. Leia jagatis ja jääk. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

75 : 8	84 : 9	30 : 14	75 : 28
70 : 9	52 : 7	80 : 15	80 : 36
65 : 7	60 : 8	60 : 13	98 : 45
45 : 6	29 : 3	70 : 16	100 : 32

1124.

12 · 82	518 : 37	19 · 46	540 : 45
14 · 64	352 : 22	13 · 58	702 : 54
18 · 37	975 : 65	17 · 24	646 : 38
16 · 28	432 : 36	12 · 76	731 : 43

1125.

5 · 120 — 280	480 : 3 + 150	3 · 170 — 340
3 · 240 + 120	560 : 2 — 130	2 · 290 + 150
6 · 150 — 370	960 : 4 + 280	4 · 180 — 460
4 · 130 + 280	810 : 3 — 140	6 · 110 + 180

1126.

540 : 5 + 36	7 · 104 + 72	654 : 6 + 41
763 : 7 — 52	5 · 109 — 85	832 : 8 — 64
972 : 9 + 45	3 · 206 + 36	424 : 4 + 78
642 : 6 — 28	6 · 104 — 84	921 : 3 — 57

1127.

a) 545	b) 720	d) 308	e) 106	g) 810	h) 210	i) 300	j) 450
: 5	: 8	· 3	+ 14	: 27	· 4	: 5	: 9
· 7	· 3	+ 30	· 7	· 6	: 3	· 7	· 10
— 43	+ 38	: 9	— 30	+ 30	+ 20	+ 30	+ 45

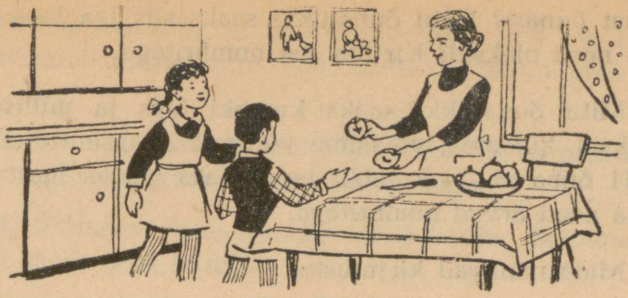

5. MURRUD.

POOL.

1128. *Emal on 1 õun. Ta jaotab selle võrdselt oma 2 lapse vahel. Millise osa õunast saab iga laps? Mitu õunatükki saab iga laps?*

1129. *Pool kirjutatakse numbritega nii.*

Üks joone peal näitab, mitu õunatükki sai kumbki laps, kaks joone all näitab, millised tükid need olid: et need olid saadud terve õuna jaotamise teel kaheks võrdseks osaks.

Kirjuta numbritega «pool».

Kui palju on $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$?

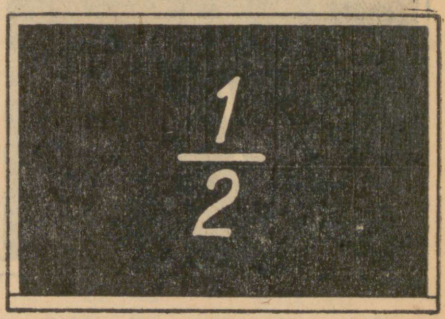

1130. Emal oli 2 õuna: üks oli «Sibulõun», teine «Tartu roosõun». Ema tahtis need jaotada võrdselt oma 2 lapse vahel nii, et kumbki laps saaks poole kummastki õunast. Mitu õunatükki sai nüüd kumbki laps? Millised tükid need olid? Kirjuta see numbritega.

1131. Kuidas peaksime jaotama 3 õuna võrdselt 2 lapse vahel, kui iga õun on ise sorti ja me tahame anda kummalegi lapsele

poole igast õunast? Mitu õunatükki saaks siis iga laps ja millised tükid need oleksid? Kirjuta see numbritega.

1132. Mitu õunatükki saaks kumbki laps ja millised need tükid oleksid, kui me jaotaksime võrdselt 2 lapse vahel 4 õuna, 5 õuna, 11 õuna nii, et kumbki laps saaks poole igast õunast? Kirjuta ka need arvud numbritega.

1133. Mida näitavad kirjutustes

$$\frac{5}{2} \; ; \; \frac{7}{2} \; ; \; \frac{11}{2}$$

numbrid 5; 7; 11 joone peal? Mida näitab 2 joone all?

1134. Ema jaotas oma 2 lapse vahel võrdselt 3 ühesugust õuna. Mitu tervet õuna sai iga laps? Mis pidi ema tegema viimase õunaga, mida tervelt jaotada ei saa? Kui palju sai nüüd iga laps?

1135. *«Üks ja pool» ehk «poolteist» kirjutatakse numbritega nii:*

Kirjuta selle eeskujul numbritega kaks ja pool; viis ja pool; seitse ja pool.

1136. *Harjutus 7 : 2 lahenda nii:*

7 : 2 = 3, jääk 1; 1 : 2 = ½.

Seega 7 : 2 = 3½.

Kirjuta nii: 7 : 2 = 3½.

Jaga selle näite eeskujul 2-ga: 9; 15; 17.

1137.

19 : 2	37 : 2	59 : 2	75 : 2
21 : 2	43 : 2	63 : 2	87 : 2
27 : 2	49 : 2	67 : 2	89 : 2
31 : 2	55 : 2	73 : 2	93 : 2

1138.

99 : 2	39 : 2	35 : 2	51 : 2
77 : 2	45 : 2	97 : 2	33 : 2
13 : 2	53 : 2	81 : 2	47 : 2
25 : 2	71 : 2	65 : 2	85 : 2

1139. Mitu minutit on pool tundi? Mitu sentimeetrit on pool meetrit? pool detsimeetrit? Mitu millimeetrit on pool sentimeetrit?

1140. Mitu meetrit on pool kilomeetrit? Mitu grammi on pool kilogrammi? Mitu kilogrammi on pool tonni?

1141. Mitmeks ühesuuruseks osaks peame jaotama asja või arvu, et saada pool sellest?

1142. Kuidas nimetatakse kumbagi osa, kui jaotame mingi asja või arvu kaheks võrdseks osaks?

1143. 10 m pikkune nöör lõigati pooleks. Kui pikk on kumbki pool?

1144. Mitu kilogrammi kaalub pool 50 kg raskusest jahukotist?

1145. Nööritükk lõigati pooleks. Kumbki pool on 8 m pikk. Kui pikk oli terve nöör?

1146. Pool meetrit riiet maksis 20 rubla. Mitu rubla maksab 1 m seda riiet?

1147.	$5 \cdot 111$	$264 : 2$	$2 \cdot 114$	$693 : 3$
	$2 \cdot 123$	$666 : 6$	$4 \cdot 213$	$846 : 2$
	$4 \cdot 224$	$963 : 3$	$9 \cdot 111$	$884 : 4$
	$3 \cdot 312$	$555 : 5$	$3 \cdot 234$	$555 : 5$
1148.	$5 \cdot 64$	$350 : 5$	$9 \cdot 56$	$178 : 10$
	$11 \cdot 52$	$245 : 5$	$5 \cdot 83$	$345 : 5$
	$15 \cdot 36$	$920 : 5$	$11 \cdot 45$	$673 : 10$
	$9 \cdot 48$	$315 : 5$	$15 \cdot 23$	$235 : 5$
1149.	$30 \cdot 15$	$340 : 20$	$60 \cdot 12$	$750 : 15$
	$50 \cdot 12$	$520 : 40$	$30 \cdot 24$	$480 : 16$
	$20 \cdot 47$	$480 : 30$	$70 \cdot 13$	$600 : 12$
	$40 \cdot 23$	$600 : 50$	$40 \cdot 18$	$510 : 17$
1150.	$31 \cdot 31$	$812 : 29$	$29 \cdot 29$	$672 : 32$
	$19 \cdot 27$	$972 : 27$	$24 \cdot 37$	$950 : 25$
	$23 \cdot 29$	$936 : 36$	$35 \cdot 22$	$858 : 39$
	$27 \cdot 32$	$891 : 27$	$27 \cdot 21$	$962 : 26$

1151.

a) 17	b) 60	d) 270	e) 963	g) 560	h) 436	i) 720	j) 350
· 30	· 8	: 135	: 9	: 7	: 109	: 18	· 2
+ 30	: 16	· 450	· 5	· 5	+ 76	+ 10	+ 150
: 9	· 9	+ 63	+ 25	+ 36	· 9	· 7	: 50

VEERAND.

1152. *Esimesed varajased tomatid tulid müügile. Ema ostis neid 300 grammi ja sai 3 tomatit. Mitu grammi kaalus keskmiselt üks tomat?*

Ema jaotas õhtul ühe tomati võrdselt 4 lapsele. Mis pidi ta selleks tomatiga tegema? Millise osa tomatist sai iga laps? Mitu tomatitükki sai iga laps? Mitu grammi see kaalus?

1153. *Veerand ehk neljandik kirjutatakse numbritega nii:*

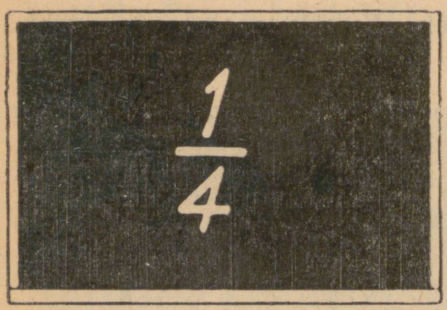

Mida näitab 1 joonekese peal? Mida näitab 4 joonekese all?

Kirjuta numbritega üks neljandik.

Kumb on suurem, kas $\frac{1}{2}$ või $\frac{1}{4}$?

1154. Järgmisel hommikul jaotas ema lastele teise tomati. Millise osa tomatist sai iga laps nüüd? Mitu neljandikku oli iga laps nüüd juba õhtusega kokku saanud? Kirjuta see numbritega. Mitu grammi oli iga laps nüüd juba tomateid saanud?

1155. Millise osa tomatist ja mitu grammi oleks saanud iga laps, kui ema oleks jaotanud 1 sajagrammise tomati võrdselt 2 lapse vahel? Mitu grammi kaalub $\frac{1}{2}$ sajagrammisest tomatist? Mitu grammi kaalub $\frac{2}{4}$ sajagrammisest tomatist? Mida me võime öelda $\frac{1}{2}$ ja $\frac{2}{4}$ kohta?

1156. Lõunasöögil jaotas ema lastele viimase tomati. Mitu neljandikku oli iga laps nüüd juba tomateid saanud? Kirjuta see numbritega. Mitu grammi see on, kui tomatid olid kõik 100-grammised?

Pea meeles:

et $\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$, *siis kirjuta* $\frac{2}{4}$ *asemel alati* $\frac{1}{2}$.

1157. Paari nädala pärast ostis ema 5 tomatit. Ta jaotas need võrdselt neljale lapsele. Mitu tervet tomatit sai iga laps? Mis pidi ema tegema viimase tomatiga, mida tervelt jaotada ei saa? Kui palju sai nüüd iga laps?

1158. *«Üks ja veerand» ehk «üks ja üks neljandik» kirjutatakse numbritega nii:*

Kirjuta selle eeskujul numbritega kolm ja üks neljandik, viis ja kolm neljandikku, kaheksa ja üks neljandik.

$1\frac{1}{4}$

1159. *Harjutus 9 : 4 lahenda nii:*

9 : 4 = 2, jääk 1; 1 : 4 = $\frac{1}{4}$.

Seega: 9 : 4 = $2\frac{1}{4}$.

Kirjuta nii: 9 : 4 = $2\frac{1}{4}$.

Jaga selle näite eeskujul 4-ga 13; 17; 25.

1160. *Harjutus 10 : 4 lahenda nii:*

10 : 4 = 2, jääk 2; 2 : 4 = $\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$. *Seega: 10 : 4 =* $2\frac{1}{2}$.

Jaga selle näite eeskujul 4-ga: 6; 14; 18.

1161. *Harjutus 7 : 4 lahenda nii:*

7 : 4 = 1, jääk 3; 3 : 4 = $\frac{3}{4}$. *Seega: 7 : 4 =* $1\frac{3}{4}$.

Jaga selle näite eeskujul 4-ga: 11; 15; 23.

1162.

21 : 4	42 : 4	67 : 4	85 : 4
38 : 4	45 : 4	74 : 4	93 : 4
47 : 4	59 : 4	71 : 4	68 : 4
26 : 4	66 : 4	82 : 4	55 : 4

1163. Mitu minutit on $\frac{1}{4}$ tundi? Mitu sentimeetrit on $\frac{1}{4}$ meetrit? Mitu meetrit on $\frac{1}{4}$ kilomeetrit? Mitu grammi on $\frac{1}{4}$ kilogrammi? Mitu kilogrammi on $\frac{1}{4}$ tonni?

1164. Mitmeks ühesuuruseks osaks peame jaotama asja või arvu, et saada üht neljandikku ehk veerandit sellest?

1165. Kuidas nimetatakse iga osa, kui jaotame mingi asja või arvu neljaks võrdseks osaks?

1166. Riidekangas on 32 m pikk. Kui pikk on üks neljandik sellest kangast?

1167. Kilogramm vorsti maksab 2 rbl. 40 kop. Mitu rubla ja kopikat maksab veerand kilogrammi seda vorsti?

1168. Veerand meetrit riiet maksab 2 rubla. Kui palju maksab terve meeter seda riiet?

1169. Veerand riidekangast on 6 meetrit pikk. Kui pikk on terve kangas?

1170.

300 : 150	1000 : 500	920 : 460
640 : 160	990 : 330	480 : 120
690 : 130	960 : 120	550 : 110
840 : 120	800 : 160	1000 : 200

1171.

520 : 104	624 : 208	848 : 106
806 : 403	545 : 109	735 : 105
416 : 208	832 : 208	812 : 203
436 : 109	654 : 109	648 : 108

1172.

648 : 324	1000 : 250	720 : 360
884 : 221	720 : 240	524 : 262
555 : 111	308 : 154	348 : 174
969 : 323	916 : 458	962 : 481

1173.

$65 \cdot 15 - 846$	$43 \cdot 20 - 539$	$28 \cdot 34 - 548$
$227 \cdot 3 + 295$	$810 : 162 + 116$	$496 : 16 + 179$
$23 \cdot 25 - 198$	$37 \cdot 27 - 658$	$212 \cdot 4 - 563$
$630 : 21 + 726$	$754 : 58 + 87$	$989 : 23 + 117$

1174.

a) 680	b) 840	d) 2	e) 3	g) 4	h) 5	i) 6	j) 1000
: 340	: 105	· 145	· 150	· 120	· 170	· 150	: 250
· 409	· 70	+ 70	− 30	+ 65	: 50	: 450	· 150
+ 22	: 280	: 120	: 105	: 109	− 11	· 500	+ 80

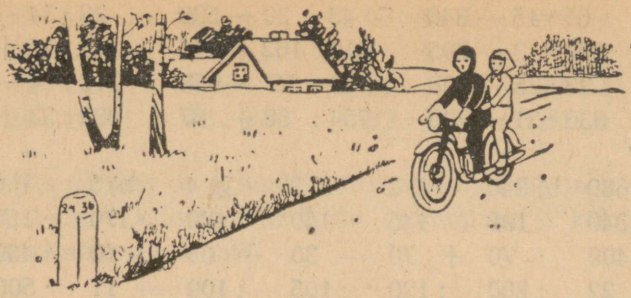

6. GEOMEETRILINE MATERJAL.

PIKKUSTE MÕÕTMINE.

1175. *Suuremaid pikkusi, nagu kaugust kahe asula vahel, mõõdetakse kilomeetrites. Mitu kilomeetrit on sinu elukohast naaberasulani?*

1176. Kõik linnade ja suuremate asulate vahelised kaugused maanteid mööda on mõõdetud ja maanteede äärde on püstitatud kilomeetritulbad. Igal kilomeetritulbal on kaks arvu: üks näitab kaugust ühe linnani, teine teise linnani. Tallinn—Tartu maantee ääres, 66 km Tallinnast, seisab kilomeetritulp, millel me näeme arve 66 ja 128. Mitu kilomeetrit on Tallinnast Tartu? Millised arvud on järgmisel Tartu-poolsel kilomeetritulbal?

1177. Tallinn—Pärnu maantee ääres, 52 km Pärnust, seisab kilomeetritulp arvudega 52 ja 87. Mitu kilomeetrit on Tallinnast Pärnu? Millised arvud on järgmisel Pärnu-poolsel kilomeetritulbal?

1178. Väiksemate asulate vaheliste teede ääres kilomeetritulbad puuduvad. Siin võime kaugust mõõta umbkaudu käimiseks kulutatud aja järgi. Inimene käib keskmiselt 5 km tunnis. Jalakäija jõudis ühest asulast teise 2 tunniga. Kui kaugel on need asulad teineteisest?

1179. Mitu kilomeetrit on kahe asula vahemaa, kui jalakäija jõudis ühest teise 3 tunniga? 4 tunniga?

1180. *Kui kahe asula vahelist kaugust kilomeetrites mõõtes viimane kilomeeter jääb poolikuks, siis väljendame selle meetrites. Mitu kilomeetrit ja mitu meetrit on kahe asula vahemaa, kui me mõõtmisel saime 2 täit kilomeetrit ja 250 meetrit?*

1181. *Tavaliselt talitatakse pikkuste mõõtmisel viimase, poolikuks jääva kilomeetriga järgmiselt: kui see on 500 m või üle selle, siis arvestatakse ta täie kilomeetrina, kui see on aga vähem kui 500 m, siis jäetakse ta hoopis arvestamata.*

Mitu kilomeetrit on nii arvestades kahe asula vahemaa, kui me mõõtmisel saime 12 km 350 m? 13 km 500 m? 17 km 860 m?

1182. *Kilomeetrist lühemaid kaugusi mõõdetakse meetrites. Selleks kasutatakse mõõdulinti.*

20 m pikkune mõõdulint mahtus kooliaia pikkusele 30 korda. Kui pikk on kooliaed?

1183. Kui pikk on teeosa, millele 20 km pikkune mõõdulint mahub 50 korda? 38 korda?

1184. *Sageli kasutatakse pikkuste mõõtmisel mõõdusirklit, mille haarade otsad asetsevad teineteisest 2 m kaugusel.*

Kahemeetrine mõõdusirkel mahtus kraavi pikkusse 167 korda. Kui pikk on see kraav?

1185. Kui pikk on teeosa, millesse 2-meetrine mõõdusirkel mahub 250 korda? 187 korda?

1186. *Kui mingit pikkust meetrites mõõtes viimane meeter jääb poolikuks, siis mõõdame selle sentimeetrites.*

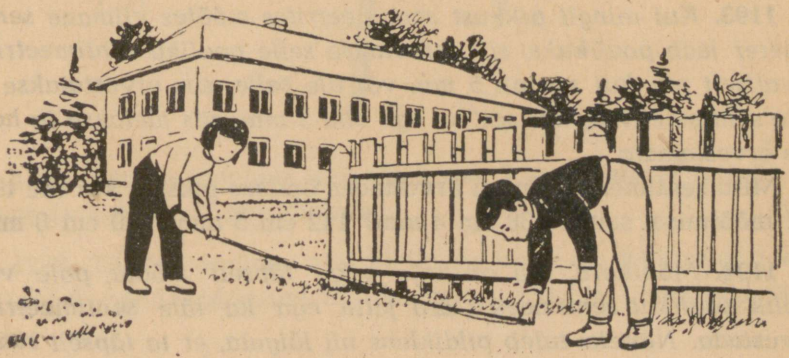

Mitu meetrit ja mitu sentimeetrit on klass pikk, kui mõõtmisel mahtus sellesse 7 täismeetrit ja peale selle veel 58 cm?

1187. Mõõda meetrites ja sentimeetrites oma klassi pikkus ja laius; oma toa pikkus ja laius; kooli saali pikkus ja laius.

1188. *Tavaliselt talitatakse pikkuste mõõtmisel viimase pooliku meetriga, eriti suuremate pikkuste mõõtmisel, järgmiselt. Kui pikkus on 50 cm või üle selle, siis arvestatakse ta täie meetrina, kui see on aga vähem kui 50 cm, siis jäetakse ta hoopis arvestamata.*

Mitu meetrit on nii arvestamisel kooli krundi pikkus, kui me mõõtmisel saime 564 m 45 cm? 487 m 50 cm? 473 m 85 cm?

1189. Mõõda meetrites kooliõue pikkus; kooli krundi pikkus.

1190. *Meetrist lühemaid pikkusi mõõdetakse sentimeetrites.* Mõõda sentimeetrites oma ranitsa või mapi pikkus ja laius; oma pea ümbermõõt, oma rinna ümbermõõt. Milliseid mõõduriistu kasutatakse sellistel mõõtmistel?

1191. *Sageli mõõdetakse ja kirjutatakse sentimeetrites ka meetrist suuremad pikkused, näiteks inimese pikkus, hobuse kõrgus jne.*

Isa oli 182 cm pikk, poeg 135 cm. Mitu sentimeetrit oli isa pojast pikem?

1192. Hobusekasvanduses on mitmesuguse kõrgusega hobuseid. Kõige väiksema hobuse, nõndanimetatud poni kõrgus on 96 cm, kõige kõrgema hobuse kõrgus aga 174 cm. Mitu sentimeetrit on poni kõige kõrgemast hobusest madalam?

1193. *Kui mingit pikkust sentimeetrites mõõtes viimane sentimeeter jääb poolikuks, siis talitatakse selle pooliku sentimeetriga tavaliselt nii: kui see on 5 mm või üle selle, siis arvestatakse ta täie sentimeetrina, kui see on aga alla 5 mm, siis jäetakse ta hoopis arvestamata.*

Mitu sentimeetrit on nii arvestades õpilase pikkus, kui me täpsel mõõtmisel saime 138 cm 4 mm? 142 cm 5 mm? 140 cm 8 mm?

1194. *Mõnikord, kui on vaja väga täpselt mõõta, pole võimalik poolikut sentimeetrit ära jätta ega ka täie sentimeetrina arvestada. Näiteks tuleb pildiklaas nii lõigata, et ta täpselt raami*

sisse mahuks. Siis kirjutatakse tavaliselt kogu pikkus millimeetrites.

Mitme millimeetri pikkune tuleb lõigata pildiklaas, kui raami pikkus valtsi servast valtsi servani oli 34 cm 4 mm? 23 cm 8 mm? 25 cm 7 mm? Miks on otstarbekohane kirjutada sel juhul kogu pikkus millimeetrites?

1195. Aknaraami pikkus valtsi servast valtsi servani oli 87 cm 4 mm, laius 48 cm 7 mm. Väljenda need arvud millimeetrites. Kumb kirjutusviis on lihtsam, kas sentimeetrites ja millimeetrites või ainult millimeetrites?

1196. Mõõda mingi aknaraami pikkus ja laius valtsi servast valtsi servani millimeetrites.

1197. Mõõda millimeetrites joonisel kujutatud naelte pikkused. Kirjuta tulemused vihikusse.

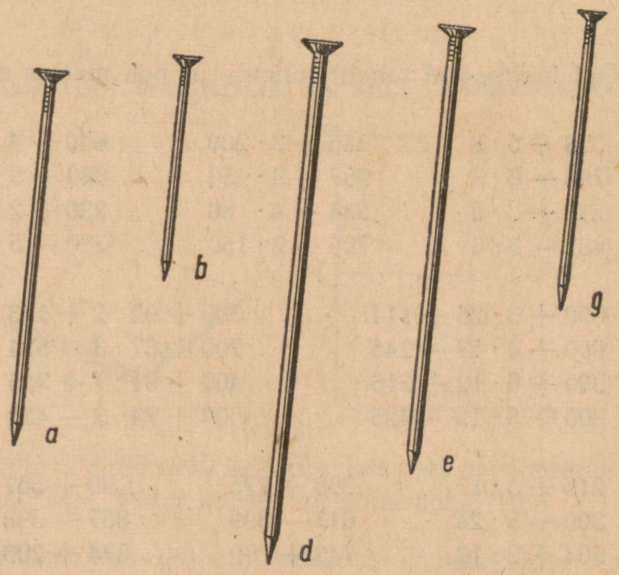

1198. Tõmba joonlaua abil vihikusse 3 joont: üks 7 mm, teine 9 mm ja kolmas 12 mm pikkune.

1199. Tõmba joonlaua abil vihikusse kolm eri pikkusega joont ja mõõda nende pikkused millimeetrites. Kirjuta tulemused vihikusse.

$1\,m = 10\,dm = 100\,cm = 1000\,mm$
$1\,cm = 10\,mm \bullet 1\,dm = 100\,mm \bullet 1\,m = 1000\,mm$
$1\,km = 1000\,m$

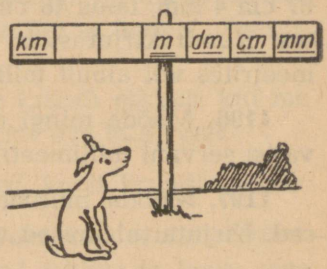

1200. Õpi ülaltoodud tabelit tundma ja pea meeles selle sisu.

1201.

$328 + 5 \cdot 8$	$356 + 3 \cdot 200$	$640 + 4 \cdot 15$
$796 - 6 \cdot 7$	$987 - 8 \cdot 50$	$890 - 5 \cdot 8$
$213 + 3 \cdot 5$	$534 + 4 \cdot 80$	$230 + 2 \cdot 40$
$482 - 5 \cdot 6$	$795 - 2 \cdot 150$	$780 - 5 \cdot 14$

1202.

$600 + 3 \cdot 25 + 114$	$300 + 92 : 2 + 123$
$900 + 4 \cdot 17 - 245$	$700 + 87 : 3 - 514$
$300 + 6 \cdot 12 + 316$	$400 + 91 : 7 + 255$
$800 + 5 \cdot 15 - 423$	$600 + 74 : 2 - 423$

1203.

$215 + 5 \cdot 17$	$398 + 275$	$99 + 567$
$300 - 3 \cdot 24$	$817 - 399$	$857 - 398$
$564 + 2 \cdot 18$	$743 + 99$	$674 + 299$
$700 - 4 \cdot 19$	$928 - 398$	$923 - 499$

1204. Aseta joone alla pabeririba ja arvuta kirjalikult paberiribale. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
328	725	195	562	287	517	487	823
$+ 267$	$- 437$	$+ 378$	$- 384$	$+ 578$	$- 239$	$+ 254$	$- 567$

1205.

$37 \cdot 27$	$868 : 31$	$28 \cdot 28$	$828 : 36$
$25 \cdot 26$	$714 : 21$	$29 \cdot 34$	$961 : 31$
$28 \cdot 24$	$858 : 33$	$27 \cdot 33$	$756 : 28$
$23 \cdot 23$	$782 : 23$	$23 \cdot 24$	$744 : 31$

1206.

$17 \cdot 58 - 764$	$19 \cdot 45 - 756$	$992 : 2 + 357$
$3 \cdot 296 + 112$	$35 \cdot 15 + 378$	$858 : 6 + 768$
$55 \cdot 18 - 691$	$27 \cdot 29 - 576$	$872 : 4 - 187$
$31 \cdot 17 + 263$	$32 \cdot 24 + 157$	$984 : 3 - 179$

1207.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
540	960	100	60	4	5	270	40
$: 60$	$: 480$	$+ 8$	$\cdot 7$	$\cdot 180$	$\cdot 120$	$: 9$	$\cdot 25$
$\cdot 107$	$\cdot 500$	$\cdot 5$	$+ 12$	$+ 30$	$+ 210$	$\cdot 20$	$: 2$
$- 3$	$: 10$	$: 9$	$: 108$	$: 150$	$: 3$	$: 15$	$+ 40$

TÄISNURK. RISTKÜLIK JA SELLE ÜMBERMÕÕT.

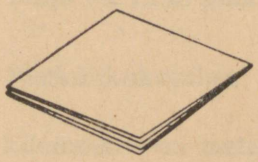

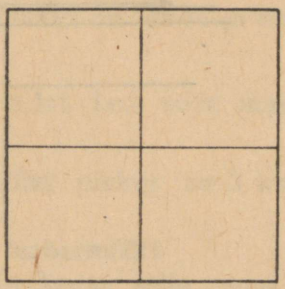

1208. *Murra paberileht kokku ja siis veel kord kokku nii, nagu joonisel näidatud. Mitmekordne on nüüd paberileht?*

1209. *Kui sa kaks korda kokkumurtud paberilehe uuesti lahti võtad, siis näed, et mõlemad murdejooned moodustavad risti ja selle punkti ümber, kus nad teineteisest läbi lähevad ehk lõikuvad, on tekkinud 4 nurka. Kuidas asetsesid need nurgad, kui paberileht oli kokku murtud?*

1210. *Iga nii saadud nurka nimetatakse täisnurgaks. Kõik täisnurgad on võrdsed. Millest me seda näeme?*

1211. *Murra paberileht uuesti kokku ja võrdle saadud täisnurgaga laua nurka, aknaruudu nurka, vihikulehe nurka, raamatukaane nurka. Mida me võime kõikide nende nurkade kohta öelda? Otsi oma ümbrusest ja nimeta veel täisnurki.*

1212. Joonesta oma vihikusse paberilehe kokkumurdmisel saadud täisnurga abil täisnurk.

1213. Mitu külge ja mitu nurka on kolmnurgal?

1214. Mitu külge ja mitu nurka on nelinurgal?

1215. Joonista vihikusse mingi nelinurk ja võrdle selle iga nurka paberilehe kokkumurdmisel saadud täisnurgaga või joonestuskolmnurgaga. Mis selgub?

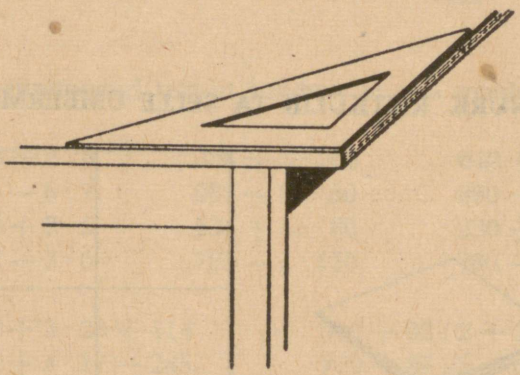

1216. *Nelinurka, mille kõik nurgad on täisnurgad, nimetatakse ristkülikuks. Otsi oma ümbrusest ja nimeta ristkülikuid.*

1217. Joonista ruudulisele vihikulehele mingi ristkülik ja lõika kääridega välja. Miks on ruudulisele vihikulehele hõlpus ristkülikut joonistada?

1218. *Ristküliku külgi, mis asetsevad vastastikku, nimetatakse vastaskülgedeks. Neid külgi, mis nurkades kokku puutuvad, nimetatakse lähiskülgedeks. Võrdle paberist väljalõigatud ristküliku kaht vastaskülge teineteisele pealemurdmise teel. Mis selgub?*

1219. Võrdle samal viisil ka ristküliku lähiskülgi. Mis selgub?

1220. Kirjuta vihikusse kokkuvõtlikult kõik, mis sa tead ristkülikust. Kirjuta nii: *Ristkülikul on .... nurka ja .... külge. Ristküliku nurgad on kõik .... Ristküliku vastasküljed on ...., ristküliku lähisküljed aga ....*

1221. Joonista ruudulisele vihikulehele ristkülik, mille pikkus oleks 16 ruutu ehk 8 cm ja laius 10 ruutu ehk 5 cm, kirjuta iga külje juurde selle pikkus ja arvuta kõigi nelja külje kogupikkus ehk ümbermõõt.

1222. *Ristküliku ümbermõõtu on kõige hõlpsam nii arvestada, et liidame selle pikkuse ja laiuse ning korrutame saadud summa 2-ga.*

Miks võib nii teha? Arvuta ristküliku ümbermõõt, kui selle pikkus on 10 cm ja laius 8 cm.

1223. Joonista vihikusse neli erineva suurusega ristkülikut. Mõõda millimeetrites joonistatud ristkülikute pikkus ja laius ning arvuta ümbermõõt.

1224. Ristkülikukujulise välja pikkus oli 148 m ja laius 115 m. Kui pikk oli välja ümbermõõt?

1225. Maja on 12 m pikk ja 9 m lai. Leia selle maja ümbermõõt.

1226. Ristkülikukujulise metsatüki pikkus on 3 km ja laius 2 km.

Mitu kilomeetrit on metsatüki ümbermõõt?

Mitme tunniga jõuab metsavaht ümber selle metsa käia, kui ta kõnnib tunnis 5 km?

1227. Oktoobripühade puhul tõmmati ümber saalilae kuuseokstest vanik. Mitu meetrit pidi olema seda vanikut, kui saali pikkus oli 10 m ja laius 6 m?

1228. Akende ümber pandi kuuseokstest vanikud, nii et otsad ulatusid põrandani.

Mitu meetrit vanikut kulus ühe akna kaunistamiseks, kui akna laius oli 2 m ja akna ülemise serva kõrgus põrandast 3 m?

Mitu meetrit vanikut kulus nelja niisuguse akna kaunistamiseks?

1229. Arvuta kirjalikult paberiribal. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
248	374	367	528	417	275	187	58
176	58	284	39	289	382	376	247
345	416	79	187	87	178	268	184

1230. Arvuta kirjalikult paberiribal. Vihikusse kirjuta ainult vastused.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
570	800	348	602	564	1000	288	703
+ 348	− 372	+ 487	− 387	+ 378	− 784	+ 569	− 387

1231.

3 · 199 − 125	3 · 240 + 180	750 : 5 + 240
2 · 99 + 202	7 · 130 − 210	960 : 3 − 120
3 · 299 − 564	4 · 120 + 120	720 : 2 + 150
4 · 199 + 104	2 · 360 − 350	920 : 4 − 170

1232.

20 · 38	850 : 50	20 · 26	480 : 16
40 · 16	720 : 30	70 · 14	900 : 45
50 · 15	910 : 70	30 · 32	420 : 14
30 · 24	800 : 50	40 · 18	750 : 15

1233.

28 · 25	806 : 31	25 · 22	784 : 28
43 · 21	841 : 29	36 · 26	735 : 35
29 · 31	728 : 26	32 · 28	726 : 22
27 · 29	552 : 23	27 · 24	676 : 26

1234.

11 · 34 + 199	996 : 3 + 498	440 : 40 + 39
15 · 42 − 398	574 : 2 − 196	720 : 9 − 27
10 · 72 + 199	792 : 6 + 595	480 : 80 + 56
9 · 67 − 297	936 : 4 − 99	350 : 5 − 28

1235.

28 · 23 − 398	12 · 83 − 754	23 · 42 − 567
3 · 256 + 186	798 : 2 + 518	928 : 8 + 497
798 : 6 − 75	154 · 6 − 814	28 · 32 − 479
966 : 138 + 45	924 : 33 + 672	828 : 36 + 86

1236.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
420	540	250	40	20	2	280	600
: 6	: 108	· 3	· 9	· 8	· 460	· 3	: 15
· 8	· 200	+ 10	+ 140	· 5	: 23	: 105	· 10
− 20	: 4	: 19	: 25	: 400	· 7	· 75	+ 20

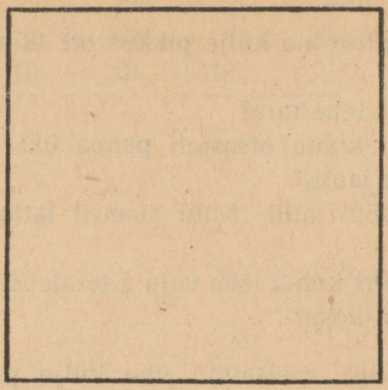

1237. Mõõda millimeetrites joonisel kujutatud ristküliku kõik küljed. Mis selgub?

1238. *Ristkülikut, mille kõik neli külge on ühepikkused, nimetatakse ruuduks.*

Joonista ruudulisele paberile 6 cm pikkuse küljega ruut ja arvuta selle ümbermõõt. Mida on selleks vaja teha ühe külje pikkusega?

1239. Mõõda joonisel kujutatud ruutudel igaühel ühe külje pikkus ja arvuta nende ruutude ümbermõõdud. Miks on vaja mõõta ainult ühe külje pikkus?

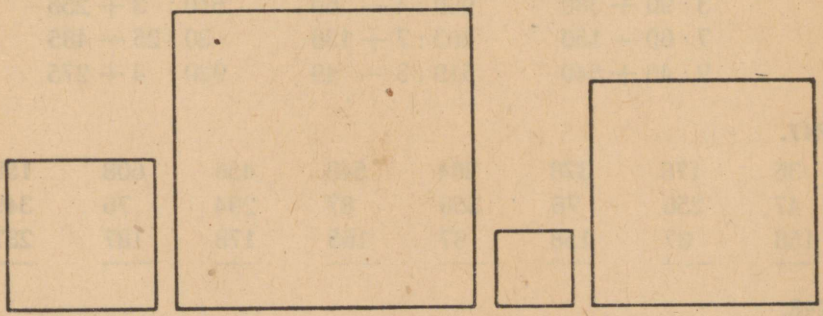

1240. Leia ruudu ümbermõõt, kui selle külg on 8 cm; 12 cm; 15 cm; 23 cm.

1241. Leia ruudukujulise aia ümbermõõt, kui selle ühe külje pikkus on 36 m.

1242. Ruudukujulise aia külje pikkus oli 42 m. Seda aeda tuli piirata taraga.

Mitu meetrit tuli teha tara?

Iga kahe meetri kohta otsustati panna üks post. Mitu posti läks vaja kogu tara jaoks?

Postide külge löödi latid. Mitu meetrit latte läks vaja kogu tara jaoks?

Iga jooksva meetri kohta läks vaja 5 taralauda. Mitu taralauda läks vaja kogu tara jaoks?

1243. Ruudukujulise metsatüki ühe külje pikkus on 5 km. Mitme tunniga jõuab metsavaht korra ümber selle metsa käia, kui ta kõnnib tunnis 4 km?

1244.

$20 \cdot 34 - 250$	$2 \cdot 313 - 46$	$456 : 2 + 430$
$30 \cdot 25 + 120$	$3 \cdot 235 - 80$	$954 : 3 - 108$
$945 : 3 - 65$	$5 \cdot 120 + 173$	$1000 : 4 + 327$
$832 : 4 + 32$	$4 \cdot 180 - 340$	$864 : 3 - 204$

1245.

$27 \cdot 32 - 569$	$39 \cdot 23 - 607$	$36 \cdot 24 - 685$
$993 : 3 + 458$	$2 \cdot 198 + 395$	$313 \cdot 2 + 194$
$43 \cdot 22 - 716$	$14 \cdot 68 - 719$	$735 : 3 + 378$
$478 : 2 + 587$	$756 : 6 + 588$	$23 \cdot 38 - 485$

1246.

$5 \cdot 80 - 160$	$810 : 2 + 125$	$20 \cdot 35 - 324$
$3 \cdot 90 + 380$	$960 : 4 - 60$	$510 : 3 + 256$
$7 \cdot 60 - 150$	$763 : 7 + 136$	$30 \cdot 25 - 485$
$9 \cdot 40 + 540$	$519 : 3 - 49$	$920 : 4 + 275$

1247.

36	178	378	284	548	456	608	158
47	256	76	358	87	294	76	349
158	87	158	97	165	178	187	287

1248.

568	832	256	803	687	1000	475	523
+ 375	− 278	+ 187	− 487	+ 163	− 893	+ 525	− 217

1249. a) 280 : 20 · 7 + 52

b) 150 · 5 + 10 : 19

d) 40 · 25 − 160 : 28

e) 30 · 18 : 6 + 18

g) 108 · 9 − 12 : 12

h) 80 · 9 + 80 : 16

i) 50 · 9 + 30 : 3

j) 160 · 5 + 40 : 3

7. ARVUD TUHANDEST KÜMNE TUHANDENI.

RUBLADE JA KOPIKATE KIRJUTAMINE KOPIKATES.

1250. Mitu kopikat on 9 rubla? Mitu kopikat on 10 rubla? Mitu kopikat on 20 rbl., 30 rbl., 50 rbl., 70 rbl., 90 rbl.?

1251. *43 rubla 25 kopikat kirjutatakse nii:*

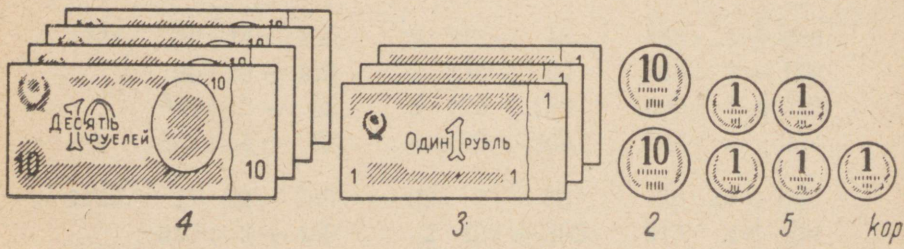

Seda loetakse: «Neli tuhat kolmsada kakskümmend viis kopikat.»

Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Kirjuta kopikates: 72 rbl. 63 kop.; 18 rbl. 56 kop.; 95 rbl. 48 kop.; 68 rbl. 36 kop.; 24 rbl. 59 kop.; 56 rbl. 92 kop.

Kirjuta nii: 25 rbl. 48 kop. = 2548 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

1252. *30 rubla 24 kopikat kirjutatakse kopikates nii:*

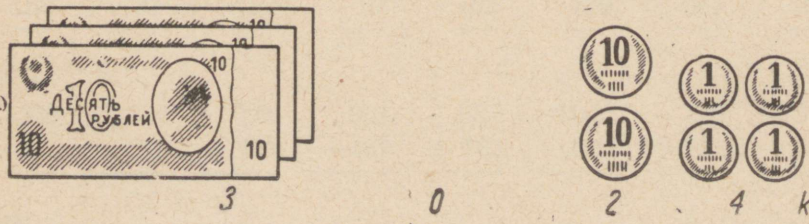

Seda loetakse: «Kolm tuhat kakskümmend neli kopikat.»

Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks on sajakopikaliste kohale kirjutatud null? Kirjuta kopikates: 50 rbl. 78 kop.; 90 rbl. 36 kop.; 90 rbl. 48 kop.; 70 rbl. 62 kop.; 40 rbl. 53 kop.; 50 rbl. 27 kop.

Kirjuta nii: 80 rbl. 23 kop. = 8023 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

1253. *30 rubla 8 kopikat kirjutatakse kopikates nii:*

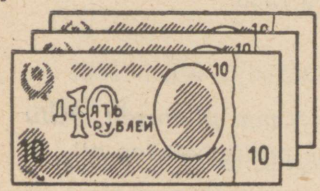

3 0 0 8 kop.

Seda loetakse: «Kolm tuhat kaheksa kopikat.»

Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks peame sajakopikaliste ja kümnekopikaliste kohale kirjutama nullid? Kirjuta kopikates: 60 rbl. 3 kop.; 20 rbl. 9 kop.; 50 rbl. 2 kop.; 40 rbl. 7 kop.; 70 rbl. 5 kop.; 40 rbl. 4 kop.

Kirjuta nii: 80 rbl. 2 kop. = 8002 kop.

Loe, mis sul on kirjutatud.

MEETRITE, DETSIMEETRITE JA SENTIMEETRITE KIRJUTAMINE MILLIMEETRITES.

1254. Mitu millimeetrit on 1 m? Mitu millimeetrit on 2 m? 5 m? 7 m? 9 m?

1255. *Tõmba mõõdulint lahti 2 m 3 dm 5 cm ja 4 mm pikkuselt. Mitu millimeetrit see on? See pikkus kirjutatakse millimeetrites nii:*

2 3 5 4 mm.

Seda loetakse: «Kaks tuhat kolmsada viiskümmend neli millimeetrit.»

Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number?

1256. Kirjuta millimeetrites: 5 m 6 dm 8 cm 7 mm; 3 m 2 dm 8 cm 4 mm; 7 m 4 dm 9 cm 6 mm; 2 m 3 dm 6 cm 1 mm; 6 m 9 dm 2 cm 6 mm; 8 m 7 dm 2 cm 3 mm.

Kirjuta nii:

m	dm	cm	mm	mm
2	5	3	8	2538.

Loe, mis sul on kirjutatud.

1257. *Tõmba mõõdulint lahti 3 m 2 cm 5 mm pikkuselt. Mitu millimeetrit see on? See pikkus kirjutatakse millimeetrites nii:*

3 0 2 5 mm.

Seda loetakse: «Kolm tuhat kakskümmend viis millimeetrit.»
Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks kirjutatakse detsimeetrite kohale null?

1258. Kirjuta millimeetrites: 8 m 6 cm 2 mm; 6 m 2 cm 3 mm; 4 m 6 cm 8 mm; 9 m 3 cm 5 mm; 7 m 8 cm 6 mm; 3 m 7 cm 4 mm.

Kirjuta nii:

m	dm	cm	mm	mm
5	0	2	3	5023.

Loe, mis sul on kirjutatud.

1259. *Tõmba mõõdulint lahti 2 m 4 mm pikkuselt, ja arvuta, mitu millimeetrit see on. See pikkus kirjutatakse millimeetrites nii:*

2 0 0 4 mm.

Seda loetakse: «Kaks tuhat neli millimeetrit.»
Mida näitab selles kirjutuses esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks on kirjutatud nullid?

1260. Kirjuta millimeetrites: 3 m 4 mm; 5 m 7 mm; 1 m 9 mm; 5 m 6 mm; 2 m 8 mm; 6 m 2 mm.

Kirjuta nii:

m	dm	cm	mm	mm
8	0	0	6	8006.

Loe, mis sul on kirjutatud.

TONNIDE JA KILOGRAMMIDE KIRJUTAMINE KILOGRAMMIDES.

1261. Mitu kilogrammi on 1 tonn? Mitu kilogrammi on 3 t? 5 t? 7 t? 9 t?

1262. *Mitu kilogrammi on 3 tonni 245 kilogrammi? See arv kirjutatakse nii*

3 2 4 5 kg.

Seda loetakse: «Kolm tuhat kakssada nelikümmend viis kilogrammi.»

Mitu numbrit on selles arvus? Mida näitab esimene number? teine number? kolmas number? viimane number?

1263. Kirjuta kilogrammides: 2 t 428 kg; 7 t 500 kg; 4 t 120 kg; 6 t 208 kg; 8 t 700 kg; 5 t 380 kg.

Kirjuta nii: 9 t 300 kg = 9300 kg.

Loe, mis sul on kirjutatud.

1264. *Mitu kilogrammi on 1 tonn 8 kilogrammi? See arv kirjutatakse nii:*

1 0 0 8 kg.

Seda loetakse: «Üks tuhat kaheksa kilogrammi.»

Mitu numbrit on selles arvus? Mida näitab esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks peame sadade ja kümnete kilogrammide kohale kirjutama nullid?

1265. Kirjuta kilogrammides 2 t 68 kg; 5 t 75 kg; 1 t 7 kg; 2 t 4 kg; 3 t 80 kg; 1 t 5 kg.

Kirjuta nii: 3 t 25 kg = 3025 kg.

Loe, mis sul on kirjutatud.

KUIDAS KIRJUTATAKSE TUHANDELISI, SAJALISI, KÜMNELISI JA ÜHELISI.

1266. *Arv* **«üks tuhat kolmsada nelikümmend viis»** *kirjutatakse numbritega nii:*

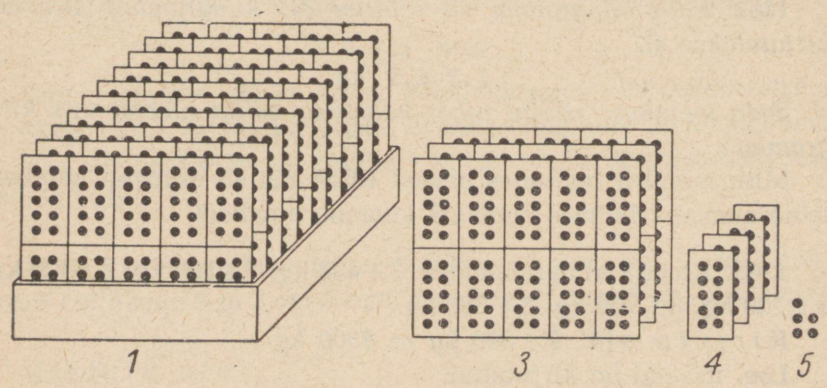

Mitu tuhandelist on selles arvus? Mitu sajalist? Mitu kümnelist? Mitu ühelist? Mida näitab esimene number? teine number? kolmas number? viimane number?

1267. Kirjuta numbritega ühte ritta: kaks tuhat viissada kakskümmend kolm; viis tuhat kakssada kuuskümmend seitse; kolm tuhat nelisada; seitse tuhat kakssada üheksa; neli tuhat kaheksasada viiskümmend; kuus tuhat kolmsada.

1268. *Arv* **«kaks tuhat nelikümmend viis»** *kirjutatakse numbritega nii:*

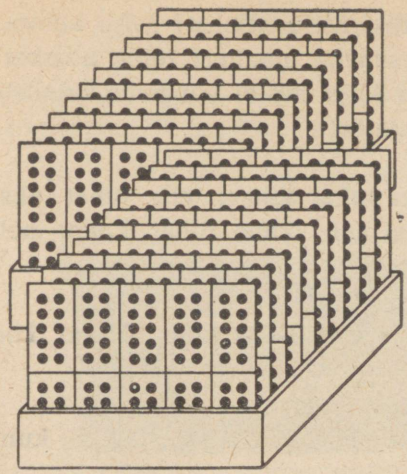

Mitu tuhandelist on selles arvus? Mitu sajalist? Mitu kümnelist? Mitu ühelist? Mida näitab esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks peame sajaliste kohale kirjutama nulli?

1269. Kirjuta numbritega ühte ritta: üks tuhat kuuskümmend seitse; kolm tuhat kakskümmend; viis tuhat kolmkümmend kuus; seitse tuhat üheksakümmend; neli tuhat seitsekümmend kaks; kuus tuhat nelikümmend kaheksa.

1270. *Arv:* **«üks tuhat neli»** *kirjutatakse numbritega nii:*

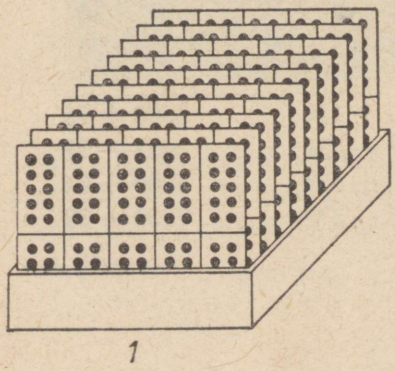

Mitu tuhandelist on selles arvus? Mitu sajalist? Mitu kümnelist? Mitu ühelist? Mida näitab esimene number? teine number? kolmas number? viimane number? Miks me ei või nulle sajaliste ja kümneliste kohale kirjutamata jätta?

1271. Kirjuta numbritega: kaks tuhat seitse; viis tuhat üks; kolm tuhat kaheksa; kaheksa tuhat neli; kuus tuhat kolm; neli tuhat üheksa.

1272. Kirjuta numbritega kõik arvud 998-st kuni 1012-ni. Loe need arvud.

1273. Kirjuta numbritega kõik arvud 5012-st tagasi kuni 4998-ni. Loe need arvud.

1274. Kirjuta numbritega kõik arvud 7998-st edasi kuni 8012-ni. Loe need arvud.

1275. Kirjuta numbritega kõik arvud 9012-st tagasi kuni 8998-ni. Loe need arvud.

1276.

$3000 + 200$	$1000 + 40$	$2000 + 7$
$4200 - 200$	$2080 - 80$	$5006 - 6$
$7000 + 500$	$8000 + 60$	$7000 + 8$
$7500 - 500$	$8090 - 90$	$9005 - 5$

1277.

$1200 + 50$	$9850 + 7$	$4203 + 50$
$3420 - 20$	$1638 - 8$	$6748 - 40$
$8600 + 80$	$2490 + 5$	$2907 + 20$
$4570 - 70$	$5783 - 3$	$5496 - 90$

1278.

$5085 + 300$	$7000 + 128$	$9500 + 76$
$6374 - 300$	$4378 - 378$	$3457 - 57$
$8023 + 500$	$2000 + 534$	$5800 + 64$
$2875 - 800$	$6573 - 573$	$7239 - 39$

KUIDAS SAAB SAJALISTEST TUHANDELISI JA TUHANDELISTEST SAJALISI.

1279. Kirjuta, mitu tuhandelist on 10 sajalist; 20 sajalist; 40 sajalist; 70 sajalist; 50 sajalist; 80 sajalist.

Kirjuta nii: 60 sajalist = 6 tuh.

Pea meeles:
iga 10 sajalist moodustab 1 tuhandelise.

1280. Kirjuta, mitu tuhandelist ja mitu sajalist on 24 sajalist; 56 sajalist; 93 sajalist; 32 sajalist; 75 sajalist; 18 sajalist.

Kirjuta nii: 43 sajalist = 4 tuh. + 3 sajalist.

1281. Kirjuta, mitu sajalist on 1 tuhandeline; 4 tuhandelist; 2 tuhandelist; 5 tuhandelist; 3 tuhandelist; 7 tuhandelist.

Kirjuta nii: 6 tuh. = 60 sajalist.

Pea meeles:
igas tuhandelises on 10 sajalist.

1282. Kirjuta, mitu sajalist on 2 tuhandelist 3 sajalist; 9 tuhandelist 1 sajaline; 1 tuhandeline 5 sajalist; 3 tuhandelist 7 sajalist; 5 tuhandelist 2 sajalist; 4 tuhandelist 7 sajalist.

Kirjuta nii: 8 tuh. + 5 sajalist = 85 sajalist.

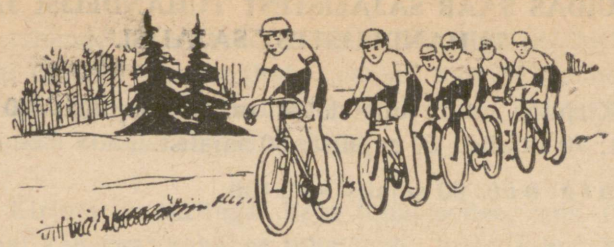

8. KORDAMISEKS.

1283. Rühm pioneere korraldas 3-päevase jalgrattamatka. Nad sõitsid esimesel päeval 76 km, teisel päeval aga 4 km vähem ja kolmandal päeval 8 km vähem kui esimesel päeval. Kui pikk oli see jalgrattamatk?

1284. Mitu kilomeetrit sõitsid eelmises ülesandes nimetatud pioneerid keskmiselt tunnis, kui nad iga päev sõitsid 6 tundi?

1285. Kooli lõpetajatele korraldati 3-päevane ekskursioon autobussiga. Nad sõitsid esimesel päeval 215 km, teisel päeval aga 10 km vähem ja kolmandal päeval 17 km rohkem kui esimesel päeval. Mitu kilomeetrit sõitsid nad kokku 3 päevaga?

1286. Missuguse keskmise tunnikiirusega sõitis eelmises ülesandes nimetatud autobuss, kui ta iga päev sõitis 7 tundi?

1287. Kolhoosniku elukohast lähemasse linna oli 45 km. Mis kellaajal peab kolhoosnik kodust välja sõitma, et kella 13-ks linna jõuda, kui ta sõidab tunnis keskmiselt 15 km?

1288. Tallinn—Tartu autobuss sõitis Tartust välja ja jõudis igas tunnis 30 km edasi. Tartust Tallinna on 204 km.

Mitu minutit kulus autobussil 1 km sõitmiseks?

Mitu tundi ja mitu minutit kulus autobussil 204 km sõitmiseks?

1289. Mis kellaajaks peaks Tallinna jõudma Tallinn—Pärnu autobuss, kui ta väljub Pärnust kell 7.00, sõidab, peatused kaasa arvatud, keskmiselt 30 km tunnis ja kui Pärnust Tallinna on 139 km?

1290. 1 kg juustutükist müüdi einelauas 4 ostjale igaühele 200 g, ülejäänud juustust aga tehti 8 võileiba. Mitu grammi juustu pandi igale võileivale?

1291. 12 võileiva jaoks keedeti 4 muna. Mitu grammi muna pandi igale võileivale, kui muna kaalus keskmiselt 60 g?

1292. Leiba läheb iga võileiva jaoks keskmiselt 35 g, võid 8 g ja muna 15 g. Mitu grammi kaalub 15 niisugust võileiba?

1293. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

7	4	6	3	8	2	5	7	9	6	
6	5	7	4	3	8	6	9	5	4	
9	7	12	5	2	6	4	3	8	9	
13	8	6	9	7	4	2	5	3	11	
2	8	7	3	5	15	4	6	9	13	

1294.

$123 + 235$	$456 + 170$	$516 + 208$
$587 - 241$	$528 - 240$	$572 - 305$
$425 + 372$	$684 + 160$	$389 + 403$
$967 - 454$	$837 - 570$	$953 - 508$

1295.

236	487	384	587	183	678	58	697
87	156	78	248	98	95	76	86
154	78	256	75	378	157	287	177

1296.

567	824	358	905	724	1000	358	705
$+ 285$	$- 347$	$+ 276$	$- 278$	$+ 276$	$- 897$	$+ 642$	$- 298$

1297.

$3 \cdot 200$	$1000 : 2$	$3 \cdot 40$	$560 : 8$
$5 \cdot 100$	$800 : 4$	$7 \cdot 80$	$720 : 9$
$2 \cdot 400$	$900 : 3$	$9 \cdot 60$	$540 : 6$
$3 \cdot 300$	$600 : 2$	$8 \cdot 90$	$490 : 7$

1298.

$4 \cdot 36$	$185 : 5$	$6 \cdot 120$	$840 : 7$
$6 \cdot 27$	$336 : 7$	$4 \cdot 250$	$520 : 4$
$8 \cdot 42$	$384 : 4$	$2 \cdot 480$	$920 : 2$
$7 \cdot 56$	$270 : 6$	$5 \cdot 130$	$750 : 5$

1299.

$2 \cdot 408$	$756 : 7$	$720 : 120$	$540 : 108$
$5 \cdot 107$	$836 : 4$	$600 : 150$	$630 : 105$
$3 \cdot 206$	$872 : 8$	$960 : 480$	$972 : 108$
$6 \cdot 109$	$981 : 9$	$870 : 290$	$828 : 207$

1300.

$750 : 15 - 17$	$810 : 2 + 125$	$360 \cdot 2 + 150$
$840 : 12 + 86$	$960 : 4 - 60$	$720 : 8 - 47$
$920 : 23 - 13$	$763 : 7 + 136$	$90 \cdot 6 + 460$
$810 : 27 + 94$	$519 : 3 - 49$	$545 : 5 - 37$

1301.

$28 \cdot 23 - 398$	$12 \cdot 83 - 754$	$21 \cdot 46 - 814$
$3 \cdot 256 + 186$	$792 : 6 + 518$	$928 : 8 + 672$
$798 : 6 - 75$	$6 \cdot 154 - 814$	$28 \cdot 32 - 479$
$966 : 138 + 95$	$924 : 33 + 672$	$828 : 36 + 86$

1302.

a) 90	b) 1000	d) 545	e) 810	g) 51	h) 648	i) 630	j) 1000
$\cdot 6$	$: 250$	$: 5$	$: 27$	$\cdot 4$	$: 108$	$+ 120$	$: 4$
$: 108$	$\cdot 125$	$\cdot 8$	$\cdot 17$	$\cdot 3$	$\cdot 90$	$: 15$	$+ 20$
$\cdot 200$	$+ 45$	$- 62$	$: 10$	$+ 36$	$+ 90$	$\cdot 20$	$: 3$

1303. Elektrirongis on 6 vagunit. Esimeses 3 vagunis on igaühes 96 istekohta ja ülejäänud vaguneis igaühes 108 istekohta. Mitu istekohta on selles rongis?

1304. Elektrirongis on 6 vagunit. Kahes vagunis on kummaski 96 istekohta ja ülejäänud vaguneis igaühes 108 istekohta. Kõik istekohad on täis ja peale selle on igas vagunis veel keskmiselt 23 püstiseisjat. Mitu inimest on selles rongis?

1305. Elektrirongis on kuues vagunis kokku 632 istekohta. Kahes vagunis on kummaski 108 istekohta. Ülejäänud vaguneis on kohti igaühes ühepalju. Mitu istekohta on igas ülejäänud vagunis?

1306. Elektrirong sõidab Tallinnast välja kell 5.20 ja jõuab Keilasse kell 6.09. Kui kaua on rong teel?

1307. 8 platvormile laaditi 640 palki. Pärast laaditi veel 3 platvormile igaühele niisama palju palke kui eelmistelegi. Mitu palki laaditi kokku kõikidele platvormidele?

1308. Kooperatiivis on 4 tünni heeringaid, igaühes 73 kg, ja 5 tünni, igaühes 74 kg. Mitu kilogrammi on kooperatiivis heeringaid?

1309. Sovhoosis varuti talveks 135 lehmale igaühele 2 t heinu ja 5 t silo. Mitu tonni varuti kumbagi sööta eraldi ja mitu tonni mõlemaid kokku kõikide lehmade jaoks?

1310. Mööblikauplusse saadeti müügile 4 ühehinnalist diivanit kokku 536 rubla väärtuses. Hiljem saadeti müügile veel 3 samasugust diivanit. Mitu rubla sai mööblikauplus kokku nende diivanite eest?

1311. Õmblusateljee ostis kaht sorti riiet. Esimest sorti riiet osteti 8 pakki, kokku 192 m. Teist sorti riiet osteti 1 pakk vähem. Mitu meetrit osteti mõlemat sorti riiet kokku, kui kummagi sordi pakkides oli ühepalju riiet?

1312. Müüdi 264 rubla eest 2 odavamat ja 3 kallimat jalgratast. Odavama jalgratta hind oli 48 rubla. Mitu rubla maksis üks kallim jalgratas?

1313. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

15	7	13	6	12	5	11	4	2	9	
7	16	4	12	8	17	3	9	16	15	
12	6	8	13	5	18	7	4	2	8	
14	7	9	3	5	12	8	13	4	7	
6	15	2	18	7	3	6	8	11	17	

1314.

246 + 198	528 + 47	687 + 13
357 — 299	785 — 58	800 — 28
473 + 398	346 + 39	345 + 55
824 — 599	973 — 65	900 — 64

1315.

587	348	468	674	76	326	38	548
88	256	157	89	185	243	295	93
169	175	245	158	648	431	477	269

1316.

456	503	746	901	667	821	354	1000
+ 288	— 265	+ 154	— 592	+ 175	— 248	+ 568	— 789

1317.

20 · 40	880 : 40	70 · 14	1000 : 40
50 · 20	630 : 30	30 · 26	780 : 60
40 · 17	1000 : 50	20 · 27	780 : 30
80 · 12	900 : 60	50 · 17	850 : 50

1318.

30 · 24	950 : 19	40 · 23	700 : 14
20 · 28	760 : 38	60 · 14	760 : 19
50 · 15	540 : 18	70 · 13	980 : 14
70 · 12	910 : 13	20 · 38	910 : 13

1319.

3 · 80 + 240	480 : 6 + 590	350 : 7 + 250
7 · 90 — 370	840 : 2 — 150	960 : 2 — 160
5 · 60 + 580	750 : 5 + 270	540 : 9 + 540
8 · 70 — 280	910 : 7 — 65	920 : 4 — 80

1320.

420 + 5 · 90	950 — 280 : 4	180 + 6 · 25
680 — 7 · 40	160 + 600 : 5	590 — 3 · 75
270 + 5 · 70	730 — 720 : 3	240 + 7 · 32
950 — 3 · 80	250 + 560 : 2	850 — 5 · 50

1321.

56 · 16 — 354	3 · 283 — 542	44 · 22 — 773
948 : 2 + 397	810 : 27 + 770	708 : 4 + 654
28 · 31 — 589	33 · 13 — 215	36 · 23 — 540
912 : 38 + 156	675 : 5 + 179	1000 : 4 + 280

1322.

a)	b)	d)	e)	g)	h)	i)	j)
50	90	50	6	180	40	50	972
· 9	· 8	+ 20	· 120	· 4	· 25	· 3	— 472
+ 90	+ 30	· 9	: 20	+ 40	— 200	— 42	: 20
: 6	: 15	: 105	· 5	: 19	: 16	· 9	· 2

1323. Lihtkirjade edasitoimetamise eest võetakse postimaksu kirja raskuse esimese 20 g eest 4 kop. ja iga järgmise 20 g või selle osa eest veel 2 kop. Asutus saatis sidekontorisse 12 kirja raskusega kuni 20 g, 3 kirja raskusega kuni 40 g ja 2 kirja raskusega kuni 60 g iga kiri. Kui palju raha eest tuli kõikidele nendele kirjadele postmarke kleepida?

1324. Tähitud kirjale raskusega kuni 20 g tuleb kleepida postmarke 10 kop. eest. Mitme rubla eest tuleb kleepida postmarke 15 lihtkirjale ja 5 tähitud kirjale, mille igaühe raskus on kuni 20 g?

1325. Panderollide ehk ristpaelasaadetiste edasitoimetamise eest võetakse postimaksu panderolli raskuse esimese 50 g eest 3 kop. ja iga järgmise 50 g või selle osa eest veel 2 kop. Kui palju raha eest tuleb kleepida postmarke panderollile, mis kaalub 600 g? 710 g? 830 g?

Arvutamise näidis. Kui panderoll kaalub näiteks 310 g, siis täiendame selle arvu 350-ni ja jagame 50-ga. Saame 7. Esimese viiekümne grammi pealt võetakse 3 kop. ja ülejäänud 6 viiekümne grammi pealt $6 \cdot 2 = 12$ kop. Kokku seega: $3 + 12 = 15$ kop.

1326. Telegrammide saatmise eest võetakse 10 kop. põhimaksu igalt telegrammilt ja peale selle veel 3 kopikat igalt sõnalt. Kui palju läheb maksma telegramm, mis koosneb 12 sõnast? 15 sõnast? 24 sõnast?

1327. Kui palju tuleb maksta järgmise telegrammi eest: «Tallinn Pärnu maantee 8 Toomas Järv Sõidan homme Tartu rongiga Tule vastu Jüri»?

*

1328. Keras oli 18 m traati. Selle otsast lõigati 2 m pikkune tükk ära. See kaalus 80 g. Mitu grammi kaalus kogu see traat?

1329. Kooperatiivi toodi 3 pakki valgeid vihikuid. Ruudulisi vihikuid toodi 2 korda ja joonelisi vihikuid 3 korda niipalju. Mitu vihikut toodi kokku, kui pakis on 50 vihikut?

1330. Kooperatiivi toodi 960 vihikut. Pooled nendest olid joonelised vihikud ja veerand ruudulised vihikud. Mitu ruudulist ja mitu joonelist vihikut toodi kooperatiivi?

1331. Ühes karbis oli 123 sulge, teises karbis 9 sulge vähem. Kõik need suled müüdi 3 päevaga. Mitu sulge müüdi keskmiselt päevas?

1332. Laine ütles Helmile: «Minu koolitee edasi-tagasi on 100 m alla kilomeetri.» Kui pikk on üks ots?

1333. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14.

11	15	23	17	14	12	9	13	16	7	
18	12	8	5	13	17	16	14	11	9	
15	13	12	7	9	14	18	25	16	17	
9	6	13	18	7	15	24	8	11	14	
13	17	21	15	11	8	6	12	19	16	

1334.

5 : 2	45 : 2	5 : 4	26 : 4
7 : 2	57 : 2	7 : 4	35 : 4
19 : 2	65 : 2	10 : 4	42 : 4
23 : 2	93 : 2	15 : 4	57 : 4

1335.

235 + 123	387 + 199	357 + 46
786 — 254	528 — 299	583 — 25
315 + 562	634 + 99	274 + 18
974 — 631	756 — 499	681 — 37

1336.

368	582	786	239	383	256	76	758
59	167	75	487	569	349	258	37
276	85	93	164	48	395	167	86

1337.

247	856	375	900	574	1005	542	806
+ 568	— 388	+ 625	— 783	+ 228	— 783	+ 358	— 254

1338.

$3 \cdot 49$	$2 \cdot 199$	$10 \cdot 47$	$10 \cdot 72$
$6 \cdot 79$	$3 \cdot 299$	$5 \cdot 38$	$11 \cdot 72$
$7 \cdot 39$	$5 \cdot 99$	$10 \cdot 95$	$10 \cdot 68$
$8 \cdot 59$	$2 \cdot 499$	$5 \cdot 84$	$9 \cdot 68$

1339.

$10 \cdot 42$	$380 : 5$	$9 \cdot 58$	$11 \cdot 53$
$5 \cdot 42$	$465 : 5$	$11 \cdot 64$	$11 \cdot 54$
$15 \cdot 42$	$740 : 5$	$5 \cdot 72$	$5 \cdot 48$
$15 \cdot 36$	$325 : 5$	$15 : 36$	$9 \cdot 79$

1340.

$4 \cdot 207 - 513$	$954 : 9 + 194$	$3 \cdot 250 + 150$
$3 \cdot 309 - 415$	$763 : 7 - 52$	$4 \cdot 170 - 240$
$7 \cdot 108 + 144$	$648 : 6 + 112$	$7 \cdot 130 + 90$
$5 \cdot 105 - 325$	$832 : 4 - 105$	$5 \cdot 140 - 250$

1341.

$23 \cdot 38 - 585$	$966 : 42 + 77$	$882 : 7 + 587$
$18 \cdot 42 + 177$	$876 : 73 + 58$	$956 : 4 - 125$
$37 \cdot 24 - 641$	$816 : 34 + 39$	$984 : 3 + 257$
$35 \cdot 23 + 195$	$676 : 52 + 45$	$938 : 2 - 324$

1342.

a) 45	b) 81	d) 824	e) 530	g) 140	h) 7	i) 90	j) 50
$\cdot 6$	$\cdot 5$	$:103$	$:106$	$\cdot 5$	$\cdot 82$	$\cdot 8$	$\cdot 20$
$\cdot 3$	$+7$	$\cdot 70$	$\cdot 84$	$+63$	-34	$+30$	-100
$:10$	$\cdot 2$	-30	$: 3$	$:109$	$: 6$	$:15$	$:20$

1343. Mitu minutit on 1 tund 45 minutit? 2 tundi 32 minutit? 3 tundi 15 minutit?

1344. Mitu tundi ja mitu minutit on 75 minutit? 150 minutit? 225 minutit?

1345. Mitu sekundit on 1 min. 15 sekundit? 2 minutit 28 sekundit? 3 minutit 40 sekundit?

1346. Mitu minutit ja mitu sekundit on 85 sekundit? 136 sekundit? 215 sekundit?

1347. Mitu minutit on pool tundi? veerand tundi? kolmveerand tundi?

1348. Mitu sekundit on pool minutit? veerand minutit?

1349. Mitu millimeetrit on pool meetrit? pool detsimeetrit? pool sentimeetrit?

1350. Mitu kilogrammi on pool tonni? veerand tonni?

1351. Mitu meetrit on pool kilomeetrit? veerand kilomeetrit?

1352. Pioneerid läksid matkale kell 7.30 ja tulid tagasi kell 14.20. Kui kaua kestis matk?

1353. Kinoseanss algas kell 17.30 ja kestis 2 tundi 15 minutit. Mis kellaajal lõppes kinoseanss?

1354. Kinoseanss lõppes kell 20.00. Mis kellaajal see seanss algas, kui ta kestis 2 tundi 30 minutit?

1355. Raudteejaamas oli 840 kotti jahu. Neist laaditi kolme vagunisse igaühte 250 kotti. Mitu kotti jahu jäi veel jaama?

1356. Kolmes kapis oli 812 raamatut. Kahes kapis oli kummaski 248 raamatut. Mitu raamatut oli kolmandas kapis?

1357. Mööblikauplusest müüdi 3 kallimat ja 4 odavamat riidekappi. Kallima riidekapi hind oli 145 rubla ja odavama riidekapi hind 87 rubla. Mitu rubla sai mööblikauplus nende kappide eest?

1358. Mööblikauplus müüs 2 kallimat ja 5 odavamat riidekappi, kokku 801 rubla eest. Odavama riidekapi hind oli 97 rubla. Mitu rubla maksis kallim riidekapp?

1359. Jalgrattur sõitis tunnis 12 kilomeetrit. Mitu minutit kulus tal 1 km sõitmiseks? Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal 35 km sõitmiseks? 42 km sõitmiseks? 65 km sõitmiseks?

1360. Leivatööstusse toodi 2 autoga 400 kotti jahu. Üks auto tõi 5 koormat, tuues iga koormaga 38 kotti. Teine auto tõi 6 koormat. Mitu kotti tõi teine auto iga koormaga?

1361. Tee nii, nagu on juhatatud ülesandes 14, kuid liitmise asemel leia summa korrutamise teel.

17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	

1362.

9 : 2	25 : 2	6 : 4	25 : 4
11 : 2	39 : 2	9 : 4	29 : 4
13 : 2	53 : 2	11 : 4	34 : 4
17 : 2	87 : 2	14 : 4	43 : 4

1363.

423 + 345	276 + 350	528 + 45
197 + 537	738 — 270	672 — 38
964 — 623	347 + 598	456 + 47
872 — 498	823 — 499	702 — 36

1364.

585	783	68	487	538	643	86	58
76	78	254	135	87	175	257	567
267	139	389	278	254	93	386	128

1365.

348	742	476	803	781	502	546	1000
+ 567	— 485	+ 284	— 595	+ 169	— 294	+ 288	— 999

1366.

3 · 79	890 : 5	4 · 149	155 : 5
5 · 85	385 : 5	5 · 120	275 : 5
9 · 57	540 : 5	7 · 99	850 : 5
11 · 46	275 : 5	3 · 299	780 : 5

1367.

15 · 32	720 : 80	9 · 58	742 : 106
8 · 99	840 : 12	11 · 63	480 : 160
11 · 84	560 : 7	7 · 59	750 : 150
9 · 75	910 : 13	15 · 27	910 : 130

1368.

940 : 2 + 150	4 · 250 — 780	963 : 9 + 53
870 : 3 — 145	3 · 309 + 73	848 : 8 — 26
680 : 4 + 280	5 · 130 — 420	515 : 5 + 97
720 : 2 — 160	2 · 406 + 188	618 : 2 + 71

1369.

2 · 398 — 537	748 : 4 + 548	962 : 26 + 58
3 · 197 + 259	852 : 3 — 127	34 · 28 — 567
6 · 124 — 486	875 : 5 + 384	999 : 37 + 73
7 · 112 + 148	872 : 2 — 289	23 · 42 — 485

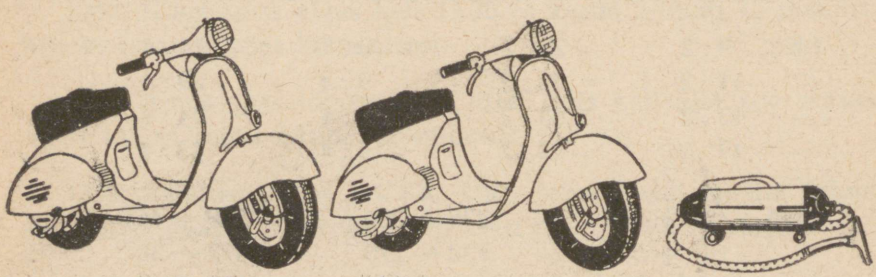

795 rbl.		
? rbl.	? rbl.	45 rbl.

1370. Kaks ühehinnalist motorollerit ja üks tolmuimeja maksid kokku 795 rubla. Tolmuimeja maksis 45 rubla. Mitu rubla maksis üks motoroller?

1371. Mootorratas, riidekapp ja 6 tolmuimejat maksid kokku 840 rubla. Mootorratas maksis 450 rubla, riidekapp 120 rubla. Mitu rubla maksis üks tolmuimeja?

SISUKORD:

1. Kordamiseks 3
2. Arvude lugemine ja kirjutamine tuhande piiris 20
3. Liitmine ja lahutamine tuhande piiris 31
4. Korrutamine ja jagamine tuhande piiris 110
5. Murrud 175
6. Geomeetriline materjal 182
7. Arvud tuhandest kümne tuhandeni 194
8. Kordamiseks 202

Каллак, Иоханнес Карлович
Линц, Альфред Юханович
МАТЕМАТИКА ДЛЯ III КЛАССА
На эстонском языке

Обложка Э. Пикк

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10.

*

Toimetaja K. Kallaste

Tehniline toimetaja A. Odamus

Korrektorid V. Põlde ja Õ. Kajando

Ladumisele antud 29. VI 1962. Trükkimisele antud 3. XII 1962. Paber 60×90, 1/16. Trükipoognaid 13,5. Arvutuspoognaid 9,1. Trükiarv 24 000. Tellimise nr. 1588. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn, Pikk t. 54/58.

Hind 17 kop.

TABELID

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
69028

RUUDUD

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1,0	1,00	1,02	1,04	1,06	1,08	1,10	1,12	1,14	1,17	1,19
1,1	1,21	1,23	1,25	1,28	1,30	1,32	1,35	1,37	1,39	1,42
1,2	1,44	1,46	1,49	1,51	1,54	1,56	1,59	1,61	1,64	1,66
1,3	1,69	1,72	1,74	1,77	1,80	1,82	1,85	1,88	1,90	1,93
1,4	1,96	1,99	2,02	2,04	2,07	2,10	2,13	2,16	2,19	2,22
1,5	2,25	2,28	2,31	2,34	2,37	2,40	2,43	2,46	2,50	2,53
1,6	2,56	2,59	2,62	2,66	2,69	2,72	2,76	2,79	2,82	2,86
1,7	2,89	2,92	2,96	2,99	3,03	3,06	3,10	3,13	3,17	3,20
1,8	3,24	3,28	3,31	3,35	3,39	3,42	3,46	3,50	3,53	3,57
1,9	3,61	3,65	3,69	3,72	3,76	3,80	3,84	3,88	3,92	3,96
2,0	4,00	4,04	4,08	4,12	4,16	4,20	4,24	4,28	4,33	4,37
2,1	4,41	4,45	4,49	4,54	4,58	4,62	4,67	4,71	4,75	4,80
2,2	4,84	4,88	4,93	4,97	5,02	5,06	5,11	5,15	5,20	5,24
2,3	5,29	5,34	5,38	5,43	5,48	5,52	5,57	5,62	5,66	5,71
2,4	5,76	5,81	5,86	5,90	5,95	6,00	6,05	6,10	6,15	6,20
2,5	6,25	6,30	6,35	6,40	6,45	6,50	6,55	6,60	6,66	6,71
2,6	6,76	6,81	6,86	6,92	6,97	7,02	7,08	7,13	7,18	7,24
2,7	7,29	7,34	7,40	7,45	7,51	7,56	7,62	7,67	7,73	7,78
2,8	7,84	7,90	7,95	8,01	8,07	8,12	8,18	8,24	8,29	8,35
2,9	8,41	8,47	8,53	8,58	8,64	8,70	8,76	8,82	8,88	8,94
3,0	9,00	9,06	9,12	9,18	9,24	9,30	9,36	9,42	9,49	9,55
3,1	9,61	9,67	9,73	9,80	9,86	9,92	9,99	10,0	10,1	10,2
3,2	10,2	10,3	10,4	10,4	10,5	10,6	10,6	10,7	10,8	10,8
3,3	10,9	11,0	11,0	11,1	11,2	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5
3,4	11,6	11,6	11,7	11,8	11,8	11,9	12,0	12,0	12,1	12,2
3,5	12,2	12,3	12,4	12,5	12,5	12,6	12,7	12,7	12,8	12,9
3,6	13,0	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,4	13,5	13,5	13,6
3,7	13,7	13,8	13,8	13,9	14,0	14,1	14,1	14,2	14,3	14,4
3,8	14,4	14,5	14,6	14,7	14,7	14,8	14,9	15,0	15,1	15,1
3,9	15,2	15,3	15,4	15,4	15,5	15,6	15,7	15,8	15,8	15,9
4,0	16,0	16,1	16,2	16,2	16,3	16,4	16,5	16,6	16,6	16,7
4,1	16,8	16,9	17,0	17,1	17,1	17,2	17,3	17,4	17,5	17,6
4,2	17,6	17,7	17,8	17,9	18,0	18,1	18,1	18,2	18,3	18,4
4,3	18,5	18,6	18,7	18,7	18,8	18,9	19,0	19,1	19,2	19,3
4,4	19,4	19,4	19,5	19,6	19,7	19,8	19,9	20,0	20,1	20,2
4,5	20,2	20,3	20,4	20,5	20,6	20,7	20,8	20,9	21,0	21,1
4,6	21,2	21,3	21,3	21,4	21,5	21,6	21,7	21,8	21,9	22,0
4,7	22,1	22,2	22,3	22,4	22,5	22,6	22,7	22,8	22,8	22,9
4,8	23,0	23,1	23,2	23,3	23,4	23,5	23,6	23,7	23,8	23,9
4,9	24,0	24,1	24,2	24,3	24,4	24,5	24,6	24,7	24,8	24,9
5,0	25,0	25,1	25,2	25,3	25,4	25,5	25,6	25,7	25,8	25,9
5,1	26,0	26,1	26,2	26,3	26,4	26,5	26,6	26,7	26,8	26,9
5,2	27,0	27,1	27,2	27,4	27,5	27,6	27,7	27,8	27,9	28,0
5,3	28,1	28,2	28,3	28,4	28,5	28,6	28,7	28,8	28,9	29,1
5,4	29,2	29,3	29,4	29,5	29,6	29,7	29,8	29,9	30,0	30,1

RUUDUD

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5,5	30,2	30,4	30,5	30,6	30,7	30,8	30,9	31,0	31,1	31,2
5,6	31,4	31,5	31,6	31,7	31,8	31,9	32,0	32,1	32,3	32,4
5,7	32,5	32,6	32,7	32,8	32,9	33,1	33,2	33,3	33,4	33,5
5,8	33,6	33,8	33,9	34,0	34,1	34,2	34,3	34,5	34,6	34,7
5,9	34,8	34,9	35,0	35,2	35,3	35,4	35,5	35,6	35,8	35,9
6,0	36,0	36,1	36,2	36,4	36,5	36,6	36,7	36,8	37,0	37,1
6,1	37,2	37,3	37,5	37,6	37,7	37,8	37,9	38,1	38,2	38,3
6,2	38,4	38,6	38,7	38,8	38,9	39,1	39,2	39,3	39,4	39,6
6,3	39,7	39,8	39,9	40,1	40,2	40,3	40,4	40,6	40,7	40,8
6,4	41,0	41,1	41,2	41,3	41,5	41,6	41,7	41,9	42,0	42,1
6,5	42,2	42,4	42,5	42,6	42,8	42,9	43,0	43,2	43,3	43,4
6,6	43,6	43,7	43,8	44,0	44,1	44,2	44,4	44,5	44,6	44,8
6,7	44,9	45,0	45,2	45,3	45,4	45,6	45,7	45,8	46,0	46,1
6,8	46,2	46,4	46,5	46,6	46,8	46,9	47,1	47,2	47,3	47,5
6,9	47,6	47,7	47,9	48,0	48,2	48,3	48,4	48,6	48,7	48,9
7,0	49,0	49,1	49,3	49,4	49,6	49,7	49,8	50,0	50,1	50,3
7,1	50,4	50,6	50,7	50,8	51,0	51,1	51,3	51,4	51,6	51,7
7,2	51,8	52,0	52,1	52,3	52,4	52,6	52,7	52,9	53,0	53,1
7,3	53,3	53,4	53,6	53,7	53,9	54,0	54,2	54,3	54,5	54,6
7,4	54,8	54,9	55,1	55,2	55,4	55,5	55,7	55,8	56,0	56,1
7,5	56,2	56,4	56,6	56,7	56,9	57,0	57,2	57,3	57,5	57,6
7,6	57,8	57,9	58,1	58,2	58,4	58,5	58,7	58,8	59,0	59,1
7,7	59,3	59,4	59,6	59,8	59,9	60,1	60,2	60,4	60,5	60,7
7,8	60,8	61,0	61,1	61,3	61,5	61,6	61,8	61,9	62,1	62,3
7,9	62,4	62,6	62,7	62,9	63,0	63,2	63,4	63,5	63,7	63,8
8,0	64,0	64,2	64,3	64,5	64,6	64,8	65,0	65,1	65,3	65,4
8,1	65,6	65,8	65,9	66,1	66,3	66,4	66,6	66,7	66,9	67,1
8,2	67,2	67,4	67,6	67,7	67,9	68,1	68,2	68,4	68,6	68,7
8,3	68,9	69,1	69,2	69,4	69,6	69,7	69,9	70,1	70,2	70,4
8,4	70,6	70,7	70,9	71,1	71,2	71,4	71,6	71,7	71,9	72,1
8,5	72,2	72,4	72,6	72,8	72,9	73,1	73,3	73,4	73,6	73,8
8,6	74,0	74,1	74,3	74,5	74,6	74,8	75,0	75,2	75,3	75,5
8,7	75,7	75,9	76,0	76,2	76,4	76,6	76,7	76,9	77,1	77,3
8,8	77,4	77,6	77,8	78,0	78,1	78,3	78,5	78,7	78,9	79,0
8,9	79,2	79,4	79,6	79,7	79,9	80,1	80,3	80,5	80,6	80,8
9,0	81,0	81,2	81,4	81,5	81,7	81,9	82,1	82,3	82,4	82,6
9,1	82,8	83,0	83,2	83,4	83,5	83,7	83,9	84,1	84,3	84,5
9,2	84,6	84,8	85,0	85,2	85,4	85,6	85,7	85,9	86,1	86,3
9,3	86,5	86,7	86,9	87,0	87,2	87,4	87,6	87,8	88,0	88,2
9,4	88,4	88,5	88,7	88,9	89,1	89,3	89,5	89,7	89,9	90,1
9,5	90,2	90,4	90,6	90,8	91,0	91,2	91,4	91,6	91,8	92,0
9,6	92,2	92,4	92,5	92,7	92,9	93,1	93,3	93,5	93,7	93,9
9,7	94,1	94,3	94,5	94,7	94,9	95,1	95,3	95,5	95,6	95,8
9,8	96,0	96,2	96,4	96,6	96,8	97,0	97,2	97,4	97,6	97,8
9,9	98,0	98,2	98,4	98,6	98,8	99,0	99,2	99,4	99,6	99,8

RUUTJUURED

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1,0	1,00	00	01	01	02	02	03	03	04	04
1,1	1,05	05	06	06	07	07	08	08	09	09
1,2	1,10	10	10	11	11	12	12	13	13	14
1,3	1,14	14	15	15	16	16	17	17	17	18
1,4	1,18	19	19	20	20	20	21	21	22	22
1,5	1,22	23	23	24	24	24	25	25	26	26
1,6	1,26	27	27	28	28	28	29	29	30	30
1,7	1,30	31	31	32	32	32	33	33	33	34
1,8	1,34	35	35	35	36	36	36	37	37	37
1,9	1,38	38	39	39	39	40	40	40	41	41
2,0	1,41	42	42	42	43	43	44	44	44	45
2,1	1,45	45	46	46	46	47	47	47	48	48
2,2	1,48	49	49	49	50	50	50	51	51	51
2,3	1,52	52	52	53	53	53	54	54	54	55
2,4	1,55	55	56	56	56	57	57	57	57	58
2,5	1,58	58	59	59	59	60	60	60	61	61
2,6	1,61	62	62	62	62	63	63	63	64	64
2,7	1,64	65	65	65	66	66	66	66	67	67
2,8	1,67	68	68	68	69	69	69	69	70	70
2,9	1,70	71	71	71	71	72	72	72	73	73
3,0	1,73	73	74	74	74	75	75	75	75	76
3,1	1,76	76	77	77	77	77	78	78	78	79
3,2	1,79	79	79	80	80	80	81	81	81	81
3,3	1,82	82	82	82	83	83	83	84	84	84
3,4	1,84	85	85	85	85	86	86	86	87	87
3,5	1,87	87	88	88	88	88	89	89	89	89
3,6	1,90	90	90	91	91	91	91	92	92	92
3,7	1,92	93	93	93	93	94	94	94	94	95
3,8	1,95	95	95	96	96	96	96	97	97	97
3,9	1,97	98	98	98	98	99	99	99	99	2,00
4,0	2,00	00	00	01	01	01	01	02	02	02
4,1	2,02	03	03	03	03	04	04	04	04	05
4,2	2,05	05	05	06	06	06	06	07	07	07
4,3	2,07	08	08	08	08	09	09	09	09	09
4,4	2,10	10	10	10	11	11	11	11	12	12
4,5	2,12	12	13	13	13	13	14	14	14	14
4,6	2,14	15	15	15	15	16	16	16	16	17
4,7	2,17	17	17	17	18	18	18	18	19	19
4,8	2,19	19	20	20	20	20	20	21	21	21
4,9	2,21	22	22	22	22	22	23	23	23	23
5,0	2,24	24	24	24	24	25	25	25	25	26
5,1	2,26	26	26	26	27	27	27	27	28	28
5,2	2,28	28	28	29	29	29	29	30	30	30
5,3	2,30	30	31	31	31	31	32	32	32	32
5,4	2,32	33	33	33	33	33	34	34	34	34

RUUTJUURED

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5,5	2,35	35	35	35	35	36	36	36	36	36
5,6	2,37	37	37	37	37	38	38	38	38	39
5,7	2,39	39	39	39	40	40	40	40	40	41
5,8	2,41	41	41	41	42	42	42	42	42	43
5,9	2,43	43	43	44	44	44	44	44	45	45
6,0	2,45	45	45	46	46	46	46	46	47	47
6,1	2,47	47	47	48	48	48	48	48	49	49
6,2	2,49	49	49	50	50	50	50	50	51	51
6,3	2,51	51	51	52	52	52	52	52	53	53
6,4	2,53	53	53	54	54	54	54	54	55	55
6,5	2,55	55	55	56	56	56	56	56	57	57
6,6	2,57	57	57	57	58	58	58	58	58	59
6,7	2,59	59	59	59	60	60	60	60	60	61
6,8	2,61	61	61	61	62	62	62	62	62	62
6,9	2,63	63	63	63	63	64	64	64	64	64
7,0	2,65	65	65	65	65	66	66	66	66	66
7,1	2,66	67	67	67	67	67	68	68	68	68
7,2	2,68	69	69	69	69	69	69	70	70	70
7,3	2,70	70	71	71	71	71	71	72	72	72
7,4	2,72	72	72	73	73	73	73	73	73	74
7,5	2,74	74	74	74	75	75	75	75	75	75
7,6	2,76	76	76	76	76	77	77	77	77	77
7,7	2,77	78	78	78	78	78	79	79	79	79
7,8	2,79	79	80	80	80	80	80	81	81	81
7,9	2,81	81	81	82	82	82	82	82	82	83
8,0	2,83	83	83	83	84	84	84	84	84	84
8,1	2,85	85	85	85	85	85	86	86	86	86
8,2	2,86	87	87	87	87	87	87	88	88	88
8,3	2,88	88	88	89	89	89	89	89	89	90
8,4	2,90	90	90	90	91	91	91	91	91	91
8,5	2,92	92	92	92	92	92	93	93	93	93
8,6	2,93	93	94	94	94	94	94	94	95	95
8,7	2,95	95	95	95	96	96	96	96	96	96
8,8	2,97	97	97	97	97	97	98	98	98	98
8,9	2,98	98	99	99	99	99	99	99	3,00	3,00
9,0	3,00	00	00	00	01	01	01	01	01	01
9,1	3,02	02	02	02	02	02	03	03	03	03
9,2	3,03	03	04	04	04	04	04	04	05	05
9,3	3,05	05	05	05	06	06	06	06	06	06
9,4	3,07	07	07	07	07	07	08	08	08	08
9,5	3,08	08	09	09	09	09	09	09	10	10
9,6	3,10	10	10	10	10	11	11	11	11	11
9,7	3,11	12	12	12	12	12	12	13	13	13
9,8	3,13	13	13	14	14	14	14	14	14	14
9,9	3,15	15	15	15	15	15	16	16	16	16

RUUTJUURED

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10,	3,16	18	19	21	22	24	26	27	29	30
11,	3,32	33	35	36	38	39	41	42	44	45
12,	3,46	48	49	51	52	54	55	56	58	59
13,	3,61	62	63	65	66	67	69	70	71	73
14,	3,74	75	77	78	79	81	82	83	85	86
15,	3,87	89	90	91	92	94	95	96	97	99
16,	4,00	01	02	04	05	06	07	09	10	11
17,	4,12	14	15	16	17	18	20	21	22	23
18,	4,24	25	27	28	29	30	31	32	34	35
19,	4,36	37	38	39	40	42	43	44	45	46
20,	4,47	48	49	51	52	53	54	55	56	57
21,	4,58	59	60	62	63	64	65	66	67	68
22,	4,69	70	71	72	73	74	75	76	77	79
23,	4,80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
24,	4,90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
25,	5,00	01	02	03	04	05	06	07	08	09
26,	5,10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
27,	5,20	21	22	22	23	24	25	26	27	28
28,	5,29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
29,	5,39	39	40	41	42	43	44	45	46	47
30,	5,48	49	50	50	51	52	53	54	55	56
31,	5,57	58	59	59	60	61	62	63	64	65
32,	5,66	67	67	68	69	70	71	72	73	74
33,	5,74	75	76	77	78	79	80	81	81	82
34,	5,83	84	85	86	87	87	88	89	90	91
35,	5,92	92	93	94	95	96	97	97	98	99
36,	6,00	01	02	03	03	04	05	06	07	07
37,	6,08	09	10	11	12	12	13	14	15	16
38,	6,16	17	18	19	20	20	21	22	23	24
39,	6,24	25	26	27	28	28	29	30	31	32
40,	6,32	33	34	35	36	36	37	38	39	40
41,	6,40	41	42	43	43	44	45	46	47	47
42,	6,48	49	50	50	51	52	53	53	54	55
43,	6,56	57	57	58	59	60	60	61	62	63
44,	6,63	64	65	66	66	67	68	69	69	70
45,	6,71	72	72	73	74	75	75	76	77	77
46,	6,78	79	80	80	81	82	83	83	84	85
47,	6,86	86	87	88	88	89	90	91	91	92
48,	6,93	94	94	95	96	96	97	98	99	99
49,	7,00	01	01	02	03	04	04	05	06	06
50,	7,07	08	09	09	10	11	11	12	13	13
51,	7,14	15	16	16	17	18	18	19	20	20
52,	7,21	22	22	23	24	25	25	26	27	27
53,	7,28	29	29	30	31	31	32	33	33	34
54,	7,35	36	36	37	38	38	39	40	40	41

RUUTJUURED

x	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
55,	7,42	42	43	44	44	45	46	46	47	48
56,	7,48	49	50	50	51	52	52	53	54	54
57,	7,55	56	56	57	58	58	59	60	60	61
58,	7,62	62	63	64	64	65	66	66	67	67
59,	7,68	69	69	70	71	71	72	73	73	74
60,	7,75	75	76	77	77	78	78	79	80	80
61,	7,81	82	82	83	84	84	85	85	86	87
62,	7,87	88	89	89	90	91	91	92	92	93
63,	7,94	94	95	96	96	97	98	98	99	99
64,	8,00	01	01	02	02	03	04	04	05	06
65,	8,06	07	07	08	09	09	10	11	11	12
66,	8,12	13	14	14	15	15	16	17	17	18
67,	8,19	19	20	20	21	22	22	23	23	24
68,	8,25	25	26	26	27	28	28	29	29	30
69,	8,31	31	32	32	33	34	34	35	35	36
70,	8,37	37	38	38	39	40	40	41	41	42
71,	8,43	43	44	44	45	46	46	47	47	48
72,	8,49	49	50	50	51	51	52	53	53	54
73,	8,54	55	56	56	57	57	58	58	59	60
74,	8,60	61	61	62	63	63	64	64	65	65
75,	8,66	67	67	68	68	69	69	70	71	71
76,	8,72	72	73	73	74	75	75	76	76	77
77,	8,77	78	79	79	80	80	81	81	82	83
78,	8,83	84	84	85	85	86	87	87	88	88
79,	8,89	89	90	91	91	92	92	93	93	94
80,	8,94	95	96	96	97	97	98	98	99	99
81,	9,00	01	01	02	02	03	03	04	04	05
82,	9,06	06	07	07	08	08	09	09	10	11
83,	9,11	12	12	13	13	14	14	15	15	16
84,	9,17	17	18	18	19	19	20	20	21	21
85,	9,22	22	23	24	24	25	25	26	26	27
86,	9,27	28	28	29	30	30	31	31	32	32
87,	9,33	33	34	34	35	35	36	36	37	38
88,	9,38	39	39	40	40	41	41	42	42	43
89,	9,43	44	44	45	46	46	47	47	48	48
90,	9,49	49	50	50	51	51	52	52	53	53
91,	9,54	54	55	56	56	57	57	58	58	59
92,	9,59	60	60	61	61	62	62	63	63	64
93,	9,64	65	65	66	66	67	67	68	69	69
94,	9,70	70	71	71	72	72	73	73	74	74
95,	9,75	75	76	76	77	77	78	78	79	79
96,	9,80	80	81	81	82	82	83	83	84	84
97,	9,85	85	86	86	87	87	88	88	89	89
98,	9,90	90	91	92	92	92	93	93	94	94
99,	9,95	95	96	96	97	97	98	98	99	99

NURGAFUNKTSIOONID

SIINUS KOOSINUS

α°	sin α	cos α	
0	0,000	1,000	90
1	017	1,000	89
2	035	0,999	88
3	052	999	87
4	070	998	86
5	087	996	85
6	105	995	84
7	122	993	83
8	139	990	82
9	156	988	81
10	174	985	80
11	191	982	79
12	208	978	78
13	225	974	77
14	242	970	76
15	259	966	75
16	276	961	74
17	292	956	73
18	309	951	72
19	326	946	71
20	342	940	70
21	358	934	69
22	375	927	68
23	391	921	67
24	407	914	66
25	423	906	65
26	438	899	64
27	454	891	63
28	469	883	62
29	485	875	61
30	500	866	60
31	515	857	59
32	530	848	58
33	545	839	57
34	559	829	56
35	574	819	55
36	588	809	54
37	602	799	53
38	616	788	52
39	629	777	51
40	643	766	50
41	656	755	49
42	669	743	48
43	682	731	47
44	695	719	46
45	707	707	45
	cos α	sin α	α°

TANGENS KOOTANGENS

α°	tan α	cot α	
0	0,000	—	90
1	017	57,3	89
2	035	28,6	88
3	052	19,1	87
4	070	14,3	86
5	087	11,4	85
6	105	9,51	84
7	123	8,14	83
8	141	7,12	82
9	158	6,31	81
10	176	5,67	80
11	194	5,14	79
12	213	4,70	78
13	231	4,33	77
14	249	4,01	76
15	268	3,73	75
16	287	3,49	74
17	306	3,27	73
18	325	3,08	72
19	344	2,90	71
20	364	2,75	70
21	384	2,61	69
22	404	2,48	68
23	424	2,36	67
24	445	2,25	66
25	466	2,14	65
26	488	2,05	64
27	510	1,96	63
28	532	1,88	62
29	554	1,80	61
30	577	1,73	60
31	601	1,66	59
32	625	1,60	58
33	649	1,54	57
34	675	1,48	56
35	700	1,43	55
36	727	1,38	54
37	754	1,33	53
38	781	1,28	52
39	810	1,23	51
40	839	1,19	50
41	869	1,15	49
42	900	1,11	48
43	933	1,07	47
44	966	1,04	46
45	1,000	1,000	45
	cot α	tan α	α°

17 kop.

A-25104

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00424546 2